

# ประเทศไทย

รายงานฉบับสมบูรณ์



## การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555



สำนักงานสถิติแห่งชาติ

NSO  
สำนักงานสถิติแห่งชาติ



UNICEF  
องค์การยูนิเซฟ



MOPH  
กระทรวงสาธารณสุข



NHSO  
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ



THPF  
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ



IHPP  
สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ



# ประเทศไทย

รายงานฉบับสมบูรณ์

## การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555



NSO  
สำนักงานสถิติแห่งชาติ



UNICEF  
องค์การยูนิเซฟ



MOPH  
กระทรวงสาธารณสุข



NHSO  
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ



THPF  
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ



IHPP  
สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ



การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย  
พ.ศ. 2555

NSO  
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

UNICEF  
องค์การยูนิเซฟ

MOPH  
กระทรวงสาธารณสุข

NHSO  
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

THPF  
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

IHPP  
สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

พฤศจิกายน 2556

## คำนำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งที่ 2 (MICS 4) ในเดือนกันยายน - พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 หลังจากที่จัดทำครั้งแรกในเดือนธันวาคม พ.ศ.2548 - กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 (MICS 3) ด้วยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ องค์การยูนิเซฟ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการประเมินสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย รวมทั้งจัดทำตัวชี้วัดที่ใช้ในการติดตามความก้าวหน้าตามเป้าหมาย การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (The Millennium Development Goals-MDG) เป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (A World Fit for Children - WFFC) และเป้าหมายอื่นๆ ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ และเพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติต่อไปในอนาคต

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ขอแสดงความขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและงบประมาณเป็นอย่างดีมา ณ ที่นี้ ได้แก่ องค์การยูนิเซฟ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ



# สารบัญ

สารบัญตาราง	vii
สารบัญแผนภูมิ	x
รายการคำย่อ	xi
ตารางสรุปตัวชี้วัด	xii
ผลการสำรวจที่สำคัญ	1
<b>บทที่ 1 บทนำ</b>	<b>9</b>
ความเป็นมา	9
วัตถุประสงค์	11
<b>บทที่ 2 ระเบียบวิธีการสำรวจ</b>	<b>13</b>
แผนการสุ่มตัวอย่าง	13
แบบสอบถาม	13
การทดสอบแบบสอบถาม	15
การฝึกอบรม	15
การปฏิบัติงานสนามและการประมวลผล	16
<b>บทที่ 3 คุมรวมและคุณลักษณะของครัวเรือนและผู้ตอบสัมภาษณ์</b>	<b>17</b>
กุมรวม	17
ลักษณะของครัวเรือน	18
คุณลักษณะของสตรีอายุ 15-49 ปีที่ตอบสัมภาษณ์และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	21
<b>บทที่ 4 โภชนาการ</b>	<b>25</b>
ภาวะโภชนาการ	25
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการให้อาหารทารกและเด็กเล็ก	28
การบริโภคเกลือไอโอดีน	39
น้ำหนักแรกคลอดต่ำ	42
<b>บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก</b>	<b>45</b>
การได้รับวัคซีน	45
การป้องกันบาดทะยัก	49
การรักษาด้วยการดื่มสารละลายเกลือแร่	51
การดูแลและการใช้ยาปฏิชีวนะรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวม	56
การใช้เชื้อเพลิงแข็ง	58
<b>บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล</b>	<b>61</b>
การใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด	62
การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย	67

<b>บทที่ 7</b>	<b>อนามัยเจริญพันธุ์</b>	<b>73</b>
	ภาวะเจริญพันธุ์	73
	การคุมกำเนิด	77
	ความต้องการที่ยังไม่สัมพันธ์	79
	การฝากครรภ์	82
	ความช่วยเหลือในขณะคลอด	87
	สถานที่คลอดบุตร	87
<b>บทที่ 8</b>	<b>พัฒนาการของเด็ก</b>	<b>89</b>
	การเข้าเรียนในระดับปฐมวัยและการเรียนรู้	89
	พัฒนาการของเด็กปฐมวัย	95
<b>บทที่ 9</b>	<b>การรู้หนังสือและการศึกษา</b>	<b>99</b>
	การรู้หนังสือในสตรีอายุน้อย	99
	ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน	100
	การเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	102
<b>บทที่ 10</b>	<b>การคุ้มครองเด็ก</b>	<b>111</b>
	การจดทะเบียนเกิด	111
	การสมรสตั้งแต่อายุน้อย	113
	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	117
<b>บทที่ 11</b>	<b>เอชไอวี/โรคเอดส์ และเด็กกำพร้า</b>	<b>119</b>
	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์	119
	ทัศนคติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์	125
	ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี การได้รับคำปรึกษา และการตรวจระหว่างฝากครรภ์	127
	เด็กกำพร้า	130
	ภาคผนวก ก แผนการสุ่มตัวอย่าง	133
	ภาคผนวก ข รายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงการ	137
	ภาคผนวก ค การประมาณค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง	139
	ภาคผนวก ง ตารางคุณภาพข้อมูล	159
	ภาคผนวก จ ตัวชี้วัด MICS4 ประเทศไทย: ตัวตั้งและตัวหาร	173
	ภาคผนวก ฉ คำนิยาม	181
	ภาคผนวก ช แบบสอบถาม	185

## สารบัญตาราง

ตาราง HH.1:	ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือน สตรีอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	17
ตาราง HH.2:	การกระจายตัวของสมาชิกในครัวเรือน	19
ตาราง HH.3:	โครงสร้างของครัวเรือน	20
ตาราง HH.4:	ลักษณะภูมิหลังของสตรีอายุ 15-49 ปี	22
ตาราง HH.5:	ลักษณะภูมิหลังของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	23
ตาราง NU.1:	ภาวะโภชนาการของเด็ก	27
ตาราง NU.2:	การให้นมบุตรหลังคลอด	29
ตาราง NU.3:	การให้นมบุตร	31
ตาราง NU.4:	ระยะเวลาที่กินนมแม่	33
ตาราง NU.5:	การได้รับอาหารที่เพียงพอตามอายุ	34
ตาราง NU.6:	การเริ่มให้อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน	36
ตาราง NU.7:	ความถี่ขั้นต่ำในการได้รับอาหาร	37
ตาราง NU.8:	การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุลินทรีย์	38
ตาราง NU.9:	การบริโภคเกลือไอโอดีน	40
ตาราง NU.10:	ทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดต่ำ	43
ตาราง CH.1:	การได้รับวัคซีนในช่วงหนึ่งปีแรก	46
ตาราง CH.2:	การได้รับวัคซีน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง	48
ตาราง CH.3:	การได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก	50
ตาราง CH.4:	การได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) และสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ	52
ตาราง CH.5:	การได้รับอาหารระหว่างท้องร่วง	54
ตาราง CH.6:	การรักษาอาการท้องร่วงด้วยการให้สารละลายเกลือแร่โดยยังคงให้อาหาร และการรักษาด้วยวิธีอื่น ๆ	55
ตาราง CH.7:	การดูแลรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมและการใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา	57
ตาราง CH.8:	การใช้เชื้อเพลิงแข็ง	59
ตาราง CH.9:	การใช้เชื้อเพลิงแข็ง จำแนกตามสถานที่ประกอบอาหาร	60
ตาราง WS.1:	ครัวเรือนที่เติมน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด	62
ตาราง WS.2:	วิธีบำบัดน้ำของครัวเรือน	65
ตาราง WS.3:	เวลาที่ใช้เดินทางไปเอาน้ำจากแหล่งน้ำดื่ม	66
ตาราง WS.4:	บุคคลที่ไปเอาน้ำ	67
ตาราง WS.5:	ประเภทห้องส้วมที่ใช้ในครัวเรือน	68
ตาราง WS.6:	การใช้ส้วมร่วมกัน	69
ตาราง WS.7:	การกำจัดอุจจาระของเด็ก	71
ตาราง WS.8:	การเติมน้ำที่สะอาดและการใช้ส้วมที่ถูกต้องลักษณะเชิงลำดับขั้นบันได	72



ตาราง RH.1A:	อัตราเจริญพันธุ์	73
ตาราง RH.1B:	อัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม	74
ตาราง RH.2:	การให้กำเนิดบุตรในวัยรุ่น	75
ตาราง RH.3:	แนวโน้มการมีภาวะดูแลบุตร	76
ตาราง RH.4:	การคุมกำเนิด	77
ตาราง RH.5:	ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด	80
ตาราง RH.6:	ความครอบคลุมของการดูแลระหว่างตั้งครรภ์	83
ตาราง RH.7:	จำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์	84
ตาราง RH.8:	รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์	85
ตาราง RH.9:	ผู้ให้การดูแลขณะคลอดบุตร	86
ตาราง RH.10:	สถานที่คลอดบุตร	88
ตาราง CD.1:	การเข้าเรียนในระดับปฐมวัย	90
ตาราง CD.2:	การส่งเสริมการเรียนรู้	91
ตาราง CD.3:	อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้	93
ตาราง CD.4:	การดูแลที่ไม่เหมาะสม	94
ตาราง CD.5:	ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	97
ตาราง ED.1:	การรู้หนังสือของสตรีอายุน้อย	99
ตาราง ED.2:	ความพร้อมในการเข้าเรียน	101
ตาราง ED.3:	การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา	103
ตาราง ED.4:	การเข้าเรียนของเด็กวัยเรียนระดับประถมศึกษา	104
ตาราง ED.5:	การเข้าเรียนของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา	105
ตาราง ED.6:	เด็กที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	107
ตาราง ED.7:	การสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา	108
ตาราง ED.8:	ความเท่าเทียมในการศึกษาระหว่างหญิงและชาย	109
ตาราง ED.9:	การเข้าเรียน	110
ตาราง CP.1:	การจดทะเบียนเกิด	112
ตาราง CP.2:	การสมรสตั้งแต่อายุน้อย	114
ตาราง CP.3:	แนวโน้มของการสมรสตั้งแต่อายุน้อย	116
ตาราง CP.4:	ความแตกต่างของอายุสมรส	116
ตาราง CP.5:	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว	118
ตาราง HA.1:	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี การเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี	120
ตาราง HA.2:	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี การเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี ในกลุ่มสตรีอายุน้อย	122
ตาราง HA.3:	ความรู้เรื่องการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก	124
ตาราง HA.4:	ทัศนคติในการยอมรับผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	125
ตาราง HA.5:	ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี	128

ตาราง HA.6:	การได้รับคำปรึกษาและการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในระหว่างการฝากครรภ์	129
ตาราง HA.7:	การอยู่อาศัยกับพ่อแม่และการกำพรว้า	131
ตาราง HA.8:	การเข้าเรียนในโรงเรียนของเด็กกำพรว้าและไม่กำพรว้า	132
ตาราง SD.1:	จำนวน EA ตัวอย่าง จำแนกตามภาค และเขตการปกครอง	134
ตาราง SE.1:	สรุปตัวชี้วัดที่นำมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง	140
ตาราง SE.2:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ทิวราชอาณาจักร	142
ตาราง SE.3:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ในเขตเทศบาล	144
ตาราง SE.4:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: นอกเขตเทศบาล	146
ตาราง SE.5:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: กรุงเทพมหานคร	148
ตาราง SE.6:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคกลาง	150
ตาราง SE.7:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคเหนือ	152
ตาราง SE.8:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	154
ตาราง SE.9:	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคใต้	156
ตาราง DQ.1:	การกระจายตัวตามอายุของสมาชิกในครัวเรือน	159
ตาราง DQ.2:	การกระจายตัวตามอายุของสตรีที่เข้าชายและสตรีที่สัมภาษณ์ได้	160
ตาราง DQ.3:	การกระจายตัวตามอายุของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สัมภาษณ์ได้	161
ตาราง DQ.4:	อัตราการสัมภาษณ์ได้ของสตรี ตามลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน	162
ตาราง DQ.5:	อัตราการสัมภาษณ์ได้ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม ของครัวเรือน	163
ตาราง DQ.6:	ความสมบูรณ์ของคำตอบ	164
ตาราง DQ.7:	ความสมบูรณ์ของข้อมูลตัวชี้วัดการขังน้ำหนักร่างกายและวัดส่วนสูง	165
ตาราง DQ.8:	การกระจุกตัวของค่าน้ำหนักและส่วนสูง	167
ตาราง DQ.9:	การได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพของสตรี	167
ตาราง DQ.10:	การได้เห็นสมุดบันทึกของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	168
ตาราง DQ.11:	การได้เห็นสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน	169
ตาราง DQ.12:	การอาศัยอยู่ในครัวเรือนของแม่ และผู้ที่ตอบสัมภาษณ์แบบสอบถาม สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	170
ตาราง DQ.13:	การเข้าเรียนรายอายุ	171
ตาราง DQ.14:	อัตราส่วนเพศของทารกแรกเกิด และการมีชีวิตอยู่	172

## สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ HH.1:	การกระจายตัวของประชากรตามกลุ่มอายุและเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2555	18
แผนภูมิ NU.1:	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน ประเทศไทย พ.ศ. 2555	28
แผนภูมิ NU.2:	ร้อยละของสตรีที่ให้นมลูกภายในชั่วโมงแรกและวันแรกหลังคลอด ประเทศไทย พ.ศ.2555	30
แผนภูมิ NU.3:	แบบแผนการกินนมของทารก จำแนกตามอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2555	32
แผนภูมิ NU.4:	ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ ประเทศไทย พ.ศ. 2555	41
แผนภูมิ NU.5:	ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีน จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของ ครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555	41
แผนภูมิ NU.6:	ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีน จำแนกตามภาคและพื้นที่ ประเทศไทย พ.ศ. 2555	42
แผนภูมิ NU.7:	ร้อยละของเด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม ประเทศไทย พ.ศ. 2555	44
แผนภูมิ CH.1:	ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคตามคำแนะนำภายใน 12 เดือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555	47
แผนภูมิ CH.2:	ร้อยละของสตรีที่คลอดบุตรภายใน 2 ปีที่ผ่านมาและได้รับการป้องกันบาดทะยัก ประเทศไทย พ.ศ. 2555	51
แผนภูมิ CH.3:	ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ และได้รับสารละลายเกลือแร่(ORS) หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ ประเทศไทย พ.ศ. 2555	53
แผนภูมิ CH.4:	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีอาการท้องร่วงซึ่งได้รับ ORT (ORS หรือสารละลาย เกลือแร่ที่ผสมเอง หรือของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น) และได้รับอาหาร ประเทศไทย พ.ศ. 2555	56
แผนภูมิ WS.1:	ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก ประเทศไทย พ.ศ. 2555	64
แผนภูมิ CP.1:	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี และร้อยละของ สตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของ ครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555	115
แผนภูมิ HA.1:	ร้อยละของสตรีอายุ 15 -49 ปี ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี เป็นอย่างดี ประเทศไทย พ.ศ. 2555	123

## รายการคำย่อ

AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
ASFR	Age-specific fertility rate
BCG	Bacillis-Cereus-Geuerin (Tuberculosis)
CBR	Crude birth rate
CSPPro	Census and Survey Processing System
DPT	Diphtheria Pertussis Tetanus
EPI	Expanded Programme on Immunization
GFR	General fertility rate
GPI	Gender Parity Index
HepB	Hepatitis B
HIV	Human Immunodeficiency Virus
IDD	Iodine Deficiency Disorders
IHPP	International Health Policy Program
IUD	Intrauterine Device
JMP	Joint Monitoring Programme
LAM	Lactational Amenorrhea Method
MDG	Millennium Development Goals
MICS	Multiple Indicator Cluster Survey
MICS4	Fourth global round of Multiple Indicator Clusters Surveys programme
MoPH	Ministry of Public Health
NAR	Net Attendance Rate
NHSO	National Health Security Office
NSO	National Statistical Office
ORT	Oral rehydration treatment
ppm	Parts Per Million
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
STIs	Sexually transmitted infections
TFR	Total fertility rate
UNAIDS	United Nations Programme on HIV/AIDS
UNDP	United Nations Development Programme
UNFPA	United Nations Population Fund
UNGASS	United Nations General Assembly Special Session on HIV/AIDS
UNICEF	United Nations Children's Fund
WFFC	World Fit for Children
WHO	World Health Organization

# ตารางสรุปตัวชี้วัด

## ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number	ตัวชี้วัด Indicator	ทั่วราชอาณาจักร Whole Kingdom	กรุงเทพฯ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value
	MICS4	MDG							

### ภาวะโภชนาการ (NUTRITION)

ภาวะโภชนาการ Nutritional status	2.1a	1.8	น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (Underweight prevalence)	9.2	7.9	7.3	7.8	10.7	10.0	%
	2.1b		ปานกลางและรุนแรง (Moderate and Severe: - 2 SD)	2.1	2.4	1.7	1.4	2.5	2.3	%
			รุนแรง (Severe - 3 SD)							
	2.2a		ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (Stunting prevalence)	16.3	16.2	13.6	13.8	18.9	16.7	%
	2.2b		ปานกลางและรุนแรง (Moderate and Severe: - 2 SD)	5.9	6.4	5.3	3.5	7.1	6.1	%
			รุนแรง (Severe: - 3 SD)							
	2.3a		ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (Wasting prevalence)	6.7	6.7	6.5	6.1	6.5	8.2	%
	2.3b		ปานกลางและรุนแรง (Moderate and Severe: - 2 SD)	2.2	1.9	2.3	1.8	2.3	2.6	%
			รุนแรง (Severe: - 3 SD)							
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และ การให้อาหารทารก Breastfeeding and infant feeding	2.4		เด็กที่เคยกินนมแม่ (Children ever breastfed)	96.8	93.7	95.8	97.6	97.7	97.6	%
	2.5		เด็กที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรก หลังคลอด (Early initiation of breastfeeding)	46.3	29.2	40.9	49.6	47.0	60.9	%
	2.6		เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่ อย่างเดียว (Exclusive breastfeeding under 6 months)	12.3	8.2	7.9	19.6	13.8	12.2	%
	2.7		เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี (Continued breastfeeding at 1 year)	32.4	23.0	27.6	21.6	38.1	40.5	%
	2.8		เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี (Continued breastfeeding at 2 years)	17.8	12.5	17.3	13.4	18.0	24.2	%
	2.9		ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่ เป็นหลัก (Predominant breastfeeding under 6 months)	40.8	38.8	31.3	53.8	39.0	48.8	%
	2.10		ระยะเวลาของการกินนมแม่ (Duration of breastfeeding)	6.5	4.6	5.5	7.7	7.6	9.4	เดือน months

ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number	ตัวชี้วัด Indicator	พระราช อาณาจักร Whole Kingdom	กรุงเทพ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value
	MICS4								
	2.11	เด็กอายุ 0-23 เดือนที่ดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนมในระหว่างวันที่ผ่านมา (Bottle feeding)	72.7	83.2	79.3	67.5	73.0	61.0	%
	2.12	ทารกอายุ 6-8 เดือนที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว อาหารอ่อนในระหว่างวันที่ผ่านมา (Introduction of solid, semi-solid or soft foods)	74.8	(*)	87.4	71.7	75.4	72.5	%
	2.13	เด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว อาหารอ่อนตามจำนวนครั้งขั้นต่ำหรือมากกว่าในระหว่างวันที่ผ่านมา (Minimum meal frequency)	77.5	86.7	84.6	76.8	74.8	70.8	%
	2.14	เด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอในระหว่างวันที่ผ่านมา (Age-appropriate breastfeeding)	20.9	10.9	17.9	21.3	23.2	24.6	%
	2.15	ความถี่ของการให้นมสำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่ (Milk feeding frequency for non-breastfed children)	98.4	97.9	99.2	95.2	99.2	98.9	%
การบริโภคเกลือไอโอดีน Salt iodization	2.16	ครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีนอย่างน้อย 15 ppm. (Iodized salt consumption)	70.9	82.1	79.9	77.3	54.0	80.1	%
น้ำหนักแรกคลอดต่ำ Low birth weight	2.18	ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม (Low-birth weight infants)	7.6	6.3	6.0	8.9	9.3	6.7	%
	2.19	ทารกที่ชั่งน้ำหนักเมื่อคลอด (Infants weighed at birth)	99.0	98.8	98.7	99.3	99.3	98.7	%

สุขภาพของเด็ก (CHILD HEALTH)

การได้รับวัคซีน Vaccinations	3.1	เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคก่อนมีอายุครบ 1 ปี (Tuberculosis immunization coverage)	97.5	-	-	-	-	-	%
	3.2	เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ เข็มที่ 3 (OPV3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี (Polio immunization coverage)	89.0	-	-	-	-	-	%
	3.3	เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบฯ เข็มที่ 3 (DPT3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี (Immunization coverage for diphtheria, pertussis and tetanus (DPT))	87.9	-	-	-	-	-	%

ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number		ตัวชี้วัด Indicator	ทั่วราชอาณาจักร Whole Kingdom	กรุงเทพ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value
	MICS4	MDG								
	3.4	4.3	เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด ก่อนมีอายุครบ 1 ปี (Measles immunization coverage)	91.9	-	-	-	-	-	%
	3.5		เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันตับอักเสบบี เข็มที่ 3 ก่อนมีอายุครบ 1 ปี (Hepatitis B immunization coverage)	80.7	-	-	-	-	-	%
การป้องกันบาดทะยัก Tetanus toxoid	3.7		สตรีอายุ 15-49 ปีที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็มในช่วงเวลาที่เหมาะสม ก่อนคลอด (Neonatal tetanus protection)	75.9	84.9	76.9	75.0	71.9	77.4	%
การดูแลเมื่อเจ็บป่วย Care of illness	3.8		เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาและได้รับสารละลายเกลือแร่หรือให้ของเหลวเพิ่มขึ้น (ORT) ควบคู่ไปกับการกินอาหาร (Oral rehydration therapy with continued feeding)	52.7	60.3	56.7	42.5	55.8	50.4	%
	3.9		เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาและได้รับการดูแลที่เหมาะสม (Care seeking for suspected pneumonia)	83.3	(*)	(62.0)	(76.0)	95.5	(*)	%
	3.10		เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่ามีอาการปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาและได้รับยาปฏิชีวนะ (Antibiotic treatment of suspected pneumonia)	45.4	(*)	(57.3)	(48.5)	41.8	(*)	%
การใช้เชื้อเพลิงแข็ง Solid fuel use	3.11		การใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร (Solid fuels)	26.1	0.5	5.2	35.7	53.7	2.2	%
<b>น้ำและสุขาภิบาล (WATER AND SANITATION)</b>										
น้ำและสุขาภิบาล Water and sanitation	4.1	7.8	สมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด (Use of improved drinking water sources)	97.0	100.0	98.6	94.6	98.8	89.6	%
	4.2		สมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาดแต่มีการบำบัดที่เหมาะสม (Water treatment)	13.5	-*	3.3	11.8	7.4	19.1	%

\*ร้อยละ 100 ของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด 100 per cent of the household population are using improved drinking water sources.

ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number	ตัวชี้วัด Indicator	พระราช อาณาจักร Whole Kingdom	กรุงเทพ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value	
	MICS4									MDG
	4.3	7.9	สมาชิกในครัวเรือนที่มีการกำจัด สิ่งขี้ถ่ายที่ถูกสุขอนามัยและไม่ได้ ใช้ร่วมกับครัวเรือนอื่น (Use of improved sanitation)	97.2	94.9	98.5	97.5	96.9	97.0	%
	4.4		การกำจัดอุจจาระของเด็กอย่าง ปลอดภัย (Safe disposal of child's faeces)	56.9	44.7	53.1	67.1	63.0	44.5	%

อนามัยเจริญพันธุ์ (REPRODUCTIVE HEALTH)

การคุมกำเนิดและความ ต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ Contraception and unmet need	5.1	5.4	อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น (Adolescent birth rate)	60	45	60	47	73	53	ต่อ per 1,000
	5.2		สตรีอายุ 20-24 ปีที่ให้กำเนิดบุตร อย่างน้อย 1 คนก่อนอายุ 18 ปี (Early childbearing)	13.0	12.2	14.3	15.0	14.6	7.9	%
	5.3	5.3	สตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสและ กำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง (Contraceptive prevalence rate)	79.3	75.7	81.3	81.4	81.7	69.7	%
	5.4	5.6	ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ (Unmet need)	6.9	8.2	5.7	5.7	5.5	12.7	%
สุขภาพของแม่และ ทารกแรกเกิด Maternal and newborn health	5.5a	5.5	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ได้รับ การตรวจ ครรภ์ (Antenatal care coverage) อย่างน้อย 1 ครั้งโดยบุคลากร วิชาชีพด้านสาธารณสุข (At least once by skilled personnel)	98.1	97.8	97.3	97.7	98.9	98.5	%
	5.5b		อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากร ประเภทใดประเภทหนึ่ง (At least four times by any provider)	93.4	93.2	94.9	91.6	92.7	94.0	%
	5.6		สตรีอายุ 15-49 ปีที่ได้รับการวัด ความดันโลหิต ตรวจปัสสาวะ และตรวจเลือดระหว่าง การตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย (Content of antenatal care)	98.0	96.6	97.1	98.5	98.6	98.9	%
	5.7	5.2	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ได้รับการทำ คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้าน สาธารณสุข (Skilled attendant at delivery)	99.6	99.7	99.9	99.0	99.8	99.2	%
	5.8		สตรีอายุ 15-49 ปีที่คลอดบุตรใน สถานพยาบาล (Institutional deliveries)	99.6	99.8	99.9	99.7	99.6	98.6	%
	5.9		การผ่าตัดคลอดบุตร (Caesarean section)	32.0	42.6	38.6	32.8	23.9	29.8	%



ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number	ตัวชี้วัด Indicator	ทั่วประเทศ Whole Kingdom	กรุงเทพ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value
	MICS4	MDG							

พัฒนาการของเด็ก (CHILD DEVELOPMENT)

พัฒนาการของเด็ก Child development	6.1	เด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยในครัวเรือนที่ผู้ใหญ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา (Support for learning)	92.7	93.5	92.7	90.7	93.4	92.9	%
	6.2	เด็กอายุ 36-59 เดือนที่พ่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างน้อย 1 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา (Father's support for learning)	35.3	48.1	41.9	35.8	24.8	43.2	%
	6.3	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม (Learning materials: children's books)	42.7	62.4	47.7	43.4	33.8	45.2	%
	6.4	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท (Learning materials: playthings)	70.8	66.3	69.5	68.8	70.3	78.4	%
	6.5	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอ (Inadequate care)	4.6	5.5	2.6	3.6	5.8	5.3	%
	6.6	ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (Early child development index)	91.5	91.8	96.1	87.9	90.4	91.0	%
	6.7	เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย (Attendance to early childhood education)	84.4	66.3	77.8	90.9	91.0	81.4	%

การศึกษา (EDUCATION)

การรู้หนังสือและการศึกษา Literacy and education	7.1	2.3	อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุน้อย (Literacy rate among young women age 15-24 years)	98.0	97.0	97.5	97.7	99.1	97.5	%
	7.2		เด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เข้าเรียนในหลักสูตรก่อนวัยเรียนในปีที่แล้ว (School readiness)	100.0	100.0	100.0	99.9	100.0	100.0	%
	7.3		อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิ (Net intake rate in primary education)	75.3	83.2	77.9	76.6	69.5	79.7	%
	7.4	2.1	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับประถมศึกษา (Primary school net attendance ratio (adjusted))	95.7	96.4	95.9	95.5	95.3	96.1	%

ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number	ตัวชี้วัด Indicator	พระราช อาณาจักร Whole Kingdom	กรุงเทพ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value
	MICS4	MDG							
	7.5	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับมัธยมศึกษา (Secondary school net attendance ratio (adjusted))	78.8	82.0	77.4	80.7	80.8	71.3	%
	7.6	เด็กที่เรียนถึงขั้นสุดท้ายของระดับ ประถมศึกษา (Children reaching last grade of primary)	99.5	99.4	98.4	99.8	100.0	99.4	%
	7.7	อัตราการสำเร็จระดับประถมศึกษา (Primary completion rate)	106.8	108.6	122.4	122.6	94.3	100.4	%
	7.8	อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา (Transition rate to secondary school)	98.5	98.9	98.3	98.8	98.5	97.7	%
	7.9	อัตราส่วนของหญิงต่อชายระดับ ประถมศึกษา (Gender parity index: primary school)	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	อัตราส่วน ratio
	7.10	อัตราส่วนของหญิงต่อชายระดับ มัธยมศึกษา (Gender parity index: secondary school)	1.2	1.0	1.2	1.2	1.1	1.2	อัตราส่วน ratio

การคุ้มครองเด็ก (CHILD PROTECTION)

การจดทะเบียนเกิด Birth registration	8.1	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีการจด ทะเบียนเกิด (Birth registration)	99.4	99.9	99.3	99.0	99.9	99.0	%
การสมรสตั้งแต่อายุน้อย Early marriage	8.6	สตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสครั้งแรก ก่อนอายุครบ 15 ปี (Marriage before age 15 among women age 15-49 years)	2.7	2.5	2.8	2.8	2.7	2.4	%
	8.7	สตรีอายุ 20-49 ปีที่สมรสครั้งแรก ก่อนอายุครบ 18 ปี (Marriage before age 18 among women age 20-49 years)	14.7	11.6	12.1	14.6	19.1	12.8	%
	8.8	สตรีอายุ 15-19 ปีที่ขณะนี้สมรส หรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา (Young women age 15-19 years currently married or in union)	16.3	12.3	16.4	15.1	18.4	15.4	%
	8.10a	สตรีที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินฉันท์ สามีภรณากับคู่สมรสที่อายุแก่ กว่า 10 ปีขึ้นไป (Spousal age difference) สตรีอายุ 15-19 ปี (women age 15-19 years)	11.3	17.1	7.7	4.5	13.7	14.0	%
	8.10b	สตรีอายุ 20-24 ปี (women age 20-24 years)	13.1	12.5	15.0	16.9	11.8	9.2	%

ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number	ตัวชี้วัด Indicator	ทัวราช อาณาจักร Whole Kingdom	กรุงเทพ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value
ความรุนแรงใน ครอบครัว Domestic violence	8.14	สตรีอายุ 15-49 ปีซึ่งระบุว่ามิเหตุอันสมควรหากสามีทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างน้อย 1 สถานการณ์ (Attitudes toward domestic violence: women age 15-49 years)	13.1	7.0	6.6	14.8	19.8	13.9	%

เอชไอวี/โรคเอดส์ และเด็กกำพร้า (HIV/AIDS AND ORPHANED CHILDREN)

ความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับเอชไอวี/ โรคเอดส์ HIV/AIDS knowledge and attitudes	9.1	สตรีอายุ 15-49 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี (Comprehensive knowledge about HIV prevention among women age 15-49 years)	52.4	51.9	60.0	55.6	48.3	43.9	%
	9.2	6.3 สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี (Comprehensive knowledge about HIV prevention among women age 15-24 years)	55.7	51.1	61.5	59.8	56.0	45.1	%
	9.3	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ระบุวิธีการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกได้ถูกต้องทั้ง 3 วิธี (Knowledge of mother-to-child transmission of HIV among women age 15-49 years)	74.0	63.8	80.7	72.9	74.9	69.9	%
	9.4	สตรีอายุ 15-49 ปีที่มีทัศนคติในการยอมรับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ครบทั้ง 4 ข้อ (Accepting attitudes towards people living with HIV among women age 15-49 years)	30.5	16.0	23.8	48.1	36.9	24.0	%
	9.5	สตรีอายุ 15-49 ปีที่รู้จักสถานที่ที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี (Women who know where to be tested for HIV)	81.4	85.1	86.4	83.3	75.3	80.4	%
	9.6	สตรีอายุ 15-49 ปีที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจและทราบผลการตรวจ (Women who have been tested for HIV and know the results)	8.5	8.3	8.9	10.0	8.1	7.3	%

ตัวชี้วัด MICS4 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง Topic	หมายเลข ตัวชี้วัด Indicator Number	ตัวชี้วัด Indicator	ทั่วประเทศ Whole Kingdom	กรุงเทพ มหานคร Bangkok	ภาค กลาง Central Region	ภาค เหนือ Northern Region	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ Northeastern Region	ภาคใต้ Southern Region	ค่าของ ตัวชี้วัด Value
	MICS4		MDG						
	9.8	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์ (HIV counselling during antenatal care)	77.1	79.1	75.9	87.8	79.8	64.2	%
	9.9	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้รับการตรวจ รวมทั้งทราบผลการตรวจ (HIV testing during antenatal care)	72.8	82.9	78.7	83.6	69.1	55.1	%
<b>เด็กกำพร้า</b> Orphaned children	9.17	เด็กอายุ 0-17 ปีที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับพ่อแม่และแม่ (Children's living arrangements)	22.8	13.0	18.5	23.2	31.2	12.5	%
	9.18	เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต (Prevalence of children with one or both parents dead)	4.1	2.8	4.4	5.2	3.6	4.4	%
	9.19	6.4 เด็กอายุ 10-14 ปีที่พ่อแม่เสียชีวิต และกำลังเรียนหนังสือ (School attendance of orphans)	91.7	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	%
	9.20	6.4 เด็กอายุ 10-14 ปีที่พ่อแม่มีชีวิตและได้อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคน และกำลังเรียนหนังสือ (School attendance of non-orphans)	97.7	99.1	97.6	98.6	97.5	96.5	%

หมายเหตุ

- ค่าที่เป็นดอกจัน (\*) หมายถึง จำนวนของตัวหาร (ที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก) สำหรับตัวชี้วัดนี้มีค่าต่ำกว่า 25 ค่าสังเกต
- ค่าที่อยู่ในวงเล็บ (.) หมายถึง จำนวนของตัวหาร (ที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก) สำหรับตัวชี้วัดนี้มีค่าอยู่ระหว่าง 25-49 ค่าสังเกต

Note

- Figures denoted by an asterisk (\*) are based on denominators of 24 un-weighted cases and less.
- Figures shown in parenthesis (.) are based on denominators of 25-49 un-weighted cases.



# ผลการสำรวจที่สำคัญ

## โภชนาการ

### ภาวะโภชนาการ

- เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะทุพโภชนาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ความสูงเมื่อเทียบกับอายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (เตี้ย) ร้อยละ 16 น้ำหนักเทียบกับอายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ 9 และน้ำหนักเทียบกับความสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ผอม) ร้อยละ 7
- เด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีภาวะทุพโภชนาการเรื่องน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและเตี้ยในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 14 และมีภาวะเตี้ยแคระแกร็นร้อยละ 34 เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน มีภาวะทุพโภชนาการสูงกว่าเด็กในกลุ่มอายุอื่น โดยเป็นเด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ 18 มีภาวะเตี้ยร้อยละ 19 และมีภาวะผอมร้อยละ 16
- เด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมาก มีภาวะเตี้ยแคระแกร็นและน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสูงกว่าเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก
- ประมาณร้อยละ 11 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีมีภาวะอ้วน โดยพบว่าเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากและครัวเรือนที่แม่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีภาวะอ้วนในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กในกลุ่มอื่น ๆ ภาคกลางมีภาวะเด็กอ้วนสูงสุด รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร และต่ำสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

### การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- เด็กที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดมีร้อยละ 46 โดยภาคใต้มีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 61 ส่วนกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนต่ำสุด คือ ร้อยละ 29 เด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมากได้กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดสูงกว่าเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวย คิดเป็นร้อยละ 51 และ 34 ตามลำดับ
- เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน ที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียวมีประมาณร้อยละ 12
- เด็กที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและภาคกลางที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียวมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 8 ซึ่งต่ำกว่าภาคอื่น ๆ ในขณะที่ภาคเหนือเด็กที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียวมีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 20 รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 14 และ 12 ตามลำดับ
- เด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากมีเพียงร้อยละ 9 ที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียวซึ่งต่ำกว่าเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมากอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 16)
- เด็กผู้หญิงมีสัดส่วนของกินนมแม่เพียงอย่างเดียวถึงร้อยละ 16 ในขณะที่เด็กผู้ชายมีเพียงร้อยละ 10
- เด็กอายุ 6-23 เดือนได้รับอาหารอย่างเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 24

### การบริโภคเกลือไอโอดีน

- ร้อยละ 71 ของครัวเรือนบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนที่เพียงพอ (15+ ppm.) ครัวเรือนที่ร่ำรวยมากบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนสูงกว่าครัวเรือนที่ยากจนมากอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 87 และ 54 ตามลำดับ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 54) โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครซึ่งมีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 82 มากกว่า 2 ใน 3 (ร้อยละ 73) ของครัวเรือนที่อยู่ในเขตเทศบาลบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ ซึ่งมากกว่าครัวเรือนที่อยู่นอกเขตเทศบาลที่มีเพียงร้อยละ 69

## ผลการสำรวจที่สำคัญ

### น้ำหนักแรกคลอดต่ำ

- ร้อยละ 8 ของเด็กมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม เด็กที่อยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนของเด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำในระดับที่สูงกว่าระดับประเทศ สัดส่วนของน้ำหนักแรกคลอดต่ำเมื่อจำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัยและการศึกษาของแม่ไม่แตกต่างกันมากนัก

### สุขภาพของเด็ก

#### การได้รับวัคซีน

- เกือบร้อยละ 98 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนในประเทศไทยได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค
- เด็กร้อยละ 89 ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอเข็มที่ 3 ร้อยละ 88 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก และร้อยละ 92 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด ในรูปแบบวัคซีนรวม (หัด หัดเยอรมัน คางทูม)
- ร้อยละ 75 ของเด็กได้รับวัคซีนที่แนะนำให้ฉีดครบทั้ง 8 ชนิด
- การได้รับวัคซีนมีความแตกต่างกันระหว่างภาค โดยพบว่าเด็กในกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนของการได้รับวัคซีนทุกประเภทต่ำสุด คือ ร้อยละ 63 ในขณะที่ภาคเหนือมีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 88 เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับวัคซีนครบทุกประเภท คิดเป็นร้อยละ 85 ส่วนเด็กที่อยู่ในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 75
- เด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมากได้รับวัคซีนครบสูงกว่าเด็กที่อยู่ในครัวเรือนรวยมาก คือ คิดเป็นร้อยละ 89 และ 70 ตามลำดับ

#### วัคซีนป้องกันบาดทะยัก

- ในภาพรวมสตรีร้อยละ 76 ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักระหว่างตั้งครรภ์ โดยร้อยละ 71 ของสตรีได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 เข็ม ระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย
- สตรีในกรุงเทพมหานครร้อยละ 85 ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ซึ่งสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ โดยสัดส่วนของสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับวัคซีนต่ำสุด คือ คิดเป็นร้อยละ 72
- สตรีที่มีการศึกษาในระดับต่างกันและสภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนต่างกันมีสัดส่วนของการได้รับวัคซีนต่างกันด้วย

#### การได้รับสารละลายเกลือแร่

- ร้อยละ 5 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีมีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ ซึ่งจัดว่าค่อนข้างต่ำ โดยพบสัดส่วนของเด็กที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 6 และ 4 ตามลำดับ
- แนวทางการรักษาโดยใช้สารละลายเกลือแร่ค่อนข้างต่ำ คิดเป็นร้อยละ 64 โดยภาคเหนือและภาคใต้ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด คือ มีการใช้สารละลายเกลือแร่เพียงร้อยละ 49
- ประมาณครึ่งหนึ่งของเด็ก (ร้อยละ 53) ซึ่งป่วยด้วยโรคท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ได้รับ ORT และยังคงให้อาหารอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าสัดส่วนต่ำมากในเด็กอายุ 0-11 เดือน (ร้อยละ 37)

#### การรักษาโรคปอดบวม

- มีเพียงร้อยละ 2 ของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่ป่วยเป็นโรคปอดบวมในช่วงสองสัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์โดยในจำนวนนี้ร้อยละ 83 ได้รับการรักษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้

### การใช้เชื้อเพลิงแข็ง

- ประมาณ 1 ใน 4 ของครัวเรือน (ร้อยละ 26) ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร โดยพบสูงสุดในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 82) ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 54) ครัวเรือนที่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 35) และพบว่าครัวเรือนใช้ไม้ฟืนในการประกอบอาหาร คิดเป็นร้อยละ 11 ในขณะที่ส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 71 ใช้ก๊าซหุงต้ม (LPG) ในการประกอบอาหาร
- 3 ใน 4 ของครัวเรือน (ร้อยละ 75) ทำอาหารในบริเวณที่จัดไว้โดยเฉพาะ เช่น ห้องครัวหรือทำอาหารกลางแจ้งหรือในอาคารแยกต่างหากจากตัวบ้าน ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 25 ทำอาหารในพื้นที่อื่น ๆ ภายในบ้าน

### น้ำดื่มและการกำจัดสิ่งขี้ถ่าย

- ครัวเรือนเกือบทั้งหมดมีน้ำดื่มที่สะอาดและมีการกำจัดสิ่งขี้ถ่ายอย่างถูกต้องลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 97 และ 99 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาคหรือเขตที่อยู่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
- น้ำดื่มบรรจุขวดและน้ำฝนคือแหล่งน้ำดื่มหลักที่ประชากรใช้ดื่ม โดยพบว่าครัวเรือนที่อยู่นอกเขตเทศบาลส่วนใหญ่ดื่มน้ำฝน ส่วนครัวเรือนที่อยู่ในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ดื่มน้ำบรรจุขวด

### การกำจัดอุจจาระเด็ก

- ครัวเรือนที่มีการกำจัดอุจจาระเด็กที่ปลอดภัยมีร้อยละ 57 โดยสัดส่วนต่ำที่สุดพบในกรุงเทพมหานครและภาคใต้ (ร้อยละ 45) ประมาณครึ่งหนึ่งของครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 50) ที่กำจัดอุจจาระเด็กลงในถังขยะ ในขณะที่ครัวเรือนที่ยากจนมากมีเพียงร้อยละ 14

### อนามัยเจริญพันธุ์

#### การคุมกำเนิด

- อัตราเจริญพันธุ์ในช่วง 1 ปีก่อนหน้าการสำรวจ คือ เกิด 1.8 คนต่อหญิง 1 คน อัตราเจริญพันธุ์ของสตรีที่อยู่นอกเขตเทศบาล คือ เกิด 2.1 คนต่อสตรี 1 คน ซึ่งสูงกว่าในเขตเทศบาล (เกิด 1.5 คนต่อสตรี 1 คน) สตรีที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามีอัตราเจริญพันธุ์รวม คือ 2.9 ซึ่งสูงกว่าในภาพรวมระดับประเทศ
- อัตราเกิดของสตรีวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี คือ 60 คนต่อสตรี 1,000 คน โดยพบว่าสตรีที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามีอัตราเกิดสูงสุดเมื่อเทียบกับระดับการศึกษาอื่นคือ 224 คนต่อสตรี 1,000 คน สตรีที่ยากจนมากมีอัตราเกิด 85 คนต่อสตรี 1,000 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าสตรีที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับอื่น ๆ
- ในภาพรวมสตรีอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 9 มีบุตรแล้ว ร้อยละ 2 กำลังตั้งครรภ์คนแรก และร้อยละ 11 เริ่มมีภาวะดูแลบุตร นอกจากนี้พบว่าสัดส่วนของสตรีอายุ 15-19 ปีที่ให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 15 ปีมีน้อยกว่าร้อยละ 1
- สตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรือมีคู่แล้วในปัจจุบันประมาณร้อยละ 79 กำลังคุมกำเนิดโดยพบว่าในภาคใต้อัตราคุมกำเนิดต่ำสุด คือ ร้อยละ 70 วิธีการสมัยใหม่เป็นที่นิยมใช้มากกว่าดั้งเดิมคิดเป็นร้อยละ 77 และร้อยละ 2 ตามลำดับ สตรีที่ยังไม่เคยมีบุตรมีความเป็นไปได้ที่จะคุมกำเนิดน้อยกว่าสตรีที่เคยมีบุตรแล้ว

#### ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์

- ร้อยละ 80 ของสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรส/มีคู่ มีความต้องการที่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด โดยร้อยละ 17 สมฤทธิ์ผลด้านการเว้นระยะห่างของการมีบุตร และร้อยละ 63 สมฤทธิ์ผลด้านการจำกัดจำนวนบุตร
- เพียงร้อยละ 7 ของสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรส/มีคู่ มีความต้องการที่ไม่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด โดยพบสัดส่วนสูงสุดของสตรีที่อยู่ในภาคใต้ (ร้อยละ 13) และสตรีวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 12) นอกจากนี้ พบว่าสตรีในภาคใต้มีความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจในระดับต่ำกว่าสตรีในภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 85 ในภาคใต้และมากกว่าร้อยละ 90 ในภาคอื่น ๆ)



## ผลการสำรวจที่สำคัญ

### การฝากครรภ์

- สตรีที่มีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรภายใน 2 ปีที่ผ่านมา ก่อนการสำรวจได้รับการตรวจครรภ์ร้อยละ 98 และส่วนใหญ่ได้รับการดูแลโดยผู้ชำนาญการ
- ร้อยละ 93 ของสตรีที่ฝากครรภ์ได้รับการตรวจครรภ์ 4 ครั้งขึ้นไป โดยสัดส่วนต่ำสุดพบในสตรีที่ไม่มีการศึกษาและสตรีในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 87 และร้อยละ 86 ตามลำดับ)

### ผู้ช่วยทำคลอด

- การคลอดเกือบทั้งหมดในช่วง 2 ปีก่อนการสัมภาษณ์ทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ โดยพบว่าผู้ช่วยทำคลอดเป็นพยาบาล/ผดุงครรภ์ร้อยละ 78 เป็นแพทย์ร้อยละ 14 และประมาณร้อยละ 7 เป็นเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล/ผู้ช่วยผดุงครรภ์ ส่วนสตรีที่ผู้ช่วยทำคลอดคือหมอดำแยมีเพียงร้อยละ 0.1

### พัฒนาการของเด็ก

- ร้อยละ 93 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่อยู่ในระหว่าง 3 วันก่อนวันสัมภาษณ์มีสมาชิกภายในครัวเรือนที่อายุ 15 ปีขึ้นไป ร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียนอย่างน้อย 4 กิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยของกิจกรรมที่ร่วมกันทำ คือ 5.4 กิจกรรม สำหรับจำนวนกิจกรรมโดยเฉลี่ยที่พ่อแม่มีส่วนร่วมมีเพียง 1.1 เท่านั้น นอกจากนี้พบว่าเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมาก และครัวเรือนที่พ่อแม่มีการศึกษาน้อย จะทำกิจกรรมร่วมกับเด็กต่ำกว่าค่าเฉลี่ย
- เด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่มมีเพียงร้อยละ 43 โดยพบสัดส่วนต่ำสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 34) เด็กในครัวเรือนที่ยากจนมากมีเพียงร้อยละ 24 ที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม ในขณะที่เด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 71
- ร้อยละ 71 ของเด็กอายุ 0-59 เดือนมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท สำหรับเล่น/มีอยู่ในบ้าน
- ร้อยละ 5 ของเด็กขาดการดูแลที่เหมาะสมในช่วงสัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมาก พบว่าสัดส่วนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคือร้อยละ 7
- ร้อยละ 92 ของเด็กอายุ 36-59 เดือนมีพัฒนาการที่เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย การอ่าน อารมณ์ และการเรียนรู้ โดยพบว่าเด็กที่มีพัฒนาการด้านการอ่านมีสัดส่วนต่ำสุดคือร้อยละ 63 เปรียบเทียบกับพัฒนาการด้านร่างกาย ร้อยละ 97 พัฒนาการด้านอารมณ์ร้อยละ 87 และพัฒนาการด้านการเรียนรู้ร้อยละ 97 ซึ่งจากผลการสำรวจพบว่าเด็กที่เข้าเรียนระดับก่อนปฐมวัยจะมีพัฒนาการสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียน (ร้อยละ 94 และ 77 ตามลำดับ)

### การศึกษา

#### ความพร้อมในการเข้าเรียน

- ร้อยละ 84 ของเด็กอายุ 36-59 เดือน กำลังเรียนในระดับก่อนวัยเรียน ความแตกต่างปรากฏชัดเจนระหว่างเด็กที่แม่มีการศึกษาในระดับที่ต่างกัน โดยพบว่าเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาเข้าเรียนร้อยละ 75 และเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษาที่เพิ่มขึ้น และสูงสุดสำหรับแม่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 87) สัดส่วนของการเข้าเรียนในระดับก่อนวัยเรียนของเด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 87) สูงกว่าเด็กที่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 80) สัดส่วนเด็กที่เรียนก่อนวัยเรียนอายุ 36-47 เดือนน้อยกว่าเด็ก 48-59 เดือน (ร้อยละ 75 และ 93 ตามลำดับ)

### การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

- ร้อยละ 75 ของเด็กที่อยู่ในวัยเรียนประถมศึกษากำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยพบว่าสัดส่วนที่ต่ำสุดคือเด็กที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 70) เด็กที่มีแม่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 59) และเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 65)
- ร้อยละ 96 ของเด็กในวัยเรียนประถมศึกษากำลังเรียนในระดับประถมศึกษาขึ้นไป
- ร้อยละ 79 ของเด็กที่อยู่ในวัยเรียนมัธยมศึกษากำลังเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า โดยพบความแตกต่างของการเข้าเรียนอย่างเห็นได้ชัดระหว่างครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 74) และครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 91) เด็กที่อาศัยอยู่ในภาคใต้และภาคกลางเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาในสัดส่วนที่ต่ำกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 71 และ 77 ตามลำดับ)
- เด็กที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกือบทั้งหมดเรียนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ร้อยละ 99 ของเด็กที่เรียนจบระดับประถมศึกษาเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา
- อัตราส่วนของหญิงต่อชายที่กำลังเรียนในระดับประถมศึกษา คือ 1.0 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างของการเข้าเรียนระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่อัตราร้อยละในระดับมัธยมศึกษา คือ 1.2 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเพศหญิงมีการเรียนในระดับมัศึกษามากกว่าเพศชาย

### การรู้หนังสือ

- ร้อยละ 98 ของสตรีอายุ 15-24 ปีเป็นผู้รู้หนังสือ โดยพบสัดส่วนต่ำสุดในสตรีที่อาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่คนไทย คือ มีเพียงร้อยละ 48 ที่รู้หนังสือ สัดส่วนของการรู้หนังสือเมื่อจำแนกตามภาค อายุ และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

### การคุ้มครองเด็ก

#### การจดทะเบียนเกิด

- เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีเกือบทั้งหมดจดทะเบียนเกิด และพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องการจดทะเบียนเกิด เมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ การศึกษา แต่พบว่าเด็กในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่คนไทยมีการจดทะเบียนเกิดต่ำกว่าเด็กอื่น ๆ (ร้อยละ 79) โดยเด็กที่ไม่ได้จดทะเบียนเกิดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72) แม่หรือผู้ดูแลไม่ทราบว่าจะหลังจากที่ได้ใบรับรองการเกิดจากโรงพยาบาลแล้วต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อรับสูติบัตรตามกฎหมาย

#### การสมรสตั้งแต่อายุน้อย

- สัดส่วนของสตรีอายุ 15-49 ปีที่แต่งงานก่อนอายุ 15 ปีมีค่าประมาณร้อยละ 3 สตรีอายุ 15-19 ปีที่ขณะนี้สมรส/มีคู่แล้วมีประมาณร้อยละ 16 โดยพบว่าสัดส่วนสูงมากในสตรีที่ยากจนมาก (ร้อยละ 23) สตรีที่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 19) สตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 18) นอกจากนี้ยังพบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของสตรี (ร้อยละ 59) ในกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาสมรสแล้ว
- ร้อยละ 11 ของสตรีอายุ 15-19 ปีสมรสกับคู่ที่อายุแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป โดยเฉพาะสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 23

### ความรุนแรงในครอบครัว

- ร้อยละ 13 ของสตรีมีความคิดเห็นว่าสามี/คู่สมรสมีสิทธิทุบตีด้วยเหตุผลข้อใดข้อหนึ่งตามที่ระบุ โดยพบว่าร้อยละ 11 เห็นด้วยต่อการใช้ความรุนแรงในกรณีที่ผู้เป็นมารดาไม่ดูแลบุตร
- การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นสิ่งที่ยอมรับในสัดส่วนที่สูงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 20) ครึ่งเรือนที่ยากจนและยากจนมาก (ร้อยละ 20 และร้อยละ 18 ตามลำดับ) ซึ่งความคิดเห็นต่อการเห็นควรใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีสัดส่วนสูงในกลุ่มสตรีที่ไม่มีการศึกษาและมีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 18) รวมทั้งสตรีอายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 17)

### เอชไอวี/โรคเอดส์ และเด็กกำพร้า

#### ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี

- สตรีที่ถูกสัมภาษณ์ร้อยละ 97 เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ อย่างไรก็ตามพบว่าร้อยละ 82 ของสตรีรู้วิธีการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีทั้งสองวิธี โดยร้อยละ 89 รู้ว่าการซื้อส้วมยี่ห้อของตนเองที่ไม่มีเชื้อเอชไอวีป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีได้ และร้อยละ 87 รู้ว่าการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ป้องกันการติดเชื้อได้ สตรีที่ไม่มีการศึกษาและสตรีในภาคเหนือมีความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีในสัดส่วนต่ำสุดเมื่อเทียบกับสตรีในกลุ่มอื่น ๆ (ร้อยละ 52 และร้อยละ 79 ตามลำดับ)
- ร้อยละ 59 ของสตรีสามารถระบุความเชื่อที่มักเข้าใจผิดเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี ได้อย่างถูกต้องสองข้อ ได้แก่ การติดเชื้อไม่ได้เกิดจากการกินอาหารร่วมกันและถูกยุงกัด รวมทั้งทราบว่าคนที่ดูสุขภาพแข็งแรงก็อาจเป็นผู้มีเชื้อเอชไอวีได้ โดยพบสัดส่วนสูงสุดในสตรีที่อยู่ในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนเป็นคนไทยและสตรีที่มีการศึกษา
- ร้อยละ 93 ของสตรีรู้ว่าเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดจากแม่สู่ลูกได้ ร้อยละ 74 รู้ว่าลูกติดเชื้อเอชไอวีได้ทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะตั้งครภ์ ระหว่างคลอด และให้นมบุตร ในขณะที่ร้อยละ 4 ไม่มีความเข้าใจในเรื่องที่ระบุข้างต้นนี้เลย สตรีในกรุงเทพมหานครและสตรีที่ไม่มีการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกในสัดส่วนที่ต่ำกว่าสตรีในกลุ่มอื่น ๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 63 และร้อยละ 47 ตามลำดับ
- เมื่อเปรียบเทียบการติดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกทั้ง 3 วิธี พบว่าสตรีทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดได้ระหว่างการคลอดต่ำสุด คือ ร้อยละ 80 ในขณะที่อีก 2 วิธี คือ ถ่ายทอดระหว่างตั้งครภ์และระหว่างให้นมลูก มีสัดส่วนสูงกว่า คือ ร้อยละ 89 และร้อยละ 85 ตามลำดับ
- ร้อยละ 97 ของสตรีซึ่งเคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ มีทัศนคติเชิงบวกในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยเอดส์ในสังคมอย่างน้อย 1 ข้อ โดยทัศนคติเชิงบวกที่พบสูงสุด คือ การดูแลสมาชิกครัวเรือนที่เป็นเอดส์ที่บ้าน (ร้อยละ 92) ในขณะที่ทัศนคติคิดบวกเรื่องการไม่เก็บไว้เป็นความลับหากมีสมาชิกในครัวเรือนป่วยเป็นเอดส์มีสัดส่วนต่ำที่สุดคือร้อยละ 54 โดยพบว่าสตรีที่มีการศึกษาสูง สตรีที่อยู่ในเขตเทศบาล และสตรีในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากมีทัศนคติในยอมรับครบทั้ง 4 ตัวชี้วัดน้อยกว่าสตรีที่มีการศึกษาต่ำกว่า สตรีที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลและสตรีที่มีฐานะยากจน โดยเฉพาะสตรีที่อาศัยในกรุงเทพมหานครมีทัศนคติในการยอมรับในการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเพียงร้อยละ 16

#### การตรวจหาเชื้อเอชไอวี

- ร้อยละ 81 ของสตรีทราบสถานที่ซึ่งสามารถตรวจเชื้อเอชไอวี และมีประมาณร้อยละ 50 ที่ได้ตรวจเชื้อ โดยพบว่ามีเพียงร้อยละ 9 ที่ตรวจหาเชื้อภายใน 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจ
- ร้อยละ 78 ของสตรีอายุ 15-24 ปี ทราบสถานที่ซึ่งสามารถตรวจเชื้อเอชไอวี และมีประมาณร้อยละ 29 ที่ได้ตรวจเชื้อ และร้อยละ 10 ที่ตรวจเชื้อเอชไอวีภายใน 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลการตรวจ

### เด็กกำพร้า

- ร้อยละ 58 ของเด็กอายุ 0-17 ปีในประเทศไทยอาศัยอยู่กับทั้งพ่อและแม่ ร้อยละ 15 อาศัยอยู่กับแม่เท่านั้น โดยพบว่าเกือบทั้งหมดพ่อของเด็กยังมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ 14) ขณะที่ร้อยละ 3 อาศัยอยู่กับพ่อเท่านั้น ร้อยละ 23 ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ โดยเป็นเด็กที่พ่อและแม่มียังมีชีวิตอยู่ถึงร้อยละ 21
- เด็กในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อยู่กับทั้งพ่อและแม่มีสัดส่วนต่ำกว่าภาคอื่น ๆ คือ ร้อยละ 56 และ 50 ตามลำดับ และพบว่าเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจนถึงยากจนมาก ประมาณ 2 ใน 3 ที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด

### การเข้าเรียนของเด็กกำพร้า

- เด็กอายุ 10-14 ปี ที่ทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตแล้วมีร้อยละ 0.5 โดยพบว่าเด็กกลุ่มนี้ร้อยละ 92 กำลังเรียนหนังสือ ส่วนเด็กที่ทั้งพ่อและแม่มียังมีชีวิตอยู่และเด็กที่อยู่กับทั้งพ่อและ/หรือแม่ พบว่าร้อยละ 98 กำลังเรียนหนังสือ



# บทที่ 1 บทนำ



## ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดทำ การสำรวจสถานการณเด็กและสตรีในประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรก ใน พ.ศ.2548-49<sup>1</sup> ซึ่งตรงกับรอบการจัดทำครั้งที่ 3 ในระดับนานาชาติ จึงนิยมเรียกกันว่า MICS3 โดยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำเสนอทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัดรวม 26 จังหวัด โดยได้รับการสนับสนุนการจัดทำโครงการจากองค์การยูนิเซฟประเทศไทย ที่ต้องการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้กับเด็ก ซึ่งได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและวางแผนงานต่าง ๆ ซึ่งจากผลการสำรวจครั้งที่ผ่าน มา ทำให้ประเทศไทยสามารถใช้ข้อมูลที่ได้ในการสร้างตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ความเป็นอยู่ของเด็ก สำหรับนำไปใช้กำหนดนโยบายหรือมาตรการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็กได้อย่างเหมาะสมและตรงเป้าหมาย รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการบรรลุเป้าประสงค์ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ร่วมลงนามได้แก่ ปฏิญญาวาควายความอยู่รอด การปกป้องและการพัฒนาเด็ก (Millennium Declaration) ซึ่งประเทศสมาชิกทั้งหมดของสหประชาชาติจำนวน 191 ประเทศ ให้ความเห็นชอบในเดือนกันยายน 2543 และแผนปฏิบัติการของ “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (Plan of Action of “A World Fit for Children”) ซึ่งประเทศสมาชิกสหประชาชาติ จำนวน 189 ประเทศ ให้ความเห็นชอบในการประชุมวาระพิเศษเกี่ยวกับเด็กในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2545 เอกสารข้อผูกพันทั้งสองฉบับนี้เกิดขึ้นจากคำมั่นสัญญาที่นานาประเทศให้ไว้ด้วยกันในการประชุมสุดยอดเพื่อเด็กโลก พ.ศ. 2533 (1990 World Summit for Children)

ใน พ.ศ. 2555 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำ การสำรวจขึ้นเป็นครั้งที่ 2 (ตรงกับรอบการจัดทำครั้งที่ 4 ในระดับนานาชาติ จึงนิยมเรียกกันว่า MICS4) โดยจัดเก็บข้อมูลจากครัวเรือนตัวอย่างทั่วประเทศรวม 27,000 ครัวเรือน ในระหว่างเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน 2555 เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย และติดตามความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เด็กและสตรีอย่างต่อเนื่อง โดยองค์การยูนิเซฟเป็นหน่วยงานหลักที่ให้การสนับสนุนทั้งงบประมาณและองค์ความรู้ นอกจากนี้ในการดำเนินโครงการครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่สำนักงานสถิติแห่งชาติได้บูรณาการงบประมาณและทำงานร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพ

1 ในการดำเนินการครั้งแรกนั้นใช้ชื่อว่า “โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย”

ระหว่างประเทศ รวมทั้งสถาบันการศึกษา เช่น สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการสำรวจครั้งนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ คือ จัดทำในลักษณะการสำรวจอิเล็กทรอนิกส์ (E-Survey) โดยพนักงานสนามเปลี่ยนจากการบันทึกข้อมูลลงในแบบสอบถามกระดาษเป็นการบันทึกลงในแท็บเล็ต (Tablet) ซึ่งภายในแท็บเล็ตมีโปรแกรมสำหรับการบันทึกข้อมูลและมีการตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องของข้อมูลในเบื้องต้นด้วย ส่งผลให้สามารถควบคุมคุณภาพของข้อมูลได้ตั้งแต่งานสนาม

การร่วมลงนามในข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลไทยมีข้อผูกพันที่ต้องปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเด็กไทยให้ดีขึ้น และมีการติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยองค์การยูนิเซฟได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินงานนี้ตามรายละเอียดด้านล่าง

---

### ข้อผูกพันที่ต้องปฏิบัติ : ความรับผิดชอบในการรายงานระดับชาติและระดับสากล

รัฐบาลซึ่งลงนามในปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Declaration) และปฏิญญาว่าด้วยโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (the World Fit for Children Declaration) รวมทั้งลงนามในแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) ยังมีข้อผูกพันในการติดตามความก้าวหน้าตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ

“เราจะติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการในปัจจุบัน ทั้งในระดับชาติ ระดับภาค และระดับโลกอย่างสม่ำเสมอ เราจะเสริมสร้างศักยภาพทางด้านสถิติในระดับชาติในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจำแนกตามเพศ อายุ และตัวแปรอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่ความแตกต่างและสนับสนุนการทำวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เราจะเพิ่มความร่วมมือในระดับชาติที่จะสนับสนุนความพยายามในการเสริมสร้างศักยภาพทางด้านสถิติ และสร้างศักยภาพของชุมชนในการติดตาม ประเมินผล และวางแผน” (โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ย่อหน้า 60)

“...เราจะทำการทบทวนความก้าวหน้าทั้งในระดับชาติและระดับย่อยเป็นระยะ ๆ เพื่อจัดอุปสรรคอย่างมีประสิทธิภาพและเร่งรัดการปฏิบัติ ...” (โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ย่อหน้า 61)

แผนปฏิบัติการ (ย่อหน้า 61) ยังกำหนดให้องค์การยูนิเซฟจัดทำรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ

“...ในฐานะเป็นหน่วยงานผู้นำของโลกในด้านที่เกี่ยวข้อง กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติได้รับการร้องขอให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการจัดเตรียม เผยแพร่ โดยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐบาล กองทุนที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีข้อมูลที่แสดงความก้าวหน้าอันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามปฏิญญาและแผนการดำเนินการ.”

ในทำนองเดียวกัน ปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (ย่อหน้า 31) กำหนดให้มีรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ

“...เราเรียกร้องให้สภานิติบัญญัติทบทวนความคืบหน้าในการดำเนินการตามพันธสัญญาของประกาศนี้เป็นประจำ และเลขาธิการนำเสนอรายงานเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เพื่อการพิจารณาของสภานิติบัญญัติและเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการต่อไป”

## วัตถุประสงค์

โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

- เพื่อให้มีข้อมูลที่ทันสมัย สำหรับใช้ในการประเมินสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย
- เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จำเป็นต่อการติดตามความก้าวหน้าตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และเป้าหมายอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานในอนาคต
- เพื่อช่วยในการพัฒนาปรับปรุงข้อมูลและระบบติดตามเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย และสร้างความแข็งแกร่งความชำนาญด้านเทคนิค ในการออกแบบระบบ นำระบบไปปฏิบัติการและการวิเคราะห์ระบบดังกล่าว
- เพื่อให้มีข้อมูลที่แสดงสถานการณ์เด็กและสตรี ซึ่งรวมทั้งผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและไม่ได้รับความเท่าเทียมด้วย สำหรับการกำหนดนโยบายและการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง





## บทที่ 2 ระเบียบวิธีการสำรวจ



### แผนการสุ่มตัวอย่าง

โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประมาณค่าตัวชี้วัดต่างๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับเด็กและสตรี สำหรับเสนอผลระดับประเทศ ระดับกรุงเทพมหานคร และภาค จำนวน 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยในระดับประเทศ และระดับภาค สามารถนำเสนอผลจำแนกตามเขตการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล และได้กำหนดให้เขตการปกครองในแต่ละภาคเป็นชั้นภูมิ และกำหนดให้มีการเลือกหน่วยตัวอย่างสองชั้น โดยในแต่ละชั้นภูมิ ทำการเลือกเขตแดนนับ (Enumeration Area: EA) ตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบโดยใช้ความน่าจะเป็นเป็นสัดส่วนกับจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นใน EA นั้นๆ (Systematic probability proportional to size sampling procedures) หลังจากนั้นได้ทำการนับจุดครัวเรือนทั้งสิ้นในแต่ละ EA ตัวอย่าง แล้วทำการเลือกครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 20 ครัวเรือน จากบัญชีรายชื่อครัวเรือนดังกล่าว ด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ และเนื่องจากตัวอย่างถูกกำหนดในระดับภาค จำแนกตามเขตการปกครอง ดังนั้น ในการเสนอผลระดับประเทศ จึงต้องมีการใช้ค่าถ่วงน้ำหนักจากการเลือกตัวอย่าง รายละเอียดเพิ่มเติมตามภาคผนวก ก

### แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจมี 3 ประเภทคือ

1. แบบสอบถามครัวเรือน ประกอบด้วยคำถามรายละเอียดของสมาชิกครัวเรือน รวมทั้งลักษณะของครัวเรือนและที่อยู่อาศัย
2. แบบสอบถามสตรี ประกอบด้วยคำถามรายละเอียดในเรื่องต่างๆของสตรีอายุ 15-49 ปี
3. แบบสอบถามเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยถามข้อมูลจากแม่หรือผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน

แบบสอบถามครัวเรือนประกอบด้วยคำถามในเรื่องต่อไปนี้

- ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน
- การศึกษา
- น้ำและสุขาภิบาล

## บทที่ 2 ระเบียบวิธีการสำรวจ

- ลักษณะของครัวเรือน
- การทำกิจกรรมของเด็ก
- เกลือไอโอดีน

แบบสอบถามสำหรับสตรีอายุ 15-49 ปีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน ประกอบด้วยข้อถามในเรื่องต่อไปนี้

- ภูมิหลังของสตรี
- ภาวะการตายของเด็ก<sup>1</sup>
- ความต้องการบุตรคนสุดท้าย
- อนาถาแม่และเด็ก
- การคุมกำเนิด
- ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์
- การสมรสหรือการอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา
- การติดเชื้อเอชไอวี/ เอดส์
- ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว

แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี<sup>2</sup> กำหนดให้ถามข้อมูลจากแม่หรือผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน โดยปกติจะต้องถามผู้ที่เป็แม่ของเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี แต่ในกรณีที่แม่ไม่ได้อยู่ในครัวเรือนให้ถามผู้ดูแลเด็กเป็นหลัก แบบสอบถามประกอบด้วยข้อถามในเรื่องต่อไปนี้

- อายุของเด็ก
- การจดทะเบียนเกิด
- พัฒนาการของเด็ก
- การกินนมแม่
- การดูแลเมื่อเจ็บป่วย
- ภูมิคุ้มกัน
- การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก

คำถามที่ใช้ในการสำรวจนำมาจากต้นแบบคำถามตามมาตรฐานของ MICS<sup>3</sup> จากนั้นทำการแปลคำถามที่เป็นภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาไทย<sup>4</sup> นอกเหนือจากแบบสอบถามทั้ง 3 แบบนี้แล้ว ในการปฏิบัติงานจริงที่ภาคสนามต้องทำการทดสอบเกลือที่ใช้ทำอาหารในครัวเรือนเพื่อหาสารไอโอดีน และต้องดำเนินการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีด้วย ซึ่งผลการสำรวจของเรื่องดังกล่าวจะแสดงไว้ในบทต่อ ๆ ไป

1 ผลการสำรวจเรื่องภาวะการตายของเด็กไม่ได้นำเสนอในรายงานฉบับนี้ เนื่องจากประวัติการให้กำเนิดบุตรแบบย่อ (วิธีคำนวณแบบอ้อม) ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการตายของเด็ก ให้ผลลัพธ์ที่ไม่ดีนักสำหรับประเทศที่มีอัตราการตายต่ำ

2 ในรายงานฉบับนี้ คำว่า 'เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี' 'เด็กอายุ 0-4 ปี' และ 'เด็กอายุ 0-59 เดือน' มีความหมายเหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้

3 สามารถดูแบบสอบถามมาตรฐานได้ที่ [www.childinfo.org/mics4\\_questionnaire.html](http://www.childinfo.org/mics4_questionnaire.html)

4 นอกเหนือจากคำถามมาตรฐานแล้ว ยังมีการเพิ่มชุดคำถามเฉพาะสำหรับประเทศไทย ได้แก่ คำถาม HL8A HL8B HL12A HL14A HC15A ในแบบสอบถามครัวเรือน คำถาม CM13A CM13B MN4D MN27A MN27B MN27C MN27D CP3A CP3B UN2A UN2B MA2A MA2B MA2C MA2D MA2E MA2F ในแบบสอบถามสตรี และคำถาม BR2A BR2B BF2A BF7A BF7B BF11A CA6A IM16A IM16B ในแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำการวิเคราะห์ในโอกาสต่อไป

## การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถามครั้งแรกดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติในส่วนภูมิภาค ณ จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างวันที่ 15-17 กันยายน 2554 โดยมีคณะผู้ประสานงานขององค์การยูนิเซฟและคณะที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยมหิดลร่วมสังเกตการณ์ ก่อนเริ่มทำการทดสอบแบบสอบถาม ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรมเกี่ยวกับคำนิยามและแนวทางการปฏิบัติงาน ผลการทดสอบพบว่าใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงต่อครัวเรือนในการบันทึกแบบสอบถามทั้ง 3 ประเภท (ไม่รวมการทดสอบเกลียวและการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง) จากผลการทดสอบแบบสอบถามครั้งนี้ได้ทำการปรับแบบสอบถามให้เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน

ความแตกต่างที่สำคัญสำหรับการจัดทำโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในครั้งนี้ คือ การที่สำนักงานสถิติแห่งชาติตัดสินใจนำแท็บเล็ตมาใช้ในการเก็บข้อมูล โดยการจัดจ้างบริษัทเอกชนในการจัดทำโปรแกรมโดยใช้ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ หลังจากนั้นคณะ MICS จากสำนักงานใหญ่ได้เดินทางมาประเทศไทยในระหว่างวันที่ 12-16 มีนาคม 2555 เพื่อร่วมพิจารณาและให้คำปรึกษาเพื่อปรับปรุงโปรแกรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งร่วมทบทวนและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการเตรียมการและแผนการปฏิบัติงานให้เหมาะสม

การทดสอบครั้งที่สองดำเนินการระหว่างวันที่ 15-17 กรกฎาคม 2555 ที่จังหวัดกาญจนบุรี จุดประสงค์หลัก คือ การทดสอบการบันทึกข้อมูลด้วยแท็บเล็ต ทีมที่ทำการทดสอบครั้งนี้ประกอบด้วยทีมผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทีมผู้ประสานงานขององค์การยูนิเซฟ คณะที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยมหิดล และบริษัทที่พัฒนาโปรแกรม หลังจากการทดสอบโปรแกรมการบันทึกได้พบปัญหาในการใช้โปรแกรมบางประการ ซึ่งบริษัทได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้ เพื่อให้โปรแกรมมีความสมบูรณ์พร้อมปฏิบัติงาน และมีการปรับปรุงรายละเอียดในแบบสอบถามเล็กน้อย ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ในการสำรวจได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ข

## การฝึกอบรม

ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2555 ผู้เชี่ยวชาญด้านการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กของทีมงาน MICS จากสำนักงานใหญ่ขององค์การยูนิเซฟได้เดินทางมาบรรยายและสาธิตวิธีการใช้เครื่องมือเพื่อให้องค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

การอบรมการปฏิบัติงานสนามได้จัดอบรมเป็น 2 ศูนย์ ในเดือนสิงหาคม 2555 โดยใช้เวลาศูนย์ละ 10 วัน ศูนย์แรกสำหรับเจ้าหน้าที่จากภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยอบรมที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 6-15 สิงหาคม 2555 สำหรับศูนย์ที่สองสำหรับเจ้าหน้าที่จากภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร โดยอบรมที่จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 22-31 สิงหาคม 2555 การอบรมประกอบด้วยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้พนักงานมีทักษะและมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารของสำนักงานสถิติแห่งชาติและผู้แทนขององค์การยูนิเซฟ ได้ร่วมสังเกตการณ์ในการอบรมทั้งสองครั้ง และในการอบรมครั้งที่สองทีมงาน MICS จากสำนักงานใหญ่ขององค์การยูนิเซฟได้เดินทางมาร่วมสังเกตการณ์ด้วย นอกจากนี้ในการอบรมทั้งสองศูนย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เชิญวิทยากรพิเศษจากกระทรวงสาธารณสุขมาให้องค์ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องอนามัยแม่และเด็ก เช่น เรื่องการคุมกำเนิด การฝากครรภ์ การได้รับวัคซีน เป็นต้น เพื่อให้พนักงานได้รับฟังประสบการณ์รวมทั้งองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

## การปฏิบัติงานสนามและการประมวลผล

ประเทศไทยแบ่งการปกครองออกเป็น 77 จังหวัด (รวมกรุงเทพมหานคร) ในกรุงเทพมหานครการปฏิบัติงานสนามดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารจัดเก็บข้อมูลสถิติ ส่วนในภูมิภาคดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ประจำของสำนักงานสถิติจังหวัดในแต่ละจังหวัดรวม 76 จังหวัด

ข้อมูลถูกจัดเก็บโดยพนักงานรวมทั้งสิ้น 80 ทีม ในแต่ละทีมประกอบด้วย ผู้ควบคุมงานสนาม (1-2 คน) พนักงานสัมภาษณ์ (2-4 คน) พนักงานซึ่งนำหนักและวัดส่วนสูง และในพื้นที่ซึ่งไม่ได้พูดภาษาไทยจะมีล่ามร่วมในทีมด้วย เพื่อช่วยในการสื่อสาร ข้อมูลจะถูกบันทึกในแท็บเล็ต จำนวน 225 เครื่อง ข้อมูลที่บันทึกในแท็บเล็ตทุกเครื่องจะถูกส่งเข้าคอมพิวเตอร์แม่ข่ายในส่วนกลางผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ควบคุมงานสนามจะทำหน้าที่ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่พนักงานสนามปฏิบัติงาน รวมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลผ่านทางระบบบริหารจัดการสารสนเทศเชิงพื้นที่ ซึ่งทำงานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ (Web-based application) ในระหว่างการปฏิบัติงานสนามเจ้าหน้าที่โครงการในส่วนกลางจะติดต่อประสานงานกับทีมผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับอย่างใกล้ชิด เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยหาแนวทางในการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งลงพื้นที่เพื่อให้คำปรึกษาและสังเกตการณ์ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการ การปฏิบัติงานสนามเริ่มในเดือนกันยายน 2555 และสิ้นสุดในเดือนพฤศจิกายน 2555

ข้อมูลในรูปแบบ CSPro ได้ถูกดึงออกมาจากระบบบริหารจัดการสารสนเทศเชิงพื้นที่โดยเจ้าหน้าที่โครงการในส่วนกลาง เพื่อทำการวิเคราะห์และประมวลผล สำหรับโปรแกรมที่ใช้ในการประมวลผลและจัดทำตารางนั้น ประเทศไทยได้นำต้นแบบที่เป็นมาตรฐานของ MICS มาปรับให้มีความสอดคล้องกับตัวแปรที่มีอยู่ในแบบสอบถามของประเทศไทย โดยประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS 18

# บทที่ 3 <sup>๕</sup> **คุ้มครองและคุณลักษณะของ ครัวเรือนและผู้ตอบสัมภาษณ์**



© UNICEF Thailand/2008/Perawatnirmittha

## <sup>๕</sup> **คุ้มครอง**

ครัวเรือนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 26,850 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่มีผู้อยู่อาศัย 24,482 ครัวเรือน ในจำนวนนี้สามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 24,119 ครัวเรือน อัตราการสัมภาษณ์ได้คิดเป็นร้อยละ 98.5 และในครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้นี้มีผู้หญิงอายุ 15-49 ปี จำนวน 22,256 คน ซึ่งสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 21,981 คน อัตราการสัมภาษณ์ได้ต่อสตรีทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 98.8 สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อยู่ในครัวเรือนพบว่ามีทั้งสิ้น 9,757 คน สามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 9,716 คน อัตราการสัมภาษณ์ได้ต่อเด็กทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 99.6 และอัตราการสัมภาษณ์ได้ของสตรีและเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 97.3 และ 98.1 ตามลำดับ (ตาราง HH.1)

**ตาราง HH.1 ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือน สตรีอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี**

จำนวนครัวเรือน สตรี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามผลการสัมภาษณ์และอัตราการสัมภาษณ์ได้ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	พื้นที่		ภาค					รวม
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	กรุงเทพมหานคร	กลาง	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้	
<b>ครัวเรือน</b>								
ครัวเรือนตัวอย่าง	14,851	11,999	2,959	5,970	5,945	5,999	5,977	26,850 <sup>1</sup>
ครัวเรือนที่มีผู้อยู่อาศัย	13,262	11,220	2,589	5,262	5,562	5,656	5,413	24,482
ครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้	12,987	11,132	2,480	5,190	5,532	5,631	5,286	24,119
อัตราการสัมภาษณ์ได้	97.9	99.2	95.8	98.6	99.5	99.6	97.7	98.5
<b>สตรีอายุ 15-49 ปี</b>								
สตรีที่เข้าข่ายแรงงาน	12,349	9,907	2,707	5,107	4,432	4,924	5,086	22,256
สตรีที่สัมภาษณ์ได้	12,168	9,813	2,649	5,066	4,399	4,848	5,019	21,981
อัตราการสัมภาษณ์ได้	98.5	99.1	97.9	99.2	99.3	98.5	98.7	98.8
อัตราการสัมภาษณ์ได้ทั้งหมด	96.5	98.3	93.7	97.8	98.7	98.0	96.4	97.3
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>								
เด็กที่เข้าข่ายแรงงาน	5,032	4,725	848	2,043	2,157	2,494	2,215	9,757
มารดา/ผู้ดูแลเด็กที่สัมภาษณ์ได้	5,004	4,712	841	2,036	2,150	2,490	2,199	9,716
อัตราการสัมภาษณ์ได้	99.4	99.7	99.2	99.7	99.7	99.8	99.3	99.6
อัตราการสัมภาษณ์ได้ทั้งหมด	97.4	98.9	95.0	98.3	99.1	99.4	96.9	98.1

<sup>1</sup> เนื่องจากจำนวนครัวเรือนในกลุ่มที่ 1 (กลุ่มที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) สำหรับบางเขตแรงงานไม่ถึง 10 ครัวเรือน ทำให้ขนาดตัวอย่างที่ทำการสำรวจจริงมีน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแผนการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาความแตกต่างของอัตราการสัมภาษณ์ได้ของครัวเรือน สตรีวัยเจริญพันธุ์ และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามภาคและเขตการปกครอง พบว่า นอกเขตเทศบาลมีอัตราการสัมภาษณ์ได้สูงกว่าในเขตเทศบาล ส่วนอัตราการสัมภาษณ์ได้ของแต่ละภาคค่อนข้างใกล้เคียงกัน ยกเว้นกรุงเทพมหานครที่มีอัตราสัมภาษณ์ได้ต่ำสุด และเป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราการสัมภาษณ์ได้ทุกค่าสูงกว่าร้อยละ 90

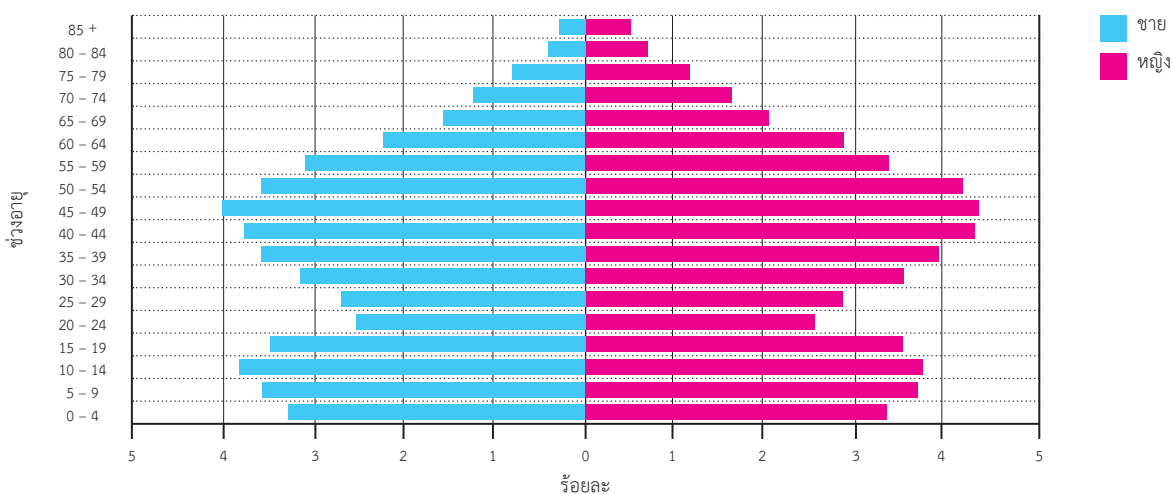
## ลักษณะของครัวเรือน

ตาราง HH.2. แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศและเขตการปกครองที่ทำการถ่วงน้ำหนักแล้ว ส่วนแผนภูมิ HH.1 แสดงการกระจายตัวของประชากรตามกลุ่มอายุและเพศ จากจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้นที่สัมภาษณ์ได้ 24,119 ครัวเรือนนั้น พบว่ามีประชากรทั้งสิ้นรวม 79,033 คน เป็นชาย 37,596 คน และเป็นหญิง 41,437 คน จำนวนเด็กอายุ 0-14 ปีมีทั้งสิ้น 17,065 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.6 ของทั้งหมด ส่วนประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 15-64 ปี) มีทั้งสิ้น 53,766 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 68.0 ของทั้งหมด ผู้สูงอายุ (อายุ 65 ปีขึ้นไป) มีทั้งสิ้น 8,202 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.4 ซึ่งจากข้อมูลสำมะโนประชากรที่จัดทำใน พ.ศ.2553 สัดส่วนดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 19.3 72.1 และ 8.6 ตามลำดับ นอกจากนี้จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 26.3 เป็นเด็กอายุ 0-17 ปี และร้อยละ 73.7 เป็นผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

สำหรับกลุ่มอายุ 20-24 และ 25-29 ปีทั้งชายและหญิงมีจำนวนประชากรต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ อาจเนื่องมาจากผลกระทบของการย้ายถิ่นซึ่งต้องมีการวิเคราะห์เพิ่มเติมต่อไป

จากการจัดทำสำมะโนประชากร พบว่า จำนวนผู้ชายในกลุ่มอายุ 0-4 ปี ถึง 20-24 ปีสูงกว่าหญิงในกลุ่มอายุเดียวกัน แต่จำนวนเพศชายในกลุ่มอายุ 25-29 ปีขึ้นไปต่ำกว่าเพศหญิง เมื่อเปรียบเทียบกับโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย หากพิจารณาในแต่ละกลุ่มอายุพบความแตกต่างสำคัญ คือ เพศชายในกลุ่มอายุ 10-14 ปี เท่านั้นที่มีจำนวนมากกว่าหญิง

แผนภูมิ HH.1 การกระจายตัวของประชากรตามกลุ่มอายุและเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2555



ตาราง HH.3 - HH.5 ได้นำเสนอข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทั้งที่ถ่วงน้ำหนักและไม่ได้ถ่วงน้ำหนัก ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน สตรีอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เป็นสิ่งที่

มีความสำคัญต่อการรายงานผลการสำรวจในบทต่อ ๆ ไปและใช้เป็นตัวแทนของผลการสำรวจนี้ ตารางส่วนที่เหลือในรายงานฉบับนี้นำเสนอเฉพาะจำนวนที่ถ่วงน้ำหนักแล้วเท่านั้น รายละเอียดของการถ่วงน้ำหนักสามารถดูได้จากภาคผนวก ก

**ตาราง HH.2 การกระจายตัวของสมาชิกในคร้ວຽນ**

ร้อยละการกระจายตัวของสมาชิกในคร้ວຽນ จำแนกตามกลุ่มอายุ กลุ่มอายุพึงพิง จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี และผู้ใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ผู้ชาย		ผู้หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<b>อายุ</b>						
0-4	2,620	7.0	2,652	6.4	5,272	6.7
5-9	2,847	7.6	2,923	7.1	5,769	7.3
10-14	3,050	8.1	2,974	7.2	6,024	7.6
15-19	2,782	7.4	2,788	6.7	5,570	7.0
20-24	1,991	5.3	2,014	4.9	4,005	5.1
25-29	2,150	5.7	2,263	5.5	4,413	5.6
30-34	2,515	6.7	2,804	6.8	5,319	6.7
35-39	2,854	7.6	3,104	7.5	5,958	7.5
40-44	3,033	8.1	3,427	8.3	6,460	8.2
45-49	3,197	8.5	3,464	8.4	6,661	8.4
50-54	2,854	7.6	3,319	8.0	6,173	7.8
55-59	2,474	6.6	2,671	6.4	5,144	6.5
60-64	1,786	4.7	2,276	5.5	4,062	5.1
65-69	1,254	3.3	1,610	3.9	2,864	3.6
70-74	986	2.6	1,289	3.1	2,275	2.9
75-79	645	1.7	920	2.2	1,565	2.0
80-84	335	0.9	546	1.3	880	1.1
85+	226	0.6	391	0.9	617	0.8
<b>กลุ่มอายุพึงพิง</b>						
0-14	8,516	22.7	8,549	20.6	17,065	21.6
15-64	25,635	68.2	28,131	67.9	53,766	68.0
65+	3,445	9.2	4,757	11.5	8,202	10.4
<b>ประชากรเด็กและผู้ใหญ่</b>						
เด็กอายุ 0-17 ปี	10,331	27.5	10,420	25.1	20,751	26.3
ผู้ใหญ่อายุ 18 ปี ขึ้นไป	27,265	72.5	31,017	74.9	58,282	73.7
<b>ยอดรวม</b>	<b>37,596</b>	<b>100.0</b>	<b>41,437</b>	<b>100.0</b>	<b>79,033</b>	<b>100.0</b>

ตาราง HH.3 นำเสนอข้อมูลพื้นฐานของคร้ວຽນ ได้แก่ เพศของหัวหน้าคร้ວຽນ ภาค และเขตพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของคร้ວຽນ จำนวนสมาชิกในคร้ວຽน การศึกษาของหัวหน้าคร้ວຽນ และเชื้อชาติของหัวหน้าคร้ວຽນ<sup>2</sup> สำหรับการแจกแจงรายละเอียดตามลักษณะภูมิหลังเช่นนี้ได้นำเสนอไว้ในตารางของบทต่าง ๆ ในรายงานนี้ โดยตัวเลขในตารางเป็นการแสดงจำนวนค่าสังเกตจำแนกตามคุณลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว

2 ข้อมูลได้มาจากการถามเชื้อชาติของหัวหน้าคร้ວຽນ โดยคร้ວຽນถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ไทย และไม่ไทย รายละเอียดของคำถามอยู่ในภาคผนวก ข



### บทที่ 3 ร้อยละและคุณลักษณะของครัวเรือนและผู้ตอบสัมภาษณ์

จำนวนครัวเรือนทั้งที่ถ่วงน้ำหนักและไม่ได้ถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากัน เนื่องจากการใช้ค่าถ่วงน้ำหนัก แบบปกติ หรือ Normalized weight (ดูภาคผนวก ก) ตารางนี้ยังแสดงสัดส่วนของครัวเรือนที่มีเด็กอายุน้อยกว่า 18 ปี ครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และครัวเรือนที่มีผู้หญิงอายุ 15-49 ปีอย่างน้อย 1 คน นอกจากนี้ได้แสดงถึงขนาดครัวเรือนเฉลี่ยของตัวอย่างที่ได้จากการสำรวจด้วย

ตาราง HH.3 โครงสร้างของครัวเรือน			
ร้อยละการกระจายตัวของครัวเรือน จำแนกตามลักษณะที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555			
	ร้อยละ	จำนวนครัวเรือน	
	ถ่วงน้ำหนัก	ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
<b>เพศของหัวหน้าครัวเรือน</b>			
ชาย	64.5	15,568	15,794
หญิง	35.5	8,550	8,324
<b>ภาค</b>			
กรุงเทพมหานคร	11.1	2,683	2,480
กลาง	25.0	6,034	5,190
เหนือ	17.5	4,217	5,532
ตะวันออกเฉียงเหนือ	33.9	8,184	5,631
ใต้	12.4	3,000	5,286
<b>พื้นที่</b>			
ในเขตเทศบาล	43.7	10,542	12,987
นอกเขตเทศบาล	56.3	13,577	11,132
<b>จำนวนสมาชิกในครัวเรือน</b>			
1	12.9	3,103	2,260
2	23.5	5,670	4,239
3	23.6	5,700	5,427
4	19.8	4,784	5,347
5	10.7	2,583	3,363
6	5.5	1,328	1,918
7	2.2	536	858
8	1.0	230	378
9	0.4	93	173
10+	0.4	92	156
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>			
ไม่มีการศึกษา	5.6	1,360	1,439
ประถมศึกษา	60.8	14,663	14,143
มัธยมศึกษา	19.9	4,809	5,164
สูงกว่ามัธยมศึกษา	13.5	3,251	3,327
ไม่ทราบ	0.1	36	46
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>			
ไทย	98.5	23,750	23,662
ไม่ใช่ไทย	1.4	341	434
ไม่ทราบ	0.1	29	23
<b>ยอดรวม</b>	<b>100.0</b>	<b>24,119</b>	<b>24,119</b>
<b>ครัวเรือนที่มี</b>			
เด็กอายุ 0-4 ปี อย่างน้อย 1 คน	19.0	24,119	24,119
เด็กอายุ 0-17 ปี อย่างน้อย 1 คน	53.9	24,119	24,119
ผู้หญิงอายุ 15-49 ปี อย่างน้อย 1 คน	64.3	24,119	24,119
<b>ค่าเฉลี่ยของขนาดครัวเรือน</b>	<b>3.3</b>	<b>24,119</b>	<b>24,119</b>

จากตาราง HH.3 พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.5) มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้ชาย มากกว่าร้อยละ 55 ของประชากรอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และร้อยละ 1.4 ของครัวเรือนมีหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ใช่เชื้อชาติไทย จำนวนครัวเรือนที่ถ่วงน้ำหนักแล้วในภาคเหนือและภาคใต้ต่ำกว่าค่าที่ยังไม่ได้ถ่วงน้ำหนักทั้งนี้เนื่องมาจากการสุ่มตัวอย่างมากเกินไป (Over-sampling) ในทางกลับกันจำนวนที่ได้จากการถ่วงน้ำหนักในภาคอื่น ๆ สูงกว่าค่าที่ยังไม่ได้ถ่วงน้ำหนักทั้งนี้เกิดจากการสุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป (Under-sampling) นอกจากนี้ร้อยละ 12.9 ของครัวเรือนมีสมาชิกเพียงคนเดียว และร้อยละ 77.6 เป็นครัวเรือนที่มีสมาชิก 2-5 คน ประมาณ 3 ใน 5 หรือคิดเป็นร้อยละ 60.8 มีหัวหน้าครัวเรือนที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ขนาดครัวเรือนเฉลี่ยเท่ากับ 3.3 ซึ่งใกล้เคียงกับสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 (3.1 คน) ผลการสำรวจยังแสดงให้เห็นว่าจากครัวเรือนทั้งหมดที่สัมภาษณ์ได้ พบว่าประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.9) มีเด็กอายุน้อยกว่า 18 ปี และ 3 ใน 5 ของครัวเรือน (ร้อยละ 64.3) มีสตรีที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ (15-49 ปี)

## คุณลักษณะของสตรีอายุ 15-49 ปีที่ตอบสัมภาษณ์และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

ตาราง HH.4 และ HH.5 นำเสนอข้อมูลลักษณะภูมิหลังของสตรีอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทั้งนี้จำนวนที่ถ่วงน้ำหนักและไม่ได้ถ่วงน้ำหนักในทั้งสองตารางนั้นมีค่าเท่ากัน เนื่องจากการถ่วงน้ำหนักในลักษณะปกติหรือมาตรฐาน นอกจากนี้เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลในแต่ละลักษณะภูมิหลังของสตรีและเด็กมีประโยชน์จึงได้มีการแสดงจำนวนค่าสังเกตในแต่ละกลุ่มไว้ด้วย ซึ่งลักษณะภูมิหลังเหล่านี้จะใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับทุกตารางในรายงานฉบับนี้

ตาราง HH.4 นำเสนอภูมิหลังของสตรีอายุ 15-49 ปี ในตารางประกอบด้วยข้อมูลที่แสดงการกระจายของสตรีตามภาค เขตการปกครอง อายุ สถานภาพสมรส สถานะการมีบุตร การคลอดภายใน 2 ปีที่ผ่านมา การศึกษา<sup>3</sup> การแบ่งกลุ่มตามดัชนีความมั่งคั่ง (ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน)<sup>4</sup> และเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน

ภาคที่มีสตรีที่เข้าข่ายในสัดส่วนที่สูงที่สุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 31.9) รองลงมาคือภาคกลาง (ร้อยละ 26.6) ส่วนกรุงเทพมหานครมีสตรีเพียงร้อยละ 13.1 สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลคิดเป็นร้อยละ 45.8 และร้อยละ 54.2 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาสถานภาพสมรสของสตรีพบว่าร้อยละ 68.1 สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา และร้อยละ 66.2 เคยคลอดบุตร สตรีมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 62.3) มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า มีเพียงร้อยละ 2.8 ที่ไม่เคยเขาเรียน

3 การศึกษาในที่นี้ หมายถึง ระดับการศึกษาที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ได้เข้าเรียน ซึ่งตลอดเล่มรายงานนี้เมื่อมีการอ้างถึงในตัวแปรภูมิหลังให้ถือว่ามีความหมายเช่นนี้ ยกเว้นมีการกำหนดเป็นอย่างอื่น

4 ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal components analysis) ในการคำนวณ โดยใช้ข้อมูลประกอบ ดังนี้ ความเป็นเจ้าของสิ่งของ คุณลักษณะของที่อยู่อาศัย น้ำและสุขาภิบาล และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมั่งคั่งของครัวเรือน เพื่อใช้กำหนดค่าน้ำหนัก (factor scores) ของทรัพย์สินแต่ละประเภทของครัวเรือน แต่ละครัวเรือนจะได้รับการกำหนดค่าคะแนนความมั่งคั่งตามค่าน้ำหนักและทรัพย์สินที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของ จากนั้นครัวเรือนทั้งหมดจะถูกเรียงลำดับตามคะแนนความมั่งคั่ง และสุดท้ายจะถูกแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม (quintiles) จำนวนเท่า ๆ กันจากคะแนนต่ำสุด (ยากจนที่สุด) ถึงคะแนนสูงที่สุด (ร่ำรวยที่สุด) สำหรับทรัพย์สินที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่ แหล่งน้ำ การใช้ส้วม ลักษณะของที่อยู่อาศัย เชื้อเพลิงที่ใช้ในการประกอบอาหาร การใช้ไฟฟ้า สินค้าประเภททอง (เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เตาไมโครเวฟ นาฬิกาข้อมือ โทรศัพท์มือถือ รถจักรยานยนต์ เรือยนต์ รถยนต์) การมีบัญชีธนาคาร/บัตรเครดิต ดัชนีความมั่งคั่งนี้ถูกสมมติให้จับความมั่งคั่งในระยะยาวผ่านข้อมูลทรัพย์สินของครัวเรือนและมุ่งหมายเพื่อการจัดลำดับครัวเรือนตามความมั่งคั่งจากยากจนที่สุดถึงร่ำรวยที่สุด ดัชนีความมั่งคั่งไม่ได้ใช้หาความยากจนสัมบูรณ์หรือระดับรายได้หรือรายจ่ายปัจจุบัน และดัชนีความมั่งคั่งที่คำนวณได้ใช้เฉพาะข้อมูลชุดที่อ้างอิงถึงเท่านั้น สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคำนวณดัชนีความมั่งคั่งสามารถค้นได้จาก Filmer, D. and Pritchett, L., 2001. "Estimating wealth effects without expenditure data – or tears: An application to educational enrolments in states of India". *Demography* 38(1): 115-132. Gwatkin, D.R., Rutstein, S., Johnson, K., Pande, R. and Wagstaff, A., 2000. *Socio-Economic Differences in Health, Nutrition, and Population. HNP/Poverty Thematic Group, Washington, DC: World Bank.* Rutstein, S.O. and Johnson, K., 2004. *The DHS Wealth Index. DHS Comparative Reports No. 6. Calverton, Maryland: ORC Macro*

บทที่ 3 **คุ้มครองและคุณลักษณะของครัวเรือนและผู้ตอบสัมภาษณ์**

ตาราง HH.4 ลักษณะภูมิหลังของสตรีอายุ 15-49 ปี			
ร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15 - 49 ปี จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง ประเทศไทย พ.ศ. 2555			
	ร้อยละ	จำนวนผู้หญิง	
	ถ่วงน้ำหนัก	ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
<b>ภาค</b>			
กรุงเทพมหานคร	13.1	2,881	2,649
กลาง	26.6	5,851	5,066
เหนือ	14.8	3,258	4,399
ตะวันออกเฉียงเหนือ	31.9	7,022	4,848
ใต้	13.5	2,968	5,019
<b>พื้นที่</b>			
ในเขตเทศบาล	45.8	10,072	12,168
นอกเขตเทศบาล	54.2	11,909	9,813
<b>อายุ</b>			
15-19	14.0	3,080	2,662
20-24	10.2	2,234	2,452
25-29	11.3	2,490	3,031
30-34	14.2	3,113	3,594
35-39	15.6	3,437	3,568
40-44	17.3	3,814	3,391
45-49	17.3	3,813	3,283
<b>สถานภาพสมรส</b>			
สมรส/กำลังอยู่กับชาย	68.1	14,977	15,841
หม้าย	1.7	375	388
หย่าร้าง	2.3	516	478
แยกกันอยู่	2.9	633	742
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กับชาย	24.9	5,480	4,532
<b>สถานภาพการมีบุตร</b>			
มีบุตรมาแล้ว	66.2	14,554	16,006
ไม่เคยมีบุตรมาก่อน	33.8	7,427	5,975
<b>การมีบุตรภายในสองปีที่ผ่านมา</b>			
มีบุตรภายในสองปีที่ผ่านมา	8.7	1,914	2,762
ไม่มีบุตรภายในสองปีที่ผ่านมา	91.3	20,067	19,217
ไม่ทราบ	0.0	0	2
<b>การศึกษา</b>			
ไม่มีการศึกษา	2.8	610	647
ประถมศึกษา	34.9	7,675	7,044
มัธยมศึกษา	38.9	8,544	8,993
สูงกว่ามัธยมศึกษา	23.4	5,152	5,297
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>			
ยากจนมาก	15.2	3,340	2,502
ยากจน	18.2	4,007	3,533
ปานกลาง	20.4	4,476	4,746
ร่ำรวย	22.9	5,033	5,660
ร่ำรวยมาก	23.3	5,125	5,540
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>			
ไทย	98.3	21,609	21,525
ไม่ใช่ไทย	1.6	341	434
ไม่ทราบ	0.1	31	22
<b>ยอดรวม</b>	<b>100.0</b>	<b>21,981</b>	<b>21,981</b>

ลักษณะภูมิหลังของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีนำเสนอไว้ในตาราง HH.5 ซึ่งนำเสนอตามลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ภาค และเขตพื้นที่ อายุ การศึกษาของมารดาหรือผู้ดูแล ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน และเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน พบว่าร้อยละ 49.8 เป็นชาย และร้อยละ 50.2 เป็นหญิง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีสูงสุด คือ ร้อยละ 37.8 ประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 19.6) ของเด็กมีอายุต่ำกว่า 12 เดือน เด็กส่วนใหญ่มีแม่หรือผู้ดูแลซึ่งมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า (ร้อยละ 57.3) และมีเพียงร้อยละ 3.9 ที่แม่หรือผู้ดูแลเด็กไม่มีการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 98.0 เป็นเด็กในครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นคนไทย และร้อยละ 1.9 เป็นเด็กในครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่คนไทย

ตาราง HH.5 ลักษณะภูมิหลังของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี			
ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง ประเทศไทย พ.ศ. 2555			
	ร้อยละ	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
	ถ่วงน้ำหนัก	ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
<b>เพศ</b>			
ชาย	49.8	4,836	4,953
หญิง	50.2	4,880	4,763
<b>ภาค</b>			
กรุงเทพมหานคร	8.6	833	841
กลาง	23.3	2,268	2,036
เหนือ	15.4	1,493	2,150
ตะวันออกเฉียงเหนือ	37.8	3,672	2,490
ใต้	14.9	1,450	2,199
<b>พื้นที่</b>			
ในเขตเทศบาล	38.3	3,723	5,004
นอกเขตเทศบาล	61.7	5,993	4,712
<b>อายุ</b>			
0-5 เดือน	9.3	906	591
6-11 เดือน	10.3	1,005	655
12-23 เดือน	18.8	1,827	1,963
24-35 เดือน	20.5	1,995	2,148
36-47 เดือน	19.4	1,887	2,134
48-59 เดือน	21.6	2,095	2,225
<b>การศึกษา*</b>			
ไม่มีการศึกษา	3.9	375	348
ประถมศึกษา	38.9	3,775	3,409
มัธยมศึกษา	39.2	3,812	3,874
สูงกว่ามัธยมศึกษา	18.1	1,754	2,085
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>			
ยากจนมาก	19.1	1,858	1,418
ยากจน	21.9	2,127	1,812
ปานกลาง	22.5	2,183	2,166
ร่ำรวย	19.5	1,897	2,288
ร่ำรวยมาก	17.0	1,651	2,032

บทที่ 3 **คุ้มครองและคุณลักษณะของครัวเรือนและผู้ตอบสัมภาษณ์**

ตาราง HH.5 ลักษณะภูมิหลังของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (ต่อ)			
ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง ประเทศไทย พ.ศ. 2555			
	ร้อยละ	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
	ถ่วงน้ำหนัก	ถ่วงน้ำหนัก	ไม่ถ่วงน้ำหนัก
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>			
ไทย	98.0	9,522	9,522
ไม่ใช่ไทย	1.9	184	181
ไม่ทราบ	0.1	10	13
<b>ยอดรวม</b>	<b>100.0</b>	<b>9,716</b>	<b>9,716</b>
*หมายถึง การศึกษาสูงสุดที่ได้เรียนของมารดาหรือผู้ดูแลหลัก			

## บทที่ 4 โภชนาการ



### ภาวะโภชนาการ

ภาวะโภชนาการของเด็ก เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงสุขภาพโดยรวมของเด็ก เมื่อเด็กได้รับอาหารอย่างเพียงพอ ไม่เจ็บป่วยบ่อย ๆ และได้รับการดูแลอย่างดี เด็กจะมีการเจริญเติบโตอย่างสมส่วน และถือว่าได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี

ภาวะทุพโภชนาการเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตกว่าครึ่งหนึ่งของเด็กที่เสียชีวิตทั่วโลก เด็กที่ได้รับอาหารไม่เพียงพอมักจะเสียชีวิตด้วยความเจ็บป่วย ส่วนเด็กที่มีชีวิตรอดถ้าเจ็บป่วยบ่อย ๆ จะทำให้การเจริญเติบโตชะงัก สามในสี่ของเด็กที่เสียชีวิตเกิดจากการได้รับอาหารไม่เพียงพอเล็กน้อยหรือปานกลางและไม่มีอาการแสดงออกมาให้เห็น เป้าหมายของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ คือ การลดสัดส่วนของผู้ที่ได้รับความทุกข์ทรมานอันเนื่องมาจากความหิวโหยครึ่งหนึ่งระหว่าง พ.ศ. 2533-2558 การลดลงของความชุกของภาวะทุพโภชนาการจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการลดอัตราการตายของเด็ก

ในกลุ่มประชากรที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี ดูได้จากเกณฑ์มาตรฐานความสูงและมาตรฐานน้ำหนักของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ดีพอสามารถประเมินได้โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยเกณฑ์มาตรฐานที่นำมาใช้ในที่นี้ เป็นเกณฑ์มาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก (WHO)<sup>1</sup> ตัวชี้วัดภาวะโภชนาการทั้ง 3 ตัว สามารถอธิบายด้วยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation units หรือ z-scores) ที่เบี่ยงเบนไปจากค่ามัธยฐานของประชากรที่อ้างอิง ดังนี้

**น้ำหนักเทียบกับอายุ** เป็นการวัดภาวะทุพโภชนาการทั้งแบบเฉียบพลันและแบบเรื้อรัง โดยเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับอายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า -2 แต่ไม่เกิน -3 ถือว่ามีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐานปานกลาง สำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับอายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า -3 ถือว่ามีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐานรุนแรง

**ความสูงเทียบกับอายุ** เป็นการวัดการเติบโตเชิงเส้นของเด็ก โดยเด็กที่มีความสูงเทียบกับอายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า -2 แต่ไม่เกิน -3 ถือว่าเตี้ยและจัดอยู่ในกลุ่มทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลาง สำหรับเด็กมีความสูงเทียบกับอายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า -3 ถือว่าอยู่ในกลุ่มภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังรุนแรง ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดอาหารเรื้อรัง การได้รับสารอาหารไม่เพียงพอเป็นเวลานาน และมีการเจ็บป่วยบ่อย ๆ หรือเรื้อรัง

1 [http://www.who.int/childgrowth/standards/second\\_set/technical\\_report\\_2.pdf](http://www.who.int/childgrowth/standards/second_set/technical_report_2.pdf)

## บทที่ 4 โภชนาการ

**น้ำหนักเทียบกับความสูง** โดยเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับความสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า -2 แต่ไม่เกิน -3 ถือว่าเด็กมีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลาง สำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเทียบกับความสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า -3 ถือว่าเด็กมีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันรุนแรง โดยทั่วไปภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันเกิดจากการขาดสารอาหารในช่วงเวลานี้ อาจเนื่องมาจากฤดูกาลซึ่งมีผลต่อความอุดมสมบูรณ์หรือการขาดแคลนของอาหารหรือความชุกของโรค

ในการสำรวจ MICS ครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสนามได้มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในขณะที่ปฏิบัติงานสนาม โดยใช้เครื่องมือชั่งน้ำหนักและที่วัดส่วนสูงที่ยูนิเซฟแนะนำให้ใช้ (ดูข้อมูลเพิ่มเติมที่ [www.childinfo.org](http://www.childinfo.org)) ฉะนั้นผลการสำรวจในบทนี้ก็จะเป็ผลที่ได้จากการใช้เครื่องมือชุดนี้

ในกรณีที่ไม่ม่มีข้อมูลเดือนและปีเกิดของเด็ก หรือเด็กที่น้ำหนักหรือความสูงอยู่นอกช่วงที่เป็นไปได้ จะไม่ถูกนำมาวิเคราะห์ในตาราง NU.1 หากไม่มีข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูงของเด็ก หรือมีเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง จะทำให้ไม่สามารถหาตัวชี้วัดได้ครบทั้งสามประเภท ตัวอย่างเช่น ถ้าเด็กชั่งน้ำหนักแต่ไม่ได้วัดส่วนสูงจะสามารถคำนวณได้เฉพาะเรื่องน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่ไม่สามารถคำนวณภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังและภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันได้

ร้อยละของเด็กจำแนกตามอายุและเหตุผลที่ไม่นำมารวมในการคำนวณได้แสดงไว้ในตารางคุณภาพข้อมูล DQ.7 โดยพบว่าร้อยละ 91.4 เป็นเด็กที่ทั้งชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ตาราง DQ.7 ยังแสดงสาเหตุต่างๆที่ไม่มีการคำนวณตัวชี้วัด เช่น วัน เดือน ปีเกิดไม่สมบูรณ์ น้ำหนักและ/หรือส่วนสูงไม่อยู่ในช่วงที่น่าเชื่อถือ ไม่มีการชั่งน้ำหนักและ/หรือไม่มีการวัดส่วนสูง เป็นต้น โดยพบว่าไม่สามารถคำนวณน้ำหนักเทียบกับอายุ ความสูงเทียบกับอายุ และน้ำหนักเทียบกับความสูง คิดเป็นร้อยละ 5.2 7.2 และ 8.6 ตามลำดับ

ตาราง NU.1 แสดงร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือน จำแนกตามตัวชี้วัดทั้ง 3 ซึ่งเป็นผลมาจากการชั่งน้ำหนักและการวัดส่วนสูงจากงานสนาม นอกจากนี้ตารางได้แสดงร้อยละของเด็กที่มีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานซึ่งคำนวณมาจากน้ำหนักเทียบกับความสูง หากมีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า + 2 แสดงว่าเด็กอ่อนรวมทั้งได้แสดงค่าเฉลี่ย (z-scores) สำหรับตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัวไว้ด้วย

จากตาราง NU.1 แสดงให้เห็นว่า 1 ใน 10 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในประเทศไทย หรือร้อยละ 9.2 มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (โดยร้อยละ 7.1 มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลาง และร้อยละ 2.1 มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานรุนแรง) ส่วนเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังหรือเทียบกว่าเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเทียบกับอายุมีร้อยละ 16.3 (โดยร้อยละ 10.4 มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลาง และร้อยละ 5.9 มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังรุนแรง) สำหรับเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันหรือผอมกว่าเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเทียบกับความสูงมีร้อยละ 6.7 (โดยร้อยละ 4.5 มีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลาง และร้อยละ 2.2 มีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันรุนแรง)

เด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กในภาคอื่น ๆ ขณะที่ภาคใต้มีสัดส่วนของเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันสูงกว่าทุกภาค (ร้อยละ 8.2) เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง และภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษา และเด็กชายมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง และภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างจากเด็กหญิงนัก นอกจากนี้พบว่าเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมากก็มีตัวชี้วัดทั้ง 3 ประเภทสูงกว่าเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก เมื่อพิจารณาอายุของเด็ก พบว่า เด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือนมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันในสัดส่วนที่

สูงกว่าเด็กที่อายุมากกว่า (แผนภูมิ NU.1) ทั้งนี้ หากต้องการเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง และภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ในเชิงลึกต่อไป

ตาราง NU.1 ภาวะโภชนาการของเด็ก													
ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามตัวชี้วัดของภาวะโภชนาการ (น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง และภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน) ประเทศไทย พ.ศ. 2555													
	น้ำหนักเทียบกับอายุ			จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	ความสูงเทียบกับอายุ			จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	น้ำหนักเทียบกับความสูง				
	น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน		ค่าเฉลี่ย Z-Score (SD)		ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง		ค่าเฉลี่ย Z-Score (SD)		ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน		ภาวะอ้วน	ค่าเฉลี่ย Z-Score (SD)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
	ร้อยละต่ำกว่า				ร้อยละต่ำกว่า				ร้อยละต่ำกว่า				
	- 2 SD <sup>1</sup>	- 3 SD <sup>2</sup>			- 2 SD <sup>3</sup>	- 3 SD <sup>4</sup>			- 2 SD <sup>5</sup>	- 3 SD <sup>6</sup>	+ 2 SD		
<b>เพศ</b>													
ชาย	9.9	2.6	-0.4	4,564	16.4	5.5	-0.7	4,463	7.4	2.8	10.1	0.0	4,397
หญิง	8.4	1.6	-0.3	4,639	16.3	6.3	-0.6	4,548	6.1	1.7	11.6	0.1	4,477
<b>ภาค</b>													
กรุงเทพมหานคร	7.9	2.4	-0.1	676	16.2	6.4	-0.4	659	6.7	1.9	13.6	0.2	639
กลาง	7.3	1.7	-0.1	2,137	13.6	5.3	-0.5	2,119	6.5	2.3	15.4	0.3	2,077
เหนือ	7.8	1.4	-0.3	1,457	13.8	3.5	-0.6	1,434	6.1	1.8	9.2	0.1	1,418
ตะวันออกเฉียงเหนือ	10.7	2.5	-0.5	3,543	18.9	7.1	-0.8	3,433	6.5	2.3	8.4	-0.1	3,407
ใต้	10.0	2.3	-0.4	1,391	16.7	6.1	-0.7	1,364	8.2	2.6	10.7	0.0	1,334
<b>พื้นที่</b>													
ในเขตเทศบาล	7.1	1.9	-0.2	3,423	13.3	4.7	-0.5	3,358	6.4	1.8	11.3	0.1	3,294
นอกเขตเทศบาล	10.4	2.2	-0.4	5,780	18.1	6.6	-0.7	5,653	6.9	2.5	10.6	0.0	5,580
<b>อายุของเด็ก (เดือน)</b>													
0-5	17.9	6.5	-0.7	834	19.0	8.8	-0.4	782	15.7	6.6	7.7	-0.3	770
6-11	9.2	2.5	-0.4	981	19.7	10.6	-0.7	947	6.3	1.8	10.4	0.1	952
12-23	6.7	2.1	-0.2	1,764	17.2	6.6	-0.7	1,713	4.8	1.4	12.0	0.3	1,699
24-35	6.4	1.1	-0.1	1,892	16.3	5.3	-0.6	1,864	4.9	1.8	13.3	0.2	1,831
36-47	9.7	1.6	-0.3	1,771	14.7	4.6	-0.6	1,753	6.3	2.1	10.8	0.0	1,715
48-59	9.8	1.4	-0.5	1,961	14.2	3.6	-0.7	1,952	7.1	2.1	9.2	-0.1	1,908
<b>การศึกษาของมารดา</b>													
ไม่มีการศึกษา	14.0	5.0	-0.8	371	34.1	10.7	-1.2	364	9.2	3.2	11.1	0.0	363
ประถมศึกษา	9.9	1.8	-0.4	3,606	16.5	6.0	-0.7	3,528	6.3	1.9	9.7	0.0	3,491
มัธยมศึกษา	9.0	2.2	-0.3	3,627	15.9	5.8	-0.6	3,542	6.9	2.5	10.9	0.0	3,490
สูงกว่ามัธยมศึกษา	6.7	1.9	-0.1	1,600	12.6	4.8	-0.4	1,576	6.8	2.1	13.7	0.2	1,530
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>													
ยากจนมาก	13.5	2.6	-0.7	1,814	23.1	8.1	-1.0	1,752	7.7	3.1	8.5	-0.1	1,744
ยากจน	10.0	2.5	-0.5	2,045	19.9	7.6	-0.9	2,008	6.8	2.2	7.7	-0.1	1,979
ปานกลาง	10.2	2.4	-0.3	2,111	15.5	5.9	-0.7	2,070	6.5	1.7	11.3	0.1	2,038
ร่ำรวย	7.0	1.5	-0.1	1,768	10.9	3.4	-0.4	1,737	5.9	1.6	13.2	0.2	1,718
ร่ำรวยมาก	3.7	1.3	0.1	1,465	10.6	4.0	-0.3	1,442	6.7	2.9	14.9	0.4	1,396
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>													
ไทย	9.1	2.1	-0.3	9,019	16.2	5.8	-0.6	8,830	6.7	2.2	10.9	0.1	8,699
ไม่ใช่ไทย	14.1	4.1	-0.6	174	24.0	8.6	-0.9	171	9.0	2.6	8.2	0.0	169
ไม่ทราบ	(*)	(*)	(*)	10	(*)	(*)	(*)	10	(*)	(*)	(*)	(*)	7
<b>ยอดรวม</b>	<b>9.2</b>	<b>2.1</b>	<b>-0.3</b>	<b>9,203</b>	<b>16.3</b>	<b>5.9</b>	<b>-0.6</b>	<b>9,010</b>	<b>6.7</b>	<b>2.2</b>	<b>10.9</b>	<b>0.1</b>	<b>8,874</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.1a และ ตัวชี้วัด MDG ที่ 1.8 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.1b <sup>3</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.2a <sup>4</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.2b <sup>5</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.3a <sup>6</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.3b

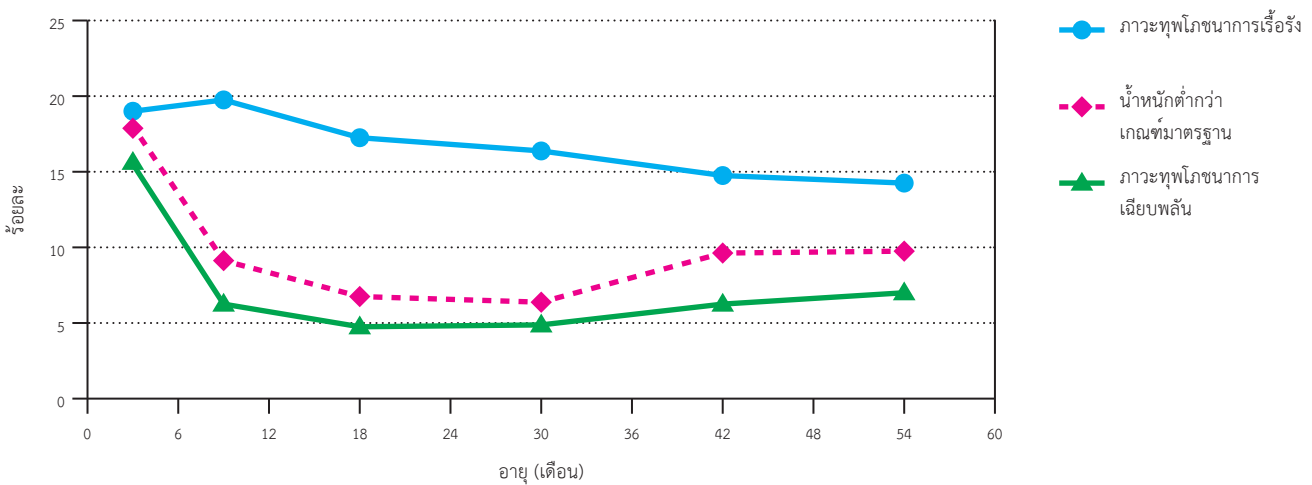
(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต



## บทที่ 4 โภชนาการ

เด็กที่มีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานหรืออ้วนเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ จากผลการสำรวจพบว่าในประเทศไทย เด็กร้อยละ 10.9 มีภาวะอ้วน โดยเด็กในภาคกลางมีภาวะอ้วนมากที่สุด (ร้อยละ 15.4) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 13.6) ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบเด็กอ้วนต่ำสุด (ร้อยละ 8.4) สัดส่วนของเด็กที่มีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (อ้วน) ในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 11.3 และ 10.6 ตามลำดับ) สัดส่วนของเด็กอ้วนในกลุ่มอายุ 24-35 เดือน (ร้อยละ 13.3) มากกว่ากลุ่มอายุอื่น และเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีภาวะอ้วนสูงกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ (ร้อยละ 13.7) นอกจากนี้เด็กในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมากมีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานในสัดส่วนที่สูงกว่าฐานะอื่น ๆ (ร้อยละ 14.9)

### แผนภูมิ NU.1 ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน ประเทศไทย พ.ศ. 2555



## การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการให้อาหารทารกและเด็กเล็ก

การเลี้ยงดูเด็กด้วยนมแม่ในช่วง 1-2 ปีแรก จะช่วยป้องกันเด็กจากการติดเชื้อ เพราะเด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ ต่อการเจริญเติบโต ประหยัดและปลอดภัย อย่างไรก็ตามมีแม่จำนวนมากหย่านมเด็กเร็วเกินไป และเปลี่ยนไปให้นมผงสำเร็จรูปแก่เด็กแทน ซึ่งการกระทำเช่นนี้ อาจเป็นสาเหตุให้การเจริญเติบโตของเด็กหยุดชะงักและเกิดภาวะทุพโภชนาการ เนื่องจากขาดสารอาหารที่ช่วยในการเจริญเติบโตของเด็ก สำหรับการใช้นมผงเลี้ยงดูเด็ก อาจไม่ปลอดภัยหากไม่มีน้ำสะอาดใช้

องค์การอนามัยโลก/ยูนิเซฟ กำหนดข้อแนะนำในการเลี้ยงลูก ดังนี้

- เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรกหลังคลอด
- ให้ลูกกินนมแม่ต่อไปเป็นเวลา 2 ปี หรือมากกว่า
- ให้อาหารเสริมที่ปลอดภัย เหมาะสมและเพียงพอเมื่ออายุ 6 เดือน
- ให้อาหารเสริมแก่ทารกอายุ 6-8 เดือน วันละ 2 ครั้ง และทารกอายุ 9-11 เดือน วันละ 3 ครั้ง (4 ครั้งสำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่)

นอกจากนี้ยังแนะนำด้วยว่าให้ลูกเริ่มกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด

ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกตามที่แนะนำมีดังนี้

- การเริ่มให้นมลูกในเวลาที่เหมาะสม (ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด)
- การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว (อายุน้อยกว่า 6 เดือน)
- การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นหลัก (อายุน้อยกว่า 6 เดือน)
- การให้ลูกกินนมแม่ต่อไป (อายุ 1 ปี และ 2 ปี)
- ระยะเวลาของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- การเลี้ยงลูกด้วยนมที่เหมาะสมกับอายุ (อายุ 0-23 เดือน)
- การเริ่มให้อาหารแข็ง กึ่งแข็งกึ่งเหลว และอาหารอ่อน (อายุ 6-8 เดือน)
- จำนวนมื้ออาหารขั้นต่ำที่ได้รับ (อายุ 6-23 เดือน)
- ความถี่ของการให้นมสำหรับเด็กที่ไม่ได้เลี้ยงด้วยนมแม่ (อายุ 6-23 เดือน)
- การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุลินทรีย์ (อายุ 0-23 เดือน)

ตาราง NU.2 แสดงสัดส่วนของบุตรคนสุดท้ายที่เกิดในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ที่เคยกินนมแม่ ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรก/วันแรกหลังคลอดและร้อยละของเด็กที่ได้รับน้ำหรือของเหลวอื่นที่ไม่ใช่นมแม่ภายใน 3 วันหลังคลอด ถึงแม้ว่าการให้นมบุตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทั้งทางกายภาพและอารมณ์ระหว่างแม่และลูก แต่จากผลการสำรวจพบว่ามีเด็กเพียงร้อยละ 46.3 ที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด และเด็กร้อยละ 85.2 ที่กินนมแม่ภายในวันแรกหลังคลอด เมื่อพิจารณาตามรายภาค (แผนภูมิ NU.2) พบว่า สัดส่วนของการกินนมแม่ภายในวันแรก/ชั่วโมงแรกสูงสุดในภาคใต้ และต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร ความแตกต่างเห็นได้ชัดเจนเมื่อจำแนกตามเขตการปกครอง การศึกษาของแม่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน และเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน โดยพบว่าเด็กในภาคใต้กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดสูงสุดถึงร้อยละ 60.9 ขณะที่เด็กในกรุงเทพมหานครต่ำสุดเพียงร้อยละ 29.2 เด็กนอกเขตเทศบาลกินนมแม่ช่วงหลังคลอดมากกว่าเด็กในเขตเทศบาล (ร้อยละ 52.2 และ 38 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษากินนมแม่ช่วงหลังคลอดมากกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 66.9 และ 34 ตามลำดับ) เด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนยากจนมากกินนมแม่หลังคลอดในสัดส่วนที่มากกว่าเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนร่ำรวยมาก (ร้อยละ 50.7 และ 33.7 ตามลำดับ) เด็กที่อาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่คนไทยมีสัดส่วนของการกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดสูงกว่าเด็กที่อาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนเป็นคนไทยอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 73.1 และ 45.6 ตามลำดับ)

#### ตาราง NU.2 การให้นมบุตรหลังคลอด

ร้อยละของบุตรคนสุดท้ายที่เกิดในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ที่เคยกินนมแม่ ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดและภายในวันแรกหลังคลอด และเด็กที่ได้รับน้ำหรือของเหลวอื่น (ที่ไม่ใช่นมแม่) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ภาค	ร้อยละของเด็กที่เคยกินนมแม่ <sup>1</sup>	ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่:		ร้อยละของเด็กที่ได้รับน้ำหรือของเหลวอื่น (ที่ไม่ใช่นมแม่) ภายใน 3 วันแรกหลังคลอด	จำนวนบุตรคนสุดท้ายที่เกิดในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์
		ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด <sup>2</sup>	ภายในวันแรกหลังคลอด		
กรุงเทพมหานคร	93.7	29.2	65.8	20.5	194
กลาง	95.8	40.9	85.7	29.2	520
เหนือ	97.6	49.6	86.5	31.5	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	97.7	47.0	87.6	20.4	611
ใต้	97.6	60.9	90.7	33.3	323
<b>พื้นที่</b>					
ในเขตเทศบาล	96.0	38.0	80.4	24.3	803
นอกเขตเทศบาล	97.3	52.2	88.8	28.1	1,110

## บทที่ 4 โภชนาการ

### ตาราง NU.2 การให้นมบุตรหลังคลอด (ต่อ)

ร้อยละของบุตรคนสุดท้ายที่เกิดในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ที่เคยกินนมแม่ ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอดและภายในวันแรกหลังคลอด และเด็กที่ได้รับน้ำหรือของเหลวอื่น (ที่ไม่ใช่นมแม่) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

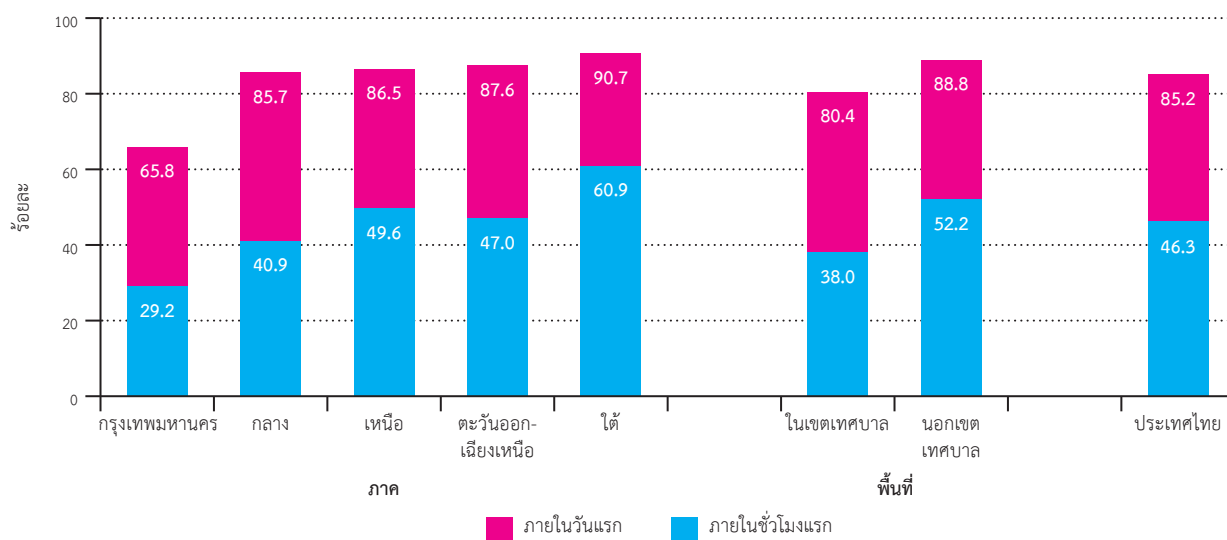
	ร้อยละของเด็ก ที่เคยกินนมแม่ <sup>1</sup>	ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่:		ร้อยละของเด็กที่ได้ รับน้ำหรือของเหลว อื่น (ที่ไม่ใช่นมแม่) ภายใน 3 วันแรก หลังคลอด	จำนวนบุตร คนสุดท้ายที่เกิด ในช่วง 2 ปี ก่อนวันสัมภาษณ์
		ภายในชั่วโมงแรก หลังคลอด <sup>2</sup>	ภายในวันแรก หลังคลอด		
<b>จำนวนเดือนหลังคลอด</b>					
0-11	97.4	45.8	86.9	25.6	978
12-23	96.5	47.4	83.7	28.6	806
<b>ผู้ช่วยทำคลอด</b>					
ผู้มีความชำนาญ	96.8	46.3	85.3	26.4	1,906
อื่นๆ	(*)	(*)	(*)	(*)	7
ไม่มีใคร/ไม่ทราบ	(*)	(*)	(*)	(*)	1
<b>สถานพยาบาล</b>					
สถานพยาบาลของรัฐ	96.8	48.6	87.0	25.6	1,740
สถานพยาบาลเอกชน	96.3	21.2	66.8	36.0	165
บ้าน	(*)	(*)	(*)	(*)	4
อื่นๆ/ไม่ทราบ	(*)	(*)	(*)	(*)	5
<b>การศึกษาของมารดา</b>					
ไม่มีการศึกษา	98.8	66.9	96.2	23.9	51
ประถมศึกษา	96.9	48.2	86.7	32.4	412
มัธยมศึกษา	97.1	50.0	86.7	24.0	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	95.8	34.0	79.5	26.9	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>					
ยากจนมาก	98.1	50.7	88.5	26.3	277
ยากจน	97.9	48.2	89.4	31.2	397
ปานกลาง	98.2	52.6	86.7	27.3	454
ร่ำรวย	96.8	45.2	84.8	23.4	428
ร่ำรวยมาก	92.6	33.7	76.8	24.2	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>					
ไทย	96.7	45.6	85.0	26.5	1,869
ไม่ใช่ไทย	99.7	73.1	96.4	25.8	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>96.8</b>	<b>46.3</b>	<b>85.2</b>	<b>26.5</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.4 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.5

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

### แผนภูมิ NU.2 ร้อยละของสตรีที่ให้นมลูกภายในชั่วโมงแรกและวันแรกหลังคลอด ประเทศไทย พ.ศ. 2555



ตาราง NU.3 แสดงการกินนมแม่รวมทั้งอาหารเสริมของเด็กซึ่งได้จากการรายงานของแม่หรือผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการกินอาหารและของเหลวของเด็กในช่วง 24 ชั่วโมงก่อนวันสัมภาษณ์ การกินนมแม่อย่างเดียว หมายถึง การที่ทารกได้รับเฉพาะน้ำนมแม่ (และวิตามิน เกลือแร่ หรือยารักษาโรค) ตารางนี้แสดงให้เห็นถึงการกินนมแม่อย่างเดียวของทารกในช่วง 6 เดือนแรกของชีวิต และเด็กอายุ 12-15 เดือน และ 20-23 เดือนที่ยังคงกินนมแม่ โดยพบว่าประมาณร้อยละ 12.3 ของเด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือนกินนมแม่เพียงอย่างเดียว สำหรับเด็กที่อายุ 12-15 เดือน และ 20-23 เดือน ที่ยังคงกินนมแม่มีร้อยละ 32.4 และร้อยละ 17.8 ตามลำดับ

การกินนมแม่อย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรกของชีวิตจะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะภูมิหลัง กล่าวคือ ทารกอายุ 0-5 เดือนในภาคเหนือที่กินนมแม่อย่างเดียวมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 19.6) และมากกว่าภาคกลาง (ร้อยละ 7.9) เกิน 2 เท่า ขณะที่ทารกในครัวเรือนที่ยากจนมาร้อยละ 15.8 กินนมแม่อย่างเดียวเปรียบเทียบกับร้อยละ 8.6 ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการกินนมแม่จนถึงอายุ 1 ปี ระหว่างภาค พบว่าภาคใต้มีสัดส่วนสูงกว่าภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 40.5) เช่นเดียวกับสัดส่วนการกินนมแม่จนถึง 2 ปี ภาคใต้ก็มีสัดส่วนสูงกว่าภาคอื่น ๆ เช่นกัน (ร้อยละ 24.2)

### ตาราง NU.3 การให้นมบุตร

ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่ จำแนกตามช่วงอายุของเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ทารกอายุ 0-5 เดือน			เด็กอายุ 12-15 เดือน		เด็กอายุ 20-23 เดือน	
	ร้อยละที่กินนมแม่อย่างเดียว <sup>1</sup>	ร้อยละที่กินนมแม่เป็นหลัก <sup>2</sup>	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่กินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี <sup>3</sup>	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี <sup>4</sup>	จำนวนเด็ก
<b>เพศ</b>							
ชาย	9.6	38.6	533	30.0	310	14.3	295
หญิง	16.1	44.0	374	34.5	355	21.7	254
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	8.2	38.8	121	23.0	36	12.5	47
กลาง	7.9	31.3	215	27.6	189	17.3	114
เหนือ	19.6	53.8	138	21.6	93	13.4	90
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.8	39.0	299	38.1	240	18.0	196
ใต้	12.2	48.8	133	40.5	107	24.2	101
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	12.2	41.1	375	27.0	261	15.2	188
นอกเขตเทศบาล	12.3	40.7	531	35.9	404	19.1	360
<b>การศึกษาของมารดา</b>							
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	23	(*)	23	(*)	20
ประถมศึกษา	9.4	29.6	248	29.6	226	20.3	215
มัธยมศึกษา	15.6	46.2	466	36.3	286	19.6	212
สูงกว่ามัธยมศึกษา	5.4	37.4	169	22.2	129	9.7	102
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	15.8	43.3	149	37.3	94	21.1	117
ยากจน	13.5	48.8	191	42.2	143	14.7	112
ปานกลาง	12.2	46.0	238	30.8	167	22.3	117
ร่ำรวย	11.3	32.1	180	29.0	142	12.6	122
ร่ำรวยมาก	8.6	30.3	148	23.0	117	18.2	80

## บทที่ 4 โภชนาการ

### ตาราง NU.3 การให้นมบุตร (ต่อ)

ร้อยละของเด็กที่กินนมแม่ จำแนกตามช่วงอายุของเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ทารกอายุ 0-5 เดือน			เด็กอายุ 12-15 เดือน		เด็กอายุ 20-23 เดือน	
	ร้อยละที่กินนมแม่อย่างเดียว <sup>1</sup>	ร้อยละที่กินนมแม่เป็นหลัก <sup>2</sup>	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่กินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี <sup>3</sup>	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี <sup>4</sup>	จำนวนเด็ก
ประเทศไทย	12.1	40.0	881	30.7	646	18.0	534
ไม่ใช่ไทย	(*)	(*)	25	(*)	17	(*)	14
<b>ยอดรวม</b>	<b>12.3</b>	<b>40.8</b>	<b>906</b>	<b>32.4</b>	<b>665</b>	<b>17.8</b>	<b>549</b>

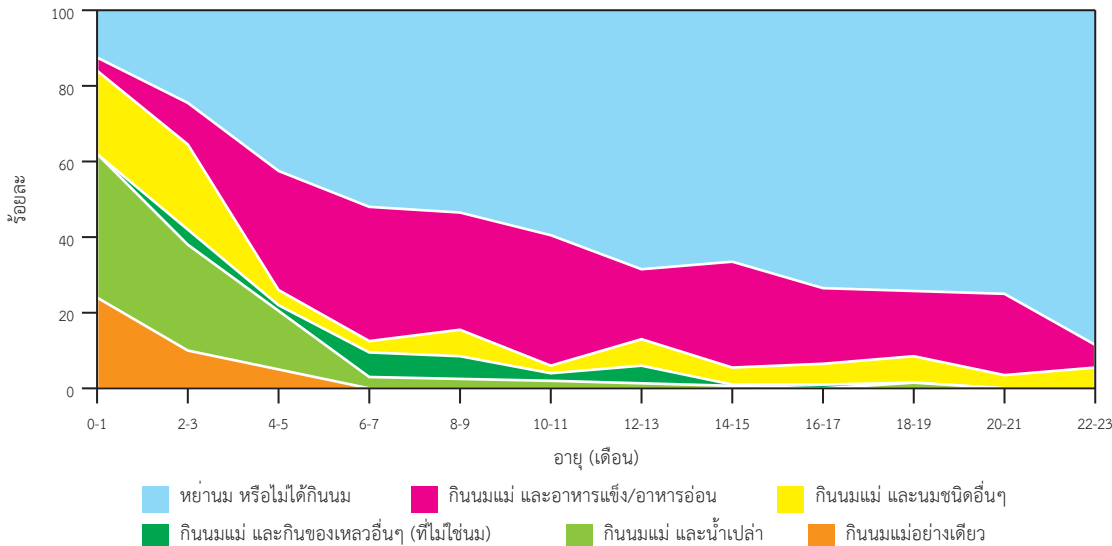
#### เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน\*

ไทย	12.1	40.0	881	30.7	646	18.0	534
ไม่ใช่ไทย	(*)	(*)	25	(*)	17	(*)	14
<b>ยอดรวม</b>	<b>12.3</b>	<b>40.8</b>	<b>906</b>	<b>32.4</b>	<b>665</b>	<b>17.8</b>	<b>549</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.6 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.9 <sup>3</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.7 <sup>4</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.8

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต \*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

### แผนภูมิ NU.3 แบบแผนการกินนมของทารก จำแนกตามอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2555



แผนภูมิ NU.3 แสดงรูปแบบของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามอายุของเด็ก (เดือน) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงแรกของชีวิต ทารกจำนวนมากได้รับอาหารหรือของเหลวอื่นแทนการเลี้ยงด้วยนมแม่ และเมื่อเด็กอายุครบ 6 เดือนสัดส่วนของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวลดลงเหลือไม่ถึงร้อยละ 1 นอกจากนี้ เด็กที่ได้รับนมแม่จนถึงอายุครบ 2 ปีมีสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 20

ตาราง NU.4 แสดงระยะเวลาโดยเฉลี่ย (มัธยฐาน) ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง พบว่าสำหรับเด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปี ระยะเวลาโดยเฉลี่ยสำหรับการกินนมแม่ในรูปแบบต่าง ๆ คือ 6.5 เดือน กินนมแม่เพียงอย่างเดียว 0.5 เดือน กินนมแม่เป็นหลัก 1.8 เดือน ระยะเวลาของการกินนมแม่นานสุดพบในภาคใต้ (9.4 เดือน) และสั้นสุดพบในกรุงเทพมหานคร (4.6 เดือน) เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลกินนมแม่นานกว่าเด็กในเขตเทศบาล (7.8 และ 5.1 เดือน ตามลำดับ) นอกจากนี้พบว่าเด็กที่แม่ไม่ได้รับการศึกษามีความต่อเนื่องในการให้นมบุตรในระยะเวลาที่ยาวนานกว่ากลุ่มอื่น ๆ เช่นเดียวกับแม่ที่ไม่ใช่คนไทยให้นมบุตรนานกว่าแม่ที่เป็นคนไทย

**ตาราง NU.4 ระยะเวลาที่กินนมแม่**

ระยะเวลาเฉลี่ย (มัธยฐาน) ของเด็กอายุ 0-35 เดือนที่กินนมแม่แบบใดแบบหนึ่ง กินนมแม่อย่างเดียว และกินนมแม่เป็นหลัก ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ระยะเวลาเฉลี่ย (เดือน)			จำนวนเด็กอายุ 0-35 เดือน
	กินนมแม่แบบใดแบบหนึ่ง <sup>1</sup>	กินนมแม่อย่างเดียว	กินนมแม่เป็นหลัก	
<b>เพศ</b>				
ชาย	5.8	0.5	1.7	2,895
หญิง	9.3	0.6	1.8	2,839
<b>ภาค</b>				
กรุงเทพมหานคร	4.6	0.4	1.8	490
กลาง	5.5	0.5	0.8	1,361
เหนือ	7.7	0.6	2.9	850
ตะวันออกเฉียงเหนือ	7.6	0.5	1.8	2,186
ใต้	9.4	0.5	1.3	848
<b>พื้นที่</b>				
ในเขตเทศบาล	5.1	0.5	1.9	2,207
นอกเขตเทศบาล	7.8	0.5	1.6	3,527
<b>การศึกษาของมารดา</b>				
ไม่มีการศึกษา	11.2	0.4	4.0	192
ประถมศึกษา	4.4	0.5	1.2	2,120
มัธยมศึกษา	7.3	0.5	2.2	2,359
สูงกว่ามัธยมศึกษา	7.3	0.4	0.7	1,064
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>				
ยากจนมาก	7.5	0.6	2.1	1,095
ยากจน	6.9	0.5	2.4	1,284
ปานกลาง	9.5	0.4	2.2	1,292
ร่ำรวย	5.3	0.6	1.7	1,133
ร่ำรวยมาก	5.6	0.4	0.6	931
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>				
ไทย	6.4	0.5	1.7	5,620
ไม่ใช่ไทย	16.9	0.7	4.9	109
<b>ค่ามัธยฐาน</b>	<b>6.5</b>	<b>0.5</b>	<b>1.8</b>	<b>5,734</b>
<b>ค่าเฉลี่ยของเด็ก (0-35 เดือน)</b>	<b>10.8</b>	<b>0.8</b>	<b>2.8</b>	<b>5,734</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.10

ตาราง NU.5 แสดงการได้รับอาหารอย่างเพียงพอของเด็กอายุต่ำกว่า 24 เดือน รูปแบบของการได้รับอาหารที่เพียงพอแตกต่างกันตามอายุของเด็ก โดยมีหลักในการพิจารณาว่าเด็กได้รับอาหารอย่างเพียงพอหรือไม่ ดังนี้ หากทารกอายุ 0-5 เดือนได้กินนมแม่อย่างเดียวถือว่าได้รับอาหารอย่างเพียงพอ ในขณะที่เด็กอายุ 6-23 เดือนถือว่าได้รับอาหารอย่างเพียงพอหากได้รับทั้งนมแม่ และอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน

## บทที่ 4 โภชนาการ

### ตาราง NU.5 การได้รับอาหารที่เพียงพอตามอายุ

ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 เดือนที่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอในระหว่างวันที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ทารกอายุ 0-5 เดือน		เด็กอายุ 6-23 เดือน		เด็กอายุ 0-23 เดือน	
	ร้อยละที่กินนมแม่อย่างเดียว <sup>1</sup>	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่กินนมแม่และได้รับอาหารแข็งหรืออาหารอ่อน	จำนวนเด็ก	ร้อยละที่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอ <sup>2</sup>	จำนวนเด็ก
<b>เพศ</b>						
ชาย	9.6	533	18.7	1,351	16.1	1,883
หญิง	16.1	374	28.1	1,482	25.7	1,856
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	8.2	121	12.5	200	10.9	321
กลาง	7.9	215	21.3	643	17.9	858
เหนือ	19.6	138	21.9	409	21.3	548
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.8	299	25.7	1,140	23.2	1,439
ใต้	12.2	133	28.3	441	24.6	574
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	12.2	375	19.5	1,060	17.6	1,435
นอกเขตเทศบาล	12.3	531	26.1	1,773	22.9	2,304
<b>การศึกษาของมารดา</b>						
ไม่มีการศึกษา	(*)	23	32.3	98	31.2	120
ประถมศึกษา	9.4	248	23.7	1,015	20.9	1,263
มัธยมศึกษา	15.6	466	24.2	1,193	21.8	1,659
สูงกว่ามัธยมศึกษา	5.4	169	20.6	528	16.9	697
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	15.8	149	29.8	501	26.6	650
ยากจน	13.5	191	26.1	714	23.4	906
ปานกลาง	12.2	238	24.1	611	20.8	849
ร่ำรวย	11.3	180	19.8	559	17.7	739
ร่ำรวยมาก	8.6	148	17.0	448	14.9	596
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>						
ไทย	12.1	881	23.4	2,783	20.6	3,664
ไม่ใช่ไทย	(*)	25	40.5	47	33.3	72
<b>ยอดรวม</b>	<b>12.3</b>	<b>906</b>	<b>23.6</b>	<b>2,833</b>	<b>20.9</b>	<b>3,739</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.6 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.14

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*มีข้อมูล 3 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

เมื่อพิจารณาตามภาค พบความแตกต่างในการได้รับอาหารอย่างเพียงพอของเด็กอายุ 0-5 เดือน และ 6-23 เดือน กล่าวคือ เด็กอายุ 0-5 เดือนในภาคกลางได้รับอาหารอย่างเพียงพอต่ำกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 7.9) ขณะที่เด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอต่ำที่สุดพบในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 12.5) นอกจากนี้ เด็กอายุ 0-5 เดือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลได้รับอาหารอย่างเพียงพอในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างจากเด็กที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล แต่เด็กอายุ 6-23 เดือนที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลและได้รับอาหารอย่างเพียงพอมีสัดส่วนสูงกว่าในเขตเทศบาลอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 26.1 และ 19.5 ตามลำดับ) หากพิจารณาในภาพรวม พบว่ามีเพียงร้อยละ 23.6 ของเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอ และสัดส่วนดังกล่าวลดลงเหลือร้อยละ 12.3 สำหรับทารกอายุ 0-5 เดือน เมื่อพิจารณารวมทั้ง 2 กลุ่มจะได้ว่า เด็กอายุต่ำกว่า 24 เดือนร้อยละ 20.9 ได้รับอาหารอย่างเพียงพอ

การได้รับอาหารอย่างเพียงพอของเด็กอายุ 0-23 เดือนนี้มีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะภูมิหลังของเด็ก โดยพบว่าเด็กภาคใต้ได้รับอาหารอย่างเพียงพอสูงกว่าทุกภาค (ร้อยละ 24.6) ขณะที่เด็กในกรุงเทพมหานครได้รับอาหารอย่างเพียงพอต่ำสุด (ร้อยละ 10.9) และพบว่าเด็กในเขตเทศบาลได้รับอาหารอย่างเพียงพอน้อยกว่าเด็กนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 17.6 และ 22.9 ตามลำดับ) เป็นที่น่าสังเกตว่า การได้รับอาหารอย่างเพียงพอของเด็กมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการศึกษาของแม่และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน กล่าวคือ เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาได้รับอาหารอย่างเพียงพอ (ร้อยละ 31.2) มากกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษา (ระหว่างร้อยละ 16 ถึง 22) ในทำนองเดียวกัน เด็กในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากได้รับอาหารอย่างเพียงพอสูงกว่าเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมาก (ร้อยละ 26.6 และ 14.9 ตามลำดับ)

การได้รับอาหารอย่างเพียงพอของเด็กอายุ 6 เดือนถึง 2 ปีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นการป้องกันการมีภาวะทุพโภชนาการ การให้ลูกกินนมแม่ต่อหลังจากอายุเลย 6 เดือนไปแล้ว ควรจะกระทำในลักษณะควบคู่กันไปกับการให้บริโภคสิ่งอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับสารอาหารครบถ้วนเหมือนนมแม่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพออีกต่อไป นั่นคือ สำหรับเด็กทารกอายุ 6-8 เดือนที่กินนมแม่ต้องได้รับนมแม่พร้อมอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอย่างน้อย 2 ครั้งใน 24 ชั่วโมง จึงถือว่าได้รับอาหารอย่างเพียงพอ หากเด็กทารกอายุ 9-23 เดือนที่กินนมแม่ต้องได้รับนมแม่พร้อมอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอย่างน้อย 3 ครั้งใน 24 ชั่วโมง จึงถือว่าได้รับอาหารอย่างเพียงพอ ส่วนเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ไม่ได้กินนมแม่ต้องได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนอย่างน้อย 4 ครั้งใน 24 ชั่วโมง จึงถือว่าได้รับอาหารอย่างเพียงพอ

จากตาราง NU.6 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 74.8 ของเด็กอายุ 6-8 เดือนได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนสำหรับสัดส่วนดังกล่าวในเด็กที่กินนมแม่และเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่เท่ากับร้อยละ 68.3 และ 81.4 ตามลำดับ พบความแตกต่างระหว่างภาคโดยพบว่าภาคกลางมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 87.4) ในขณะที่ภาคเหนือมีสัดส่วนต่ำสุด (ร้อยละ 71.7)



## บทที่ 4 โภชนาการ

ตาราง NU.6 การเริ่มให้อาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน						
ร้อยละของทารกอายุ 6-8 เดือนที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อนในระหว่างวันที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2555						
	ปัจจุบันกินนมแม่		ปัจจุบันไม่กินนมแม่		รวม	
	ร้อยละที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลวหรืออาหารอ่อน	จำนวนทารกอายุ 6-8 เดือน	ร้อยละที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลวหรืออาหารอ่อน	จำนวนทารกอายุ 6-8 เดือน	ร้อยละที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลวหรืออาหารอ่อน <sup>1</sup>	จำนวนทารกอายุ 6-8 เดือน
<b>เพศ</b>						
ชาย	76.9	69	76.6	122	76.7	191
หญิง	64.7	163	86.8	108	73.5	271
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	(*)	2	(*)	23	(*)	25
กลาง	(92.0)	34	(*)	42	87.4	76
เหนือ	(82.1)	34	(*)	29	71.7	62
ตะวันออกเฉียงเหนือ	(58.2)	127	(95.1)	111	75.4	238
ใต้	(66.5)	35	(80.7)	26	72.5	61
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	73.7	56	77.8	93	76.2	149
นอกเขตเทศบาล	66.6	175	83.8	137	74.1	313
<b>ยอดรวม</b>	<b>68.3</b>	<b>232</b>	<b>81.4</b>	<b>230</b>	<b>74.8</b>	<b>462</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.12

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง NU.7 แสดงสัดส่วนของเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน อย่างน้อยตามจำนวนครั้งขั้นต่ำที่ควรได้รับในระหว่าง 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา ก่อนหน้าการสำรวจ (ดูรายละเอียดค่านิยามจำนวนมื้อขั้นต่ำตามกลุ่มอายุ ในหมายเหตุของตาราง NU.7) ในภาพรวมพบว่า ประมาณ 3 ใน 4 ของเด็กอายุ 6-23 เดือน (ร้อยละ 77.5) ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน อย่างน้อยตามจำนวนครั้งขั้นต่ำที่ควรได้รับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่าเพศชายได้รับในสัดส่วนที่สูงกว่า (ร้อยละ 81.2 และ 74.2 ตามลำดับ)

ในกลุ่มเด็กอายุ 6-23 เดือนที่เลี้ยงด้วยนมแม่ พบว่าประมาณ 2 ใน 5 (ร้อยละ 42.5) ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน อย่างน้อยตามจำนวนครั้งขั้นต่ำที่ควรได้รับในระหว่าง 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา ส่วนเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่พบว่าร้อยละ 94.3 ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน หรือนม อย่างน้อย 4 ครั้ง และร้อยละ 98.4 ได้รับนม 2 ครั้ง

## ตาราง NU.7 ความถี่ขั้นต่ำในการได้รับอาหาร

ร้อยละของเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน (และการให้นมสำหรับเด็กที่ปัจจุบันไม่กินนมแม่) ไม่น้อยกว่าจำนวนครั้งขั้นต่ำในระหว่างวันที่ผ่านมา ตามสถานภาพการกินนมแม่ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ปัจจุบันกินนมแม่		ปัจจุบันไม่กินนมแม่			รวม	
	ร้อยละของเด็กที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลว หรืออาหารอ่อน ตามจำนวนครั้งขั้นต่ำ	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน	ร้อยละของเด็กที่ได้รับนมอย่างน้อย 2 ครั้ง <sup>1</sup>	ร้อยละของเด็กที่ได้รับอาหารแข็ง อาหารเหลวหรืออาหารอ่อน หรือนมอย่างน้อย 4 ครั้ง	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน	ร้อยละของเด็กที่ได้รับอาหารตามความถี่ขั้นต่ำ <sup>2</sup>	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน
<b>เพศ</b>							
ชาย	40.9	348	98.2	95.2	1,003	81.2	1,351
หญิง	43.6	571	98.6	93.4	911	74.2	1,482
<b>อายุของเด็ก (เดือน)</b>							
6-8	48.0	232	99.6	96.2	230	72.0	462
9-11	35.4	214	100.0	92.6	330	70.1	543
12-17	42.5	305	98.6	94.6	696	78.7	1,002
18-23	44.3	168	96.9	94.2	658	84.1	826
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	(54.6)	35	97.9	93.6	165	86.7	200
กลาง	54.4	173	99.2	95.7	470	84.6	643
เหนือ	44.5	121	95.2	90.4	288	76.8	409
ตะวันออกเฉียงเหนือ	39.1	419	99.2	95.6	721	74.8	1,140
ใต้	35.1	171	98.4	93.4	270	70.8	441
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	42.5	291	97.9	95.8	768	81.2	1,060
นอกเขตเทศบาล	42.5	628	98.7	93.4	1,145	75.4	1,773
<b>การศึกษาของมารดา</b>							
ไม่มีการศึกษา	(54.6)	48	(96.3)	(89.0)	49	72.0	98
ประถมศึกษา	42.2	299	97.6	92.6	716	77.8	1,015
มัธยมศึกษา	40.6	436	98.9	95.1	757	75.2	1,193
สูงกว่ามัธยมศึกษา	45.4	136	99.1	96.8	392	83.5	528
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	44.6	192	95.8	93.8	309	74.9	501
ยากจน	38.0	253	99.4	95.7	461	75.3	714
ปานกลาง	40.2	226	98.8	93.2	384	73.5	611
ร่ำรวย	42.2	153	99.3	92.3	406	78.6	559
ร่ำรวยมาก	56.6	94	97.7	96.7	354	88.2	448
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>							
ไทย	42.6	892	98.5	94.6	1,891	77.9	2,783
ไม่ใช่ไทย	(40.9)	27	(88.9)	(72.5)	20	(54.6)	47
<b>ยอดรวม</b>	<b>42.5</b>	<b>919</b>	<b>98.4</b>	<b>94.3</b>	<b>1,914</b>	<b>77.5</b>	<b>2,833</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.15 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.13

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

\*มีข้อมูล 3 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

หมายเหตุ เด็กทารกอายุ 6-8 เดือน ที่กินนมแม่ ต้องได้รับนมแม่พร้อมอาหารแข็ง/อ่อนอื่นๆ อย่างน้อย 2 ครั้งใน 24 ชั่วโมง จึงถือว่ารับประทานอาหารอย่างเพียงพอ ถ้าเด็กทารกอายุ 9-23 เดือน ที่กินนมแม่ ต้องได้รับนมแม่พร้อมอาหารแข็ง/อ่อนอื่นๆ อย่างน้อย 3 ครั้งใน 24 ชั่วโมง จึงถือว่ารับประทานอาหารอย่างเพียงพอ ส่วนเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ไม่ได้กินนมแม่ต้องได้รับอาหารแข็ง/อ่อนอื่นๆ อย่างน้อย 4 ครั้งใน 24 ชั่วโมง จึงถือว่ารับประทานอาหารอย่างเพียงพอ

## บทที่ 4 โภชนาการ

ตาราง NU.8 การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนม		
ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 ที่ได้รับอาหารโดยดื่มจากขวดที่มีจุกนมในระหว่างวันที่ผ่านมา ประเทศไทย พ.ศ. 2555		
	ร้อยละของเด็กอายุ 0-23 เดือนที่ดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนม <sup>1</sup>	จำนวนเด็ก อายุ 0-23 เดือน
<b>เพศ</b>		
ชาย	73.1	1,883
หญิง	72.3	1,856
<b>อายุของเด็ก (เดือน)</b>		
0-5	64.4	906
6-11	78.9	1,005
12-23	73.4	1,827
<b>ภาค</b>		
กรุงเทพมหานคร	83.2	321
กลาง	79.3	858
เหนือ	67.5	548
ตะวันออกเฉียงเหนือ	73.0	1,439
ใต้	61.0	574
<b>พื้นที่</b>		
ในเขตเทศบาล	77.8	1,435
นอกเขตเทศบาล	69.5	2,304
<b>การศึกษาของมารดา</b>		
ไม่มีการศึกษา	49.6	120
ประถมศึกษา	75.3	1,263
มัธยมศึกษา	69.4	1,659
สูงกว่ามัธยมศึกษา	79.7	697
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>		
ยากจนมาก	70.5	650
ยากจน	71.6	906
ปานกลาง	67.1	849
ร่ำรวย	76.9	739
ร่ำรวยมาก	79.6	596
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>		
ไทย	73.2	3,664
ไม่ใช่ไทย	44.0	72
<b>ยอดรวม</b>	<b>72.7</b>	<b>3,739</b>
<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.11		
*มีข้อมูล 3 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง		

การให้อาหารเด็กโดยดื่มผ่านจุกนม นั้น เป็นเรื่องที่น่ากังวลเนื่องจากการปนเปื้อนเนื่องจากน้ำที่ไม่สะอาดหรือ การเตรียมไม่ถูกสุขอนามัย ตาราง NU.8 แสดงให้เห็นการให้อาหารผ่านขวดยังคงแพร่หลายในประเทศไทย ซึ่งเห็นได้จากสัดส่วนการให้เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนดื่มของเหลวผ่านทางขวดนั้นมีถึงร้อยละ 64.4 โดยพบการดื่มผ่านจุกนมมีสัดส่วนสูงสุดในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 83.2) รองลงมาคือภาคกลางและต่ำสุดคือภาคใต้ (ร้อยละ 79.3 และ 61.0 ตามลำดับ) การใช้ขวดนมพบมากในเขตเมือง (ร้อยละ 77.8) และแม่ที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 79.7) และพบว่าคนร่ำรวยมากใช้ขวดนมใส่อาหารให้ลูกดื่มมากกว่าคนยากจนมาก (ร้อยละ 79.6 และ 70.5 ตามลำดับ)

## การบริโภคเกลือไอโอดีน

ภาวะผิดปกติเนื่องจากการขาดไอโอดีน (IDD) เป็นสาเหตุใหญ่ของการเกิดภาวะสติปัญญาอ่อน และความบกพร่องของการพัฒนาทางกายของเด็กเล็กในระดับโลกที่สามารถป้องกันได้ ในกรณีที่เลวร้ายที่สุดการขาดไอโอดีนมีผลให้เกิดสภาพแคระงอ (Cretinism) ได้ นอกจากนี้ การขาดไอโอดีนในสตรีตั้งครรภ์เป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดการแท้งบุตร โดยทั่วไปการขาดไอโอดีนในอาหารที่รับประทานทำให้เกิดโรคคอพอก (ต่อมไทรอยด์โต) และส่งผลให้การเจริญเติบโตและพัฒนาการของสภาพจิตใจบกพร่อง รวมทั้งทำให้ความสามารถทางสติปัญญาลดลง ซึ่งมีผลต่อผลการเรียนหรือความสามารถในการทำงาน ตัวชี้วัดในเรื่องนี้คือร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ (อย่างน้อย 15 ส่วนใน 1 ล้านส่วน: PPM)

ในประเทศไทย มีโครงการด้านอาหารและโภชนาการเพื่อลดและควบคุมปัญหาภาวะทุพโภชนาการ โดยเฉพาะด้านการขาดสารอาหาร ซึ่งให้ความสำคัญอย่างมากเรื่องการขาดสารไอโอดีน จึงได้มีโครงการป้องกันและควบคุมการขาดสารไอโอดีนในระดับชาติ ได้แก่ การผสมสารไอโอดีนในเกลือ การให้ธาตุเหล็ก โฟเลต และไอโอดีนกับสตรีมีครรภ์ การให้วิตามินเสริมกับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และการเติมสารไอโอดีนในบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ไข่ และน้ำปลา

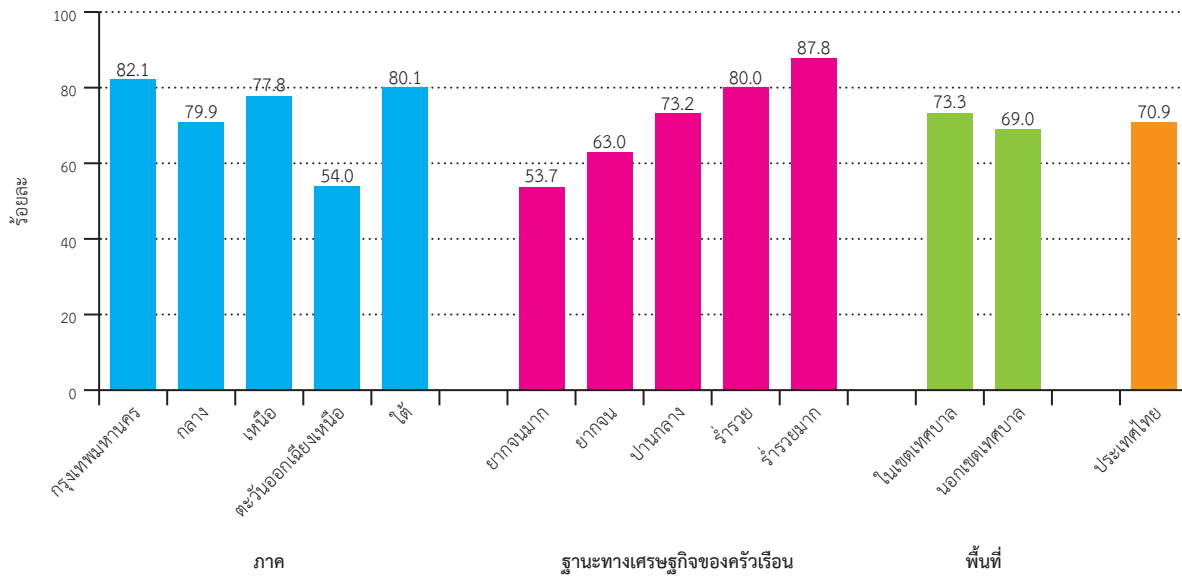
## บทที่ 4 โภชนาการ

ตาราง NU.9 การบริโภคเกลือไอโอดีน									
ร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการบริโภคเกลือไอโอดีน ประเทศไทย พ.ศ. 2555									
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการทดสอบเกลือ	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละของครัวเรือนที่				รวม	จำนวนครัวเรือนที่มีการทดสอบเกลือบริโภคหรือไม่มีเกลือบริโภค	
			ไม่มีเกลือบริโภค	มีผลการทดสอบเกลือ					
				ไม่มีไอโอดีน	น้อยกว่า15 PPM	15 PPM ขึ้นไป <sup>1</sup>			
<b>ภาค</b>									
กรุงเทพมหานคร	88.5	2,683	8.6	2.5	6.9	82.1	100.0	2,598	
กลาง	92.6	6,034	6.8	3.9	9.4	79.9	100.0	5,993	
เหนือ	95.2	4,217	4.4	8.9	9.4	77.3	100.0	4,196	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	97.2	8,184	2.4	22.5	21.1	54.0	100.0	8,144	
ใต้	95.8	3,000	3.4	5.7	10.8	80.1	100.0	2,976	
<b>พื้นที่</b>									
ในเขตเทศบาล	91.6	10,542	7.1	8.2	11.3	73.3	100.0	10,395	
นอกเขตเทศบาล	96.8	13,577	2.7	13.5	14.8	69.0	100.0	13,513	
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>									
ยากจนมาก	96.1	5,195	3.4	23.8	19.0	53.7	100.0	5,172	
ยากจน	95.1	4,861	4.5	14.8	17.6	63.0	100.0	4,838	
ปานกลาง	92.1	4,831	7.1	7.6	12.2	73.2	100.0	4,789	
ร่ำรวย	94.5	4,730	4.6	5.8	9.5	80.0	100.0	4,686	
ร่ำรวยมาก	94.7	4,501	3.6	2.0	7.1	87.3	100.0	4,422	
<b>ยอดรวม</b>	<b>94.5</b>	<b>24,119</b>	<b>4.6</b>	<b>11.2</b>	<b>13.3</b>	<b>70.9</b>	<b>100.0</b>	<b>23,908</b>	

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.16

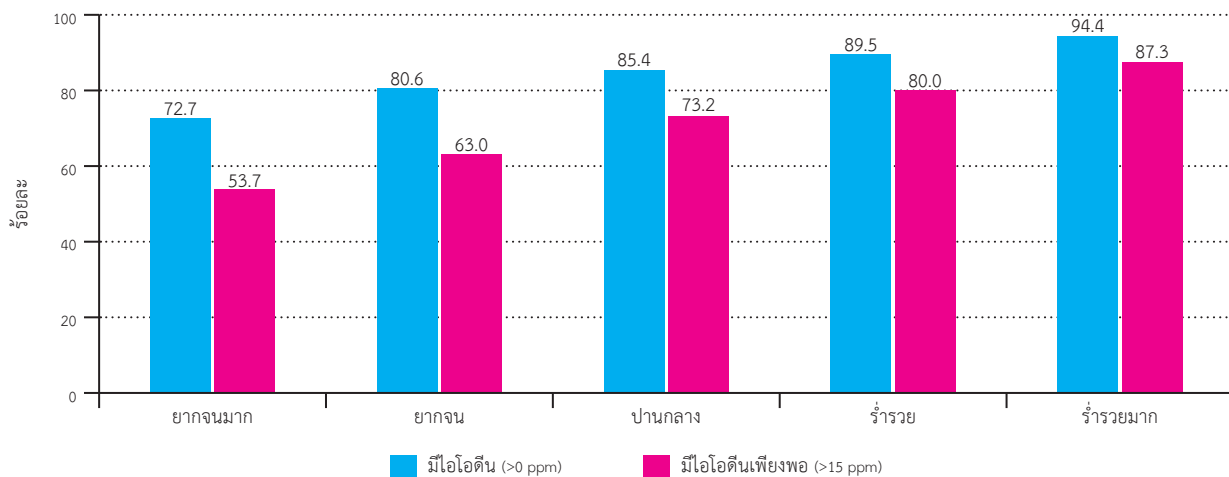
ร้อยละ 94.5 ของครัวเรือนที่ทำการสำรวจได้รับการทดสอบปริมาณไอโอดีนในเกลือที่ใช้บริโภค ซึ่งจากตาราง NU.9 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของครัวเรือนที่ไม่มีเกลือในครัวเรือนมีเพียงร้อยละ 4.6 ครัวเรือนเหล่านี้อาจใช้น้ำปลาที่มีส่วนผสมของไอโอดีนสำหรับการประกอบอาหารซึ่งเป็นเรื่องปกติในประเทศไทย และพบว่าร้อยละ 70.9 เป็นครัวเรือนที่เกลือซึ่งใช้บริโภคมีไอโอดีนเพียงพอ (มีไอโอดีน 15+ ppm.) ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอต่ำสุดคือร้อยละ 54.0 เท่านั้น ส่วนครัวเรือนในกรุงเทพมหานครบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนสูงสุด (ร้อยละ 82.1) ครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมากบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอมากกว่าครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 87.3 และ 53.7 ตามลำดับ) (แผนภูมิ NU.4)

แผนภูมิ NU.4 ร้อยละของคร้วเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ ประเทศไทย พ.ศ. 2555



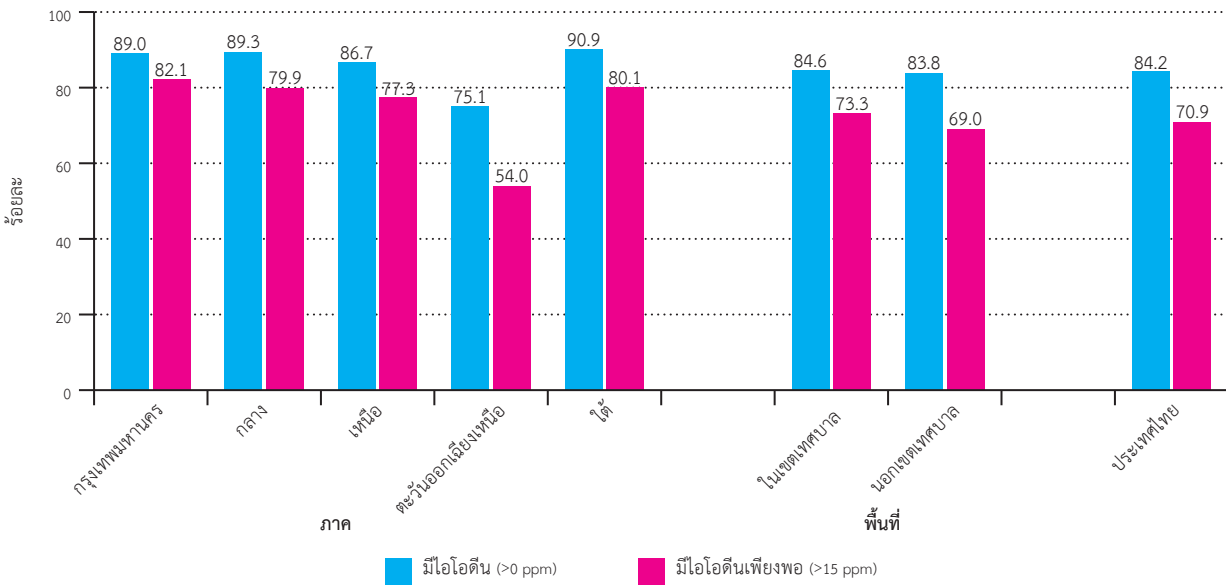
แผนภูมิ NU.5 และ NU.6 เปรียบเทียบร้อยละของการบริโภคเกลือที่มีไอโอดีน (มากกว่า 0 ppm) และเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ (มากกว่า 15 ppm) จากแผนภูมิ NU.5 พบว่าสัดส่วนของการบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนต่ำสุดในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 53.7) และสูงสุดในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 87.8) และยังพบว่าสัดส่วนของการบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนและเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ มีความแตกต่างกันมากที่สุดในครัวเรือนที่ยากจนมาก (แตกต่าง 19) และน้อยที่สุดในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (แตกต่าง 7.1)

แผนภูมิ NU.5 ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีน จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555



แผนภูมิ NU.6 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 84.2 ของครัวเรือนในประเทศไทยบริโภคเกลือที่มีไอโอดีน ขณะที่ร้อยละ 70.9 บริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอ นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งครัวเรือนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน แต่ครัวเรือนนอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการบริโภคเกลือที่มีไอโอดีนเพียงพอที่ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของการบริโภคเกลือทั้ง 2 ประเภท พบความแตกต่างมากที่สุดในพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือ (แตกต่าง 21.1) และน้อยที่สุดในกรุงเทพมหานคร (แตกต่าง 6.9)

แผนภูมิ NU.6 ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคเกลือที่มีไอโอดีน จำแนกตามภาคและพื้นที่ ประเทศไทย พ.ศ. 2555



## น้ำหนักแรกคลอดต่ำ

น้ำหนักแรกคลอดของทารกเป็นตัวชี้วัดที่ดีของสุขภาพและภาวะโภชนาการของผู้เป็นแม่และยังเป็นตัวชี้วัดที่ดีของโอกาสมีชีวิตรอด การเจริญเติบโต สุขภาพในระยะยาวและการพัฒนาทางจิตของทารกเกิดใหม่ด้วย การมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (น้อยกว่า 2,500 กรัม) ทำให้เกิดความเสียด้านสุขภาพของเด็กอย่างน่าวิตกมากมาย ทารกที่ได้รับอาหารไม่เพียงพอในระหว่างอยู่ในครรภ์ต้องเผชิญกับความเสียดต่อการเสียชีวิตในวัยเยาว์หรือขณะยังแบเบาะที่สูงขึ้นอย่างมาก และเด็กที่รอดชีวิตมาได้จะมีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องและความเสียดต่อการเกิดโรค และมีโอกาสเป็นไปได้ว่าเด็กเหล่านั้นจะอยู่ในสภาพร่างกายได้รับอาหารไม่เพียงพอต่อไป ทำให้กล้ามเนื้อมีสภาพอ่อนแอไปตลอดชีวิต และอาจต้องเจ็บป่วยทรมานกับโรคเบาหวานและโรคหัวใจเมื่ออายุมากขึ้น เด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำยังมีแนวโน้มว่าจะมีไอคิว (IQ: Intelligence Quotient) ต่ำและพิการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีผลกระทบต่อผลการเรียนในวัยเด็กและการทำงานเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

ในประเทศกำลังพัฒนา การมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ มีสาเหตุหลักมาจากการที่แม่มีสุขภาพไม่ดีและโภชนาการที่แย่มากกว่าที่จำเป็นต่อการที่ทารกมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ 3 ประการ ได้แก่ ภาวะโภชนาการที่แยของผู้เป็นแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ผู้เป็นแม่ตัวเล็ก (เนื่องจากได้รับอาหารไม่เพียงพอและการติดเชื้อเจ็บไข้ได้ป่วยในวัยเด็ก) และโภชนาการที่ไม่ดีระหว่างการตั้งครรภ์ การที่ผู้เป็นแม่มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นน้อยเกินไปในระหว่างตั้งครรภ์มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะต่อการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ นอกจากนี้โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ เช่น โรคท้องร่วงและมาเลเรีย ซึ่งเป็นโรคที่แพร่หลายในประเทศกำลังพัฒนาหลาย ๆ ประเทศ ก็จะมีผลกระทบต่อเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ด้วย หากผู้เป็นแม่มีอาการของโรคดังกล่าวในระหว่างตั้งครรภ์

ในประเทศอุตสาหกรรม การสูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์เป็นสาเหตุหลักของการมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ ในประเทศที่กำลังพัฒนาและพัฒนาแล้วก็พบปัญหาทารกมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำเช่นกัน กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ขณะที่ตนเองยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ จะเสียดต่อการให้กำเนิดทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ

ในประเทศไทย ร้อยละ 99 ของทารกได้ชั่งน้ำหนักเมื่อแรกคลอด และพบว่า ร้อยละ 7.6 ของทารกมีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัมเมื่อแรกคลอด (ตาราง NU.10) พบความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างภาค (แผนภูมิ NU.7) และไม่พบความแตกต่างมากนักระหว่างเขตที่อยู่อาศัย และการศึกษาของแม่ แต่มีความแตกต่างเล็กน้อยระหว่างครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากกับครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมาก (ร้อยละ 8.5 และ 6.1 ตามลำดับ)

ตาราง NU.10 ทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดต่ำ			
ร้อยละของการเกิดมีชีพในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ ที่มีน้ำหนักแรกเกิดต่ำกว่า 2,500 กรัม และร้อยละของทารกที่มีการชั่งน้ำหนักเมื่อแรกเกิดในประเทศไทย พ.ศ. 2555			
	ร้อยละของทารกเกิดมีชีพ		จำนวนทารกที่เกิดในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์
	น้ำหนักต่ำกว่า 2500 กรัม <sup>1</sup>	การชั่งน้ำหนักเมื่อแรกเกิด <sup>2</sup>	
<b>ภาค</b>			
กรุงเทพมหานคร	6.3	98.8	194
กลาง	6.0	98.7	520
เหนือ	8.9	99.3	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	9.3	99.3	611
ใต้	6.7	98.7	323
<b>พื้นที่</b>			
ในเขตเทศบาล	6.9	98.5	803
นอกเขตเทศบาล	8.1	99.3	1,110
<b>การศึกษาของมารดา</b>			
ไม่มีการศึกษา	7.7	97.0	51
ประถมศึกษา	7.3	99.6	412
มัธยมศึกษา	7.6	98.8	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	7.7	99.1	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>			
ยากจนมาก	8.5	99.0	277
ยากจน	8.1	99.0	397
ปานกลาง	8.1	99.9	454
ร่ำรวย	7.3	99.0	428
ร่ำรวยมาก	6.1	97.9	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>			
ไทย	7.5	99.1	1,869
ไม่ใช่ไทย	10.0	96.8	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>7.6</b>	<b>99.0</b>	<b>1,914</b>

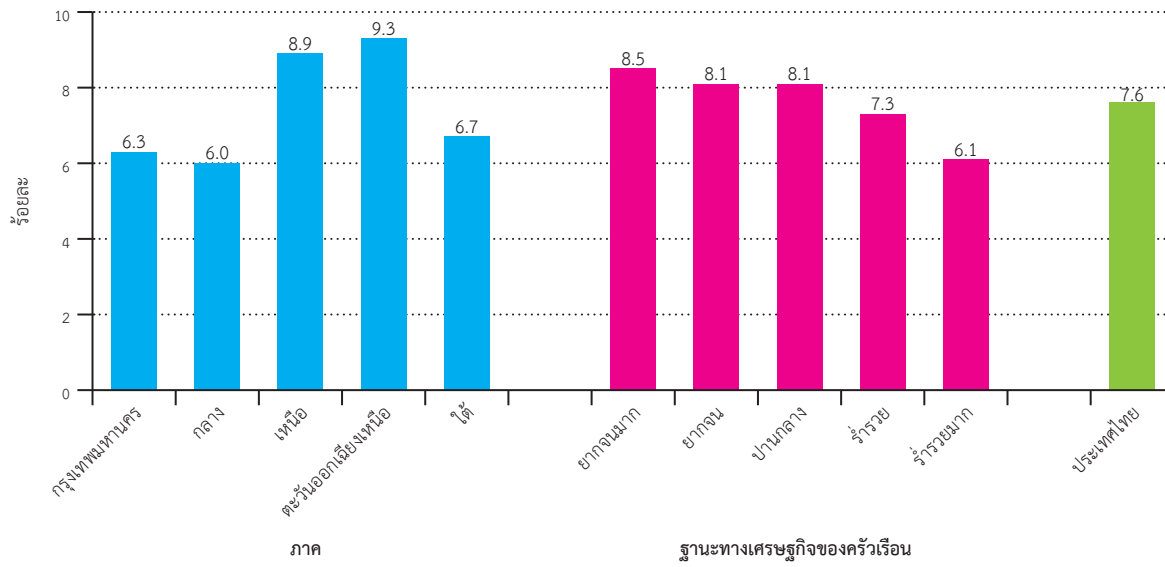
<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.18 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 2.19

\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้นำมาแสดงไว้ในตาราง



## บทที่ 4 โภชนาการ

### แผนภูมิ NU.7 ร้อยละของเด็กที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่า 2,500 กรัม ประเทศไทย พ.ศ. 2555



# บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก



## การได้รับวัคซีน

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษข้อที่ 4 (MDG 4) กำหนดให้มีอัตราการตายของเด็กลดลงสองในสามระหว่าง พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2558 การได้รับวัคซีนป้องกันโรคมะเร็งที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายนี้ การได้รับวัคซีนยังช่วยชีวิตเด็กได้นับล้านๆคน ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมาตั้งแต่การเริ่มโปรแกรมขยายการฉีดวัคซีนป้องกันโรค (EPI: Expanded Programme on Immunization) ใน พ.ศ. 2517

เป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็กระบุว่า ร้อยละ 90 ของเด็กทั่วประเทศควรได้รับวัคซีนครบตามจำนวนก่อนอายุครบ 1 ปี และต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในแต่ละจังหวัด

ตามข้อเสนอแนะขององค์การยูนิเซฟ และองค์การอนามัยโลก เด็กที่มีอายุ 12 เดือน ควรได้รับวัคซีน ป้องกันวัณโรค (BCG) 1 ครั้ง วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก (DPT) 3 ครั้ง วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ (OPV) 3 ครั้ง และ วัคซีนป้องกันโรคหัด (MMR) 1 ครั้ง

สำหรับประเทศไทย เด็กต้องได้รับวัคซีนตามรายละเอียดข้างต้นและต้องได้รับวัคซีนป้องกันตับอักเสบบีเพิ่ม 3 ครั้ง โดยวัคซีนทั้งหมดควรได้รับระหว่างขวบปีแรกของเด็ก ในการประเมินความครอบคลุมการให้วัคซีนของประเทศไทย จะรวมวัคซีนทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นในช่วงเด็กอายุ 12-23 เดือน

ข้อมูลการได้รับวัคซีนเป็นการเก็บรวบรวมจากเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในการสำรวจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสนามจะขอข้อมูลสุขภาพจากแม่หรือผู้ดูแลซึ่งมีการบันทึกประวัติการฉีดวัคซีน แล้วคัดลอกข้อมูลดังกล่าวลงในแบบสอบถามที่อยู่ในแท็บเล็ต แต่ถ้าเด็กคนใดไม่มีสุขภาพเจ้าหน้าที่จะอ่านคำอธิบายสั้น ๆ ของวัคซีนแต่ละตัวให้แม่หรือผู้ดูแลฟัง เพื่อเตือนความทรงจำว่าเด็กได้รับวัคซีนดังกล่าวหรือไม่ และถ้าเป็นวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก และโรคตับอักเสบบี เจ้าหน้าที่จะถามต่อไปว่าเด็กได้รับจำนวนกี่ครั้ง ทั้งนี้การคำนวณความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนจะใช้ข้อมูลทั้งจากสมุดสุขภาพหรือจากความทรงจำของแม่หรือผู้ดูแล

## บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนแต่ละชนิดจำแนกตามแหล่งข้อมูล (สมุดสุขภาพหรือสอบถามจากแม่) ได้แสดงไว้ในตาราง CH.1 สำหรับตัวหารของตารางนี้คือเด็กอายุ 12-23 เดือนซึ่งเป็นช่วงอายุที่ควรจะได้รับวัคซีนครบถ้วน โดยตัวเลขใน 3 สดมภ์แรกครอบคลุมเด็กกลุ่มดังกล่าวที่ได้รับวัคซีนในช่วงเวลาใด ๆ ก็ตามก่อนการสำรวจ ส่วนสดมภ์สุดท้ายรวมเฉพาะเด็กที่ได้รับวัคซีนก่อนอายุครบ 1 ปีเท่านั้น สัดส่วนของเด็กที่ได้รับวัคซีนก่อนอายุครบ 1 ปีสำหรับผู้ที่ไม่มีสมุดสุขภาพนั้น ให้ถือว่าเท่ากับสัดส่วนของผู้ที่มีสมุด

### ตาราง CH.1 การได้รับวัคซีนในช่วงหนึ่งปีแรก

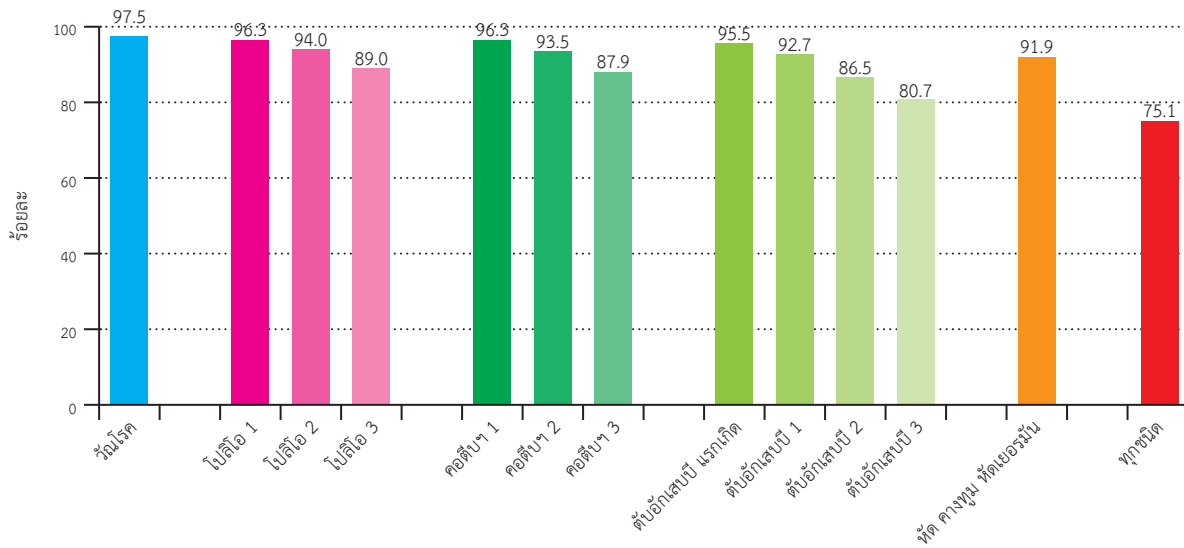
ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่รับวัคซีนป้องกันโรคในเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนวันสัมภาษณ์ และร้อยละที่ได้รับวัคซีนก่อนอายุครบ 12 เดือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	วัคซีนที่ได้รับก่อนวันสัมภาษณ์ข้อมูลจาก:			ได้รับวัคซีนก่อนอายุครบ 12 เดือน
	สมุดบันทึกสุขภาพ	รายงานของแม่/ผู้ดูแล	อย่างไรอย่างหนึ่ง	
<b>วัณโรค (BCG)<sup>1</sup></b>	82.0	15.5	97.5	97.5
<b>โปลิโอ (OPV)</b>				
1	80.8	15.6	96.4	96.3
2	79.7	14.6	94.3	94.0
3 <sup>2</sup>	79.7	11.2	90.9	89.0
<b>คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก (DPT)</b>				
1	81.7	15.0	96.7	96.3
2	80.5	13.3	93.8	93.5
3 <sup>3</sup>	80.5	9.5	89.9	87.9
<b>หัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR)<sup>4</sup></b>	80.8	14.5	95.3	91.9
<b>ตับอักเสบบี (HepB)</b>				
แรกเกิด	82.8	12.6	95.5	95.5
1	81.8	11.0	92.8	92.7
2	80.7	6.1	86.8	86.5
3 <sup>5</sup>	80.8	2.8	83.6	80.7
<b>ได้รับวัคซีนครบทุกชนิด</b>	79.4	1.8	81.2	75.1
<b>ไม่ได้รับ</b>	0.0	1.9	1.9	1.9
<b>จำนวนเด็ก อายุ 12-23 เดือน</b>	<b>1,827</b>	<b>1,827</b>	<b>1,827</b>	<b>1,827</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.1 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.2 <sup>3</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.3

<sup>4</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.4 <sup>5</sup> ตัวชี้วัด MDG ที่ 4.3 <sup>5</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.5

แผนภูมิ CH.1 ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคตามคำแนะนำภายใน 12 เดือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555



จากตาราง CH.1 และแผนภูมิ CH.1 พบว่าร้อยละ 97.5 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนป้องกันวันโรคก่อนอายุครบ 12 เดือน เด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ครั้งแรกร้อยละ 96.3 และลดลงเป็นร้อยละ 93.5 ในครั้งที่สอง และร้อยละ 87.9 ในครั้งที่สาม ในทำนองเดียวกัน ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอครั้งที่หนึ่งร้อยละ 96.3 และลดลงเป็นร้อยละ 89 ในครั้งที่สาม สำหรับวัคซีนป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมัน ร้อยละ 91.9 ของเด็กได้รับก่อนอายุครบ 12 เดือน ขณะที่การได้รับวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบีก็ลดลงเช่นกัน จากร้อยละ 92.7 ในเข็มแรกเป็น ร้อยละ 86.5 ในเข็มที่สอง และร้อยละ 80.7 ในเข็มที่สาม เด็กที่ได้รับวัคซีนครบทุกชนิดก่อนอายุครบ 12 เดือนมีเพียงร้อยละ 75.1

สำหรับการได้รับวัคซีนในช่วงเวลาใด ๆ ก่อนหน้าการสำรวจนั้น พบว่า ร้อยละ 81.2 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนครบทุกชนิด และมีเพียงร้อยละ 1.9 ที่ไม่ได้รับเลย เมื่อพิจารณาวัคซีนแต่ละชนิด พบว่า ร้อยละ 97.5 ของเด็กอายุ 12-23 เดือนได้รับวัคซีนป้องกันวันโรค ร้อยละ 89.9 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยักครบทั้ง 3 เข็ม ร้อยละ 90.9 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอครบทั้ง 3 เข็ม ร้อยละ 83.6 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบีครบทั้ง 3 เข็ม และร้อยละ 95.3 ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมัน

ตาราง CH.2 นำเสนอการได้รับวัคซีนของเด็กอายุ 12-23 เดือน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง ตัวเลขแสดงการได้รับวัคซีนเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนการสำรวจ โดยข้อมูลได้มาจากสมุดบันทึกสุขภาพ หรือโดยการสอบถามแม่หรือผู้ดูแลเด็ก พบว่ามีเพียงร้อยละ 81.9 เท่านั้นที่มีสมุดบันทึกสุขภาพซึ่งบันทึกประวัติการรับวัคซีนของเด็ก และเมื่อพิจารณาลักษณะภูมิหลังของเด็กที่ได้รับวัคซีน พบว่า เด็กที่อยู่ในภาคเหนือได้รับวัคซีนครบทุกชนิดสูงสุด ถึงร้อยละ 87.5 และต่ำสุดในกรุงเทพมหานครเพียงร้อยละ 63.3 เป็นที่น่าสังเกตว่าเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ได้รับวัคซีนครบทุกชนิดต่ำกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษาต่ำกว่าหรือไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 71.9 เปรียบเทียบกับสูงกว่าร้อยละ 80) และเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากได้รับวัคซีนครบทุกชนิดต่ำกว่าเด็กในครัวเรือนที่ยากจน (ร้อยละ 70.1 และ 88.6 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาระหว่างเพศพบความแตกต่างไม่มากนัก

บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

ตาราง CH.2 การได้รับวัคซีน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง																
ร้อยละของเด็กอายุ 12-23 เดือน ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคในวัยเด็ก ประเทศไทย พ.ศ. 2555																
วัยโรค	ร้อยละของเด็กที่ได้รับวัคซีน:												ไม่ได้ รับ	ทุก ชนิด	ร้อยละที่เห็นสมดุ บันทึกสุขภาพ	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน
	โปลิโอ			คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก			หัด ต่าง หัด เยอรมัน	ตับอักเสบนชนิดบี								
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3		แรก เกิด	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3					
<b>เพศ</b>																
ชาย	98.1	96.9	94.8	92.2	96.9	94.4	91.0	95.2	95.5	93.3	86.9	83.5	1.6	81.7	82.9	885
หญิง	97.0	95.8	93.7	89.7	96.6	93.2	88.9	95.4	95.5	92.4	86.7	83.6	2.1	80.7	81.0	943
<b>ภาค</b>																
กรุงเทพมหานคร	97.7	93.5	88.4	78.8	94.6	88.9	79.2	91.3	92.7	90.1	69.4	66.4	2.3	63.3	66.8	145
กลาง	97.7	97.2	93.9	90.1	97.3	92.4	87.8	95.6	95.2	92.9	83.6	80.3	1.6	77.9	79.9	444
เหนือ	99.1	98.6	98.5	96.8	99.0	98.5	96.5	97.9	95.0	96.2	93.6	90.9	0.6	87.5	87.3	282
ตะวันออกเฉียง- เหนือ	96.6	95.7	94.1	91.8	96.4	94.2	91.1	95.8	96.3	92.6	90.2	86.6	2.7	85.0	83.4	661
ใต้	97.6	95.9	94.1	90.5	95.4	92.6	89.4	93.2	95.6	91.3	85.9	83.1	1.5	80.2	83.9	295
<b>พื้นที่</b>																
ในเขตเทศบาล	97.0	95.9	93.1	87.9	96.3	92.8	87.5	95.1	93.8	91.1	81.1	77.9	2.3	74.8	76.3	687
นอกเขตเทศบาล	97.8	96.6	95.0	92.7	96.9	94.4	91.4	95.4	96.5	93.9	90.2	87.0	1.6	85.0	85.3	1,140
<b>การศึกษาของมารดา</b>																
ไม่มีการศึกษา	96.5	92.5	91.3	88.2	93.4	91.2	88.2	88.9	94.6	90.6	87.2	85.9	3.5	83.5	90.3	69
ประถมศึกษา	97.1	97.4	96.4	94.1	97.3	96.2	93.8	96.2	96.1	95.3	90.0	88.5	1.7	85.3	86.8	674
มัธยมศึกษา	98.5	97.3	95.1	91.1	97.9	94.7	89.6	96.8	96.1	93.2	87.4	83.2	1.3	81.7	81.4	716
สูงกว่า มัธยมศึกษา	96.6	93.3	89.3	85.2	94.0	87.8	83.7	92.1	93.2	88.0	79.5	75.0	3.0	71.9	72.4	368
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>																
ยากจนมาก	98.9	97.8	96.0	93.9	98.4	96.3	93.1	95.8	98.9	95.4	91.1	89.9	0.7	88.6	90.7	308
ยากจน	98.5	98.6	95.2	92.7	98.6	95.0	92.3	97.5	96.7	94.7	89.9	86.6	0.8	84.8	88.7	416
ปานกลาง	96.1	94.6	93.2	90.5	95.4	92.2	88.5	95.4	94.1	92.2	86.3	82.4	2.6	79.6	78.0	414
ร่ำรวย	97.6	96.3	96.4	92.2	96.3	95.0	90.5	94.9	94.5	93.6	88.8	84.9	2.3	81.9	80.1	377
ร่ำรวยมาก	96.5	94.3	90.1	84.6	94.7	89.9	84.8	92.2	93.2	87.5	76.5	73.3	3.0	70.1	71.7	312
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>																
ไทย	97.6	96.4	94.3	90.9	96.8	93.8	89.9	95.4	95.6	92.9	86.7	83.4	1.8	81.1	81.9	1,786
ไม่ใช่ไทย	(94.1)	(92.3)	(92.8)	(91.6)	(92.9)	(92.9)	(91.8)	(91.7)	(89.0)	(92.9)	(91.8)	(91.8)	(5.9)	(85.0)	(86.0)	39
<b>ยอดรวม</b>	<b>97.5</b>	<b>96.4</b>	<b>94.3</b>	<b>90.9</b>	<b>96.7</b>	<b>93.8</b>	<b>89.9</b>	<b>95.3</b>	<b>95.5</b>	<b>92.8</b>	<b>86.8</b>	<b>83.6</b>	<b>1.9</b>	<b>81.2</b>	<b>81.9</b>	<b>1,827</b>

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต \*มีข้อมูล 3 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## การป้องกันบาดทะยัก

เป้าหมายหนึ่งที่ถูกกำหนดไว้ในเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ คือ ลดอัตราการตายของมารดา 3 ใน 4 ซึ่งยุทธศาสตร์หนึ่ง คือ การจัดการเกิดบาดทะยักในมารดา นอกจากนี้อีกเป้าหมายหนึ่งคือการลดอัตราการเกิดบาดทะยักของทารกให้น้อยกว่า 1 ใน 1,000 ของการเกิดมีชีวิตในทุก ๆ ตำบล

ยุทธศาสตร์หนึ่งในการป้องกันการเกิดบาดทะยักทั้งในมารดาและทารก คือ การทำให้มั่นใจได้ว่าสตรีที่ตั้งครรภ์ทุกคนได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็ม อย่างไรก็ตามหากแม่ไม่ได้รับวัคซีน 2 เข็ม ในระหว่างตั้งครรภ์ดังกล่าวทั้งแม่และทารกที่คลอดมาจะยังคงมีภูมิคุ้มกันบาดทะยักหากแม่ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักดังนี้

- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็ม และได้รับเข็มสุดท้ายไม่เกิน 3 ปี
- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 3 เข็ม และได้รับเข็มสุดท้ายไม่เกิน 5 ปี
- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 4 เข็ม และได้รับเข็มสุดท้ายไม่เกิน 10 ปี
- ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักอย่างน้อย 5 เข็มชั่วชีวิต

ในการสำรวจครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การรับวัคซีนป้องกันบาดทะยักของแม่ ฉะนั้นสตรีที่คลอดบุตรภายในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ จะถูกถามเกี่ยวกับการเคยได้รับวัคซีนในระหว่างการตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้องและจำนวนครั้งที่ได้รับวัคซีน สำหรับสตรีที่ไม่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 เข็มในระหว่างการตั้งครรภ์จะถูกถามเกี่ยวกับการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักก่อนการตั้งครรภ์ นอกจากนี้พนักงานสัมภาษณ์จะขอให้สตรีแสดงสมุดบันทึกสุขภาพหรือเอกสารอื่นๆ เกี่ยวกับการฉีดวัคซีนของตนเองด้วยซึ่งจะทำให้ทราบถึงวันที่ได้รับวัคซีนและข้อมูลต่างๆ

ตาราง CH.3 แสดงถึงการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักของสตรีที่คลอดบุตรภายใน 2 ปี ก่อนการสัมภาษณ์ จากผลการสำรวจพบว่าในประเทศไทย ร้อยละ 75.9 ของสตรีอายุ 15-49 ปีที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจได้รับการป้องกันการเป็นบาดทะยัก และร้อยละ 70.8 ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก อย่างน้อย 2 เข็มระหว่างตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย และสตรีร้อยละ 3.5 ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 ครั้ง และครั้งล่าสุดไม่เกิน 3 ปี และสตรีร้อยละ 1.5 ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 3 ครั้ง และครั้งล่าสุดไม่เกิน 5 ปี

## บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

### ตาราง CH.3 การได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก

ร้อยละของสตรีที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ และได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ประเทศไทย พ.ศ. 2555

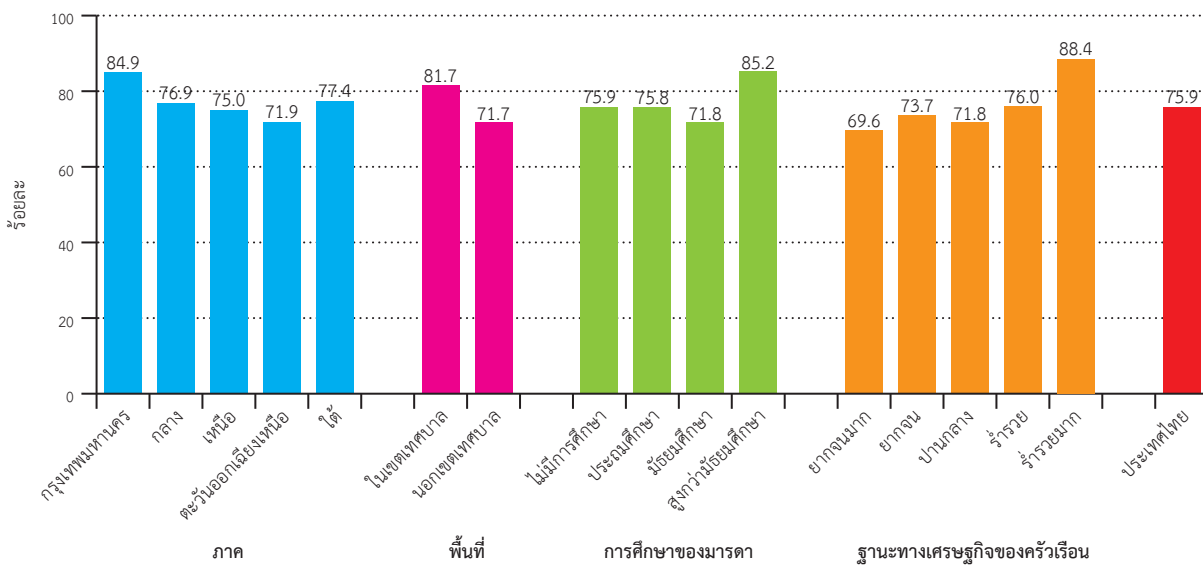
	ร้อยละของสตรีที่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 ครั้งระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย	ร้อยละของสตรีที่ไม่ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 ครั้งระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งสุดท้าย แต่เคยได้รับ			การได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก <sup>1</sup>	จำนวนสตรีที่คลอดบุตรในช่วง 2 ปี
		2 ครั้งและครั้งล่าสุดภายใน 3 ปี	3 ครั้งและครั้งล่าสุดภายใน 5 ปี	4 ครั้งและครั้งล่าสุดภายใน 10 ปี		
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	83.8	0.6	0.5	0.0	84.9	194
กลาง	72.7	3.5	0.6	0.0	76.9	520
เหนือ	66.8	4.7	3.1	0.3	75.0	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	65.7	4.8	1.4	0.0	71.9	611
ใต้	73.2	2.0	2.2	0.1	77.4	323
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	77.1	3.4	1.2	0.0	81.7	803
นอกเขตเทศบาล	66.3	3.6	1.7	0.1	71.7	1,110
<b>การศึกษา</b>						
ไม่มีการศึกษา	73.9	1.8	0.2	0.0	75.9	51
ประถมศึกษา	71.2	2.7	1.8	0.0	75.8	412
มัธยมศึกษา	66.6	3.8	1.2	0.1	71.8	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	79.5	3.8	2.0	0.0	85.2	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	62.2	5.6	1.8	0.0	69.6	277
ยากจน	68.6	3.1	2.0	0.0	73.7	397
ปานกลาง	67.1	3.7	0.9	0.2	71.8	454
ร่ำรวย	71.9	3.1	1.0	0.0	76.0	428
ร่ำรวยมาก	83.6	2.8	2.0	0.0	88.4	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>						
ไทย	71.0	3.5	1.5	0.0	76.0	1,869
ไม่ใช่ไทย	64.5	6.5	0.0	1.0	72.1	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>70.8</b>	<b>3.5</b>	<b>1.5</b>	<b>0.0</b>	<b>75.9</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.7

\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

แผนภาพ CH.2 แสดงการได้รับวัคซีนของสตรีเพื่อป้องกันบาดทะยักในทารก จำแนกตามลักษณะภูมิหลังของสตรีที่สำคัญ เมื่อพิจารณาตามภาคที่อยู่อาศัย เขตการปกครอง การศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ พบว่าการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักของสตรีมีความแตกต่างกัน โดยพบว่าสัดส่วนของสตรีที่มีการป้องกันการเป็นบาดทะยักสูงสุดในกรุงเทพมหานคร คือ ร้อยละ 84.9 และต่ำสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ร้อยละ 71.9 สตรีที่อยู่ในเขตเทศบาลมีการป้องกันบาดทะยักสูงกว่าสตรีที่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 81.7 และ 71.7 ตามลำดับ) สตรีที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามีการป้องกันในระดับที่ต่ำกว่าผู้มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ นอกจากนี้พบว่าสตรีที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีสัดส่วนของการป้องกันการเป็นบาดทะยักในสัดส่วนที่สูงกว่าสตรีที่มีฐานะยากจนกว่า โดยพบว่าสตรีในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมากมีการป้องกันการเป็นบาดทะยักร้อยละ 88.4 ในขณะที่สตรีซึ่งมีฐานะยากจนมากที่สุดที่ป้องกันการบาดทะยักมีเพียงร้อยละ 69.6

แผนภูมิ CH.2 ร้อยละของสตรีที่คลอดบุตรภายใน 2 ปีที่ผ่านมาและได้รับการป้องกันบาดทะยัก ประเทศไทย พ.ศ. 2555



## การรักษาด้วยการดื่มน้ำเกลือละลาย

โรคท้องร่วงเป็นสาเหตุของการตายสาเหตุหนึ่งที่สำคัญของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ทั่วโลก การเสียชีวิตส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับโรคท้องร่วงเกิดจากการสูญเสียน้ำและเกลือแร่ปริมาณมากออกจากร่างกาย โดยขับออกไปพร้อมกับอุจจาระที่เหลว การดูแลจัดการอาการท้องร่วงไม่ว่าเป็นการรักษาโรคท้องร่วงโดยการให้ดื่มน้ำเกลือละลายเกลือแร่ (Oral Rehydration Salts: ORS) หรือดื่มน้ำเกลือละลายที่ผสมเองในบ้านตามคำแนะนำ (Recommended Homemade Fluid: RHF) สามารถช่วยป้องกันการเสียชีวิตได้ทั้งสิ้น การป้องกันการสูญเสียน้ำและสารอาหารโดยการให้ดื่มน้ำของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้นและยังคงให้เด็กรับประทานอาหารอย่างต่อเนื่องเป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญในการจัดการโรคท้องร่วง

เป้าหมายที่พึงประสงค์คือ

- 1) ลดการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อันเนื่องมาจากโรคท้องร่วงให้ได้ครึ่งหนึ่งภายใน พ.ศ. 2553 เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ.2543 (เป้าหมายโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก)
- 2) ลดการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ลงสองในสามภายใน พ.ศ. 2558 เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ.2533 (เป้าหมายแห่งสหประชาชาติ)

นอกจากนี้เป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็กยังต้องการลดการเกิดโรคท้องร่วงลงให้ได้ร้อยละ 25 สำหรับโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรี พ.ศ. 2555 นี้ ความชุกของการเกิดโรคท้องร่วงเป็นค่าประมาณซึ่งได้มาจากการถามแม่หรือผู้ดูแลเด็กว่าภายในสองสัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่อยู่ในความดูแลนั้นมีอาการของโรคท้องร่วงหรือไม่ และในกรณีที่เด็กมีอาการของโรคท้องร่วงพนักงานจะสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ได้แก่ วิธีการรักษาโรคท้องร่วง ปริมาณของเหลวที่เด็กดื่มน้ำและอาหารที่เด็กกินว่ามากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับปกติ

จากตาราง CH.4 ร้อยละ 5.1 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีมีอาการท้องร่วงภายในสองสัปดาห์ก่อนหน้าการสัมภาษณ์ โดยพบว่าความชุกของโรคสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 6.4) และช่วงอายุที่เกิดโรคมามากที่สุดคือช่วงที่เด็กหย่านมแล้ว โดยกลุ่มอายุ 12-23 เดือนมีสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุอื่น (ร้อยละ 9.2 เปรียบเทียบกับต่ำกว่าร้อยละ 7)



## บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

### ตาราง CH.4 การได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) และสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ และได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) และสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	มีอาการท้องร่วง ในช่วง 2 สัปดาห์ ก่อนวันสัมภาษณ์	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือน	เด็กที่มีอาการท้องร่วงและได้รับ:			จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่ มีอาการท้องร่วง ในช่วง 2 สัปดาห์ ก่อนวันสัมภาษณ์
			สารละลาย เกลือแร่ (ORS)	สารละลายที่ผสมเอง ตามคำแนะนำ	สารละลาย เกลือแร่ (ORS) หรือ สารละลายที่ผสมเอง	
<b>เพศ</b>						
ชาย	5.4	4,836	57.2	28.2	58.8	263
หญิง	4.7	4,880	58.5	40.4	69.8	230
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	(3.5)	(833)	(70.2)	(23.6)	(73.1)	29
กลาง	4.4	2,268	52.1	34.9	71.8	100
เหนือ	6.4	1,493	48.6	30.7	48.9	96
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.9	3,672	69.3	43.2	73.4	179
ใต้	6.1	1,450	46.9	20.7	49.0	89
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	4.4	3,723	58.8	35.1	69.2	165
นอกเขตเทศบาล	5.5	5,993	57.3	33.2	61.3	329
<b>อายุ</b>						
0-11 เดือน	6.2	1,912	45.1	37.4	53.9	119
12-23 เดือน	9.2	1,827	63.9	36.5	69.3	168
24-35 เดือน	4.9	1,995	54.6	40.9	65.8	97
36-47 เดือน	3.5	1,887	57.1	17.2	57.1	66
48-59 เดือน	(2.1)	(2,095)	(77.3)	(23.7)	(77.3)	43
<b>การศึกษาของมารดา</b>						
ไม่มีการศึกษา	(9.7)	(375)	(59.2)	(62.0)	(72.7)	36
ประถมศึกษา	4.2	3,775	50.1	38.2	60.2	160
มัธยมศึกษา	5.6	3,812	63.8	30.8	68.1	213
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.8	1,754	56.7	21.4	56.8	84
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	4.5	1,858	70.9	49.3	74.3	83
ยากจน	5.8	2,127	52.3	25.2	60.5	124
ปานกลาง	4.4	2,183	63.3	38.1	66.8	97
ร่ำรวย	6.7	1,897	52.9	36.3	63.1	127
ร่ำรวยมาก	3.8	1,651	52.7	18.8	54.1	62
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>						
ไทย	5.0	9,522	58.3	33.5	64.1	474
ไม่ใช่ไทย	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	19
<b>ยอดรวม</b>	<b>5.1</b>	<b>9,716</b>	<b>57.8</b>	<b>33.9</b>	<b>63.9</b>	<b>494</b>

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

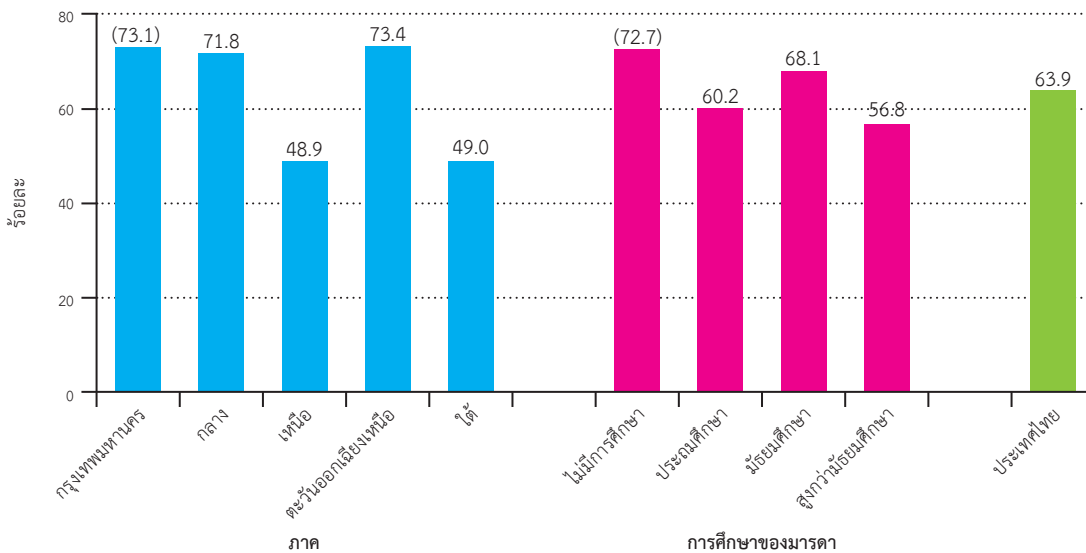
นอกจากนี้ในตาราง CH.4 ได้แสดงร้อยละของเด็กที่ได้รับของเหลวประเภทต่าง ๆ ในระหว่างที่มีอาการท้องร่วงด้วย และเนื่องจากเด็กอาจได้รับของเหลวมากกว่าหนึ่งประเภท ฉะนั้นยอดรวมไม่จำเป็นต้องรวมกันได้เท่ากับ 100 ซึ่งจากผลการสำรวจพบว่า เด็กร้อยละ 57.8 ได้รับสารละลายเกลือแร่ ORS แบบซอง และร้อยละ 33.9 ได้รับ

สารละลายเกลือแร่ที่ทำเองที่บ้านตามคำแนะนำที่ได้รับ เด็กที่มารดามีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษามีโอกาสน้อยที่จะได้รับสารละลายเกลือแร่ ร้อยละ 63.9 ของเด็กที่มีอาการของโรคท้องร่วงได้รับการรักษาตามแนวทางที่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นการดื่มสารละลายเกลือแร่ชนิดของพววมใช้ หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำที่ได้รับ

อัตราการใช้สารละลายเกลือแร่หรือของเหลวอื่นๆ มีความสัมพันธ์กับเพศเด็ก และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน โดยพบว่าสัดส่วนของเด็กชายที่มีอาการท้องร่วงและได้รับการรักษาด้วยวิธีนี้ต่ำกว่าเด็กหญิงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 58.8 และ 69.8 ตามลำดับ และร้อยละ 74.3 ของเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมากใช้สารละลายเกลือแร่ ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 54.1 ของเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากใช้สารละลายเกลือแร่

แผนภูมิ CH.3 แสดงให้เห็นว่าอัตราการใช้สารละลายเกลือแร่ ORS หรือสารละลายอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับภาคที่อยู่อาศัยและการศึกษาของแม่ โดยภาคเหนือและภาคใต้มีสัดส่วนของการใช้สารละลายเกลือแร่เพียงร้อยละ 49 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 71-73)

**แผนภูมิ CH.3 ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ และได้รับสารละลายเกลือแร่ (ORS) หรือสารละลายที่ผสมเองตามคำแนะนำ ประเทศไทย พ.ศ. 2555**



( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีน้อยกว่าร้อยละ 9 ได้รับของเหลวมากขึ้นในระหว่างที่มีอาการท้องร่วง และ ร้อยละ 86.7 ได้รับของเหลวในปริมาณเท่าเดิมหรือน้อยกว่าเดิม (ตาราง CH.5) การให้เด็กดื่มของเหลวมากขึ้นพบสูงสุดในเด็กอายุ 48-59 เดือน (ร้อยละ 32.2) เด็กในครัวเรือนที่ยากจน (ร้อยละ 20) และเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 17.4)

ประมาณ 4 ใน 5 ของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วง หรือร้อยละ 83.2 ได้รับอาหารน้อยกว่าเดิม เท่าเดิม หรือมากกว่าเดิม (จัดว่ายังคงได้รับอาหาร) ในขณะที่ร้อยละ 9.2 ได้รับอาหารน้อยกว่าเดิมมาก พบความแตกต่างของการให้เด็กกินอาหารขณะท้องร่วง ดังนี้ ร้อยละ 93.1 ของเด็กในภาคใต้ยังคงได้รับอาหารเปรียบเทียบกับเพียงร้อยละ 74.6 ของเด็กในกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาอายุพบว่า ร้อยละ 94.6 ของเด็กอายุ 48-59 เดือนยังคงได้รับอาหารเปรียบเทียบกับเพียงร้อยละ 73.4 ของเด็กอายุ 0-11 เดือน และยังพบว่าสัดส่วนของเด็กที่ยังคงได้รับอาหารขณะท้องร่วงเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษาของแม่ คือ ร้อยละ 64.5 ในเด็กที่แม่ไม่ได้รับการศึกษา เปรียบเทียบกับร้อยละ 94 ในเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

ตาราง CH.5 การได้รับอาหารระหว่างท้องร่วง

ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ จำแนกตามปริมาณของเหลวและอาหารที่เด็กได้รับ ในระหว่างที่มีอาการท้องร่วง ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือน	การดื่มของเหลวระหว่างท้องร่วง:						ยอดรวม	การกินอาหารระหว่างท้องร่วง:						ยอดรวม	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์
			น้อยกว่าเดิมมาก	น้อยกว่าเดิม	เท่าเดิม	มากกว่าเดิม	ไม่ได้ดื่ม	ไม่ทราบ		น้อยกว่าเดิมมาก	น้อยกว่าเดิม	เท่าเดิม	มากกว่าเดิม	หยุดกิน	ไม่เคยได้กินอาหาร		
<b>เพศ</b>																	
ชาย	5.4	4,836	7.9	28.5	47.4	10.0	6.0	0.2	100.0	8.8	35.3	44.3	6.6	2.7	2.4	100.0	263
หญิง	4.7	4,880	8.3	27.1	54.7	7.0	3.0	0.0	100.0	9.8	30.5	48.4	0.9	6.0	4.4	100.0	230
<b>ภาค</b>																	
กรุงเทพมหานคร	3.5	833	(28.4)	(25.4)	(41.4)	(0.0)	(4.8)	(0.0)	100.0	(25.5)	(48.9)	(25.7)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	29
กลาง	4.4	2,268	13.7	32.3	49.0	1.3	3.7	0.0	100.0	16.8	26.6	55.9	0.0	0.0	0.7	100.0	100
เหนือ	6.4	1,493	4.6	16.2	70.3	5.3	3.1	0.5	100.0	5.8	21.6	65.6	2.8	0.8	3.3	100.0	96
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.9	3,672	5.5	25.6	46.4	17.4	5.0	0.0	100.0	7.3	35.0	32.7	8.8	11.2	5.0	100.0	179
ใต้	6.1	1,450	3.8	40.5	43.6	5.8	6.3	0.0	100.0	2.9	43.6	48.3	1.2	(0.0)	3.9	100.0	89
<b>พื้นที่</b>																	
ในเขตเทศบาล	4.4	3,723	16.2	21.8	52.9	5.0	4.1	0.0	100.0	16.5	26.7	53.0	1.7	1.0	1.1	100.0	165
นอกเขตเทศบาล	5.5	5,993	4.0	30.8	49.7	10.5	4.8	0.1	100.0	5.6	36.2	42.8	5.1	5.9	4.5	100.0	329
<b>อายุ</b>																	
0-11 เดือน	6.2	1,912	11.2	12.0	73.2	3.6	0.0	0.0	100.0	11.0	9.4	61.6	2.4	10.5	5.0	100.0	119
12-23 เดือน	9.2	1,827	6.8	36.5	41.7	11.1	3.9	0.0	100.0	10.3	40.0	41.5	0.4	2.4	5.4	100.0	168
24-35 เดือน	4.9	1,995	9.2	34.8	49.9	2.5	3.4	0.0	100.0	9.6	53.0	36.4	0.0	0.3	0.7	100.0	97
36-47 เดือน	3.5	1,887	5.6	25.2	58.0	4.9	5.6	0.7	100.0	5.5	24.7	61.0	1.5	6.2	1.1	100.0	66
48-59 เดือน	2.1	2,095	(5.3)	(25.5)	(15.8)	(32.2)	(21.1)	(0.0)	100.0	(5.5)	(39.0)	(21.4)	(34.2)	(0.0)	(0.0)	100.0	43
<b>การศึกษาของมารดา</b>																	
ไม่มีการศึกษา	9.7	375	(20.7)	(36.1)	(36.8)	(3.3)	(1.7)	(1.3)	100.0	(26.8)	(26.0)	(34.3)	(4.2)	(8.7)	(0.0)	100.0	36
ประถมศึกษา	4.2	3,775	11.6	24.8	56.2	2.7	4.7	0.0	100.0	12.3	39.0	42.1	0.4	3.4	2.7	100.0	160
มัธยมศึกษา	5.6	3,812	5.5	26.2	47.4	15.1	5.8	0.0	100.0	5.2	31.9	43.8	7.7	5.7	5.7	100.0	213
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.8	1,754	2.5	34.0	55.1	5.7	2.6	0.0	100.0	6.0	27.8	65.2	1.0	0.0	0.0	100.0	84
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>																	
ยากจนมาก	4.5	1,858	8.2	31.7	50.9	3.0	5.7	0.6	100.0	9.2	44.0	39.5	0.0	5.0	2.3	100.0	83
ยากจน	5.8	2,127	3.1	28.8	45.3	20.0	2.7	0.0	100.0	7.1	29.1	48.2	12.8	1.8	1.1	100.0	124
ปานกลาง	4.4	2,183	3.4	27.3	53.6	8.8	6.9	0.0	100.0	4.1	34.2	44.5	2.4	3.2	11.7	100.0	97
ร่ำรวย	6.7	1,897	15.5	22.0	54.3	3.8	4.4	0.0	100.0	15.1	23.2	51.0	0.3	9.0	1.5	100.0	127
ร่ำรวยมาก	3.8	1,651	9.8	33.3	50.1	3.2	3.6	0.0	100.0	9.5	45.0	44.1	1.3	0.0	0.0	100.0	62
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>																	
ไทย	5.0	9,522	8.0	27.7	50.5	9.0	4.7	0.1	100.0	8.6	33.6	46.1	3.8	4.4	3.5	100.0	474
ไม่ใช่ไทย	10.4	184	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	19
<b>ยอดรวม</b>	<b>5.1</b>	<b>9,716</b>	<b>8.1</b>	<b>27.8</b>	<b>50.8</b>	<b>8.6</b>	<b>4.6</b>	<b>0.1</b>	<b>100.0</b>	<b>9.2</b>	<b>33.1</b>	<b>46.2</b>	<b>3.9</b>	<b>4.2</b>	<b>3.3</b>	<b>100.0</b>	<b>494</b>

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต \*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

**ตาราง CH.6 การรักษาอาการท้องร่วงด้วยการให้สารละลายเกลือแร่โดยยังคงให้อาหาร และการรักษาด้วยวิธีอื่น ๆ**

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ ที่ได้รับการรักษาด้วยการให้สารละลายเกลือแร่ โดยยังคงให้อาหาร และร้อยละของเด็กที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีอื่นๆ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	เด็กที่มีอาการท้องร่วงที่ได้รับ:			รักษาโดยวิธีอื่น:					ไม่ได้รักษาหรือให้ยา	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์
	ORS หรือของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น	ORT (ORS หรือสารละลายเกลือแร่ที่ผสมเองหรือของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น)	ORT ควบคู่กับการให้อาหาร <sup>1</sup>	ยาเม็ดหรือยาน้ำ				อื่นๆ*		
				ยาปฏิชีวนะ/ยาแก้อักเสบ	ยาแก้ท้องเสีย	อื่นๆ	ไม่ระบุ			
<b>เพศ</b>										
ชาย	58.7	60.4	53.0	2.0	16.9	2.3	25.3	0.0	28.9	263
หญิง	60.0	71.2	52.3	0.5	20.0	0.3	32.9	0.0	17.5	230
<b>ภาค</b>										
กรุงเทพมหานคร	(70.2)	(73.1)	(60.3)	(0.0)	(5.2)	(10.7)	(26.2)	(0.0)	(22.0)	29
กลาง	53.0	72.7	56.7	5.1	26.3	2.7	24.7	0.0	23.4	100
เหนือ	50.2	50.5	42.5	0.0	0.0	0.0	30.7	0.0	37.8	96
ตะวันออกเฉียงเหนือ	70.7	74.8	55.8	0.0	29.3	0.0	26.1	0.0	16.3	179
ใต้	49.8	51.9	50.4	1.5	11.4	1.2	38.1	0.0	23.8	89
<b>พื้นที่</b>										
ในเขตเทศบาล	60.2	70.6	55.2	1.2	20.8	2.2	30.1	0.0	22.3	165
นอกเขตเทศบาล	58.9	62.9	51.4	1.4	17.2	1.0	28.2	0.0	24.2	329
<b>อายุ</b>										
0-11 เดือน	46.7	55.5	37.1	2.9	20.4	2.6	20.9	0.0	38.1	119
12-23 เดือน	65.9	71.3	55.5	1.2	12.3	0.1	39.9	0.0	16.3	168
24-35 เดือน	56.9	68.0	59.1	0.3	20.5	0.0	24.8	0.0	19.9	97
36-47 เดือน	57.1	57.1	50.0	0.7	10.5	5.6	32.7	0.0	26.8	66
48-59 เดือน	(77.3)	(77.3)	(74.2)	(0.7)	(43.6)	(0.0)	(11.5)	(0.0)	(15.4)	43
<b>การศึกษาของมารดา</b>										
ไม่มีการศึกษา	(59.2)	(72.7)	(45.8)	(0.0)	(27.9)	(0.0)	(30.6)	(0.0)	(25.4)	36
ประถมศึกษา	52.0	62.0	51.4	1.7	19.8	1.9	21.5	0.0	25.1	160
มัธยมศึกษา	64.9	69.3	54.4	1.2	19.4	1.9	28.6	0.0	20.3	213
สูงกว่ามัธยมศึกษา	59.0	59.2	53.7	1.3	9.0	0.0	42.9	0.0	28.3	84
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>										
ยากจนมาก	70.9	74.3	62.4	0.0	16.8	0.0	14.7	0.0	20.8	83
ยากจน	55.6	63.8	55.5	2.2	24.8	2.2	23.2	0.0	25.2	124
ปานกลาง	63.6	67.2	55.6	1.6	7.7	0.9	52.5	0.0	13.3	97
ร่ำรวย	54.9	65.1	42.0	1.1	28.4	2.7	23.4	0.0	28.2	127
ร่ำรวยมาก	53.6	55.0	51.4	1.2	3.9	0.0	33.2	0.0	30.8	62
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>										
ไทย	59.9	65.7	53.4	1.4	18.3	1.5	29.2	0.0	23.0	474
ไม่ใช่ไทย	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	19
<b>ยอดรวม</b>	<b>59.3</b>	<b>65.4</b>	<b>52.7</b>	<b>1.3</b>	<b>18.4</b>	<b>1.4</b>	<b>28.9</b>	<b>0.0</b>	<b>23.6</b>	<b>494</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.8

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

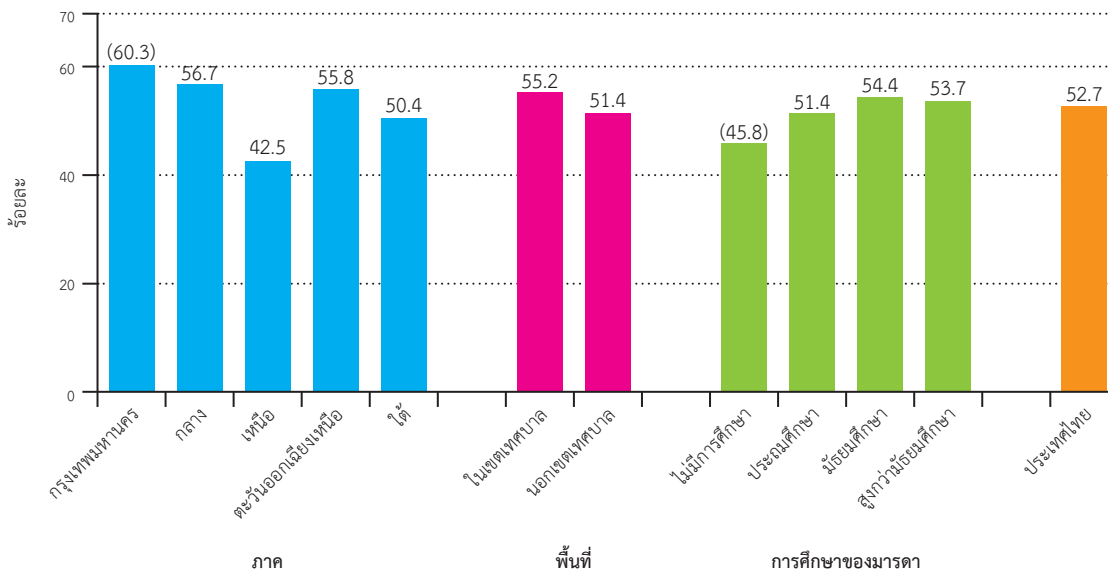
\* เช่น ยาแอสไพริน ยาแก้ปวด น้ำเกลือที่ฉีดเข้าเส้นเลือดดำ ยาสมุนไพร/ยาพื้นบ้าน \*\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้ออกแสดงไว้ในตาราง

ตาราง CH.6 แสดงสัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีอาการท้องร่วงในระหว่างสองสัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ ซึ่งได้รับการรักษาด้วยสารละลายเกลือแร่ควบคู่กับการให้อาหาร และร้อยละของเด็กที่มีอาการท้องร่วงที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีอื่น ๆ ในภาพรวมพบว่ามีร้อยละ 59.3 ของเด็กที่มีอาการท้องร่วงได้รับการรักษาด้วยสารละลายเกลือแร่ ORS หรือได้รับของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น และร้อยละ 65.4 ของเด็กที่ได้รับการรักษาด้วยการให้ของเหลวทดแทนเพื่อป้องกัน

## บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

อาการขาดน้ำ หรือ ORT<sup>1</sup> (ให้สารละลายเกลือแร่ ORS หรือของเหลวที่ผสมเองตามคำแนะนำ หรือได้รับของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น) เมื่อนำข้อมูลจากตาราง CH.4 และตาราง CH.5 มาพิจารณาร่วมกัน พบว่าร้อยละ 52.7 ของเด็กได้รับการรักษาด้วยการให้ของเหลวทดแทนเพื่อป้องกันอาการขาดน้ำพร้อมไปกับการยังคงให้อาหารต่อไป จากผลการสำรวจพบว่ามี ความแตกต่างกันไปเมื่อพิจารณาตามลักษณะภูมิหลัง (แผนภูมิ CH.4) โดยอัตราการรักษาด้วยวิธี ORT ควบคุมไปกับการยังคงให้อาหารพบต่ำสุดในภาคเหนือ คือ ร้อยละ 42.5 ในขณะที่สัดส่วนของภาคอื่น ๆ มากกว่าร้อยละ 50 และพบว่าถ้าแม่มีการศึกษาสูง โอกาสที่เด็กจะได้รับการรักษาด้วยวิธี ORT ควบคุมไปกับการยังคงให้อาหารต่อไปมีสัดส่วนที่สูงกว่าแม่ที่ไม่มีการศึกษา

### แผนภูมิ CH.4 ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีอาการท้องร่วงซึ่งได้รับ ORT (ORS หรือสารละลายเกลือแร่ที่ผสมเอง หรือของเหลวในปริมาณที่เพิ่มขึ้น) และได้รับอาหาร ประเทศไทย พ.ศ. 2555



( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

ประมาณ 1 ใน 5 ของเด็กหรือร้อยละ 18.4 ที่มีอาการท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ได้รับการรักษาด้วยยาแก้ท้องเสีย ซึ่งมีสัดส่วนสูงที่สุดสำหรับการรักษาด้วยวิธีอื่นๆ เป็นที่น่าสังเกตว่าร้อยละ 23.6 ของเด็กที่มีอาการท้องร่วงไม่ได้รับการรักษาด้วยวิธีใดเลย สำหรับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะนั้นพบความแตกต่างอย่างมากระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย กล่าวคือ ร้อยละ 0.5 ของเด็กหญิงอายุ 0-59 เดือนได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ เปรียบเทียบกับร้อยละ 2.0 ของเด็กชาย

## การดูแลและการใช้ยาปฏิชีวนะรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวม

โรคปอดบวมเป็นสาเหตุหลักในการเสียชีวิตของเด็ก และการใช้ยาปฏิชีวนะกับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำ เป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็กกำหนดให้การเสียชีวิตของเด็กเนื่องจากติดเชื้อทางเดินหายใจอย่างเฉียบพลันลดลงหนึ่งในสาม

สำหรับโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรี พ.ศ.2555 นี้ ความชุกของการเกิดโรคปอดบวมเป็นค่าประมาณซึ่งได้มาจากการถามแม่หรือผู้ดูแลเด็กว่าภายในสองสัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อยู่ในความดูแลนั้นป่วยโดยมีอาการไอแล้วหายใจถี่หรือมีอาการหายใจลำบาก อันเนื่องมาจากมีปัญหาในทรวงอกเท่านั้น หรือมีปัญหาระหว่างในทรวงอกและแน่นจุกด้วย

1 Oral Rehydration Therapy

ตาราง CH.7 การดูแลรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมและการใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา

ร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ ซึ่งได้รับการรักษาโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้ และร้อยละของเด็กที่ได้รับยาปฏิชีวนะ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือน	เด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมและได้รับการดูแลรักษา:								ร้อยละของเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ ซึ่งได้รับยาปฏิชีวนะ <sup>2</sup>	จำนวนเด็กอายุ 0-59 เดือนที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์
			สถานพยาบาลของรัฐ		สถานพยาบาลเอกชน			แหล่งที่รักษาอื่นๆ				
			โรงพยาบาลของรัฐ	สถานีนานามัย	โรงพยาบาล/คลินิกเอกชน	หมอเอกชน	ร้านขายยา	ร้านค้า	อื่นๆ*	เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้ <sup>1</sup>		
<b>เพศ</b>												
ชาย	1.8	4,836	30.6	8.6	37.0	2.0	2.2	0.0	0.0	78.2	55.3	86
หญิง	2.1	4,880	43.3	7.2	31.3	5.8	0.0	0.9	0.0	87.6	37.1	102
<b>ภาค</b>												
กรุงเทพมหานคร	0.7	833	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6
กลาง	2.2	2,268	(32.6)	(4.4)	(25.0)	(0.0)	(0.9)	(1.3)	(0.0)	(62.0)	(57.3)	49
เหนือ	1.5	1,493	(10.6)	(4.8)	(27.1)	(33.5)	(0.0)	(1.3)	(0.0)	(76.0)	(48.5)	23
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.6	3,672	48.3	12.3	34.8	0.0	1.5	0.0	0.0	95.5	41.8	94
ใต้	1.2	1,450	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
<b>พื้นที่</b>												
ในเขตเทศบาล	1.7	3,723	39.2	5.2	32.3	1.7	0.7	0.5	0.0	78.5	53.1	63
นอกเขตเทศบาล	2.1	5,993	36.6	9.2	34.7	5.2	1.2	0.5	0.0	85.7	41.6	125
<b>อายุ</b>												
0-11 เดือน	2.3	1,912	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	44
12-23 เดือน	3.1	1,827	(30.9)	(10.1)	(33.9)	(3.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(78.0)	(30.5)	57
24-35 เดือน	2.3	1,995	(31.5)	(10.8)	(33.6)	(1.1)	(3.2)	(0.0)	0.0	(77.0)	(56.4)	46
36-47 เดือน	1.3	1,887	(32.5)	(1.8)	(46.6)	(5.5)	(1.8)	(1.2)	0.0	(86.4)	(56.0)	25
48-59 เดือน	0.8	2,095	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
<b>การศึกษาของมารดา</b>												
ไม่มีการศึกษา	1.6	375	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6
ประถมศึกษา	2.1	3,775	45.8	6.5	27.6	6.6	0.5	0.0	0.0	86.6	40.9	81
มัธยมศึกษา	1.9	3,812	30.6	7.2	37.4	1.7	2.0	0.4	0.0	76.9	50.1	72
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1.7	1,754	(38.4)	(1.1)	(47.4)	(3.3)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(90.2)	(51.0)	30
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>												
ยากจนมาก	3.5	1,858	(54.3)	(9.9)	(23.0)	(7.6)	(2.9)	(0.0)	(0.0)	(94.9)	(43.7)	66
ยากจน	1.8	2,127	(15.1)	(16.1)	(54.4)	(2.9)	(0.0)	(1.7)	(0.0)	(88.5)	(32.7)	39
ปานกลาง	2.1	2,183	(36.2)	(2.2)	(30.5)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(68.9)	(58.2)	46
ร่ำรวย	0.8	1,897	(30.5)	(3.2)	(34.1)	(9.4)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(77.2)	(58.2)	16
ร่ำรวยมาก	1.4	1,651	(34.7)	(2.4)	(36.9)	(0.0)	(0.0)	(1.3)	(0.0)	(74.0)	(37.0)	22
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>												
ไทย	1.9	9,522	38.8	8.1	34.4	4.2	0.8	0.5	0.0	85.5	43.5	182
ไม่ใช่ไทย	3.4	184	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	6
<b>ยอดรวม</b>	<b>1.9</b>	<b>9,716</b>	<b>37.5</b>	<b>7.8</b>	<b>33.9</b>	<b>4.0</b>	<b>1.0</b>	<b>0.5</b>	<b>0.0</b>	<b>83.3</b>	<b>45.4</b>	<b>189</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.9 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.10

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต \*เช่น ญาติหรือเพื่อน หมอพื้นบ้าน เป็นต้น

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*\*มีข้อมูล 10 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้นำมาแสดงไว้ในตาราง

ตาราง CH.7 แสดงความชุกของเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมและวิธีการรักษา รวมทั้งสถานที่ที่พาไปรักษา พบว่าในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ มีเด็กอายุ 0-59 เดือนที่แสดงอาการของโรคปอดบวม ร้อยละ 1.9 สัดส่วนของเด็กที่ป่วยที่ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลของรัฐและโรงพยาบาลเอกชนมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 37.5 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ เด็กที่มีปัญหาสุขภาพเหล่านี้ได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้ถึงร้อยละ 83.3 โดยพบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนสูงสุดคือ ร้อยละ 95.5 และต่ำสุดในภาคกลางคือ ร้อยละ 62 เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลได้รับการดูแลรักษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้มากกว่าเด็กที่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 85.7 และร้อยละ 78.5 ตามลำดับ) และพบวาร้อยละ 90.2 ของเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมและแม้มิมีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาได้รับการดูแลรักษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้

ตาราง CH.7 แสดงร้อยละของเด็กอายุ 0-59 เดือนในประเทศไทย ที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวม และได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ จำแนกตาม เพศ อายุ ภาค เขตที่อยู่อาศัย และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ซึ่งจากผลการสำรวจพบวาร้อยละ 45.4 ของเด็กอายุ 0-59 เดือน ที่สงสัยว่าจะเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ได้รับยาปฏิชีวนะ เด็กที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลได้รับยาปฏิชีวนะมากกว่าเด็กนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 53.1 และ 41.6 ตามลำดับ) ทั้งนี้ การแปลผลในตัวแปรภูมิหลังต่าง ๆ ควรใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากขนาดตัวอย่างในเรื่องนี้มีจำนวนน้อย

## การใช้เชื้อเพลิงแข็ง

มากกว่าสามพันล้านคนทั่วโลกต้องพึ่งเชื้อเพลิงแข็งสำหรับเป็นแหล่งพลังงานหลักสำหรับการประกอบอาหารและให้ความอบอุ่น เชื้อเพลิงที่เป็นของแข็งรวมถึงเชื้อเพลิงชีวมวล เช่น ไม้ ถ่าน พืช หรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอื่น ๆ มูล พุ่มไม้ ฟางและถ่านหิน การใช้เชื้อเพลิงแข็งเพื่อประกอบอาหารและให้ความอบอุ่นนั้น ทำให้เกิดควันจำนวนมากภายในบ้าน ซึ่งควรมีส่วนประกอบของมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ปัญหาสำคัญของการใช้เชื้อเพลิงแข็ง คือ การสันดาปที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งก่อให้เกิดสารมีพิษต่างๆ เช่น คาร์บอนมอนอกไซด์ ไฮโดรคาร์บอน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เป็นต้น การใช้เชื้อเพลิงแข็งจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดการเจ็บป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน โรคปอดบวม โรคปอดเรื้อรัง มะเร็ง วัณโรค โรคหอบหืด โรคต่อกระจกและอาจนำไปสู่ภาวะน้ำหนักร่างกายต่ำของทารกที่เกิดจากหญิงตั้งครรภ์ที่สูดควัน ตัวชี้วัดที่สำคัญในการติดตามการใช้เชื้อเพลิงแข็ง คือ สัดส่วนของประชากรที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งเป็นแหล่งพลังงานหลักสำหรับการประกอบอาหาร (ตาราง CH.8)

ในภาพรวม หนึ่งในสี่ของประชากรในประเทศไทย (ร้อยละ 26.1) ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร การใช้เชื้อเพลิงแข็งในเขตเทศบาลมีเพียงร้อยละ 14.7 ในขณะที่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนเป็นสองเท่า (ร้อยละ 34.5) และพบความแตกต่างของการใช้เชื้อเพลิงแข็งอย่างชัดเจนระหว่างผู้ที่มิฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนที่แตกต่างกัน ผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 20 ที่ยากจนที่สุด) ใช้เชื้อเพลิงแข็งสูงสุด (ร้อยละ 82.3) เปรียบเทียบกับประชากรที่มีฐานะร่ำรวยที่สุด (ร้อยละ 20 ที่ร่ำรวยที่สุด) ซึ่งใช้เชื้อเพลิงแข็งเพียงร้อยละ 0.1 ในทางตรงกันข้าม หากพิจารณาการใช้แก๊สหุงต้ม (LPG) พบว่ามีการใช้ถึงร้อยละ 98.0 ในประชากรที่ร่ำรวยมาก เปรียบเทียบกับร้อยละ 15.4 ของประชากรที่ยากจนมาก นอกจากนี้ การใช้เชื้อเพลิงแข็งมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน คือ ประชากรในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้รับการศึกษามีการใช้เชื้อเพลิงแข็งร้อยละ 40.4 เปรียบเทียบกับประชากรในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 1.7) และเมื่อพิจารณาตามภาคที่อยู่อาศัยพบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการใช้เชื้อเพลิงแข็งสูงที่สุดถึงร้อยละ 53.7 รองลงมาคือภาคเหนือ (ร้อยละ 35.7) และต่ำสุดในกรุงเทพมหานครซึ่งมีเพียงร้อยละ 0.5 และยิ่งพบว่าเชื้อเพลิงแข็งที่นำมาใช้ในสัดส่วนสูงที่สุด คือ ถ่านไม้ รองลงมา คือ ไม้/ฟืน

ตาราง CH.8 การใช้เชื้อเพลิงแข็ง

ร้อยละการกระจายตัวของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามประเภทของเชื้อเพลิงที่ใช้ในการประกอบอาหารและร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิง:											จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ไฟฟ้า	ก๊าซหุงต้ม (LPG)	ก๊าซธรรมชาติ/ชีวภาพ	เชื้อเพลิงแข็ง				เชื้อเพลิงอื่นๆ	ไม่มีการประกอบอาหารในครัวเรือน	รวม*	การประกอบอาหารโดยใช้เชื้อเพลิงแข็ง <sup>1</sup>	
				ถ่านหิน/ลิกไนต์	ถ่านไม้	ไม้/ฟืน	วัสดุที่เหลือทางการเกษตร					
<b>ภาค</b>												
กรุงเทพมหานคร	3.8	92.9	0.1	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	2.6	100.0	0.5	8,862
กลาง	1.8	91.3	0.0	0.0	4.3	0.9	0.0	0.0	1.6	100.0	5.2	19,568
เหนือ	1.2	61.1	0.0	0.0	18.0	17.7	0.0	0.0	1.4	100.0	35.7	12,700
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.5	44.6	0.0	0.0	32.2	21.5	0.0	0.0	0.9	100.0	53.7	27,671
ใต้	2.0	94.5	0.1	0.0	1.2	1.0	0.0	0.0	1.2	100.0	2.2	10,232
<b>พื้นที่</b>												
ในเขตเทศบาล	2.5	80.2	0.0	0.0	8.2	6.5	0.0	0.0	2.3	100.0	14.7	33,424
นอกเขตเทศบาล	0.8	63.7	0.0	0.0	20.7	13.8	0.0	0.0	0.8	100.0	34.5	45,609
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>												
ไม่มีการศึกษา	1.6	56.5	0.0	0.0	17.3	23.1	0.0	0.0	1.2	100.0	40.4	4,508
ประถมศึกษา	0.8	64.3	0.0	0.0	20.3	13.7	0.0	0.0	0.7	100.0	34.0	49,886
มัธยมศึกษา	2.4	83.6	0.1	0.0	7.7	3.7	0.0	0.0	2.3	100.0	11.4	15,045
สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.7	90.7	0.1	0.0	1.4	0.3	0.0	0.0	3.6	100.0	1.7	9,468
ไม่ทราบ	3.0	75.9	0.0	0.0	0.3	19.2	0.0	0.0	1.6	100.0	19.5	119
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>												
ยากจนมาก	0.6	15.4	0.0	0.0	47.7	34.6	0.0	0.0	1.5	100.0	82.3	15,807
ยากจน	1.3	61.8	0.0	0.0	21.7	13.3	0.0	0.0	1.6	100.0	35.0	15,807
ปานกลาง	3.0	84.0	0.0	0.0	6.2	4.5	0.0	0.0	2.1	100.0	10.7	15,806
ร่ำรวย	1.5	94.3	0.1	0.0	1.6	1.1	0.0	0.0	1.2	100.0	2.7	15,806
ร่ำรวยมาก	1.1	98.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.6	100.0	0.1	15,808
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>												
ไทย	1.4	70.7	0.0	0.0	15.5	10.7	0.0	0.0	1.4	100.0	26.2	77,902
ไม่ใช่ไทย	8.5	69.3	0.0	0.0	8.4	10.3	0.0	0.0	3.5	100.0	18.7	1,029
<b>ยอดรวม</b>	<b>1.5</b>	<b>70.7</b>	<b>0.0</b>	<b>0.0</b>	<b>15.4</b>	<b>10.7</b>	<b>0.0</b>	<b>0.0</b>	<b>1.4</b>	<b>100.0</b>	<b>26.1</b>	<b>79,033</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 3.11

\*รวม 'ไม่ทราบ'

\*\*มีข้อมูล 102 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง



## บทที่ 5 สุขภาพของเด็ก

ตาราง CH.9 แสดงสถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบอาหาร การเกิดมลพิษและอาณาบริเวณที่เกิดมลพิษภายในบ้านนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการประกอบอาหาร สถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบอาหาร และชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ จากผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 39.8 ของประชากรประกอบอาหารในห้องที่แยกเฉพาะ เช่น ห้องครัว สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาหารภายในบ้านนั้นพบในเขตเทศบาลน้อยกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 59.5 และ 66.4 ตามลำดับ) สำหรับการประกอบอาหารนอกบ้านหรือกลางแจ้งนั้นพบสูงสุดในภาคกลาง คือ ร้อยละ 16.9 (เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 5.1 ในภาพรวมระดับประเทศ)

ตาราง CH.9 การใช้เชื้อเพลิงแข็ง จำแนกตามสถานที่ประกอบอาหาร							
ร้อยละการกระจายตัวของสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร จำแนกตามสถานที่ประกอบอาหาร ประเทศไทย พ.ศ.2555							
	สถานที่ประกอบอาหาร:						จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งประกอบอาหาร
	ห้องที่แยกต่างหาก เช่น ห้องครัว	พื้นที่อื่นๆ ภายในบ้าน	อาคารที่แยกต่างหาก	นอกบ้าน/กลางแจ้ง	ที่อื่นๆ	รวม	
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	(18.8)	(46.8)	(12.5)	(21.9)	(0.0)	100.0	51
กลาง	46.5	18.8	17.8	16.9	0.0	100.0	1,020
เหนือ	47.9	21.5	27.2	3.0	0.4	100.0	4,537
ตะวันออกเฉียงเหนือ	36.8	26.4	32.0	4.8	0.0	100.0	14,848
ใต้	53.7	21.3	17.5	7.6	0.0	100.0	222
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	34.9	24.6	32.6	7.8	0.1	100.0	4,909
นอกเขตเทศบาล	41.3	25.1	29.2	4.3	0.1	100.0	15,770
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>							
ไม่มีการศึกษา	39.8	27.9	30.1	2.2	0.0	100.0	1,824
ประถมศึกษา	39.9	24.6	30.1	5.4	0.1	100.0	16,949
มัธยมศึกษา	38.2	26.7	29.6	5.6	0.0	100.0	1,722
สูงกว่ามัธยมศึกษา	56.9	16.4	19.2	7.5	0.0	100.0	160
ไม่ทราบ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	23
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	40.0	27.7	28.3	3.9	0.2	100.0	13,002
ยากจน	39.4	23.5	30.0	7.1	0.0	100.0	5,531
ปานกลาง	42.4	11.2	39.1	7.3	0.0	100.0	1,687
ร่ำรวย	30.7	14.9	45.5	8.8	0.0	100.0	438
ร่ำรวยมาก	(16.9)	(14.4)	(68.8)	(0.0)	(0.0)	100.0	21
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>							
ไทย	40.0	24.8	30.0	5.1	0.1	100.0	20,456
ไม่ใช่ไทย	25.2	40.6	30.5	3.7	0.0	100.0	192
<b>ยอดรวม</b>	<b>39.8</b>	<b>24.9</b>	<b>30.0</b>	<b>5.1</b>	<b>0.1</b>	<b>100.0</b>	<b>20,679</b>

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต  
\*มีข้อมูล 30 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้นำมาแสดงไว้ในตาราง

## บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล



น้ำดื่มที่สะอาดเป็นปัจจัยจำเป็นพื้นฐานสำหรับการมีสุขภาพดี น้ำดื่มที่ไม่สะอาดสามารถเป็นพาหะสำคัญของเชื้อโรคหลายชนิด เช่น ริดสีดวงตา อหิวาตกโรค ไข้รากสาด และโรคพยาธิใบไม้ นอกจากนี้ น้ำดื่มอาจปนเปื้อนด้วยสารเคมี สิ่งสกปรกต่าง ๆ และสารรังสีที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของคน น้ำดื่มไม่เพียงแต่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บเท่านั้น การเข้าถึงแหล่งน้ำดื่มยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสตรีและเด็ก โดยเฉพาะในเขตชนบท ซึ่งสตรีและเด็กต้องรับผิดชอบในการเดินทางไปนํานํ้ามาใช้ในครัวเรือน ซึ่งบ่อยครั้งมักต้องเดินทางเป็นระยะทางไกล ๆ

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG 7, C) คือ ลดสัดส่วนของประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสุขอนามัยขั้นพื้นฐานลงครึ่งหนึ่ง จากปี 2533 ถึง 2558 ส่วนเป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก กำหนดให้ลดสัดส่วนครัวเรือนที่ไม่สามารถเข้าถึงสุขอนามัยที่ถูกสุขลักษณะและน้ำดื่มที่ปลอดภัยอย่างน้อย 1 ใน 3

รายการตัวชี้วัด<sup>1</sup> ซึ่งใช้ใน MICS มีดังนี้

### น้ำ

- แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด
- วิธีการบำบัดที่เหมาะสม
- เวลาในการไปยังแหล่งน้ำดื่ม
- บุคคลที่ไปนํานํ้าดื่มมาใช้ในครัวเรือน

### สุขาภิบาล

- การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย
- การกำจัดอุจจาระของเด็กอย่างถูกสุขอนามัย

1 รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับน้ำและสุขาภิบาล และเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง สามารถดูได้ที่ <http://www.childinfo.org/wes.html>

## การใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด

ตาราง WS.1 และแผนภูมิ WS.1 แสดงการกระจายของประชากรในครัวเรือนตามแหล่งน้ำดื่มหลัก สำหรับประชากรที่ ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาดนั้น หมายถึง แหล่งน้ำดื่มดังต่อไปนี้ คือ น้ำประปา (ต่อท่อเข้าบ้าน ต่อท่อเข้าบริเวณบ้าน จากเพื่อนบ้าน จากกอน้ำสาธารณะ) น้ำบาดาล น้ำบ่อขุดที่มีการป้องกัน น้ำพุธรรมชาติที่มีการป้องกัน และน้ำฝน สำหรับน้ำดื่มบรรจุขวดจะถือว่าเป็นแหล่งน้ำดื่มที่สะอาดก็ต่อเมื่อครัวเรือนนั้นใช้น้ำจากแหล่งน้ำสะอาด สำหรับการ ล้างมือและทำอาหารเท่านั้น

ผลการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 97.0 ของประชากรในครัวเรือนดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด โดยสัดส่วนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 98.3 และ 96 ตามลำดับ) และพบว่าสัดส่วนประชากรใน ครัวเรือนภาคใต้ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาดเพียงร้อยละ 89.6 ซึ่งต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ ในขณะที่ ประชากรทั้งหมดในกรุงเทพมหานครดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด (ร้อยละ 100.0)

ตาราง WS.1 ครัวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด

ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก และร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ภาค	แหล่งน้ำดื่มหลัก													รวม	ร้อยละของการใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด <sup>1</sup>	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	
	แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด						แหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด										
	น้ำประปา				น้ำบาดาล	น้ำบ่อที่มีการป้องกัน	น้ำพุจากธรรมชาติที่มีการป้องกัน	น้ำฝน	น้ำดื่มบรรจุขวด*	น้ำบ่อที่ไม่มี การป้องกัน	รดทุกน้ำ	น้ำผิวดิน	น้ำดื่มบรรจุขวด*				อื่นๆ
	ต่อท่อเข้าบ้าน	ต่อท่อเข้าบริเวณบ้าน	จากเพื่อนบ้าน	จากกอน้ำสาธารณะ													
กรุงเทพมหานคร	62.0	10.7	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.4	26.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	8,862
กลาง	24.8	2.3	0.0	0.1	1.0	1.0	0.0	21.2	48.2	0.2	0.1	0.1	0.9	0.0	100.0	98.6	19,568
เหนือ	25.9	1.9	0.1	0.4	1.7	4.9	0.1	18.6	41.0	0.2	0.1	3.3	1.8	0.1	100.0	94.6	12,700
ตะวันออกเฉียงเหนือ	8.0	1.3	0.0	0.2	3.2	1.5	0.0	56.8	27.8	0.3	0.1	0.4	0.4	0.0	100.0	98.8	27,671
ใต้	8.3	1.0	0.1	0.2	7.3	10.0	0.0	15.5	47.2	4.8	0.0	0.5	4.9	0.2	100.0	89.6	10,232
<b>พื้นที่</b>																	
ในเขตเทศบาล	30.9	4.4	0.0	0.1	1.1	1.8	0.0	14.3	45.6	0.3	0.1	0.6	0.6	0.1	100.0	98.3	33,424
นอกเขตเทศบาล	14.0	1.4	0.1	0.2	3.7	3.6	0.0	41.8	31.3	1.2	0.1	0.9	1.8	0.0	100.0	96.0	45,609
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>																	
ไม่มีการศึกษา	16.1	2.3	0.0	0.3	3.5	4.8	0.1	27.6	30.7	3.4	0.1	6.0	5.0	0.2	100.0	85.4	4,508
ประถมศึกษา	17.4	2.2	0.1	0.2	2.9	3.3	0.0	39.4	32.2	0.8	0.1	0.5	1.1	0.1	100.0	97.5	49,886
มัธยมศึกษา	26.6	2.6	0.0	0.2	2.4	2.0	0.0	16.7	46.9	0.6	0.1	0.4	1.3	0.0	100.0	97.6	15,052
สูงกว่ามัธยมศึกษา	34.5	5.3	0.0	0.0	1.0	1.2	0.0	4.7	52.3	0.1	0.2	0.3	0.5	0.0	100.0	98.9	9,468
ไม่ทราบ	14.9	0.0	0.0	0.0	0.3	1.3	0.0	8.7	54.9	0.0	0.0	1.0	18.9	0.0	100.0	80.2	119

ตาราง WS.1 คริวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด (ต่อ)

ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในคริวเรือน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก และร้อยละของประชากรในคริวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	แหล่งน้ำดื่มหลัก															รวม	ร้อยละของการใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด <sup>1</sup>	จำนวนสมาชิกในคริวเรือน
	แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด										แหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด							
	น้ำประปา				น้ำบาดาล	น้ำบ่อน้ำที่มีการป้องกัน	น้ำพุจากธรรมชาติที่มีการป้องกัน	น้ำฝน	น้ำดื่มบรรจุขวด*	น้ำบ่อน้ำที่ไม่มีการป้องกัน	รดบร-ทุกน้ำ	น้ำผิวดิน	น้ำดื่มบรรจุขวด*	อื่นๆ				
	ต่อท่อเข้าบ้าน	ต่อท่อเข้าบริเวณบ้าน	จากเพื่อนบ้าน	จากกอกน้ำสาธารณะ														
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของคริวเรือน</b>																		
ยากจนมาก	7.5	1.3	0.1	0.3	3.8	3.0	0.0	69.2	10.7	0.7	0.2	2.5	0.5	0.1	100.0	96.0	15,807	
ยากจน	15.3	1.8	0.1	0.2	3.4	3.3	0.0	44.5	27.7	1.5	0.1	0.8	1.2	0.1	100.0	96.4	15,807	
ปานกลาง	16.0	2.3	0.1	0.2	2.9	3.9	0.0	25.5	45.3	1.3	0.1	0.3	2.2	0.0	100.0	96.1	15,806	
ร่ำรวย	23.5	2.4	0.0	0.1	2.0	3.2	0.0	10.1	55.9	0.5	0.0	0.2	2.1	0.1	100.0	97.1	15,806	
ร่ำรวยมาก	43.4	5.3	0.0	0.1	0.9	0.8	0.0	1.7	47.2	0.0	0.1	0.0	0.5	0.0	100.0	99.4	15,808	
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าคริวเรือน**</b>																		
ไทย	21.2	2.6	0.0	0.2	2.6	2.9	0.0	30.5	37.0	0.8	0.1	0.7	1.3	0.0	100.0	97.1	77,902	
ไม่ใช่ไทย	15.8	2.9	0.0	1.4	1.8	2.2	0.0	5.9	59.6	1.0	0.0	7.5	1.1	0.7	100.0	89.7	1,029	
<b>ยอดรวม</b>	<b>21.1</b>	<b>2.6</b>	<b>0.0</b>	<b>0.2</b>	<b>2.6</b>	<b>2.9</b>	<b>0.0</b>	<b>30.2</b>	<b>37.3</b>	<b>0.8</b>	<b>0.1</b>	<b>0.8</b>	<b>1.3</b>	<b>0.1</b>	<b>100.0</b>	<b>97.0</b>	<b>79,033</b>	

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.8

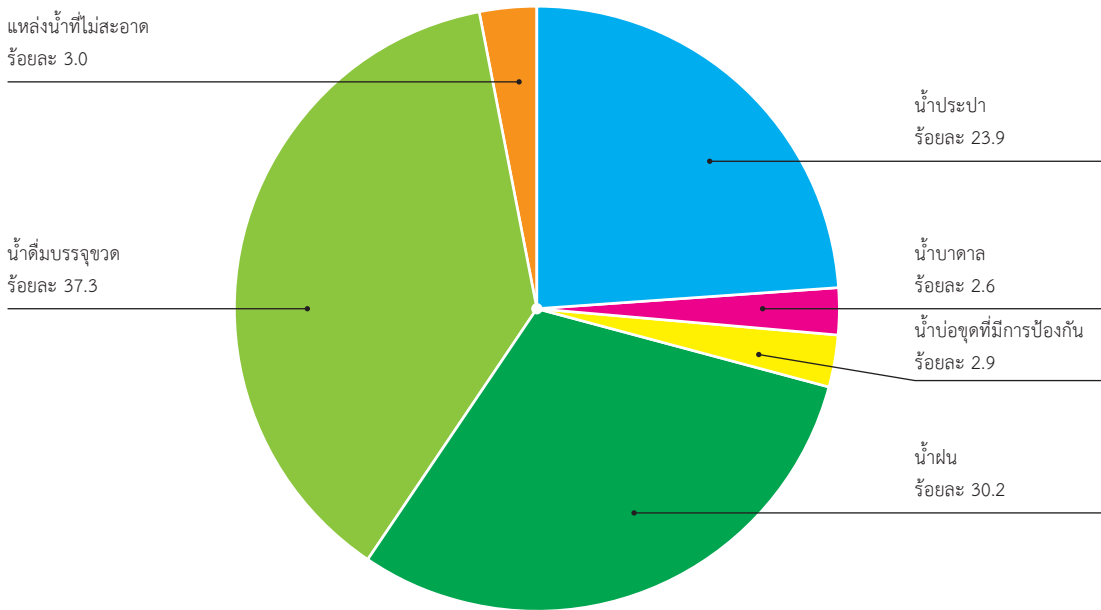
\*การพิจารณาว่าคริวเรือนที่แหล่งน้ำดื่มหลักเป็นน้ำดื่มบรรจุขวดเป็นแหล่งน้ำที่สะอาดหรือไม่ จะขึ้นอยู่กับแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น ทำอาหาร ล้างมือ

\*\*มีข้อมูล 102 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าคริวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

เมื่อพิจารณารายภาค พบว่าแหล่งน้ำดื่มหลักของแต่ละภาคมีความแตกต่างกัน ประชากรในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 72.7 ใช้น้ำประปาที่ต่อท่อเข้าบ้านหรือบริเวณบ้านเป็นแหล่งน้ำดื่มหลัก ในทางตรงกันข้าม ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ใช้น้ำประปาเป็นแหล่งน้ำดื่มหลักไม่ถึงร้อยละ 10 น้ำดื่มบรรจุขวดเป็นแหล่งน้ำดื่มหลักในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 48.2 47.2 และ 41 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 56.8) แหล่งน้ำดื่มหลัก คือ น้ำฝน

เมื่อพิจารณาการต่อท่อน้ำประปาเข้าบ้าน พบความแตกต่างดังนี้ ร้อยละ 7.5 ของประชากรในคริวเรือนที่ยากจนมาก ใช้น้ำดื่มจากน้ำประปาที่ต่อท่อเข้าบ้าน ในขณะที่คริวเรือนที่ร่ำรวยมาก คือ ร้อยละ 43.4 นอกจากนี้พบความแตกต่างระหว่างเขตการปกครองโดยพบว่า ร้อยละ 30.9 ของประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลมีแหล่งน้ำดื่มจากน้ำประปาต่อท่อเข้าบ้าน ในขณะที่นอกเขตเทศบาลมีเพียงร้อยละ 14 เป็นที่น่าสนใจว่ามีร้อยละ 3 ของประชากรที่ไม่ได้ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด โดยพบว่า ประชากรที่ไม่มีการศึกษา ประชากรในภาคใต้ ประชากรที่มีหัวหน้าคริวเรือนไม่ใช่คนไทย มีสัดส่วนของการไม่ได้ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาดสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 14.7 10.4 และ 10.3 ตามลำดับ

แผนภูมิ WS.1 ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามแหล่งน้ำดื่มหลัก ประเทศไทย พ.ศ. 2555



ตาราง WS.2 แสดงวิธีการบำบัดน้ำของครัวเรือน โดยมีการสัมภาษณ์ครัวเรือนถึงวิธีการบำบัดน้ำให้ปลอดภัยก่อนนำมาใช้ดื่ม ทั้งนี้ วิธีการบำบัดน้ำที่เหมาะสม ได้แก่ การต้ม การเติมคลอรีน การใช้เครื่องกรองน้ำ และการตากแดด ตารางนี้แสดงการบำบัดน้ำของทุกครัวเรือนและร้อยละของสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งที่ไม่สะอาด แต่มีการบำบัดด้วยวิธีที่เหมาะสม

ในภาพรวมพบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากร (ร้อยละ 64.5) ที่ใช้น้ำดื่มทั้งจากแหล่งน้ำสะอาดและแหล่งน้ำที่ไม่สะอาดโดยไม่ได้นำมาบำบัดก่อนดื่มด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง และพบว่าประชากรที่ไม่ใช้วิธีใด ๆ ในการบำบัดน้ำก่อนนำมาดื่มมีสัดส่วนที่สูงในแต่ละลักษณะภูมิหลัง ดังนี้ ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 76.8) ผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 70) ประชากรในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 73.1) และผู้ที่อาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่ไทย (ร้อยละ 70)

วิธีการบำบัดน้ำที่เป็นที่นิยมที่สุด คือ การใช้เครื่องกรองน้ำ (ร้อยละ 21) ตามด้วยการต้มและการทำให้ตกตะกอน (ร้อยละ 6.1 และ 4.4 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาวิธีการบำบัดน้ำที่เป็นที่นิยมตามลักษณะภูมิหลัง พบว่าการใช้เครื่องกรองน้ำมีสัดส่วนที่สูงในแต่ละลักษณะภูมิหลังดังนี้ ประชากรในกรุงเทพมหานคร ผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาล ประชากรที่อาศัยในครัวเรือนที่ใช้แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด และประชากรในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก ขณะที่การต้มเป็นที่นิยมในภาคใต้ ประชากรที่อาศัยในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มที่ไม่สะอาด และประชากรในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ได้รับการศึกษา ส่วนการทำให้ตกตะกอนพบมากในภาคเหนือ และประชากรที่อาศัยในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มที่ไม่สะอาด

**ตาราง WS.2 วิธีบำบัดน้ำของครัวเรือน**

ร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามวิธีบำบัดน้ำที่ใช้ดื่มในครัวเรือน และร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด และมีวิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	วิธีที่ใช้ในการบำบัดน้ำ								จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาดและมีวิธีบำบัดน้ำที่เหมาะสม <sup>1</sup>	จำนวนประชากรในครัวเรือนที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด
	ไม่มี	ต้ม	เติมคลอรีน	ใช้ผ้ากรอง	ใช้เครื่องกรองน้ำ	ตากแดด	ทำให้ตกตะกอน	อื่นๆ			
<b>ภาค</b>											
กรุงเทพมหานคร	25.7	5.2	0.0	0.2	68.0	0.4	0.3	0.2	8,862	-	-
กลาง	60.0	4.5	0.0	2.4	26.8	0.3	6.0	0.0	19,568	3.3	277
เหนือ	64.6	4.9	0.0	2.4	16.3	1.0	10.8	0.1	12,700	11.8	687
ตะวันออกเฉียงเหนือ	76.8	6.9	0.2	6.0	7.8	0.4	2.0	0.0	27,671	7.4	336
ใต้	72.9	9.0	0.0	3.2	10.9	0.0	3.7	0.3	10,232	19.1	1,069
<b>พื้นที่</b>											
ในเขตเทศบาล	56.9	5.6	0.0	2.1	32.7	0.2	2.3	0.1	33,424	19.2	566
นอกเขตเทศบาล	70.0	6.4	0.1	4.5	12.5	0.6	6.0	0.0	45,609	11.7	1,803
<b>แหล่งน้ำดื่มหลัก</b>											
แหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	64.3	5.9	0.1	3.5	21.6	0.4	4.2	0.1	76,665	NA*	NA*
แหล่งน้ำดื่มที่ไม่สะอาด	70.6	10.2	0.1	4.0	3.2	0.0	12.0	0.0	2,369	13.5	2,369
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>											
ไม่มีการศึกษา	66.6	9.7	0.0	3.5	11.4	0.2	8.5	0.0	4,508	15.2	657
ประถมศึกษา	67.5	6.2	0.1	4.5	15.9	0.5	5.2	0.1	49,886	13.2	1,222
มัธยมศึกษา	61.0	5.3	0.0	2.0	28.7	0.1	2.8	0.1	15,052	10.2	365
สูงกว่ามัธยมศึกษา	52.7	5.2	0.1	0.8	40.2	0.2	0.9	0.0	9,468	21.4	100
ไม่ทราบ	78.1	1.8	0.0	1.0	18.2	0.0	1.0	0.0	119	(*)	24
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>											
ยากจนมาก	73.1	7.7	0.1	8.7	2.8	0.6	7.0	0.0	15,807	13.3	639
ยากจน	70.3	7.0	0.1	4.2	11.9	1.0	5.5	0.1	15,807	17.8	569
ปานกลาง	67.5	6.6	0.0	3.0	16.3	0.2	6.4	0.1	15,806	13.2	615
ร่ำรวย	65.4	5.1	0.1	1.1	25.2	0.2	2.8	0.1	15,806	10.9	451
ร่ำรวยมาก	46.0	3.9	0.0	0.6	48.9	0.1	0.5	0.1	15,808	3.2	95
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>											
ไทย	64.4	6.0	0.1	3.5	21.1	0.4	4.4	0.1	77,902	13.0	2,259
ไม่ใช่ไทย	70.0	9.0	0.0	3.7	11.1	0.9	5.3	0.0	1,029	22.9	106
<b>ยอดรวม</b>	<b>64.5</b>	<b>6.1</b>	<b>0.1</b>	<b>3.5</b>	<b>21.0</b>	<b>0.4</b>	<b>4.4</b>	<b>0.1</b>	<b>79,033</b>	<b>13.5</b>	<b>2,369</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.2  
\*NA= ไม่เข้าข่าย

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต  
\*\*มีข้อมูล 3 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

ในกลุ่มครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาดนั้น ประมาณ 1 ใน 10 (ร้อยละ 13.5) มีการบำบัดน้ำให้ปลอดภัยก่อนนำมาดื่ม โดยพบว่า ภาคใต้มีส่วนของการบำบัดอย่างถูกวิธีสูงสุด (ร้อยละ 19.1) และต่ำสุดในภาคกลาง (ร้อยละ 3.3) ในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขตเทศบาลร้อยละ 19.2 และ 11.7 ตามลำดับ

ตาราง WS.3 แสดงเวลาที่ใช้เป็นเวลาที่ต่อการเดินทาง 1 เที่ยว (ไปและกลับ) เพื่อไปนําน้ำดื่มจากแหล่งน้ำโดยเริ่มนับตั้งแต่เดินทางออกจากบ้านไปยังแหล่งน้ำ จัดเก็บน้ำใส่ภาชนะ จนกระทั่งเดินทางกลับถึงบ้าน ทั้งนี้ไม่มีการเก็บ

## บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล

ข้อมูลจำนวนเที่ยวต่อวันไว้ จากผลการสำรวจ ร้อยละ 99.0 ของครัวเรือนไม่ต้องเดินทางไปนําน้ำดื่มมาใช้ โดยร้อยละ 96.4 เป็นผู้ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด และร้อยละ 2.6 เป็นผู้ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาด ในกลุ่มที่ต้องเดินทางไปเอาน้ำ (ร้อยละ 1.0) พบว่า ร้อยละ 0.8 ใช้เวลาน้อยกว่า 30 นาที และร้อยละ 0.2 ใช้เวลา 30 นาทีขึ้นไป ประชากรนอกเขตเทศบาลที่ต้องเดินทางไปเอาน้ำมีสัดส่วนมากกว่าในเขตเทศบาล และเป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรในภาคเหนือใช้เวลาในการเดินทางมากกว่า 30 นาทีขึ้นไป ในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 0.5)

ตาราง WS.3 เวลาที่ใช้เดินทางไปเอาน้ำจากแหล่งน้ำดื่ม

ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการนําน้ำดื่มมายังครัวเรือน (รวมเวลาเดินทางไปยังแหล่งน้ำดื่ม เวลาในการได้น้ำ และเวลาในการเดินทางกลับ) และประเภทของแหล่งน้ำดื่ม ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	เวลาที่ใช้ในการนําน้ำดื่มมายังครัวเรือน								รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ผู้ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด				ผู้ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาด					
	ใช้จากแหล่งน้ำโดยตรง	น้อยกว่า 30 นาที	30 นาทีขึ้นไป	ไม่ทราบ	ใช้จากแหล่งน้ำโดยตรง	น้อยกว่า 30 นาที	30 นาทีขึ้นไป	ไม่ทราบ		
<b>ภาค</b>										
กรุงเทพมหานคร	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	8,862
กลาง	98.5	0.1	0.0	0.0	1.2	0.1	0.1	0.0	100.0	19,568
เหนือ	92.9	1.2	0.4	0.1	3.9	1.4	0.1	0.0	100.0	12,700
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.1	0.6	0.1	0.0	1.0	0.1	0.1	0.0	100.0	27,671
ใต้	89.1	0.4	0.0	0.0	10.1	0.2	0.1	0.0	100.0	10,232
<b>พื้นที่</b>										
ในเขตเทศบาล	97.8	0.4	0.1	0.0	1.3	0.3	0.0	0.0	100.0	33,424
นอกเขตเทศบาล	95.4	0.5	0.1	0.0	3.5	0.3	0.1	0.0	100.0	45,609
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>										
ไม่มีการศึกษา	83.8	1.0	0.6	0.0	11.8	2.6	0.2	0.0	100.0	4,508
ประถมศึกษา	96.9	0.5	0.1	0.0	2.2	0.2	0.1	0.0	100.0	49,886
มัธยมศึกษา	97.2	0.3	0.0	0.0	2.3	0.1	0.0	0.0	100.0	15,052
สูงกว่ามัธยมศึกษา	98.8	0.2	0.0	0.0	0.8	0.3	0.0	0.0	100.0	9,468
ไม่ทราบ	79.8	0.3	0.0	0.0	18.9	1.0	0.0	0.0	100.0	119
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>										
ยากจนมาก	95.0	0.8	0.2	0.0	3.1	0.8	0.1	0.0	100.0	15,807
ยากจน	95.3	0.9	0.2	0.0	3.2	0.2	0.2	0.0	100.0	15,807
ปานกลาง	95.6	0.4	0.1	0.0	3.4	0.3	0.2	0.0	100.0	15,806
ร่ำรวย	97.0	0.1	0.0	0.0	2.7	0.1	0.1	0.0	100.0	15,806
ร่ำรวยมาก	99.3	0.1	0.0	0.0	0.5	0.1	0.0	0.0	100.0	15,808
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>										
ไทย	96.5	0.4	0.1	0.0	2.6	0.2	0.1	0.0	100.0	77,902
ไม่ใช่ไทย	87.6	0.8	1.2	0.0	4.1	5.4	0.8	0.0	100.0	1,029
<b>ยอดรวม</b>	<b>96.4</b>	<b>0.5</b>	<b>0.1</b>	<b>0.0</b>	<b>2.6</b>	<b>0.3</b>	<b>0.1</b>	<b>0.0</b>	<b>100.0</b>	<b>79,033</b>

\*มีข้อมูล 102 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

สำหรับผู้เดินทางไปเอาน้ำดื่มสำหรับครัวเรือนที่ไม่ได้ใช้น้ำจากแหล่งน้ำโดยตรงนั้น (ตาราง WS.4) ครึ่งหนึ่งเป็นผู้หญิง (ร้อยละ 50.5) รองลงมาเป็นผู้ชายร้อยละ 43.6 ส่วนเด็กชายและเด็กหญิงที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งมีหน้าที่ต้องไปเอาน้ำมาใช้ในครัวเรือนมีเพียงร้อยละ 3.6

ตาราง WS.4 บุคคลที่ไปเอาน้ำ

ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มโดยตรง และร้อยละการกระจายตัวของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มโดยตรง จำแนกตามบุคคลที่ไปเอาน้ำดื่มสำหรับครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มโดยตรง	จำนวนครัวเรือน	บุคคลที่ไปเอาน้ำดื่มสำหรับครัวเรือน						จำนวนครัวเรือนที่ไม่มีแหล่งน้ำดื่มโดยตรง
			ผู้หญิง	ผู้ชาย	เด็กหญิงอายุต่ำกว่า 15 ปี	เด็กชายอายุต่ำกว่า 15 ปี	ไม่ทราบ	รวม	
<b>ภาค</b>									
กรุงเทพมหานคร	-	2,683	-	-	-	-	-	-	-
กลาง	0.3	6,034	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	18
เหนือ	2.6	4,217	59.7	34.3	1.6	1.2	3.3	100.0	110
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.0	8,184	42.3	51.3	5.0	1.3	0.0	100.0	79
ใต้	0.8	3,000	(41.4)	(50.7)	(0.0)	(0.0)	(7.9)	100.0	25
<b>พื้นที่</b>									
ในเขตเทศบาล	0.8	10,542	38.2	52.5	5.9	1.5	1.9	100.0	86
นอกเขตเทศบาล	1.1	13,577	57.7	38.3	0.6	0.7	2.7	100.0	146
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>									
ไม่มีการศึกษา	3.7	1,360	72.2	17.3	9.3	0.0	1.2	100.0	50
ประถมศึกษา	1.0	14,663	46.0	49.6	0.7	0.8	2.9	100.0	142
มัธยมศึกษา	0.5	4,809	(24.1)	(70.4)	(1.1)	(4.4)	(0.0)	100.0	26
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.4	3,251	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	13
ไม่ทราบ	(3.4)	36	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	1
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>									
ยากจนมาก	1.9	5,195	56.9	34.7	5.0	2.2	1.1	100.0	98
ยากจน	1.4	4,861	48.4	48.8	0.0	0.0	2.8	100.0	69
ปานกลาง	0.8	4,831	(46.5)	(46.9)	(2.6)	(0.0)	(4.0)	100.0	41
ร่ำรวย	0.3	4,730	(52.3)	(40.3)	(0.0)	(1.2)	(6.3)	100.0	15
ร่ำรวยมาก	0.2	4,501	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	9
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>									
ไทย	0.9	23,750	48.5	46.3	2.0	0.6	2.6	100.0	210
ไม่ใช่ไทย	6.0	341	(66.6)	(18.7)	(8.5)	(5.6)	(0.7)	100.0	20
<b>ยอดรวม</b>	<b>1.0</b>	<b>24,119</b>	<b>50.5</b>	<b>43.6</b>	<b>2.6</b>	<b>1.0</b>	<b>2.4</b>	<b>100.0</b>	<b>232</b>

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต \*มีข้อมูล 2 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย

การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ไม่ถูกสุขลักษณะมีส่วนเกี่ยวพันกับการเกิดโรคหลายอย่าง รวมทั้งโรคท้องร่วง และโปลิโอ การปรับปรุงสุขาภิบาลให้ดีขึ้นสามารถป้องกันการเกิดโรคท้องร่วงได้มากกว่าหนึ่งในสามและลดผลกระทบต่อสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์เนื่องจากความผิดปกติอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดการตายและโรคต่าง ๆ ในเด็กเป็นล้าน ๆ คนในประเทศกำลังพัฒนา

การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขลักษณะ คือ การแยกของเสียของมนุษย์ออกจากการสัมผัสของมนุษย์ได้อย่างถูกสุขอนามัย ด้วยวิธีการระบายสิ่งขับถ่ายโดยสวมชักโครก/ สวมซึม ลงสู่ระบบบำบัด หรือถังปฏิกูล (ถังสวม) หรือลงหลุม สวมหลุมที่มีระบบระบายอากาศ สวมหลุมที่มีฐาน และสวมที่มีการทิ้งผสมผสาน



บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล

ตาราง WS.5 ประเภทห้องส้วมที่ใช้ในครัวเรือน

ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามประเภทของห้องส้วมที่ครัวเรือนใช้ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ประเภทของห้องส้วมที่ครัวเรือนใช้					ไม่มีห้องส้วมหรือถ่ายตามพุ่มไม้หรือทุ่งนา	รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย			การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ไม่ถูกสุขอนามัย				
	ส้วมชักโครก/ส้วมซึมระบายลงสู่			ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่ระบายลงในที่อื่นๆ				
	ระบบบำบัด	ถังปฏิกรณ์ (ถังส้วม)	หลุม	ส้วมชักโครก/ส้วมซึมไม่ทราบที่ลงส้วมหลุมที่มีระบบระบายอากาศ/ที่มีฐาน	ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่ระบายลงในที่อื่นๆ ส้วมหลุมที่ไม่มีฐานใส่ภาชนะ/ปล่อยลงที่อื่นๆ/อื่นๆ			
<b>ภาค</b>								
กรุงเทพมหานคร	17.0	82.8	0.2	0.0	0.0	0.0	100.0	8,862
กลาง	8.7	90.7	0.4	0.0	0.1	0.0	100.0	19,568
เหนือ	4.2	92.6	2.8	0.0	0.2	0.2	100.0	12,700
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.3	98.1	0.8	0.0	0.7	0.1	100.0	27,671
ใต้	4.0	90.6	3.7	0.7	0.4	0.6	100.0	10,232
<b>พื้นที่</b>								
ในเขตเทศบาล	8.7	90.2	0.7	0.2	0.2	0.0	100.0	33,424
นอกเขตเทศบาล	2.8	94.6	1.8	0.0	0.5	0.3	100.0	45,609
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>								
ไม่มีการศึกษา	3.4	89.5	6.2	0.1	0.5	0.4	100.0	4,508
ประถมศึกษา	3.6	94.5	1.2	0.1	0.4	0.2	100.0	49,886
มัธยมศึกษา	8.6	90.0	1.0	0.1	0.3	0.1	100.0	15,052
สูงกว่ามัธยมศึกษา	10.5	89.0	0.3	0.1	0.1	0.0	100.0	9,468
ไม่ทราบ	9.2	89.0	1.0	0.4	0.0	0.3	100.0	119
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>								
ยากจนมาก	1.0	94.1	3.1	0.0	1.1	0.7	100.0	15,807
ยากจน	2.1	96.2	0.8	0.1	0.6	0.1	100.0	15,807
ปานกลาง	4.2	94.3	1.3	0.1	0.1	0.0	100.0	15,806
ร่ำรวย	6.3	92.4	1.1	0.1	0.0	0.0	100.0	15,806
ร่ำรวยมาก	13.1	86.5	0.3	0.1	0.0	0.0	100.0	15,808
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>								
ไทย	5.2	92.8	1.3	0.1	0.4	0.2	100.0	77,902
ไม่ใช่ไทย	13.2	80.7	6.0	0.1	0.0	0.0	100.0	1,029
<b>ยอดรวม</b>	<b>5.3</b>	<b>92.7</b>	<b>1.3</b>	<b>0.1</b>	<b>0.4</b>	<b>0.2</b>	<b>100.0</b>	<b>79,033</b>

\*มีข้อมูล 102 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

จากตาราง WS5 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 99.4 ของประชากรในประเทศไทยอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีการกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย เมื่อพิจารณาตามลักษณะภูมิหลังแทบจะไม่พบความแตกต่างหรือพบเพียงเล็กน้อยสำหรับครัวเรือนที่มีการกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัยนั้น ส่วนใหญ่ใช้ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่ระบายสู่ถังปฏิกรณ์ (ร้อยละ 92.7) เป็นที่น่าสังเกตว่าภาคใต้มีสัดส่วนครัวเรือนที่มีการกำจัดสิ่งขับถ่ายไม่ถูกสุขอนามัยสูงกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 1.0)

**ตาราง WS.6 การใช้ส้วมร่วมกัน**  
 ร้อยละการกระจายตัวของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามประเภทของการกำจัดสิ่งขับถ่าย และลักษณะของการใช้ส้วม (ส่วนส่วนตัว ส้วมสาธารณะ และใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่น) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัย					การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ไม่ถูกสุขอนามัย				ไม่มีห้องส้วมหรือถ่ายตามทุ่งไม่หรือทุ่งนา	รวม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ไม่ได้ใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่น <sup>1</sup>	ใช้ส้วมสาธารณะ	ใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่น ไม่เกิน 5 ครัวเรือน	มากกว่า 5 ครัวเรือน	ไม่ทราบ	ไม่ได้ใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่น	ใช้ส้วมสาธารณะ	ใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่นไม่เกิน 5 ครัวเรือน				
<b>ภาค</b>												
กรุงเทพมหานคร	94.9	0.2	4.1	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	8,862	
กลาง	98.5	0.1	1.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	19,568	
เหนือ	97.5	0.0	1.9	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.2	100.0	12,700	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	96.9	0.4	1.8	0.0	0.1	0.7	0.0	0.0	0.1	100.0	27,671	
ใต้	97.0	0.1	1.8	0.0	0.0	0.2	0.1	0.2	0.6	100.0	10,232	
<b>พื้นที่</b>												
ในเขตเทศบาล	97.2	0.3	2.1	0.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	33,424	
นอกเขตเทศบาล	97.2	0.1	1.8	0.1	0.0	0.5	0.0	0.1	0.3	100.0	45,609	
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>												
ไม่มีการศึกษา	95.5	0.1	3.4	0.2	0.0	0.3	0.1	0.0	0.4	100.0	4,508	
ประถมศึกษา	97.1	0.1	1.9	0.1	0.0	0.4	0.0	0.0	0.2	100.0	49,886	
มัธยมศึกษา	97.4	0.2	1.8	0.2	0.0	0.2	0.0	0.1	0.1	100.0	15,052	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	98.2	0.6	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	9,468	
ไม่ทราบ	93.7	0.0	6.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	100.0	119	
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>												
ยากจนมาก	94.8	0.1	3.0	0.2	0.1	1.0	0.0	0.1	0.7	100.0	15,807	
ยากจน	96.5	0.1	2.5	0.2	0.0	0.5	0.0	0.1	0.1	100.0	15,807	
ปานกลาง	97.1	0.3	2.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	15,806	
ร่ำรวย	98.7	0.2	0.9	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	15,806	
ร่ำรวยมาก	99.0	0.3	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	15,808	
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>												
ไทย	97.3	0.2	1.8	0.1	0.0	0.3	0.0	0.0	0.2	100.0	77,902	
ไม่ใช่ไทย	91.6	0.3	6.2	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,029	
<b>ยอดรวม</b>	<b>97.2</b>	<b>0.2</b>	<b>1.9</b>	<b>0.1</b>	<b>0.0</b>	<b>0.3</b>	<b>0.0</b>	<b>0.0</b>	<b>0.2</b>	<b>100.0</b>	<b>79,033</b>	

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.3; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.9

\*มีข้อมูล 102 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) และโครงการติดตามร่วมกัน (Joint Monitoring Programme: JMP) เรื่องน้ำและสุขาภิบาล ระหว่างองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ได้จัดประเภทครัวเรือนว่าเป็นครัวเรือนที่กำจัดสิ่งขับถ่ายไม่ถูกสุขอนามัย แม้ว่าจะมีการกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกวิธี แต่มีการใช้ส้วมร่วมกันตั้งแต่ 2 ครัวเรือนขึ้นไป หรือใช้ส้วมสาธารณะ ฉะนั้นการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูกสุขอนามัยซึ่งใช้ในรายงานฉบับนี้ และในตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) จะหมายถึงการกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัยซึ่งไม่มีการใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่น

## บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล

เมื่อพิจารณาตามค่านิยามข้างต้นในตาราง WS.6 พบว่า คร้วเรือนที่กำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัยและไม่มีการใช้ส้วมร่วมกันมีร้อยละ 97.2 มีเพียงร้อยละ 2.0 ใช้ส้วมร่วมกับคร้วเรือนอื่น และร้อยละ 0.2 ใช้ส้วมสาธารณะ นอกจากนี้ คร้วเรือนในเขตเทศบาลมีการใช้ส้วมร่วมกันสูงกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย (ร้อยละ 2.3 และ 1.9 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาคร้วเรือนที่กำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัยและไม่มีการใช้ส้วมร่วมกันตามลักษณะภูมิหลัง ไม่พบความแตกต่างมากนักในแต่ละลักษณะ

วิธีการที่ต้องปลอดภัยในการกำจัดอุจจาระของเด็ก คือ การให้เด็กถ่ายอุจจาระในห้องส้วมหรือโดยการทิ้ง/ชะล้างอุจจาระลงสู่ส้วมชักโครก/ ส้วมซึม หรือส้วมหลุม การกำจัดอุจจาระของเด็กอายุ 0–2 ปี ได้แสดงไว้ในตาราง WS.7

ประเด็นที่สำคัญสำหรับประเทศไทย คือ ปัจจุบันการใช้ผ้าอ้อมสำเร็จรูปเป็นที่นิยมอย่างมากในคุณแม่สมัยใหม่ และโดยปกติหลังจากใช้แล้วจะกำจัดโดยการทิ้งลงถังขยะ ซึ่งจัดว่าเป็นวิธีที่ไม่ปลอดภัย ตาราง WS.7 แสดงให้เห็นว่าการกำจัดอุจจาระของเด็กอายุ 0–2 ปีด้วยวิธีทิ้งลงถังขยะมีถึง 1 ใน 3 (ร้อยละ 32.1) ในภาพรวม ร้อยละ 56.9 ของเด็กมีการกำจัดอุจจาระซึ่งถ่ายครั้งสุดท้ายอย่างปลอดภัย โดยภาคเหนือมีสัดส่วนการกำจัดอุจจาระอย่างปลอดภัยสูงที่สุดถึงร้อยละ 67.1 ส่วนภาคใต้มีสัดส่วนต่ำสุดเพียงร้อยละ 44.5 เป็นที่น่าสังเกตว่ากรุงเทพมหานครมีสัดส่วนดังกล่าวเพียงร้อยละ 44.7 เมื่อพิจารณาความแตกต่างตามลักษณะภูมิหลัง พบความแตกต่างสูงสุดตามฐานะทางเศรษฐกิจของคร้วเรือน โดยคร้วเรือนที่ยากจนมากร้อยละ 64.9 มีการกำจัดอุจจาระอย่างปลอดภัย และลดลงเหลือร้อยละ 48.7 ในคร้วเรือนที่ร่ำรวยมาก โดยเป็นที่น่าสนใจกว่าตัวชี้วัดการกำจัดอุจจาระอย่างปลอดภัยมีค่าต่ำมากในกรุงเทพมหานคร และในคร้วเรือนที่ร่ำรวยมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความนิยมในการใช้ผ้าอ้อมสำเร็จรูป

ในรายงานปี 2551 โครงการติดตามร่วมกันระหว่างองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) เรื่องน้ำและสุขาภิบาล (JMP) ได้พัฒนาวิธีการในการนำเสนอตัวเลข โดยการจัดจำแนกและจัดเรียงข้อมูลเรื่องน้ำดื่มและสุขาภิบาล ซึ่งสะท้อนภาพออกมาในลักษณะขั้นบันได ซึ่งทำให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มลักษณะบันได 3 ชั้นสำหรับน้ำดื่ม และบันได 4 ชั้นสำหรับสุขาภิบาล ซึ่งโครงการติดตามร่วมกัน (JMP) ได้กำหนดความชัดเจนในการแบ่งสัดส่วนประชากรที่ไม่มีการกำจัดสิ่งขับถ่ายเลย รวมถึงการใช้ส้วมที่ถูกสุขอนามัยแต่ใช้ร่วมกับผู้อื่น ให้ถือว่าเป็นการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ไม่ถูกสุขอนามัย ตาราง WS.8 นำเสนอร้อยละของประชากรในคร้วเรือนจำแนกตามขั้นบันไดของน้ำดื่ม และขั้นบันไดของสุขาภิบาล นอกจากนี้ยังได้นำเสนอร้อยละของสมาชิกในคร้วเรือนซึ่งดื่มน้ำที่สะอาดและมีการกำจัดอุจจาระอย่างถูกสุขอนามัย

จากตารางพบว่าร้อยละ 97.0 ของประชากรดื่มน้ำจากแหล่งที่สะอาด และร้อยละ 97.2 มีการกำจัดอุจจาระอย่างถูกสุขอนามัย ส่วนประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งที่สะอาดและมีการกำจัดอุจจาระอย่างถูกสุขอนามัย คิดเป็นร้อยละ 94.3 พบความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและเชื้อชาติของหัวหน้าคร้วเรือน กล่าวคือผู้ที่อาศัยในคร้วเรือนที่หัวหน้าคร้วเรือนมีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีแนวโน้มที่จะดื่มน้ำจากแหล่งที่สะอาด และมีการกำจัดอุจจาระอย่างถูกสุขอนามัยในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ที่อาศัยในคร้วเรือนที่หัวหน้าคร้วเรือนไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 97.1 และ 81.6 ตามลำดับ) สัดส่วนดังกล่าวของผู้ที่อาศัยในคร้วเรือนที่หัวหน้าคร้วเรือนมีเชื้อชาติไทยเท่ากับร้อยละ 94.5 เปรียบเทียบกับร้อยละ 81.9 ของผู้ที่อาศัยในคร้วเรือนที่หัวหน้าคร้วเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทย

**ตาราง WS.7 การกำจัดอุจจาระของเด็ก**

ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุ 0-2 ปี จำแนกตามสถานที่ทิ้งอุจจาระเด็ก และร้อยละของเด็กอายุ 0-2 ปี ที่มีการกำจัดอุจจาระซึ่งถ่ายครั้งสุดท้ายอย่างปลอดภัย ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	สถานที่ทิ้งอุจจาระเด็ก									ร้อยละของเด็กที่มีการกำจัดอุจจาระซึ่งถ่ายครั้งสุดท้ายอย่างปลอดภัย <sup>1</sup>	จำนวนเด็กอายุ 0-2 ปี
	เด็กถ่ายอุจจาระในห้องส้วม	ทิ้งในห้องส้วม	ทิ้งลงในระบายน้ำหรือลำน้ำ	ทิ้งในถังขยะ	ฝัง	ทิ้งในที่โล่ง	อื่นๆ	ไม่ทราบ	รวม		
<b>ประเภทของห้องส้วมที่ใช้ในครัวเรือน</b>											
ถูกสุขอนามัย	23.3	34.0	1.3	32.2	5.7	2.7	0.8	0.1	100.0	57.3	5,753
ไม่ถูกสุขอนามัย	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	30
ไม่มีห้องส้วม	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	18
<b>ภาค</b>											
กรุงเทพมหานคร	17.8	27.0	0.1	54.9	0.0	0.1	0.1	0.0	100.0	44.7	504
กลาง	20.0	33.1	2.6	39.8	1.7	2.5	0.2	0.0	100.0	53.1	1,375
เหนือ	24.6	42.5	2.0	21.0	3.6	4.4	1.8	0.1	100.0	67.1	861
ตะวันออกเฉียงเหนือ	26.9	36.1	0.5	23.2	10.6	2.0	0.4	0.2	100.0	63.0	2,198
ใต้	20.6	23.9	1.1	40.3	6.3	5.4	2.3	0.0	100.0	44.5	862
<b>พื้นที่</b>											
ในเขตเทศบาล	21.6	29.9	1.4	42.2	2.3	2.2	0.3	0.1	100.0	51.5	2,238
นอกเขตเทศบาล	24.1	36.2	1.2	25.8	8.2	3.2	1.2	0.1	100.0	60.4	3,562
<b>การศึกษาของมารดา</b>											
ไม่มีการศึกษา	24.9	35.0	2.0	14.3	9.3	9.0	4.6	1.0	100.0	59.9	192
ประถมศึกษา	27.1	35.5	1.3	23.2	8.5	3.8	0.5	0.2	100.0	62.5	2,142
มัธยมศึกษา	20.9	32.8	1.8	36.2	5.1	2.0	1.2	0.0	100.0	53.7	2,390
สูงกว่ามัธยมศึกษา	20.1	32.3	0.1	43.9	1.8	1.6	0.2	0.0	100.0	52.4	1,077
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>											
ยากจนมาก	25.0	39.9	0.7	14.4	13.6	5.5	0.6	0.2	100.0	64.9	1,104
ยากจน	22.1	34.1	1.7	28.6	8.9	3.5	0.8	0.2	100.0	56.2	1,294
ปานกลาง	23.8	33.0	2.3	32.6	4.3	2.3	1.7	0.0	100.0	56.7	1,303
ร่ำรวย	24.7	32.4	0.7	37.9	1.4	2.1	0.7	0.1	100.0	57.1	1,148
ร่ำรวยมาก	19.8	28.9	0.5	49.7	0.6	0.5	0.1	0.0	100.0	48.7	952
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>											
ไทย	23.3	33.9	1.1	32.2	5.9	2.7	0.8	0.1	100.0	57.2	5,681
ไม่ใช่ไทย	15.4	29.3	12.8	30.6	3.6	6.8	1.5	0.0	100.0	44.6	113
<b>ยอดรวม</b>	<b>23.2</b>	<b>33.8</b>	<b>1.3</b>	<b>32.1</b>	<b>5.9</b>	<b>2.8</b>	<b>0.8</b>	<b>0.1</b>	<b>100.0</b>	<b>56.9</b>	<b>5,801</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.4

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*มีข้อมูล 6 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

บทที่ 6 น้ำและสุขาภิบาล

ตาราง WS.8 การดื่มน้ำที่สะอาดและการใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะเชิงลำดับขั้นบันได

ร้อยละของประชากรในครัวเรือน จำแนกตามการดื่มน้ำที่สะอาดและการใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะเชิงลำดับขั้นบันได ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของประชากรในครัวเรือนที่:											จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
	ดื่มน้ำที่สะอาด <sup>1</sup>		ดื่มน้ำที่ไม่สะอาด	รวม	การกำจัดสิ่งขี้ถ่ายที่ถูกสุขลักษณะ <sup>2</sup>	การกำจัดสิ่งขี้ถ่ายที่ไม่ถูกสุขลักษณะ			รวม	การดื่มน้ำที่สะอาดและการใช้ส้วมที่ถูกต้อง		
	น้ำประปาที่เข้าบ้านหรือบริเวณบ้าน	แหล่งน้ำดื่มสะอาดอื่นๆ				ใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่น	ใช้ส้วมไม่ถูกสุขลักษณะ	ไม่มีห้องส้วมหรือถ่ายตามพุ่มไม้หรือทุ่งนา				
<b>ภาค</b>												
กรุงเทพมหานคร	99.5	0.5	0.0	100.0	94.9	5.1	0.0	0.0	100.0	94.9	8,862	
กลาง	68.4	30.2	1.4	100.0	98.5	1.3	0.1	0.0	100.0	97.1	19,568	
เหนือ	61.5	33.1	5.4	100.0	97.5	2.0	0.2	0.2	100.0	92.3	12,700	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	32.6	66.2	1.2	100.0	96.9	2.2	0.7	0.1	100.0	95.8	27,671	
ใต้	43.5	46.1	10.4	100.0	97.0	1.9	0.4	0.6	100.0	87.1	10,232	
<b>พื้นที่</b>												
ในเขตเทศบาล	76.0	22.3	1.7	100.0	97.2	2.6	0.2	0.0	100.0	95.6	33,424	
นอกเขตเทศบาล	39.6	56.4	4.0	100.0	97.2	2.0	0.5	0.3	100.0	93.4	45,609	
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>												
ไม่มีการศึกษา	44.7	40.7	14.6	100.0	95.5	3.6	0.5	0.4	100.0	81.6	4,508	
ประถมศึกษา	45.6	51.9	2.5	100.0	97.1	2.2	0.4	0.2	100.0	94.8	49,886	
มัธยมศึกษา	69.5	28.1	2.4	100.0	97.4	2.3	0.3	0.1	100.0	95.0	15,052	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	86.3	12.6	1.1	100.0	98.2	1.7	0.1	0.0	100.0	97.1	9,468	
ไม่ทราบ	62.5	17.7	19.8	100.0	93.7	6.0	0.0	0.3	100.0	73.8	119	
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>												
ยากจนมาก	17.7	78.3	4.0	100.0	94.8	3.4	1.1	0.7	100.0	91.0	15,807	
ยากจน	39.5	56.9	3.6	100.0	96.5	2.8	0.6	0.1	100.0	93.1	15,807	
ปานกลาง	55.7	40.4	3.9	100.0	97.1	2.8	0.1	0.0	100.0	93.2	15,806	
ร่ำรวย	72.0	25.2	2.9	100.0	98.7	1.3	0.0	0.0	100.0	95.9	15,806	
ร่ำรวยมาก	90.2	9.2	0.6	100.0	99.0	1.0	0.0	0.0	100.0	98.4	15,808	
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>												
ไทย	54.8	42.3	2.9	100.0	97.3	2.2	0.4	0.2	100.0	94.5	77,902	
ไม่ใช่ไทย	70.0	19.6	10.3	100.0	91.6	8.4	0.0	0.0	100.0	81.9	1,029	
<b>ยอดรวม</b>	<b>55.0</b>	<b>42.0</b>	<b>3.0</b>	<b>100.0</b>	<b>97.2</b>	<b>2.3</b>	<b>0.4</b>	<b>0.2</b>	<b>100.0</b>	<b>94.3</b>	<b>79,033</b>	

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.8 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 4.3; ตัวชี้วัด MDG ที่ 7.9

\*มีข้อมูล 102 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

# บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์



## ภาวะเจริญพันธุ์

การวัดภาวะเจริญพันธุ์ในช่วง 1 ปีก่อนหน้าการสำรวจแสดงไว้ในตาราง RH.1A ใน MICS4 อัตราเจริญพันธุ์รายอายุ (Age-specific fertility rate: ASFR) และอัตราเจริญพันธุ์รวม (Total fertility rate: TFR) คำนวณโดยใช้ข้อมูลวันเดือนปีเกิดของบุตรคนสุดท้ายของสตรีแต่ละคน และใช้ช่วงเวลาฐาน คือ 1 ปีก่อนการสำรวจ (1-12 เดือน) อัตราที่คำนวณได้นี้ต่ำกว่าที่ควรเป็นเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดข้อมูลเกี่ยวกับการให้กำเนิดบุตรหลายคนพร้อมกัน (แฝดสองหรือแฝดสาม เป็นต้น) รวมถึงสตรีที่อาจคลอดบุตรมากกว่า 1 ครั้งในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ก่อนการสำรวจ อัตราเจริญพันธุ์รวมหาได้จากผลรวมอัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ 5 ปีของสตรีอายุ 15-49 ปี อัตราเจริญพันธุ์รวม คือ จำนวนบุตรโดยเฉลี่ยที่ผู้หญิงสามารถให้กำเนิดได้ตลอดช่วงวัยเจริญพันธุ์ของตน (โดยมีสมมติฐานว่าอัตราเจริญพันธุ์ยังคงเท่ากับในปัจจุบัน) ส่วนอัตราเจริญพันธุ์ทั่วไป (General fertility rate: GFR) คือ จำนวนการเกิดมีชีพในเวลาที่กำหนดของผู้หญิงอายุ 15-49 ปี 1,000 คน และอัตราเกิดอย่างหยาบ (Crude birth rate: CBR) คือ จำนวนการเกิดมีชีพในเวลาที่กำหนดต่อประชากร 1,000 คน

ตาราง RH.1A อัตราเจริญพันธุ์

อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุ อัตราเจริญพันธุ์ทั่วไป และอัตราเกิดอย่างหยาบในช่วง 1 ปีก่อนการสำรวจ จำแนกตามพื้นที่ในประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม
<b>อายุ</b>			
15-19 <sup>1</sup>	55	63	60
20-24	69	142	106
25-29	87	95	91
30-34	61	74	68
35-39	30	40	35
40-44	8	4	6
45-49	0	0	0
อัตราเจริญพันธุ์รวม (TFR)	1.5	2.1	1.8
อัตราเจริญพันธุ์ทั่วไป (GFR)	49	60	55
อัตราเกิดอย่างหยาบ (CBR)	10	13	12

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.4

## บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

ตาราง RH.1A แสดงภาวะเจริญพันธุ์ในปัจจุบันของประเทศไทย ระดับประเทศ และเขตการปกครอง อัตราเจริญพันธุ์รวมในช่วง 1 ปี ก่อนหน้าการสำรวจโครงการ MICS คือ 1.8 คนต่อสตรีหนึ่งคน อัตราเจริญพันธุ์รวมนอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล (2.1 และ 1.5 คน ตามลำดับ) โดยเฉพาะในกลุ่มสตรีอายุ 15-39 ปี

ความแตกต่างระหว่างในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลเห็นได้ชัดในกลุ่มอายุ 20-24 ปี คือ 69 คน ต่อสตรี 1,000 คน สำหรับในเขตเทศบาล และ 142 คน สำหรับนอกเขตเทศบาล และพบว่าในช่วงวัยรุ่น (15-19 ปี) อัตราเจริญพันธุ์เท่ากับ 60 คน ต่อสตรี 1,000 คน จากนั้นเพิ่มเป็น 106 คน ต่อสตรีอายุ 20-24 ปี 1,000 คน และเริ่มลดลงตามลำดับ

ตาราง RH.1B อัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม

อัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม ในช่วง 1 ปีก่อนการสำรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น <sup>1</sup> (อัตราเจริญพันธุ์รายกลุ่มอายุของสตรีอายุ 15-19 ปี)	อัตราเจริญพันธุ์รวม
<b>ภาค</b>		
กรุงเทพมหานคร	45	1.2
กลาง	60	1.8
เหนือ	47	1.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	73	2.2
ใต้	53	2.0
<b>พื้นที่</b>		
ในเขตเทศบาล	55	1.5
นอกเขตเทศบาล	63	2.1
<b>การศึกษาของสตรี</b>		
ไม่มีการศึกษา	(*)	1.1
ประถมศึกษา	224	2.9
มัธยมศึกษา	59	2.1
สูงกว่ามัธยมศึกษา	7	1.2
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>		
ยากจนมาก	85	2.2
ยากจน	59	2.2
ปานกลาง	74	2.1
ร่ำรวย	67	1.7
ร่ำรวยมาก	16	1.3
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>		
ไทย	60	1.8
ไม่ใช่ไทย	28	1.9
<b>ยอดรวม</b>	<b>60</b>	<b>1.8</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.4

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง RH.1B แสดงอัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวม อัตราการมีบุตรของสตรีวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี คือ จำนวนบุตรที่ผู้หญิงอายุ 15-19 ปีให้กำเนิดในช่วง 1 ปีก่อนหน้าการสำรวจหารด้วยค่าเฉลี่ยจำนวนผู้หญิงอายุ 15-19 ปี ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยนำเสนอในลักษณะต่อสตรี 1,000 คน ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าอัตราการให้

กำเนิดบุตรของวัยรุ่นในประเทศไทยเท่ากับ 60 โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการให้กำเนิดบุตรของแม่วัยรุ่นสูงสุด ขณะที่อัตราดังกล่าวในกรุงเทพมหานครต่ำสุด (73 และ 45 คนต่อสตรี 1,000 คน ตามลำดับ) อัตราการมีบุตรของสตรีวัยรุ่นนอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล (63 และ 55 คนต่อสตรี 1,000 คน ตามลำดับ) และพบว่าอัตราการมีบุตรของสตรีวัยรุ่น มีค่าสูงในครัวเรือนที่ยากจนมาก

นอกจากนี้ ตาราง RH.1B ยังแสดงให้เห็นว่าอัตราเจริญพันธุ์รวมมีความแตกต่างกันไปในแต่ละลักษณะภูมิหลังเช่นกัน โดยพบค่าสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและต่ำสุดในกรุงเทพมหานคร (2.2 และ 1.2 ตามลำดับ) อัตราเจริญพันธุ์รวมของสตรีในครัวเรือนที่ยากจนมีค่าสูงกว่าครัวเรือนที่ฐานะดีกว่า และยังพบว่าทั้งอัตราการมีบุตรของวัยรุ่นและอัตราเจริญพันธุ์รวมของสตรีในเขตเทศบาลมีค่าต่ำกว่านอกเขตเทศบาล

ตาราง RH.2 การให้กำเนิดบุตรในวัยรุ่น

ร้อยละของสตรีอายุ 15-19 ปีที่มีบุตร ที่ตั้งครรภ์บุตรคนแรก ที่เริ่มมีภาวะดูแลบุตร ที่มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี และร้อยละของสตรีอายุ 20-24 ปีที่มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของสตรีอายุ 15-19 ปีที่:				จำนวนสตรีอายุ 15-19 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-24 ปีที่มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี <sup>1</sup>	จำนวนสตรีอายุ 20-24 ปี
	มีบุตร	ตั้งครรภ์บุตรคนแรก	เริ่มมีภาวะดูแลบุตร	มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี			
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	8.0	2.0	10.0	0.2	384	12.2	356
กลาง	8.2	1.2	9.4	0.7	748	14.3	627
เหนือ	9.1	2.1	11.2	0.1	454	15.0	296
ตะวันออกเฉียงเหนือ	9.7	1.8	11.5	0.2	1,094	14.6	576
ใต้	10.0	1.5	11.5	0.3	401	7.9	379
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	8.2	1.3	9.5	0.2	1,325	12.7	1,092
นอกเขตเทศบาล	9.7	1.9	11.6	0.4	1,755	13.4	1,142
<b>การศึกษา</b>							
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	12	10.6	43
ประถมศึกษา	34.3	3.0	37.3	2.5	150	35.0	181
มัธยมศึกษา	8.4	1.8	10.2	0.2	2,632	18.6	1,150
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1.8	0.0	1.8	0.0	286	1.2	860
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	11.8	2.4	14.2	0.1	536	22.1	279
ยากจน	10.1	1.4	11.5	0.9	641	15.1	410
ปานกลาง	11.7	2.6	14.3	0.3	569	13.6	555
ร่ำรวย	9.7	1.4	11.1	0.2	705	11.3	524
ร่ำรวยมาก	2.6	0.8	3.4	0.0	629	7.1	467
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>							
ไทย	9.1	1.7	10.8	0.3	3,035	13.2	2,166
ไม่ใช่ไทย	5.1	0.0	5.1	0.0	41	9.9	63
<b>ยอดรวม</b>	<b>9.1</b>	<b>1.7</b>	<b>10.8</b>	<b>0.3</b>	<b>3,080</b>	<b>13.0</b>	<b>2,234</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.2

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*มีข้อมูล 5 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง



## บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

การมีเพศสัมพันธ์และการให้กำเนิดบุตรในช่วงต้นของชีวิตก่อให้เกิดความเสี่ยงสำหรับวัยรุ่นทั่วโลก ตาราง RH.2 แสดงข้อมูลการให้กำเนิดบุตรของสตรีอายุ 15-19 ปี และ 20-24 ปี ส่วนตาราง RH.3 แสดงแนวโน้มการมีภาวะดูแลบุตร

จากตาราง RH.2 พบว่า ร้อยละ 9.1 ของสตรีอายุ 15-19 ปีมีบุตรแล้ว ร้อยละ 1.7 กำลังตั้งครรภ์บุตรคนแรก ร้อยละ 10.8 เริ่มมีภาระในการดูแลบุตร และร้อยละ 0.3 มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี เมื่อพิจารณาระหว่างภาค พบว่า สตรีในภาคกลางมีบุตรก่อนอายุ 15 ปีในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 0.7 เปรียบเทียบกับร้อยละ 0.3 หรือต่ำกว่า) และเป็นที่น่าสนใจกว่าสัดส่วนที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดของสตรีนอกเขตเทศบาลสูงกว่าสตรีในเขตเทศบาล

สำหรับสัดส่วนของสตรีอายุ 20-24 ปีที่ให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปีเท่ากับร้อยละ 13 โดยในภาคใต้มีอัตราการให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปีต่ำสุดเพียงร้อยละ 7.9 ขณะที่ภาคอื่นมากกว่าร้อยละ 12 และพบว่าอัตราการให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปีของสตรีอายุ 20-24 ปีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน กล่าวคือ สตรีอายุ 20-24 ปีในครัวเรือนที่ยากจนมาร้อยละ 22.1 ให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี ในขณะที่สตรีในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากมีเพียงร้อยละ 7.1

ตาราง RH.3 แสดงให้เห็นว่าการมีภาระดูแลบุตรก่อนอายุ 18 ปีพบมากในกลุ่มสตรีอายุ 20-24 40-44 และ 45-49 ปี ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 และยังพบว่าการมีภาระดูแลบุตรของสตรีนอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนสูงกว่าในเขตเทศบาลในทุกกลุ่มอายุ

### ตาราง RH.3 แนวโน้มการมีภาระดูแลบุตร

ร้อยละของสตรีที่มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี จำแนกตามพื้นที่และกลุ่มอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

อายุ (ปี)	ในเขตเทศบาล				นอกเขตเทศบาล				ทั้งหมด			
	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่มีบุตรก่อนอายุ 15 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่มีบุตรก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี
15-19	0.2	1,325	-	-	0.4	1,755	-	-	0.3	3,080	-	-
20-24	0.6	1,092	12.7	1,092	0.6	1,142	13.4	1,142	0.6	2,234	13.0	2,234
25-29	0.3	1,276	5.5	1,276	0.7	1,214	8.5	1,214	0.5	2,490	7.0	2,490
30-34	0.5	1,544	6.6	1,544	0.7	1,568	9.2	1,568	0.6	3,113	7.9	3,113
35-39	0.5	1,551	6.6	1,551	0.4	1,886	9.7	1,886	0.4	3,437	8.3	3,437
40-44	0.6	1,619	8.6	1,619	0.8	2,194	11.3	2,194	0.7	3,814	10.1	3,814
45-49	0.8	1,665	9.4	1,665	0.6	2,148	13.2	2,148	0.7	3,813	11.5	3,813
<b>ยอดรวม</b>	<b>0.5</b>	<b>10,072</b>	<b>8.1</b>	<b>8,747</b>	<b>0.6</b>	<b>11,909</b>	<b>11.0</b>	<b>10,153</b>	<b>0.6</b>	<b>21,981</b>	<b>9.6</b>	<b>18,901</b>

## การคุมกำเนิด

การวางแผนคุมกำเนิดเป็นเรื่องสำคัญต่อสุขภาพของสตรีและเด็ก ดังนี้ 1) ช่วยป้องกันสตรีจากการตั้งครรภ์ในขณะอายุน้อยหรืออายุมากเกินไป 2) ช่วยเว้นระยะการมีบุตร และ 3) ช่วยในการจำกัดจำนวนบุตร การให้คูสมรสทุกคนได้รับข้อมูลข่าวสารและรับบริการเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในขณะอายุน้อยเกินไป การตั้งครรภ์ถี่เกินไป การตั้งครรภ์ขณะอายุมากเกินไป หรือจำนวนบุตรมากเกินไป

การคุมกำเนิดที่นำเสนอผลในที่นี่ หมายถึง การคุมกำเนิดของสตรีอายุ 15–49 ปีที่สมรสหรือกำลังอยู่กับชาย ทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส

จากตาราง RH.4 แสดงให้เห็นว่า สตรีสมรสในประเทศไทย ร้อยละ 79.3 กำลังคุมกำเนิดวิธีใดวิธีหนึ่ง ยาเม็ดคุมกำเนิดเป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมาคือการทำหมันหญิง (ร้อยละ 27.4) และยาฉีดคุมกำเนิด (ร้อยละ 12.6) การหลังภายนอกและการใช้ถุงยางอนามัยชายอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1-3 และพบว่าน้อยกวาร้อยละ 1 คุมกำเนิดโดยใช้ห่วงอนามัย นักระยะปลอดภัย หมันชาย ยาฝัง และอื่น ๆ

ตาราง RH.4 การคุมกำเนิด															
ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กับชาย จำแนกตามการคุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2555															
ไม่ได้คุมกำเนิด	คุมกำเนิดด้วยวิธี:														จำนวนสตรีที่สมรสหรืออยู่กับชาย
	หมันหญิง	หมันชาย	ห่วงอนามัย	ยาฉีด	ยาฝัง	ยาเม็ด	ถุงยางอนามัยชาย	นักระยะปลอดภัย	หลังนอกของคลอด	อื่นๆ*	วิธีสมัยใหม่	วิธีดั้งเดิม	วิธีใดวิธีหนึ่ง <sup>1</sup>		
<b>ภาค</b>															
กรุงเทพมหานคร	24.3	24.0	1.0	0.5	6.9	1.0	33.9	3.5	1.3	3.2	0.4	71.2	4.6	75.8	1,666
กลาง	18.7	24.9	1.2	0.5	11.9	0.8	37.8	2.4	0.5	1.2	0.1	79.5	1.8	81.3	3,868
เหนือ	18.6	26.0	0.2	0.6	18.8	0.7	31.0	2.6	0.2	1.2	0.2	79.9	1.5	81.4	2,294
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.3	34.6	0.2	1.1	13.1	0.5	28.2	2.5	0.5	0.8	0.2	80.3	1.4	81.7	5,131
ใต้	30.3	18.5	0.0	1.2	10.0	1.0	30.8	2.9	2.0	2.9	0.4	64.5	5.2	69.7	2,018
<b>พื้นที่</b>															
ในเขตเทศบาล	21.8	27.5	0.6	0.6	9.8	0.7	32.4	3.0	1.1	2.2	0.3	74.8	3.4	78.2	6,396
นอกเขตเทศบาล	19.9	27.4	0.5	0.9	14.6	0.7	31.9	2.4	0.5	1.0	0.2	78.4	1.6	80.0	8,581
<b>อายุ</b>															
15-19	26.8	1.3	0.0	0.4	20.0	0.3	42.9	3.4	1.7	2.8	0.5	68.3	4.9	73.2	502
20-24	25.7	3.9	0.0	0.6	15.8	1.4	47.0	3.3	0.6	1.6	0.1	72.0	2.3	74.3	1,156
25-29	27.9	10.2	0.2	0.3	12.7	0.5	42.6	2.8	0.8	2.0	0.1	69.3	2.9	72.2	1,688
30-34	20.9	21.1	0.2	0.4	12.9	0.6	37.7	3.0	0.8	1.8	0.4	76.3	2.8	79.1	2,486
35-39	17.6	30.1	0.3	0.9	13.6	0.7	32.0	2.5	0.9	1.2	0.1	80.2	2.2	82.4	2,865
40-44	14.1	38.7	0.7	1.2	12.8	0.9	26.7	2.4	0.9	1.3	0.3	83.5	2.4	85.9	3,191
45-49	23.6	40.7	1.3	1.0	8.6	0.6	20.4	2.3	0.3	1.1	0.1	74.8	1.5	76.3	3,091
<b>จำนวนบุตร</b>															
0	57.5	0.4	0.6	0.1	3.6	0.3	29.3	4.0	1.7	2.3	0.3	38.4	4.1	42.5	1,844
1	25.7	4.6	0.3	0.9	15.1	1.1	45.2	3.7	0.9	2.2	0.2	71.1	3.2	74.3	4,307
2	9.3	41.7	0.6	0.9	13.9	0.8	28.9	2.2	0.5	1.1	0.2	89.0	1.7	90.7	6,279
3	10.2	52.8	0.5	1.2	11.9	0.2	20.7	1.1	0.4	0.9	0.2	88.4	1.4	89.8	2,025
4 ขึ้นไป	28.6	41.0	0.6	0.3	10.1	0.4	17.1	0.9	0.0	0.7	0.4	70.3	1.1	71.4	521

บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

ตาราง RH.4 การคุมกำเนิด (ต่อ)

ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินกับชาย จำแนกตามการคุมกำเนิด ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ไม่ได้คุมกำเนิด	คุมกำเนิดด้วยวิธี:													จำนวนสตรีที่สมรสหรืออยู่กินกับชาย	
	หมั้นหญิง	หมั้นชาย	ห่างอนาถ	ยาฉีด	ยาฝัง	ยาเม็ด	ถุงยางอนามัยชาย	นักระยะปลอดภัย	หลั่งนอกของคลอด	อื่นๆ*	วิธีสมัยใหม่	วิธีดั้งเดิม	วิธีใดหนึ่ง <sup>1</sup>		
<b>การศึกษา</b>															
ไม่มีการศึกษา	21.6	22.6	0.7	0.8	16.9	1.6	34.4	0.4	0.0	0.9	0.0	77.5	0.9	78.4	458
ประถมศึกษา	17.2	34.1	0.6	0.9	14.0	0.7	29.7	1.4	0.4	0.9	0.2	81.4	1.4	82.8	6,627
มัธยมศึกษา	20.3	22.1	0.5	0.9	13.4	0.8	37.0	2.9	0.6	1.4	0.2	77.5	2.2	79.7	5,155
สูงกว่ามัธยมศึกษา	29.9	22.1	0.4	0.4	6.9	0.7	28.5	5.5	2.0	3.2	0.4	64.9	5.2	70.1	2,737
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>															
ยากจนมาก	17.5	29.3	0.3	1.1	17.7	0.8	31.1	0.6	0.4	0.9	0.1	81.0	1.4	82.4	2,536
ยากจน	20.3	29.0	0.3	1.2	16.6	0.5	29.1	2.1	0.0	0.7	0.2	78.8	0.9	79.7	2,845
ปานกลาง	20.1	25.8	0.5	0.4	12.6	0.5	36.1	2.0	0.5	1.3	0.2	78.0	1.8	79.8	3,100
ร่ำรวย	20.0	25.5	0.4	0.8	10.7	1.1	36.4	2.6	0.8	1.4	0.3	77.7	2.3	80.0	3,346
ร่ำรวยมาก	25.0	28.1	1.1	0.6	6.8	0.7	27.2	5.4	2.0	3.1	0.2	69.9	5.1	75.0	3,151
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>															
ไทย	20.7	27.6	0.5	0.8	12.5	0.7	32.0	2.7	0.8	1.5	0.2	76.9	2.4	79.3	14,723
ไม่ใช่ไทย	23.0	14.9	0.0	0.0	15.2	2.4	42.6	0.3	0.2	1.3	0.0	75.4	1.6	77.0	235
<b>ยอดรวม</b>	<b>20.7</b>	<b>27.4</b>	<b>0.5</b>	<b>0.8</b>	<b>12.6</b>	<b>0.7</b>	<b>32.1</b>	<b>2.6</b>	<b>0.8</b>	<b>1.5</b>	<b>0.2</b>	<b>76.9</b>	<b>2.4</b>	<b>79.3</b>	<b>14,977</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.3; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.3

\*ได้แก่ ถุงยางอนามัยหญิง หมวกยาง โฟม สารหล่อลื่น กำลังให้นมบุตร (Lactational amenorrhea method: LAM)

\*\*มีข้อมูล 19 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

สตรีสมรสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคกลางมีอัตราการคุมกำเนิดสูง คิดเป็นร้อยละ 81.7 81.4 และ 81.3 ตามลำดับ ในขณะที่กรุงเทพมหานครมีการคุมกำเนิด ร้อยละ 75.8 ส่วนภาคใต้มีอัตราที่ต่ำสุด (ร้อยละ 69.7) สตรีอายุ 15-29 ปี คุมกำเนิดในสัดส่วนที่น้อยกว่าสตรีที่อายุมากกว่า กล่าวคือ สตรีอายุ 15-29 ปีมีอัตราการคุมกำเนิดอยู่ระหว่างร้อยละ 72-74 ในขณะที่สตรีที่มีอายุมากกว่ามีอัตราการคุมกำเนิดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 76 และเป็นที่น่าสังเกตว่าสตรีสมรสที่ไม่มีบุตรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.5) ไม่ได้กำลังคุมกำเนิดในช่วงเวลาทำการสำรวจ ร้อยละของสตรีที่มีการคุมกำเนิดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 78.4 ในกลุ่มสตรีที่ไม่มีการศึกษาเป็นร้อยละ 82.8 ในกลุ่มสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และเริ่มลดลงเหลือร้อยละ 79.7 และ 70.1 สำหรับสตรีที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า นอกจากนี้พบว่าวิธีการคุมกำเนิดมีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา นั่นคือ ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด รองลงมา คือ การทำหมันหญิง ในทางตรงกันข้าม ร้อยละ 29.7 ของสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด และร้อยละ 34.1 ทำหมันหญิง ส่วนอัตราการคุมกำเนิดของสตรีในครัวเรือนที่ยากจนมากสูงกว่าสตรีในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 82.5 และ 75.0 ตามลำดับ)

มากกว่า 3 ใน 4 ของสตรี (ร้อยละ 76.9) กำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่<sup>1</sup> ขณะที่เพียงร้อยละ 2.4 ใช้วิธีดั้งเดิม<sup>2</sup> การคุมกำเนิดด้วยวิธีดั้งเดิมในแต่ละลักษณะภูมิหลังพบสัดส่วนสูงสุด ดังนี้ สตรีในภาคใต้ (ร้อยละ 5.2) สตรีอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 4.9) สตรีที่ไม่มีบุตร (ร้อยละ 4.1) สตรีที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 5.2) และสตรีในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 5.1)

1 หมันหญิง หมันชาย ห่วงอนามัย ยาฉีด ยาฝัง ยาเม็ด ถุงยางอนามัย (ชาย/หญิง) และหมวกยาง/โฟม/สารหล่อลื่น

2 นักระยะปลอดภัย หลั่งนอกของคลอด กำลังให้นมบุตร

## ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด (Unmet need for contraception) หมายถึง สตรีที่สามารถมีบุตรได้และไม่ได้คุมกำเนิดแต่ต้องการที่จะเลื่อนการตั้งครรภ์ครั้งต่อไป (เว้นระยะห่างการมีบุตร) หรือต้องการจำกัดจำนวนบุตร ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ใน MICS คำนวณได้ด้วยชุดคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับการใช้การคุมกำเนิดวิธีต่าง ๆ ความสามารถในการมีบุตร และภาวะเจริญพันธุ์ในระดับที่พอใจ

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการเว้นระยะห่าง (Unmet need for spacing) หมายถึง ร้อยละของสตรีที่ไม่ได้คุมกำเนิด และ

- ไม่ได้ตั้งครรภ์และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร<sup>3</sup> และสามารถมีบุตรได้<sup>4</sup> และกล่าวว่าต้องการเว้นระยะการมีบุตรคนต่อไปอย่างน้อย 2 ปี หรือ
- ไม่ได้ตั้งครรภ์และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร และสามารถมีบุตรได้และไม่แน่ใจว่าต้องการมีบุตรอีกหรือไม่ หรือ
- ตั้งครรภ์และกล่าวว่าการตั้งครรถันั้นเกิดขึ้นผิดเวลา ซึ่งที่จริงต้องการคอยไปก่อน หรือ
- ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตรและกล่าวว่าการให้กำเนิดบุตรนั้นผิดเวลา ซึ่งที่จริงต้องการคอยไปก่อน

ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการจำกัดจำนวนบุตร (Unmet need for limiting) หมายถึง ร้อยละของสตรีที่ไม่ได้คุมกำเนิด และ

- ไม่ได้ตั้งครรภ์และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร และสามารถมีบุตรได้และกล่าวว่าจะไม่ต้องการมีบุตรอีก หรือ
- ตั้งครรภ์และกล่าวว่าจะไม่ต้องการมีบุตร หรือ
- ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตรและกล่าวว่าจะไม่ต้องการให้กำเนิดบุตร

ผลรวมของความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด คือ การรวมความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ด้านการเว้นระยะห่างและความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ด้านการจำกัดจำนวนบุตรเข้าด้วยกัน ตาราง RH.5 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 2.7 ของสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสมีความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิดด้านการเว้นระยะห่าง และร้อยละ 4.2 สำหรับด้านการจำกัดจำนวนบุตร เมื่อรวมตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกัน จะได้ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิดซึ่งเท่ากับร้อยละ 6.9 เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ด้านการเว้นระยะห่างมีค่าสูงในกลุ่มสตรีอายุน้อย ส่วนด้านการจำกัดจำนวนบุตรมีค่าสูงในกลุ่มสตรีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป และน่าสังเกตว่าสตรีอายุ 15-19 ปีมีอัตราความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิดสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น (ร้อยละ 11.5) นอกจากนี้ ยังพบความแตกต่างระหว่างภาค โดยความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิดสูงที่สุดในภาคใต้ และต่ำสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 12.7 และ 5.5 ตามลำดับ)

3 สตรีที่ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร หมายถึง สตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งไม่ได้กำลังตั้งครรถ์ และหลังคลอดบุตรคนสุดท้ายแล้วประจำเดือนไม่กลับมา

4 สตรีที่ไม่สามารถมีบุตรได้ หมายถึง สตรีที่ไม่ได้ตั้งครรถ์และไม่ได้ขาดประจำเดือนหลังคลอดบุตร และ (1ก) ประจำเดือนไม่มาอย่างน้อย 6 เดือน หรือ (1ข) ไม่เคยมีประจำเดือน หรือ (1ค) ประจำเดือนครั้งสุดท้ายก่อนตั้งครรถ์บุตรคนสุดท้าย หรือ (1ง) อยู่ในวัยหมดประจำเดือน/ตัดมดลูก หรือ (2) ตอบว่าตัดมดลูก หรือไม่เคยมีประจำเดือน หรือหมดประจำเดือน หรือมีความพยายามตั้งครรถ์มาอย่างน้อย 2 ปี แต่ไม่สำเร็จ สำหรับคำถามว่า “ทำไมจึงคิดว่าร่างกายไม่สามารถตั้งครรถ์ได้” หรือ(3) ตอบว่าไม่สามารถตั้งครรถ์ได้ เมื่อถูกถามเกี่ยวกับความต้องการมีบุตรในอนาคต หรือ (4) ไม่ได้คลอดบุตรในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ไม่ได้คุมกำเนิดด้วยวิธีใด ๆ ปัจจุบันสมรสหรืออยู่กับชายและสมรสติดต่อกันมาแล้วในช่วง 5 ปีก่อนการสำรวจ

บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

ตาราง RH.5 ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด

ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ซึ่งสมรสหรืออยู่กินกับชาย ตามความต้องการสัมฤทธิ์และความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ในการคุมกำเนิด และร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ความต้องการที่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด			ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด			จำนวนสตรีที่สมรสหรืออยู่กินกับชาย	ร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ	จำนวนสตรีสมรสหรืออยู่กินกับชายซึ่งต้องการคุมกำเนิด
	การเว้นระยะห่าง	การจำกัดจำนวน	รวม	การเว้นระยะห่าง	การจำกัดจำนวน	รวม <sup>1</sup>			
<b>ภาค</b>									
กรุงเทพมหานคร	17.4	58.3	75.7	2.7	5.5	8.2	1,666	90.3	1,398
กลาง	19.4	62.1	81.5	2.3	3.4	5.7	3,868	93.5	3,366
เหนือ	16.6	64.8	81.4	2.2	3.5	5.7	2,294	93.4	1,999
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.0	68.7	81.7	2.1	3.4	5.5	5,131	93.7	4,475
ใต้	20.6	49.1	69.7	5.3	7.4	12.7	2,018	84.6	1,663
<b>พื้นที่</b>									
ในเขตเทศบาล	17.6	60.6	78.2	2.9	4.2	7.1	6,396	91.6	5,459
นอกเขตเทศบาล	16.1	64.1	80.2	2.5	4.2	6.7	8,581	92.3	7,442
<b>อายุ</b>									
15-19	56.8	16.4	73.2	6.5	5.0	11.5	502	86.5	425
20-24	49.9	24.4	74.3	5.6	2.2	7.8	1,156	90.5	949
25-29	38.2	34.1	72.3	6.4	2.0	8.4	1,688	89.6	1,359
30-34	25.5	53.7	79.2	3.4	2.4	5.8	2,486	93.2	2,110
35-39	9.5	72.9	82.4	2.2	3.4	5.6	2,865	93.6	2,521
40-44	2.1	83.8	85.9	1.0	4.6	5.6	3,191	94.0	2,918
45-49	0.9	75.6	76.5	0.5	7.9	8.4	3,091	90.1	2,618
<b>การศึกษา</b>									
ไม่มีการศึกษา	14.7	63.7	78.4	4.2	5.4	9.6	458	89.1	403
ประถมศึกษา	6.9	75.9	82.8	1.7	4.9	6.6	6,627	92.5	5,927
มัธยมศึกษา	25.7	54.1	79.8	3.3	3.3	6.6	5,155	92.4	4,449
สูงกว่ามัธยมศึกษา	23.9	46.3	70.2	3.5	3.9	7.4	2,737	90.5	2,122
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>									
ยากจนมาก	13.1	69.4	82.5	2.5	2.9	5.4	2,536	93.9	2,228
ยากจน	15.1	64.6	79.7	2.7	4.2	6.9	2,845	92.1	2,462
ปานกลาง	18.5	61.3	79.8	2.8	5.0	7.8	3,100	91.1	2,718
ร่ำรวย	19.0	61.1	80.1	2.3	4.4	6.7	3,346	92.2	2,901
ร่ำรวยมาก	17.0	58.2	75.2	2.9	4.3	7.2	3,151	91.2	2,592
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>									
ไทย	16.5	62.9	79.4	2.7	4.2	6.9	14,723	92.0	12,685
ไม่ใช่ไทย	32.4	44.5	76.9	2.9	3.7	6.6	235	92.1	196
<b>ยอดรวม</b>	<b>16.7</b>	<b>62.6</b>	<b>79.3</b>	<b>2.7</b>	<b>4.2</b>	<b>6.9</b>	<b>14,977</b>	<b>92.0</b>	<b>12,901</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.4; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.6  
\*มีข้อมูล 19 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

ความต้องการที่สัมพันธ์ในการจำกัดจำนวนบุตร หมายถึง สตรี (หรือคู่สมรส)ที่กำลังคุมกำเนิด และไม่ต้องการมีบุตรอีก หรือผู้ที่ได้ทำหมันหญิงหรือหมันชาย หรือกล่าวหาตนเองไม่สามารถมีบุตรได้ ส่วนความต้องการที่สัมพันธ์ในการเว้นระยะห่าง หมายถึง สตรี (หรือคู่สมรส)ที่กำลังคุมกำเนิด และต้องการมีบุตรอีกหรือยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะมีบุตรอีกหรือไม่ เมื่อรวมความต้องการที่สัมพันธ์ด้านการเว้นระยะห่างและการจำกัดจำนวนบุตรจะได้เป็นความต้องการที่สัมพันธ์ทั้งสิ้นสำหรับการคุมกำเนิด ในประเทศไทยร้อยละ 79.3 ของสตรีมีความต้องการที่สัมพันธ์สำหรับการคุมกำเนิด โดยเป็นด้านการเว้นระยะห่างร้อยละ 16.7 และด้านการจำกัดจำนวนบุตรร้อยละ 62.6 ความต้องการที่สัมพันธ์สำหรับการคุมกำเนิดด้านการเว้นระยะห่างมีสัดส่วนสูงในสตรีอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 56.8) และสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทย (ร้อยละ 32.4) ส่วนความต้องการที่สัมพันธ์สำหรับการคุมกำเนิดด้านการจำกัดจำนวนบุตรมีสัดส่วนสูงในสตรีอายุ 40-44 ปี (ร้อยละ 83.8) และสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทย (ร้อยละ 62.9)

ข้อมูลเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและความต้องการที่ยังไม่สัมพันธ์สามารถนำมาใช้คำนวณร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ โดยร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจ หมายถึง สัดส่วนของสตรีสมรสหรืออยู่กินกับชายซึ่งกำลังคุมกำเนิดต่อความต้องการที่จะคุมกำเนิดทั้งหมด ความต้องการที่จะคุมกำเนิดทั้งหมด หมายถึง ผลรวมของสตรีที่ในปัจจุบันมีความต้องการที่ยังไม่สัมพันธ์ (ด้านการเว้นระยะห่างหรือการจำกัดจำนวนบุตร) และผู้ที่กำลังคุมกำเนิด ผลการสำรวจพบว่า ร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจเท่ากับ 92 และพบว่าความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจเมื่อพิจารณาตามลักษณะภูมิหลังมีค่ามากกว่าร้อยละ 90 ยกเว้นสตรีในภาคใต้ สตรีอายุ 15-19 และ 25-29 ปี และสตรีที่ไม่ได้รับการศึกษา (ร้อยละ 84.6 86.5 89.6 และ 89.1 ตามลำดับ)

ตาราง RH.5 แสดงให้เห็นว่าความต้องการที่สัมพันธ์มีสัดส่วนสูงกว่าความต้องการที่ยังไม่สัมพันธ์ และร้อยละของความต้องการในการคุมกำเนิดที่พึงพอใจในภาพรวมมีค่าค่อนข้างสูงถึงแม้ว่าสัดส่วนดังกล่าวยังคงต่ำอยู่ในภาคใต้ก็ตาม

## การฝากครรภ์

การดูแลแม่ระหว่างตั้งครรภ์เป็นโอกาสสำคัญในการเข้าถึงสตรีมีครรภ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอาจจำเป็นอย่างยิ่งต่อสุขภาพและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของทั้งแม่และทารกในครรภ์ การเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของทารก รวมทั้งความสัมพันธ์กับสุขภาพของแม่ ส่งผลให้แม่เพิ่มความเอาใจใส่ดูแลตนเองระหว่างตั้งครรภ์มากขึ้น ซึ่งมีผลให้สุขภาพของแม่และทารกดีขึ้น ตัวอย่างเช่น หากมีการอธิบายแม่และครอบครัวในระหว่างการฝากครรภ์ถึงสัญญาณอันตรายและอาการแทรกซ้อนของการตั้งครรภ์ รวมทั้งชี้แจงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นขณะคลอด ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่าสตรีมีครรภ์จะได้รับการทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ นอกจากนี้การฝากครรภ์ยังเป็นโอกาสในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเว้นระยะในการมีบุตร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการเพิ่มโอกาสอยู่รอดของทารก นอกจากนี้การฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักระหว่างการตั้งครรภ์สามารถช่วยรักษาชีวิตทั้งของมารดาและทารกได้ การป้องกันและรักษาโรคมาเลเรีย การดูแลจัดการกับปัญหาโลหิตจางระหว่างตั้งครรภ์ และการรักษาโรคติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ (Sexually transmitted infections: STIs) สามารถทำให้ทารกในครรภ์และสุขภาพของแม่ดีขึ้น การใช้วิธีผสมผสานระหว่างปรับปรุงโภชนาการของสตรีและป้องกันการติดเชื้อ (เช่น มาเลเรียและ STIs) ระหว่างตั้งครรภ์สามารถลดผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น น้ำหนักแรกคลอดต่ำได้ เมื่อไม่นานมานี้ การใช้ช่วงเวลาขณะตั้งครรภ์เป็นจุดเริ่มต้นในการป้องกันเอชไอวี โดยเฉพาะการป้องกันการแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูก ได้นำไปสู่ความสนใจในการเข้าถึงและการใช้บริการฝากครรภ์ยิ่งขึ้น

องค์การอนามัยโลก (WHO) แนะนำว่าสตรีมีครรภ์ควรได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง ซึ่งมีที่มาจากการรวบรวมข้อมูลประสิทธิภาพของรูปแบบในการฝากครรภ์ที่แตกต่างกัน และยังชี้ว่าควรได้รับการตรวจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การวัดความดันโลหิต
- การตรวจปัสสาวะ
- การตรวจเลือด (เพื่อหาเชื้อซิฟิลิสและโรคโลหิตจางรุนแรง)
- การชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง (ถ้ามี)

ตาราง RH.6 แสดงประเภทของบุคลากรที่ดูแลครรภ์ให้กับสตรีอายุ 15 – 49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ พบว่า มีสตรีจำนวนไม่มากนักที่ไม่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์ (ร้อยละ 1.5) ในประเทศไทยการดูแลครรภ์ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยแพทย์ และพยาบาล แต่มีบางส่วนที่ได้รับการดูแลโดยอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านและหมอต้าแย ในภาพรวมร้อยละ 98.1 ของสตรีตั้งครรภ์ได้รับการดูแลครรภ์อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ ระดับการศึกษาของสตรีมีความเกี่ยวข้องกับการได้รับการดูแลจากผู้ชำนาญการ กล่าวคือ ร้อยละ 91.9 ของสตรีที่ไม่มีการศึกษาได้รับการดูแลจากผู้ชำนาญการอย่างน้อย 1 ครั้ง ในขณะที่สตรีที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาได้รับการดูแลคิดเป็นร้อยละ 98.6

ตาราง RH.6 ความครอบคลุมของการดูแลระหว่างตั้งครรภ์

ร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ จำแนกตามประเภทของบุคลากรที่ให้การดูแลระหว่างตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ผู้ดูแลระหว่างตั้งครรภ์						ไม่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์	รวม*	ร้อยละของสตรีที่ได้รับ การดูแลโดยผู้ชำนาญการ <sup>1</sup>	จำนวนสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนวันสัมภาษณ์
	แพทย์	พยาบาล/ ผดุงครรภ์	เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย/ ผู้ช่วยพยาบาล/ ผู้ช่วยผดุงครรภ์	หมอดำแย	อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	อื่นๆ				
<b>ภาค</b>										
กรุงเทพมหานคร	17.3	72.0	8.5	0.0	0.0	0.0	2.2	100.0	97.8	194
กลาง	32.2	61.4	3.7	0.0	0.1	0.0	2.6	100.0	97.3	520
เหนือ	30.0	52.9	14.8	0.0	0.0	1.9	0.4	100.0	97.7	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	29.3	44.7	24.9	0.0	0.0	0.0	1.1	100.0	98.9	611
ใต้	26.7	45.4	26.4	0.2	0.7	0.0	0.6	100.0	98.5	323
<b>พื้นที่</b>										
ในเขตเทศบาล	30.9	58.8	8.2	0.0	0.2	0.2	1.8	100.0	97.8	803
นอกเขตเทศบาล	26.8	49.3	22.2	0.0	0.1	0.3	1.2	100.0	98.3	1,110
<b>อายุของสตรีเมื่อคลอดบุตร</b>										
น้อยกว่า 20	29.4	48.7	19.2	0.0	0.0	0.0	2.7	100.0	97.3	316
20-34	29.8	53.0	15.7	0.0	0.1	0.1	1.3	100.0	98.5	1,254
35-49	18.3	61.2	17.6	0.0	0.3	1.5	1.0	100.0	97.2	255
ไม่ทราบ	36.3	51.1	11.4	0.6	0.2	0.0	0.5	100.0	98.7	88
<b>การศึกษา</b>										
ไม่มีการศึกษา	8.4	66.1	17.4	0.0	0.0	4.9	3.2	100.0	91.9	51
ประถมศึกษา	17.7	54.7	24.9	0.0	0.3	0.1	2.2	100.0	97.4	412
มัธยมศึกษา	29.5	52.8	16.2	0.1	0.1	0.1	1.2	100.0	98.5	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	38.6	51.5	8.6	0.0	0.0	0.2	1.1	100.0	98.6	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>										
ยากจนมาก	22.0	46.8	28.2	0.0	0.2	0.1	2.6	100.0	97.1	277
ยากจน	20.0	53.3	24.8	0.0	0.0	0.0	1.9	100.0	98.1	397
ปานกลาง	34.3	47.5	16.1	0.1	0.0	0.6	1.4	100.0	97.9	454
ร่ำรวย	26.3	59.7	11.7	0.0	0.5	0.4	1.5	100.0	97.7	428
ร่ำรวยมาก	38.4	57.9	3.4	0.0	0.1	0.1	0.2	100.0	99.7	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>										
ไทย	28.9	53.0	16.3	0.0	0.1	0.3	1.4	100.0	98.2	1,869
ไม่ใช่ไทย	12.2	65.4	17.0	0.0	0.0	0.0	5.4	100.0	94.6	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>28.5</b>	<b>53.3</b>	<b>16.3</b>	<b>0.0</b>	<b>0.1</b>	<b>0.3</b>	<b>1.5</b>	<b>100.0</b>	<b>98.1</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.5a; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.5

\*หากผู้ตอบสัมภาษณ์ระบุบุคลากรที่ให้การดูแลมากกว่า 1 ประเภท จะพิจารณาเฉพาะบุคลากรที่มีความชำนาญมากที่สุดเพียงประเภทเดียว

\*\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้นำมาแสดงไว้ในตาราง

องค์การยูนิเซฟ และองค์การอนามัยโลก (WHO) แนะนำว่าระหว่างตั้งครรภ์สตรีควรได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง ตาราง RH.7 แสดงจำนวนครั้งที่สตรีไปรับการตรวจครรภ์ระหว่างการตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้ายในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจโดยบุคลากรประเภทใด ๆ ก็ตาม จากผลการสำรวจพบว่ามีร้อยละ 95.5 ของมารดาได้รับการตรวจครรภ์มากกว่า 1 ครั้ง และร้อยละ 93.4 ได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง



## บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

### ตาราง RH.7 จำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์

ร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ จำแนกตามจำนวนครั้งที่ไปตรวจครรภ์ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละการกระจายตัวของสตรีที่:					รวม*	จำนวนสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์
	ไม่ได้ตรวจครรภ์	ตรวจครรภ์					
		1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	4 ครั้งขึ้นไป <sup>1</sup>		
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	2.2	0.5	0.0	0.8	93.2	100.0	194
กลาง	3.0	0.1	0.4	1.4	94.9	100.0	520
เหนือ	0.4	0.6	0.6	0.6	91.6	100.0	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.1	0.2	0.1	2.3	92.7	100.0	611
ใต้	0.6	0.6	0.7	3.3	94.0	100.0	323
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	1.8	0.3	0.2	1.2	93.6	100.0	803
นอกเขตเทศบาล	1.4	0.4	0.4	2.3	93.3	100.0	1,110
<b>อายุของสตรีเมื่อคลอดบุตร</b>							
น้อยกว่า 20	2.7	0.7	0.4	2.1	90.4	100.0	316
20-34	1.4	0.2	0.4	1.7	94.6	100.0	1,254
35-49	1.0	0.5	0.2	2.4	90.7	100.0	255
ไม่ทราบ	0.5	0.9	0.3	0.7	95.6	100.0	88
<b>การศึกษา</b>							
ไม่มีการศึกษา	3.2	0.5	2.6	4.6	86.5	100.0	51
ประถมศึกษา	2.6	0.5	0.5	1.6	92.2	100.0	412
มัธยมศึกษา	1.2	0.4	0.3	1.4	94.4	100.0	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1.1	0.1	0.0	2.7	93.2	100.0	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	2.6	1.4	1.2	2.2	85.9	100.0	277
ยากจน	2.3	0.0	0.2	1.9	93.8	100.0	397
ปานกลาง	1.4	0.1	0.3	2.2	95.7	100.0	454
ร่ำรวย	1.5	0.3	0.0	2.1	93.4	100.0	428
ร่ำรวยมาก	0.2	0.2	0.3	0.7	96.0	100.0	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>							
ไทย	1.4	0.4	0.3	1.9	93.5	100.0	1,869
ไม่ใช่ไทย	9.3	0.0	0.9	0.0	89.8	100.0	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>1.5</b>	<b>0.3</b>	<b>0.3</b>	<b>1.8</b>	<b>93.4</b>	<b>100.0</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.5b; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.5

\*รวม 'ไม่ทราบ'

\*\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้นำมาแสดงไว้ในตาราง

มารดาที่มาจากครัวเรือนที่ยากจนที่สุดและผู้ที่ไม่มีการศึกษาเข้าถึงการรับบริการตรวจครรภ์ 4 ครั้งขึ้นไปน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ นั่นคือ มีเพียงร้อยละ 85.9 ของสตรีจากครัวเรือนที่ยากจนมากได้รับบริการตรวจครรภ์ 4 ครั้งขึ้นไป ในขณะที่สตรีจากครัวเรือนที่ร่ำรวยที่สุดได้รับบริการตรวจครรภ์ 4 ครั้งขึ้นไปถึงร้อยละ 96.0 และร้อยละ 93.5 ของสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทยได้รับบริการตรวจครรภ์ 4 ครั้งขึ้นไป เปรียบเทียบกับร้อยละ 89.8 ของสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทย ในทำนองเดียวกันมีสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทยเพียงร้อยละ 1.4 ที่ไม่ได้รับบริการตรวจครรภ์ เปรียบเทียบกับร้อยละ 9.3 ของสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทย

ตาราง RH.8 รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์					
ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 49 ปี ที่ได้รับการวัดความดัน ตรวจปัสสาวะ และตรวจเลือด ในระหว่างการฝากครรภ์ ประเทศไทย พ.ศ. 2555					
	ร้อยละของสตรีตั้งครรภ์ที่ได้รับ:				จำนวนสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนวันสัมภาษณ์
	การวัดความดัน	การตรวจปัสสาวะ	การตรวจเลือด	ได้รับการตรวจครบ ทั้ง 3 ประเภท <sup>1</sup>	
<b>ภาค</b>					
กรุงเทพมหานคร	97.8	97.8	96.6	96.6	194
กลาง	97.4	97.1	97.3	97.1	520
เหนือ	99.6	98.8	99.2	98.5	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.6	98.8	98.9	98.6	611
ใต้	99.2	99.1	99.4	98.9	323
<b>พื้นที่</b>					
ในเขตเทศบาล	98.2	98.2	97.9	97.8	803
นอกเขตเทศบาล	98.6	98.3	98.7	98.1	1,110
<b>อายุของสตรีเมื่อคลอดบุตร</b>					
น้อยกว่า 20	97.3	97.3	97.1	97.1	316
20-34	98.6	98.3	98.5	98.0	1,254
35-49	99.0	99.0	99.0	99.0	255
ไม่ทราบ	98.8	99.3	99.3	98.5	88
<b>การศึกษา</b>					
ไม่มีการศึกษา	96.8	96.1	96.8	96.1	51
ประถมศึกษา	97.8	97.6	97.1	96.9	412
มัธยมศึกษา	98.5	98.6	98.7	98.3	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	98.9	98.5	98.9	98.5	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>					
ยากจนมาก	97.4	97.1	97.4	97.1	277
ยากจน	98.0	97.5	98.1	97.5	397
ปานกลาง	98.3	98.5	98.6	98.2	454
ร่ำรวย	98.4	98.5	98.5	98.4	428
ร่ำรวยมาก	99.8	99.5	98.9	98.7	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>					
ไทย	98.5	98.4	98.5	98.1	1,869
ไม่ใช่ไทย	94.6	94.6	94.6	94.6	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>98.4</b>	<b>98.3</b>	<b>98.4</b>	<b>98.0</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.6

\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์แสดงไว้ในตาราง RH.8 ในกลุ่มสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ พบว่าในระหว่างตรวจครรภ์นั้นร้อยละ 98.4 ได้รับการตรวจเลือด ร้อยละ 98.4 ได้รับการวัดความดันโลหิต และร้อยละ 98.3 ได้รับการตรวจปัสสาวะ เมื่อพิจารณาผู้ที่ได้รับบริการตรวจครบทั้งสามประเภท พบว่า ร้อยละ 98.0 ของสตรีได้รับการ และเมื่อจำแนกตามลักษณะภูมิหลัง สัดส่วนของผู้ที่ได้รับบริการครบทั้ง 3 บริการอยู่ระหว่างร้อยละ 94 และ 99

บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

ตาราง RH.9 ผู้ให้การดูแลขณะคลอดบุตร

ร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ จำแนกตามผู้ช่วยทำคลอด และร้อยละของสตรีที่คลอดโดยการผ่าตัดคลอด ประเทศไทย พ.ศ. 2555

แพทย์	ผู้ช่วยทำคลอด						ไม่มีใครช่วยทำคลอด	รวม	ร้อยละของสตรีที่คลอดโดยผู้ชำนาญการ <sup>1</sup>	ร้อยละของสตรีที่คลอดโดยการผ่าตัดคลอด <sup>2</sup>	จำนวนสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์
	พยาบาล/ผดุงครรภ์	เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล/ผู้ช่วยผดุงครรภ์	หมอดำแย	ญาติ/เพื่อน	อื่นๆ						
<b>ภาค</b>											
กรุงเทพมหานคร	11.5	79.1	9.1	0.0	0.0	0.2	0.2	100.0	99.7	42.6	194
กลาง	15.2	82.8	1.9	0.0	0.0	0.0	0.1	100.0	99.9	38.6	520
เหนือ	11.1	80.0	7.9	0.0	0.1	0.9	0.0	100.0	99.0	32.8	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	16.0	74.9	8.9	0.2	0.0	0.0	0.0	100.0	99.8	23.9	611
ใต้	14.1	72.7	12.3	0.0	0.5	0.4	0.0	100.0	99.2	29.8	323
<b>พื้นที่</b>											
ในเขตเทศบาล	14.0	79.7	5.8	0.2	0.0	0.2	0.0	100.0	99.5	38.9	803
นอกเขตเทศบาล	14.6	76.5	8.6	0.0	0.1	0.2	0.1	100.0	99.6	27.0	1,110
<b>อายุของสตรีเมื่อคลอดบุตร</b>											
น้อยกว่า 20	16.5	71.6	11.4	0.0	0.0	0.5	0.1	100.0	99.4	20.0	316
20-34	14.5	78.1	7.0	0.1	0.1	0.2	0.0	100.0	99.6	34.9	1,254
35-49	10.2	84.0	5.6	0.0	0.1	0.1	0.0	100.0	99.8	34.4	255
ไม่ทราบ	16.6	78.8	4.6	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	27.2	88
<b>สถานที่ให้บริการ</b>											
สถานพยาบาลของรัฐ	14.2	78.2	7.4	0.0	0.0	0.2	0.0	100.0	99.8	29.4	1,740
สถานพยาบาลของเอกชน	16.0	77.4	6.6	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	61.2	165
บ้าน	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	9
<b>การศึกษา</b>											
ไม่มีการศึกษา	3.9	84.8	8.5	0.1	0.4	2.2	0.0	100.0	97.3	23.4	51
ประถมศึกษา	9.7	81.4	8.1	0.1	0.4	0.1	0.1	100.0	99.2	21.5	412
มัธยมศึกษา	15.4	75.9	8.5	0.1	0.0	0.2	0.0	100.0	99.7	26.7	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	17.4	78.2	4.3	0.0	0.0	0.1	0.0	100.0	99.9	54.2	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>											
ยากจนมาก	14.1	76.6	7.8	0.5	0.1	0.8	0.2	100.0	98.4	17.5	277
ยากจน	9.2	80.0	10.4	0.0	0.4	0.0	0.0	100.0	99.6	20.2	397
ปานกลาง	17.3	73.6	9.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	28.7	454
ร่ำรวย	10.4	82.7	6.5	0.0	0.0	0.3	0.0	100.0	99.7	35.0	428
ร่ำรวยมาก	21.1	75.9	3.0	0.0	0.0	0.0	0.1	100.0	99.9	56.9	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>											
ไทย	14.5	78.0	7.2	0.1	0.1	0.1	0.0	100.0	99.7	32.2	1,869
ไม่ใช่ไทย	7.1	73.4	16.4	0.2	0.4	2.6	0.0	100.0	96.8	24.1	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>14.3</b>	<b>77.8</b>	<b>7.4</b>	<b>0.1</b>	<b>0.1</b>	<b>0.2</b>	<b>0.0</b>	<b>100.0</b>	<b>99.6</b>	<b>32.0</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.7; ตัวชี้วัด MDG ที่ 5.2 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.9 (\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต  
\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## ความช่วยเหลือในขณะคลอด

สามในสี่ของการเสียชีวิตของแม่มักเกิดขึ้นในขณะคลอดหรือช่วงหลังคลอดบุตร การได้รับความช่วยเหลือขณะคลอดจากผู้ที่มีความชำนาญทางด้านนี้ รวมทั้งความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานพยาบาลสำหรับการคลอดบุตรในกรณีฉุกเฉิน จะสามารถช่วยชีวิตแม่และทารกได้ เป้าหมายหนึ่งของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็กกล่าวว่าสตรีต้องสามารถเข้าถึงการคลอดโดยผู้ชำนาญการ และมีดัชนีชี้วัดที่สำคัญ คือ สัดส่วนของสตรีที่คลอดโดยผู้ชำนาญการและสัดส่วนของสตรีที่คลอดในสถานพยาบาล นอกจากนี้ยังมีการใช้สัดส่วนของสตรีที่คลอดโดยผู้ชำนาญการเป็นตัวชี้วัดในการติดตามความคืบหน้า เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติที่ต้องการลดอัตราการตายของแมลงสามในสี่ในระหว่าง พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2558

ความช่วยเหลือขณะคลอดจากผู้ที่มีความชำนาญในที่นี้ หมายถึง ความช่วยเหลือที่ได้รับจากแพทย์ พยาบาล ผดุงครรภ์ หรือผู้ช่วยพยาบาล/ผดุงครรภ์

จากตาราง RH.9 พบว่าสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ซึ่งได้รับการช่วยเหลือขณะคลอดจากผู้ชำนาญการมีร้อยละ 99.6 เมื่อพิจารณาในแต่ละลักษณะภูมิหลังปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างมากนัก อย่างไรก็ตาม สตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทยมีสัดส่วนที่ได้รับการทำคลอดโดยผู้ชำนาญการน้อยกว่าสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทย (ร้อยละ 96.8 และ 99.7 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามประเภทของบุคลากร พบว่า ประมาณ 4 ใน 5 (ร้อยละ 77.8) ของสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ได้รับการทำคลอดโดยพยาบาล/ผดุงครรภ์ ส่วนการทำคลอดโดยแพทย์พบร้อยละ 14.3 นอกจากนี้ ยังพบว่าเกือบ 1 ใน 10 (ร้อยละ 7.4) ของสตรีได้รับการทำคลอดโดยเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย/ผู้ช่วยพยาบาล/ผู้ช่วยผดุงครรภ์

ในประเทศไทย ร้อยละ 32.0 ของสตรีได้รับการทำคลอดโดยการผ่าตัด สตรีในกรุงเทพมหานครคลอดด้วยวิธีผ่าตัดในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 42.6) สตรีในเขตเทศบาลได้รับการผ่าตัดคลอดในสัดส่วนที่สูงกว่าสตรีนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 38.9 และ 27.0 ตามลำดับ) การผ่าตัดคลอดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน นั่นคือ ยิ่งสตรีมีการศึกษาสูงหรืออยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากเท่าไร โอกาสที่จะได้รับการผ่าตัดคลอดก็สูงขึ้นเท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า สตรีที่คลอดบุตรในสถานพยาบาลของรัฐได้รับการผ่าตัดคลอดในสัดส่วนที่น้อยกว่าสตรีที่คลอดในสถานพยาบาลของเอกชน (ร้อยละ 29.4 และ 61.2 ตามลำดับ)

## สถานที่คลอดบุตร

การเพิ่มสัดส่วนของการคลอดบุตรในสถานพยาบาลเป็นปัจจัยสำคัญในการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพของทั้งแม่และทารก การให้ความใส่ใจทางการแพทย์และสุขอนามัยที่เหมาะสมระหว่างการทำคลอดช่วยลดความเสี่ยงของภาวะแทรกซ้อนและการติดเชื้อซึ่งอาจทำให้แม่หรือทารกถึงแก่ชีวิตได้ ตาราง RH.10 แสดงร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ จำแนกตามสถานที่คลอดบุตร และร้อยละของการคลอดบุตรในสถานพยาบาล ตามลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ

จากผลการสำรวจพบว่า เกือบร้อยละ 100 ของสตรีได้คลอดบุตรในสถานพยาบาลทั้งที่เป็นของรัฐบาลและเอกชน โดยคลอดที่สถานพยาบาลของรัฐร้อยละ 90.9 และสถานพยาบาลของเอกชนร้อยละ 8.6 มีเพียงไม่ถึงร้อยละ 1 ซึ่งคลอดที่บ้าน โดยสตรีที่คลอดที่บ้านเป็นสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทยและสตรีที่ไม่ได้รับการศึกษามากกว่าสตรีในกลุ่มอื่น (ร้อยละ 1.9 และ 1.7 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบตามลักษณะภูมิหลังแทบไม่พบความแตกต่าง ซึ่งการคลอดในสถานพยาบาลในแต่ละลักษณะภูมิหลังมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 90 แต่เป็นที่น่าสนใจ

## บทที่ 7 อนามัยเจริญพันธุ์

ว่าสตรีที่ไม่มีการศึกษามีโอกาสคลอดในสถานพยาบาลน้อยกว่าสตรีที่มีการศึกษา และสตรีที่ไม่ได้ฝากครรภ์มีโอกาสคลอดในสถานพยาบาลน้อยกว่าและมีโอกาสคลอดที่บ้านมากกว่าสตรีที่ได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 1 ครั้ง

ตาราง RH.10 สถานที่คลอดบุตร							
ร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ จำแนกตามสถานที่คลอดบุตร ประเทศไทย พ.ศ. 2555							
	สถานที่คลอดบุตร				รวม	ร้อยละของสตรีที่คลอดในสถานพยาบาล <sup>1</sup>	จำนวนสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์
	สถานพยาบาล		บ้าน	อื่นๆ			
	รัฐบาล	เอกชน					
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	67.0	32.8	0.2	0.0	100.0	99.8	194
กลาง	88.8	11.1	0.1	0.0	100.0	99.9	520
เหนือ	94.8	4.9	0.3	0.0	100.0	99.7	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	96.5	3.1	0.1	0.3	100.0	99.6	611
ใต้	94.9	3.7	0.5	0.9	100.0	98.6	323
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	85.1	14.4	0.1	0.4	100.0	99.5	803
นอกเขตเทศบาล	95.2	4.4	0.2	0.2	100.0	99.6	1,110
<b>อายุของสตรีเมื่อคลอดบุตร</b>							
น้อยกว่า 20	95.8	3.4	0.1	0.7	100.0	99.2	316
20-34	89.8	10.0	0.2	0.0	100.0	99.7	1,254
35-49	91.2	7.8	0.3	0.7	100.0	99.0	255
ไม่ทราบ	89.5	10.5	0.0	0.0	100.0	100.0	88
<b>จำนวนครั้งที่ตรวจครรภ์</b>							
ไม่ได้ตรวจครรภ์	(94.3)	(1.0)	(0.9)	(3.8)	100.0	(95.3)	30
1-3 ครั้ง	95.5	3.9	0.6	0.0	100.0	99.4	48
4 ครั้งขึ้นไป	90.6	9.0	0.2	0.2	100.0	99.6	1,788
ไม่ทราบ	96.9	3.1	0.0	0.0	100.0	100.0	48
<b>การศึกษา</b>							
ไม่มีการศึกษา	80.5	12.1	1.7	5.8	100.0	92.6	51
ประถมศึกษา	94.5	4.7	0.6	0.1	100.0	99.2	412
มัธยมศึกษา	94.1	5.8	0.0	0.1	100.0	99.9	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	81.9	18.1	0.0	0.0	100.0	100.0	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	98.7	0.0	0.7	0.6	100.0	98.7	277
ยากจน	94.7	4.5	0.4	0.5	100.0	99.2	397
ปานกลาง	96.0	4.0	0.0	0.0	100.0	100.0	454
ร่ำรวย	93.0	7.0	0.0	0.0	100.0	100.0	428
ร่ำรวยมาก	71.9	27.6	0.1	0.3	100.0	99.6	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>							
ไทย	91.2	8.6	0.2	0.1	100.0	99.8	1,869
ไม่ใช่ไทย	80.5	10.8	1.9	6.8	100.0	91.3	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>90.9</b>	<b>8.6</b>	<b>0.2</b>	<b>0.2</b>	<b>100.0</b>	<b>99.6</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 5.8 ( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต  
\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## บทที่ 8 พัฒนาการของเด็ก



### การเข้าเรียนในระดับปฐมวัยและการเรียนรู้

การเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา สามารถทำได้โดยส่งเด็กเข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัยหรือก่อนวัยเรียน ทั้งนี้ หลักสูตรปฐมวัยจะมีการจัดการองค์ประกอบต่างๆ ที่เหมาะสมในการเรียนรู้ของเด็ก และแตกต่างจากการฝากรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งไม่มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ผลการสำรวจในตาราง CD.1 แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 84.4 ของเด็กอายุ 36-59 เดือนกำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย เมื่อพิจารณาพื้นที่อยู่อาศัยพบว่า เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลเข้าเรียนสูงถึงร้อยละ 87 ในขณะที่เด็กที่อยู่ในเขตเทศบาลเข้าเรียน ร้อยละ 80.1 เมื่อพิจารณาการเข้าเรียนของเด็กในภาคต่างๆ พบว่า เด็กอายุ 36-59 เดือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัยมากที่สุด (ร้อยละ 91) ในขณะที่เด็กในกรุงเทพมหานครเข้าเรียนต่ำสุด (ร้อยละ 66.3) นอกจากนี้ หากพิจารณาการเข้าเรียนของเด็กชายและเด็กหญิงจะไม่พบความแตกต่างในการเข้าเรียน แต่พบความแตกต่างเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบตามฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน คือ ร้อยละ 81.9 ของเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ร่ำรวยมากกำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย เปรียบเทียบกับร้อยละ 84.7 สำหรับเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจนมาก หากเปรียบเทียบสัดส่วนของเด็กที่กำลังเรียนระหว่างกลุ่มอายุ 36-47 เดือนและ 48-59 เดือน จะพบความแตกต่างสูงมาก (ร้อยละ 75 และ 92.9 ตามลำดับ)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ช่วงระยะเวลา 3 - 4 ปีของชีวิตเป็นช่วงที่สมองของเด็กมีการพัฒนาเร็วที่สุด และการเลี้ยงดูในบ้านเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ ดังนั้น กิจกรรมระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก หนังสือสำหรับเด็กในบ้าน และสภาพการเลี้ยงดูทางบ้านเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของการเลี้ยงดูเด็ก เป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก คือ “เด็กควรมีสภาพร่างกายแข็งแรง ความคิดอ่านที่ว่องไว มีอารมณ์มั่นคง สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ และพร้อมที่จะเรียนรู้”

ในการสำรวจครั้งนี้ มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมตัวสำหรับการไปโรงเรียนของเด็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กในกิจกรรมดังต่อไปนี้ การอ่านหนังสือ/ดูสมุดภาพพร้อมกับเด็ก การเล่านิทาน เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เด็กฟัง การร้องเพลงร่วมกับเด็ก/ร้องเพลงกล่อมเด็ก การพาเด็กออกนอกบ้าน-บริเวณบ้าน/สนาม/รอบ ๆ บ้าน การเล่นกับเด็ก ทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เช่น เรียกชื่อสิ่งของ นับเลข วาดรูป เป็นต้น

## บทที่ 8 พัฒนาการของเด็ก

ตาราง CD.1 การเข้าเรียนในระดับปฐมวัย		
ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือนที่ได้เข้าเรียนในหลักสูตรปฐมวัย ประเทศไทย พ.ศ. 2555		
	ร้อยละของเด็กอายุ 36 - 59 เดือน ที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย <sup>1</sup>	จำนวนเด็กอายุ 36 - 59 เดือน
<b>เพศ</b>		
ชาย	83.6	1,940
หญิง	85.1	2,041
<b>ภาค</b>		
กรุงเทพมหานคร	66.3	343
กลาง	77.8	906
เหนือ	90.9	643
ตะวันออกเฉียงเหนือ	91.0	1,487
ใต้	81.4	603
<b>พื้นที่</b>		
ในเขตเทศบาล	80.1	1,516
นอกเขตเทศบาล	87.0	2,466
<b>อายุของเด็ก</b>		
36-47 เดือน	75.0	1,887
48-59 เดือน	92.9	2,095
<b>การศึกษา</b>		
ไม่มีการศึกษา	74.7	182
ประถมศึกษา	85.7	1,655
มัธยมศึกษา	82.8	1,453
สูงกว่ามัธยมศึกษา	87.2	691
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>		
ยากจนมาก	84.7	763
ยากจน	85.9	843
ปานกลาง	85.5	891
ร่ำรวย	83.5	764
ร่ำรวยมาก	81.9	720
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>		
ไทย	85.0	3,902
ไม่ใช่ไทย	54.8	74
<b>ยอดรวม</b>	<b>84.4</b>	<b>3,982</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.7

\*มีข้อมูล 5 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

ตาราง CD.2 การส่งเสริมการเรียนรู้

ร้อยละของเด็กอายุ 36 - 59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน ในช่วง 3 วันที่แล้ว ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็กอายุ 36 - 59 เดือน		ค่าเฉลี่ยของจำนวนกิจกรรม		ร้อยละของเด็กที่ไม่ได้ อาศัยอยู่ร่วมกับพ่อ	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน
	สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างน้อย 4 กิจกรรม <sup>1</sup>	พ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างน้อย 1 กิจกรรม <sup>2</sup>	ที่สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกับเด็ก	ที่พ่มีส่วนร่วมทำกับเด็ก		
<b>เพศ</b>						
ชาย	92.4	37.0	5.4	1.2	37.4	1,940
หญิง	93.0	33.6	5.5	1.1	39.7	2,041
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	93.5	48.1	5.5	1.9	22.5	343
กลาง	92.7	41.9	5.5	1.4	32.9	906
เหนือ	90.7	35.8	5.3	1.2	38.6	643
ตะวันออกเฉียงเหนือ	93.4	24.8	5.5	0.7	52.6	1,487
ใต้	92.9	43.2	5.5	1.4	21.7	603
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	91.8	41.6	5.4	1.4	30.0	1,516
นอกเขตเทศบาล	93.3	31.4	5.4	1.0	43.9	2,466
<b>อายุ</b>						
36-47 เดือน	90.7	33.9	5.3	1.1	35.8	1,887
48-59 เดือน	94.6	36.5	5.5	1.2	41.1	2,095
<b>การศึกษาของแม่</b>						
ไม่มีการศึกษา	83.8	23.5	5.0	0.7	54.4	182
ประถมศึกษา	90.6	23.5	5.3	0.7	54.8	1,655
มัธยมศึกษา	94.2	44.5	5.5	1.4	24.0	1,453
สูงกว่ามัธยมศึกษา	97.3	47.2	5.7	1.6	26.4	691
<b>การศึกษาของพ่อ</b>						
ไม่มีการศึกษา	80.3	34.9	4.9	0.7	0.0	48
ประถมศึกษา	92.6	53.6	5.4	1.7	0.0	832
มัธยมศึกษา	93.4	57.9	5.5	1.8	0.0	1,045
สูงกว่ามัธยมศึกษา	96.1	64.8	5.7	2.2	0.0	515
พ่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน	91.6	NA*	5.4	NA*	100.0	1,538
ไม่ทราบ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	3
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	86.8	25.4	5.2	0.8	53.8	763
ยากจน	91.9	26.9	5.3	0.8	48.4	843
ปานกลาง	94.2	35.3	5.4	1.1	37.6	891
ร่ำรวย	94.7	42.1	5.6	1.5	29.7	764
ร่ำรวยมาก	96.0	48.2	5.7	1.6	21.8	720
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>						
ไทย	93.0	35.3	5.5	1.1	38.8	3,902
ไม่ใช่ไทย	77.9	35.0	4.6	1.2	29.2	74
<b>ยอดรวม</b>	<b>92.7</b>	<b>35.3</b>	<b>5.4</b>	<b>1.1</b>	<b>38.6</b>	<b>3,982</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.1 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.2

\*NA = ไม่เข้าชาย

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*\*มีข้อมูล 5 รายการที่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง



## บทที่ 8 พัฒนาการของเด็ก

ผลการสำรวจจากตาราง CD.2 แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 92.7 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ได้มีสมาชิกในครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเตรียมตัวไปโรงเรียนอย่างน้อย 4 กิจกรรมในรอบ 3 วันก่อนวันสัมภาษณ์ โดยค่าเฉลี่ยของจำนวนกิจกรรมที่สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วม คือ 5.4 กิจกรรม นอกจากนี้ผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของพ่อในการทำกิจกรรมค่อนข้างจำกัดกล่าวคือ มีเด็กเพียงร้อยละ 35.3 ที่พ่อมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างน้อย 1 กิจกรรม และพบว่าร้อยละ 38.6 ของเด็กอายุ 36 – 59 เดือนไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกับพ่อ

เมื่อพิจารณาระหว่างเพศ ไม่พบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือนในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กชายและเด็กหญิง แต่พบว่าพ่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง (ร้อยละ 37.0 และ 33.6 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามพื้นที่พบว่า สัดส่วนของเด็กในเขตเทศบาลที่สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเตรียมตัวไปโรงเรียนน้อยกว่าสัดส่วนของเด็กนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 91.8 และ 93.3 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามภาคและฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนก็จะพบความแตกต่างเช่นกัน กล่าวคือพบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือนสูงสุดสำหรับเด็กในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 93.5) และต่ำสุดสำหรับเด็กในภาคเหนือ (ร้อยละ 90.7) สัดส่วนของเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ร่ำรวยมากมีสมาชิกในครัวเรือนร่วมทำกิจกรรมด้วยสูงถึงร้อยละ 96 (ร้อยละ 86.8 สำหรับเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมาก) สำหรับการมีส่วนร่วมของพ่อในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้น สัดส่วนของเด็กที่พ่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมีค่าต่ำสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสัดส่วนดังกล่าวในเขตเทศบาลก็สูงกว่านอกเขตเทศบาล

การมีหนังสือสำหรับเด็กหรือหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือสำหรับเด็กที่บ้านมิได้หมายความว่า จะให้เด็กอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่อาจทำให้เด็กมีโอกาสได้เห็นการอ่านหนังสือจากเด็กที่โตกว่า ซึ่งจะมีผลต่อการเข้าเรียนและไอคิวของเด็กอีกด้วย ทั้งนี้ แม่หรือผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคน ถูกถามคำถามเกี่ยวกับจำนวนหนังสือหรือสมุดภาพสำหรับเด็กที่มีในครัวเรือน อุปกรณ์หรือของเล่นเมื่ออยู่ที่บ้าน

ในประเทศไทย เด็กอายุ 0 – 59 เดือนน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 42.7) อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม (ตาราง CD.3) สำหรับสัดส่วนของเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่ม ลดลงเป็นร้อยละ 14.2 ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง เมื่อพิจารณาตามพื้นที่ พบว่าเด็กในเขตเทศบาลมีโอกาสในการเข้าถึงหนังสือสำหรับเด็กมากกว่าเด็กนอกเขตเทศบาล โดยร้อยละ 50.4 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่อาศัยในเขตเทศบาลมีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม (เปรียบเทียบกับร้อยละ 37.9 สำหรับนอกเขตเทศบาล) นอกจากนี้ ยังพบว่า การมีหนังสือสำหรับเด็กในครัวเรือนสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุของเด็กด้วย โดยพบว่า เด็กอายุ 24 – 59 เดือน มีหนังสือสำหรับเด็ก ร้อยละ 56.1 ขณะที่ครัวเรือนที่มีเด็กอายุ 0 – 23 เดือน มีหนังสือสำหรับเด็ก ร้อยละ 21.2 หากพิจารณาครัวเรือนที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่ม พบว่า ผลการสำรวจก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง CD.3 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 70.8 ของเด็กอายุ 0 – 59 เดือน มีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทให้เล่น ในการสำรวจ MICS ครั้งนี้ได้แบ่งของเล่นออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ (1) ของเล่นที่ทำขึ้นเองภายในบ้าน เช่น ตุ๊กตา รถยนต์ (2) ของเล่นจากร้านค้า และ (3) ของเล่นที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น ขาม จาน ถ้วย หม้อ หรือของเล่นที่เป็นสิ่งของที่พบนอกบ้าน เช่น กิ่งไม้ หิน สัตว์ เปลือกหอย ใบไม้ พบว่า เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มีของเล่นจากร้านค้ามากที่สุด ร้อยละ 89.3 ส่วนของเล่นที่ทำเองภายในบ้านต่ำสุด เพียงร้อยละ 32.7 โดยเด็กชายและเด็กหญิงมีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทเกือบเท่ากัน (ร้อยละ 70 และร้อยละ 71.5 ตามลำดับ) หากพิจารณาเด็กในครัวเรือนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลที่มีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท พบว่า สัดส่วนใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาตาม

การศึกษาของแม่จะพบความแตกต่างเล็กน้อย กล่าวคือ เด็กที่แม่มีการศึกษามีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภทไม่เกินร้อยละ 73 ส่วนเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา สัดส่วนดังกล่าวเป็นร้อยละ 75.6 นอกจากนี้ ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าภาคใต้มีสัดส่วนดังกล่าวสูงกว่าภาคอื่น ๆ (ร้อยละ 78.4) แต่ไม่พบความแตกต่างมากนักเมื่อพิจารณาตามฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

ตาราง CD.3 อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้								
ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ และของเล่น หรืออุปกรณ์ที่เด็กเล่น ประเทศไทย พ.ศ. 2555								
	เด็กอาศัยในครัวเรือนที่มี:		เด็กมีของเล่นเป็น:			มีของเล่นตั้งแต่สองชนิด <sup>2</sup>	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
	หนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม <sup>1</sup>	หนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 10 เล่ม	ของเล่นที่ทำขึ้นเองภายในบ้าน	ของเล่นจากร้านค้า	สิ่งของในครัวเรือน			
<b>เพศ</b>								
ชาย	41.3	12.7	33.6	89.3	67.1	70.0	4,836	
หญิง	44.0	15.7	31.7	89.2	69.7	71.5	4,880	
<b>ภาค</b>								
กรุงเทพมหานคร	62.4	23.2	26.2	85.5	65.0	66.3	833	
กลาง	47.7	16.5	29.8	91.1	67.3	69.5	2,268	
เหนือ	43.4	19.0	33.4	87.3	66.1	68.8	1,493	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	33.8	8.6	30.4	89.2	68.5	70.3	3,672	
ใต้	45.2	14.9	45.9	90.6	74.4	78.4	1,450	
<b>พื้นที่</b>								
ในเขตเทศบาล	50.4	19.4	30.1	89.5	67.0	69.9	3,723	
นอกเขตเทศบาล	37.9	11.0	34.3	89.1	69.3	71.3	5,993	
<b>อายุ</b>								
0-23 เดือน	21.2	5.5	22.3	76.1	45.6	48.8	3,739	
24-59 เดือน	56.1	19.7	39.2	97.5	82.7	84.5	5,977	
<b>การศึกษาของแม่</b>								
ไม่มีการศึกษา	21.7	6.5	46.9	89.0	73.7	75.6	375	
ประถมศึกษา	33.0	7.0	32.5	89.7	71.8	72.8	3,775	
มัธยมศึกษา	43.9	13.1	32.4	87.6	64.8	68.5	3,812	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	65.2	33.9	30.5	92.0	67.9	70.2	1,754	
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>								
ยากจนมาก	24.1	2.5	33.7	86.8	69.7	68.7	1,858	
ยากจน	30.0	6.4	33.7	87.6	67.0	70.8	2,127	
ปานกลาง	40.4	9.6	35.4	88.7	69.7	72.2	2,183	
ร่ำรวย	53.1	18.8	31.1	90.8	68.2	71.5	1,897	
ร่ำรวยมาก	70.8	38.2	28.6	93.0	67.5	70.3	1,651	
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>								
ไทย	43.1	14.4	32.6	89.4	68.5	70.8	9,522	
ไม่ใช่ไทย	18.4	6.0	37.8	78.7	64.7	66.6	184	
<b>ยอดรวม</b>	<b>42.7</b>	<b>14.2</b>	<b>32.7</b>	<b>89.3</b>	<b>68.4</b>	<b>70.8</b>	<b>9,716</b>	

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.3 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.4

\*มีข้อมูล 10 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## บทที่ 8 พัฒนาการของเด็ก

### ตาราง CD.4 การดูแลที่ไม่เหมาะสม

ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ถูกละเลยให้เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ดูแลหรือถูกละเลยให้อยู่ตามลำพังเกินกว่า 1 ชั่วโมง ในช่วงสัปดาห์ที่แล้ว ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี			จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
	ที่ถูกละเลยให้อยู่ลำพังในช่วงสัปดาห์ที่แล้ว	ที่ถูกละเลยให้เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ดูแลในช่วงสัปดาห์ที่แล้ว	ที่ถูกละเลยทั้งไว้โดยไม่ได้รับการดูแลในช่วงสัปดาห์ที่แล้ว <sup>1</sup>	
<b>เพศ</b>				
ชาย	1.9	3.9	5.1	4,836
หญิง	1.5	3.6	4.2	4,880
<b>ภาค</b>				
กรุงเทพมหานคร	1.9	4.3	5.5	833
กลาง	0.9	2.0	2.6	2,268
เหนือ	1.7	2.5	3.6	1,493
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.4	4.7	5.8	3,672
ใต้	0.9	5.0	5.3	1,450
<b>พื้นที่</b>				
ในเขตเทศบาล	1.8	3.6	4.7	3,723
นอกเขตเทศบาล	1.6	3.8	4.6	5,993
<b>อายุ</b>				
0-23 เดือน	0.4	2.0	2.2	3,739
24-59 เดือน	2.5	4.8	6.1	5,977
<b>การศึกษาของแม่</b>				
ไม่มีการศึกษา	2.6	4.4	5.4	375
ประถมศึกษา	2.0	4.5	5.4	3,775
มัธยมศึกษา	1.7	3.5	4.6	3,812
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.9	2.5	2.8	1,754
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>				
ยากจนมาก	2.4	5.7	6.5	1,858
ยากจน	1.2	4.4	5.0	2,127
ปานกลาง	2.3	3.7	5.2	2,183
ร่ำรวย	1.4	3.0	3.7	1,897
ร่ำรวยมาก	1.0	1.5	2.3	1,651
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>				
ไทย	1.7	3.7	4.6	9,522
ไม่ใช่ไทย	2.3	4.7	5.8	184
<b>ยอดรวม</b>	<b>1.7</b>	<b>3.7</b>	<b>4.6</b>	<b>9,716</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.5

\*มีข้อมูล 10 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

การปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพังหรือให้อยู่กับเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี เป็นการเสี่ยงกับการประสูติเหตุของเด็ก ในการสำรวจ MICS มีการถามคำถาม 2 ข้อสำหรับเด็กอายุ 0 - 59 เดือน คือ ในรอบ 1 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ (1) เด็กถูกปล่อยให้อยู่บ้านตามลำพังคนเดียวเกินกว่า 1 ชั่วโมงหรือไม่ และ (2) เด็กถูกปล่อยให้เด็กคนอื่นที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี เป็นผู้ดูแลเกินกว่า 1 ชั่วโมงหรือไม่

ผลการสำรวจจากตาราง CD.4 แสดงให้เห็นว่า ในช่วงหนึ่งสัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์มีเด็กอายุ 0-59 เดือน ร้อยละ 3.7 ถูกปล่อยให้อยู่กับเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี และมีเพียงร้อยละ 1.7 เท่านั้นที่เด็กถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง เมื่อนำเอาตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวมาคำนวณพบว่า ร้อยละ 4.6 ของเด็กถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอ และไม่พบความแตกต่างในการดูแลที่ไม่ดีพอระหว่างเพศและระหว่างพื้นที่อยู่อาศัย แต่พบความแตกต่างในการดูแลที่ไม่ดีพอเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของแม่ อายุของเด็ก และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน กล่าวคือ เด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาได้รับการดูแลไม่ดีพอสูงถึงร้อยละ 5.4 ซึ่งมากกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 2.8) และเด็กอายุ 24 - 59 เดือนถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอมากกว่าเด็ก อายุ 0 - 23 เดือน (ร้อยละ 6.1 และ 2.2 ตามลำดับ) สำหรับความแตกต่างระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน พบว่าเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก ได้รับการดูแลไม่ดีพอน้อยกว่าครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 2.3 และ 6.5 ตามลำดับ)

## พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องและสามารถคาดการณ์ได้ โดยเด็กเรียนรู้ในการควบคุมการเคลื่อนไหว การคิด การพูด ความรู้สึก และความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การเติบโตทางกายภาพ ทักษะในการอ่านออกเขียนได้และการรู้จักตัวเลข พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ และความพร้อมในการเรียนรู้ องค์ประกอบเหล่านี้ยังเป็นพื้นฐานในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปอีกด้วย

ชุดคำถาม 10 ข้อได้ถูกพัฒนาขึ้นสำหรับการสำรวจ MICS และนำไปใช้คำนวณดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (Early Child Development Index: ECDI) ดัชนีนี้มีพื้นฐานมาจากเกณฑ์มาตรฐานที่คาดว่าเด็กจะต้องมีการพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กส่วนใหญ่ของกลุ่มอายุนั้น วัตถุประสงค์หลักของการคำนวณดัชนีฯ คือ เพื่อให้ผู้ที่กำหนดนโยบาย รับทราบถึงสถานะพัฒนาการของเด็กในประเทศไทย

คำถามแต่ละข้อจะถูกจัดอยู่ในองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาว่าเด็กมีพัฒนาการในด้านนั้น ๆ เป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ สำหรับองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- การอ่านออกและการรู้จักตัวเลข: เด็กจะถูกจัดว่ามีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ เมื่อเข้าเงื่อนไขต่อไปนี้ อย่างน้อย 2 ข้อ (1) คือ เด็กสามารถบอกหรือเรียกชื่อตัวอักษรได้อย่างน้อย 10 ตัว (2) เด็กสามารถอ่านคำง่าย ๆ หรือคำที่ใช้ ได้ยินบ่อย ๆ ได้อย่างน้อย 4 คำ และ (3) เด็กรู้จักเลข และสามารถบอกตัวเลข 1 – 10 ได้
- กายภาพ: หากเด็กสามารถหยิบสิ่งของเล็ก ๆ (เช่น กิ่งไม้ ก้อนหิน เป็นต้น) ขึ้นจากพื้นด้วยนิ้ว 2 นิ้วได้ และ/หรือแม่หรือผู้ดูแลหลักไม่ได้ระบุว่าบางครั้งเด็กป่วยจนไม่สามารถเล่นได้ จะจัดว่าเด็กมีพัฒนาการด้านกายภาพเป็นไปตามเกณฑ์
- สังคมและอารมณ์: เด็กจะถูกจัดว่ามีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ เมื่อเข้าเงื่อนไขต่อไปนี้ อย่างน้อย 2 ข้อ คือ (1) สามารถเข้ากับเด็กคนอื่นได้ดี (2) เด็กไม่มีการเตะ กัด หรือทุบตีเด็กคนอื่นหรือผู้ใหญ่ และ (3) เด็กไม่มีอาการสมาธิสั้น หรือถูกเบี่ยงเบนความสนใจได้ง่าย
- การเรียนรู้: หากเด็กสามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้อง และ/หรือเมื่อให้เด็กทำอะไรบางอย่างแล้วเด็กสามารถทำได้ด้วยตัวเองได้ จะจัดว่าเด็กมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์

ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (ECDI) คำนวณจากร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์อย่างน้อย 3 ด้าน จากทั้งหมด 4 ด้าน

ตาราง CD.5 แสดงให้เห็นว่า ในประเทศไทย เด็กอายุ 36 - 59 เดือนร้อยละ 91.5 มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งค่าดังกล่าวก็คือดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผลการสำรวจยังพบว่า ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของเด็กชายต่ำกว่าเด็กหญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 90.2 และ 92.8 ตามลำดับ) และดัชนีฯ ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอายุของเด็ก กล่าวคือ สำหรับเด็กอายุ 36-47 เดือน ค่าดัชนีฯ เท่ากับร้อยละ 88.1 และร้อยละ 94.6 สำหรับเด็กอายุ 48-59 เดือน เนื่องจากเมื่อเด็กอายุมากขึ้นก็จะมีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ สูงขึ้น นอกจากนี้ เด็กที่เข้าเรียนในหลักสูตรก่อนวัยเรียนจะมีค่าดัชนีฯ ที่สูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียน (ร้อยละ 94.1 และ 77.4 ตามลำดับ) หากพิจารณาตามฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน พบว่า ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมากมีค่าต่ำกว่าเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 88.7 และ 92.9 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบ 4 ด้าน พบว่า ร้อยละ 97.4 ของเด็กมีพัฒนาการด้านกายภาพเป็นไปตามเกณฑ์ รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ (ร้อยละ 96.5) ด้านสังคมและอารมณ์ (ร้อยละ 86.5) และด้านการอ่านออกเขียนได้และการรู้จักตัวเลขมีค่าต่ำสุด (ร้อยละ 63.3) ทั้งนี้ พบว่าในแต่ละด้านจะมีค่าคะแนนสูงขึ้นสำหรับเด็กที่กำลังเรียนในหลักสูตรก่อนวัยเรียน หรือเด็กที่มีอายุมากขึ้น

ตาราง CD.5 ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ 4 ด้าน และดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็กอายุ 36-59 เดือน ที่มีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ในด้านต่างๆ				ดัชนีพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย <sup>1</sup>	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน
	การอ่านออกและ การรู้จักตัวเลข	กายภาพ	สังคมและอารมณ์	การเรียนรู้		
<b>เพศ</b>						
ชาย	60.8	97.5	84.1	97.1	90.2	1,940
หญิง	65.6	97.4	88.8	95.9	92.8	2,041
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	71.8	94.4	82.4	94.8	91.8	343
กลาง	68.6	97.8	91.4	97.1	96.1	906
เหนือ	61.4	96.7	80.9	96.5	87.9	643
ตะวันออกเฉียงเหนือ	59.1	98.4	87.1	96.9	90.4	1,487
ใต้	62.9	96.9	86.0	95.7	91.0	603
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	65.8	96.7	85.8	95.8	91.9	1,516
นอกเขตเทศบาล	61.8	97.9	87.0	96.9	91.3	2,466
<b>อายุ</b>						
36-47 เดือน	50.4	95.0	84.6	94.1	88.1	1,887
48-59 เดือน	74.9	99.7	88.2	98.7	94.6	2,095
<b>การเข้าเรียนในระดับปฐมวัย</b>						
เข้าเรียน	68.1	99.5	88.5	98.9	94.1	3,361
ไม่ได้เข้าเรียน	37.2	86.5	75.9	83.5	77.4	621
<b>การศึกษาของแม่</b>						
ไม่มีการศึกษา	38.6	99.1	77.5	96.3	83.0	182
ประถมศึกษา	61.8	97.5	88.4	96.3	91.8	1,655
มัธยมศึกษา	61.1	97.0	83.9	96.7	90.8	1,453
สูงกว่ามัธยมศึกษา	78.0	97.7	90.0	96.5	94.3	691
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	49.8	98.6	84.1	96.1	88.7	763
ยากจน	59.0	97.3	87.9	96.9	91.3	843
ปานกลาง	60.7	97.8	84.1	96.6	90.6	891
ร่ำรวย	69.9	97.1	88.4	96.8	94.2	764
ร่ำรวยมาก	78.8	96.3	88.4	96.0	92.9	720
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>						
ไทย	64.1	97.6	86.8	96.7	92.0	3,902
ไม่ใช่ไทย	22.0	92.3	74.8	87.7	68.8	74
<b>ยอดรวม</b>	<b>63.3</b>	<b>97.4</b>	<b>86.5</b>	<b>96.5</b>	<b>91.5</b>	<b>3,982</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 6.6

\*มีข้อมูล 5 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง



# บทที่ 9 การรู้หนังสือและการศึกษา



## การรู้หนังสือในสตรีอายุน้อย

เป้าหมายประการหนึ่งของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก คือ การทำให้ผู้ใหญ่รู้หนังสือ การรู้หนังสือของผู้ใหญ่ ทั้งชาย และหญิงเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของ MDG ด้วย ในการสำรวจ MICS ครั้งนี้ ได้สัมภาษณ์เฉพาะสตรีอายุ 15 – 49 ปี และผลการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ในการสำรวจนี้ คือ การรู้หนังสือของสตรีอายุ 15 – 24 ปี เท่านั้น โดยทดสอบผู้ที่ไม่เคยเรียนหนังสือหรือผู้ที่เรียนระดับประถมศึกษาหรือเรียนการศึกษาอื่น ๆ ที่เทียบชั้นไม่ได้ ด้วยการอ่านประโยคง่าย ๆ แล้วสรุปผลว่าเป็นผู้รู้หนังสือหรือไม่ ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปจัดว่าเป็นผู้รู้หนังสือ

ตาราง ED.1 การรู้หนังสือของสตรีอายุน้อย

ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 24 ปี ที่รู้หนังสือ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของสตรีที่รู้หนังสือ <sup>1</sup>	ร้อยละที่ไม่ทราบว่ารู้หนังสือหรือไม่	จำนวนสตรีอายุ 15-24 ปี
<b>ภาค</b>			
กรุงเทพมหานคร	97.0	0.5	740
กลาง	97.5	0.7	1,375
เหนือ	97.7	0.0	750
ตะวันออกเฉียงเหนือ	99.1	0.0	1,670
ใต้	97.5	0.0	780
<b>พื้นที่</b>			
ในเขตเทศบาล	97.2	0.5	2,417
นอกเขตเทศบาล	98.6	0.1	2,897
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>			
ไม่มีการศึกษา	1.1	11.2	55
ประถมศึกษา	83.5	2.3	331
มัธยมศึกษา	100.0	0.0	3,783
สูงกว่ามัธยมศึกษา	100.0	0.0	1,146
<b>อายุ</b>			
15-19	98.8	0.3	3,080
20-24	96.7	0.2	2,234



ตาราง ED.1 การรู้หนังสือของสตรีอายุน้อย (ต่อ)			
ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 24 ปี ที่รู้หนังสือ ประเทศไทย พ.ศ. 2555			
	ร้อยละของสตรีที่รู้หนังสือ <sup>1</sup>	ร้อยละที่ไม่ทราบว่ารู้หนังสือหรือไม่	จำนวนสตรีอายุ 15-24 ปี
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>			
ยากจนมาก	96.7	0.1	814
ยากจน	96.3	0.4	1,051
ปานกลาง	97.2	0.5	1,124
ร่ำรวย	99.4	0.3	1,229
ร่ำรวยมาก	99.6	0.1	1,096
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>			
ไทย	98.9	0.1	5,201
ไม่ใช่ไทย	48.2	9.4	103
<b>ยอดรวม</b>	<b>98.0</b>	<b>0.3</b>	<b>5,314</b>
<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.1; ตัวชี้วัด MDG ที่ 2.3		*มีข้อมูล 10 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง	

จากตาราง ED.1 พบว่า สตรีในประเทศไทยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98) เป็นผู้รู้หนังสือ นอกจากนี้ พบว่าการรู้หนังสือของสตรีมีค่าใกล้เคียงกันเมื่อพิจารณาตามภาค พื้นที่อยู่อาศัย และอายุของสตรี แต่มีความแตกต่างกันตามฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน โดยพบว่าสตรีในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีรู้หนังสือดีกว่าสตรีในครัวเรือนที่มีฐานะยากจน (ร้อยละ 99.6 สำหรับครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก และร้อยละ 96.7 สำหรับครัวเรือนที่ยากจนมาก) สำหรับสตรีที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา ร้อยละ 83.5 สามารถอ่านประโยคทดสอบได้

## ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน

การศึกษาก่อนวัยเรียนในหลักสูตรระดับก่อนวัยเรียนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง มีความสำคัญต่อความพร้อมของเด็กในการเข้าโรงเรียน ตาราง ED.2 แสดงสัดส่วนของเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งในปีที่แล้วได้รับการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน สัดส่วนในภาพรวมเท่ากับร้อยละ 100 สัดส่วนสำหรับเด็กชายเท่ากับเด็กหญิง (ร้อยละ 100 เช่นกัน) และไม่พบความแตกต่างระหว่างพื้นที่อยู่อาศัย ภาค รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

ตาราง ED.2 ความพร้อมในการเข้าเรียน

ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้รับการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียนในปีที่แล้ว ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้รับการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียนในปีที่แล้ว <sup>1</sup>	จำนวนเด็กที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
<b>เพศ</b>		
ชาย	100.0	563
หญิง	100.0	505
<b>ภาค</b>		
กรุงเทพมหานคร	100.0	98
กลาง	100.0	243
เหนือ	99.9	169
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	377
ใต้	100.0	180
<b>พื้นที่</b>		
ในเขตเทศบาล	100.0	398
นอกเขตเทศบาล	100.0	670
<b>การศึกษาของแม่</b>		
ไม่มีการศึกษา	99.8	53
ประถมศึกษา	100.0	511
มัธยมศึกษา	100.0	354
สูงกว่ามัธยมศึกษา	100.0	150
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>		
ยากจนมาก	99.9	210
ยากจน	100.0	210
ปานกลาง	100.0	236
ร่ำรวย	100.0	222
ร่ำรวยมาก	100.0	189
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>		
ไทย	100.0	1,047
ไม่ใช่ไทย	(*)	17
<b>ยอดรวม</b>	<b>100.0</b>	<b>1,067</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.2

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

\*มีข้อมูล 3 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## การเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างถ้วนหน้าและความสำเร็จในการศึกษาระดับประถมศึกษาของเด็กทั้งโลก เป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และเป้าหมายของโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในการต่อสู้กับความยากจน การสร้างความเข้มแข็งในสตรี การปกป้องเด็กจากความโหดร้ายและการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานเด็ก รวมทั้งการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย การป้องกันสิ่งแวดลอม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของประชากร

ตัวชี้วัดสำหรับการเข้าเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้แก่

- อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา
- อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ที่ปรับแล้ว) ระดับประถมศึกษา
- อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ที่ปรับแล้ว) ระดับมัธยมศึกษา
- อัตราการเข้าเรียนของหญิงต่อชาย (GPI) ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ตัวชี้วัดของการเรียนต่อ ได้แก่

- อัตราการเข้าเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา
- อัตราการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา

ในประเทศไทย เด็กเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเมื่ออายุ 6 ปี และระดับมัธยมศึกษาเมื่ออายุ 12 ปี ทั้ง 2 ระดับนี้แบ่งการศึกษาออกเป็นระดับละ 6 ชั้น (ประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และ มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6) โดยปกติ โรงเรียนเปิดภาคการศึกษาในเดือนพฤษภาคม และสิ้นสุดในเดือนกุมภาพันธ์ถัดไป

ผลการสำรวจจากตาราง ED.3 แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 75.3 ของเด็กวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษา (อายุ 6 ปี) กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนความแตกต่างระหว่างเพศของเด็กกับการเข้าเรียนพบเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 76.2 สำหรับเด็กชาย และร้อยละ 74.2 สำหรับเด็กหญิง) อย่างไรก็ตาม พบความแตกต่างหากพิจารณาตามภาคและพื้นที่อยู่อาศัย กล่าวคือ สำหรับกรุงเทพมหานครตัวชี้วัดดังกล่าวมีค่าสูงถึงร้อยละ 83.2 ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเพียงร้อยละ 69.5 และเด็กในเขตเทศบาลเข้าเรียนสูงกว่าเด็กนอกเขตเทศบาลเล็กน้อย (ร้อยละ 77.3 และ 74 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า การศึกษาของแม่และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเข้าเรียนของเด็กด้วย นั่นคือ ร้อยละ 79.9 สำหรับเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (เปรียบเทียบกับร้อยละ 58.8 สำหรับเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา) และเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ร่ำรวยมากที่สุดส่วนสูงถึงร้อยละ 81.6 (เปรียบเทียบกับร้อยละ 65.3 สำหรับเด็กที่อยู่ในครัวเรือนที่ยากจนมาก)

**ตาราง ED.3 การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา**

ร้อยละของเด็กวัยประถมศึกษาที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิ) ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็กวัยเริ่มเข้าเรียนประถมศึกษาที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 <sup>1</sup>	จำนวนเด็กวัยประถมศึกษา
<b>เพศ</b>		
ชาย	76.2	571
หญิง	74.2	528
<b>ภาค</b>		
กรุงเทพมหานคร	83.2	101
กลาง	77.9	233
เหนือ	76.6	165
ตะวันออกเฉียงเหนือ	69.5	423
ใต้	79.7	177
<b>พื้นที่</b>		
ในเขตเทศบาล	77.3	420
นอกเขตเทศบาล	74.0	680
<b>การศึกษาของแม่</b>		
ไม่มีการศึกษา	58.8	55
ประถมศึกษา	72.7	498
มัธยมศึกษา	78.9	366
สูงกว่ามัธยมศึกษา	79.9	181
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>		
ยากจนมาก	65.3	227
ยากจน	73.2	229
ปานกลาง	76.7	226
ร่ำรวย	80.4	219
ร่ำรวยมาก	81.6	197
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>		
ไทย	75.2	1,090
ไม่ใช่ไทย	(*)	9
<b>ยอดรวม</b>	<b>75.3</b>	<b>1,099</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.3

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง ED.4 แสดงร้อยละของเด็กวัยประถมศึกษา (อายุ 6-11 ปี) ที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา<sup>1</sup> โดยพบว่า เด็กวัยประถมศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.7) กำลังเรียน อยางไรก็ดี เด็กกลุ่มที่เหลือ (ร้อยละ 4.3) ไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนทั้ง ๆ ที่เป็นวัยที่ต้องเข้าเรียน นอกจากนี้ แทบไม่พบความแตกต่างในการเข้าเรียนของเด็กวัยประถมศึกษาเมื่อพิจารณาตามภาค พื้นที่ หรือฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน แต่พบความแตกต่างตามระดับการศึกษาของแม่ คือ ร้อยละ 92.5 ของเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษากำลังเรียน ขณะที่เด็กที่แม่มีการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งที่กำลังเรียนมีส่วนสูงกว่าร้อยละ 95

<sup>1</sup> อัตราส่วนในตารางนี้ได้ 'ปรับแล้ว' เนื่องจากตัวตั้ง (ของตัวชี้วัด) ไม่ได้รวมการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น แต่รวมการเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาด้วย

## บทที่ 9 การรู้หนังสือและการศึกษา

### ตาราง ED.4 การเข้าเรียนของเด็กวัยเรียนระดับประถมศึกษา

ร้อยละของเด็กวัยประถมศึกษาที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ชาย		หญิง		รวม	
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ ของเด็กวัยเรียน ระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ ของเด็กวัยเรียน ระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ ของเด็กวัยเรียน ระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	96.8	289	96.0	289	96.4	577
กลาง	95.6	806	96.2	786	95.9	1,592
เหนือ	96.7	497	94.4	528	95.5	1,025
ตะวันออกเฉียงเหนือ	95.1	1,327	95.6	1,406	95.3	2,733
ใต้	95.4	517	96.8	495	96.1	1,013
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	95.8	1,312	95.2	1,276	95.5	2,588
นอกเขตเทศบาล	95.5	2,124	96.1	2,228	95.8	4,352
<b>อายุเมื่อเริ่มปีการศึกษา</b>						
6	78.2	571	75.7	528	77.0	1,099
7	99.3	574	99.2	622	99.2	1,197
8	99.2	553	99.2	610	99.2	1,163
9	99.1	556	99.3	595	99.2	1,151
10	99.1	579	98.9	556	99.0	1,135
11	98.9	603	100.0	592	99.4	1,195
<b>การศึกษาของแม่</b>						
ไม่มีการศึกษา	90.8	189	94.2	192	92.5	381
ประถมศึกษา	96.2	1,822	95.7	1,883	95.9	3,705
มัธยมศึกษา	95.8	955	96.0	959	95.9	1,914
สูงกว่ามัธยมศึกษา	95.1	469	96.2	471	95.6	940
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	94.7	751	94.1	780	94.4	1,531
ยากจน	96.3	712	94.7	738	95.5	1,450
ปานกลาง	94.7	685	96.5	686	95.6	1,371
ร่ำรวย	95.5	735	97.5	670	96.4	1,405
ร่ำรวยมาก	97.4	553	96.4	630	96.8	1,184
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>						
ไทย	95.8	3,397	95.9	3,465	95.8	6,862
ไม่ใช่ไทย	80.5	32	84.6	36	82.6	68
<b>ยอดรวม</b>	<b>95.6</b>	<b>3,436</b>	<b>95.7</b>	<b>3,504</b>	<b>95.7</b>	<b>6,940</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.4; ตัวชี้วัด MDG ที่ 2.1

\*มีข้อมูล 9 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

ตาราง ED.5 การเข้าเรียนของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา

ร้อยละของเด็กวัยมัธยมศึกษาที่กำลังเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า (อัตราการเข้าเรียนสุทธิที่ปรับแล้ว) และร้อยละของเด็กที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษา ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ชาย			หญิง			รวม		
	อัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา <sup>1</sup>	ร้อยละของผู้ที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก	อัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา <sup>1</sup>	ร้อยละของผู้ที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก	อัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา <sup>1</sup>	ร้อยละของผู้ที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษา	จำนวนเด็ก
<b>ภาค</b>									
กรุงเทพมหานคร	80.2	6.4	366	83.3	3.5	366	82.0	4.9	732
กลาง	75.0	5.2	860	80.0	6.6	846	77.4	5.9	1,706
เหนือ	75.9	7.2	546	84.9	7.0	613	80.7	7.1	1,158
ตะวันออกเฉียงเหนือ	77.0	5.8	1,408	84.6	4.4	1,392	80.8	5.1	2,800
ใต้	64.2	6.6	513	79.2	7.3	460	71.3	6.9	973
<b>พื้นที่</b>									
ในเขตเทศบาล	77.1	6.0	1,476	82.9	4.7	1,431	80.0	5.4	2,907
นอกเขตเทศบาล	73.4	6.0	2,216	82.7	6.2	2,246	78.1	6.1	4,462
<b>อายุเมื่อเริ่มไปการศึกษา</b>									
12	63.1	34.0	573	67.2	31.6	605	65.2	32.7	1,179
13	90.7	2.1	641	95.5	2.1	575	93.0	2.1	1,216
14	90.1	1.5	670	93.1	0.5	682	91.6	1.0	1,352
15	76.2	0.4	649	87.4	0.0	591	81.5	0.2	1,240
16	66.5	0.1	573	81.8	0.0	588	74.2	0.1	1,162
17	58.7	0.0	586	71.7	0.0	635	65.5	0.0	1,221
<b>การศึกษาของแม่</b>									
ไม่มีการศึกษา	47.8	20.2	155	69.9	14.2	163	59.1	17.1	318
ประถมศึกษา	73.7	7.3	1,870	82.5	7.3	1,819	78.0	7.3	3,689
มัธยมศึกษา	86.2	6.3	690	91.6	5.2	698	88.9	5.8	1,387
สูงกว่ามัธยมศึกษา	94.0	2.9	293	94.6	4.2	312	94.3	3.6	605
แม่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน	70.3	0.4	450	75.7	0.3	478	73.1	0.3	928
ไม่สามารถระบุได้	54.3	0.0	234	64.8	0.0	207	59.2	0.0	441
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>									
ยากจนมาก	69.4	6.7	802	79.2	6.0	748	74.2	6.3	1,550
ยากจน	73.3	6.2	806	80.7	6.3	789	77.0	6.2	1,595
ปานกลาง	67.2	8.3	791	77.6	6.7	681	72.0	7.5	1,472
ร่ำรวย	76.6	6.7	637	86.3	5.1	754	81.9	5.8	1,392
ร่ำรวยมาก	91.3	1.6	656	90.2	4.1	704	90.7	2.9	1,359
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>									
ไทย	75.2	6.0	3,659	83.3	5.5	3,627	79.2	5.8	7,286
ไม่ใช่ไทย	47.2	3.5	29	41.0	20.6	43	43.5	13.7	73
<b>ยอดรวม</b>	<b>74.9</b>	<b>6.0</b>	<b>3,693</b>	<b>82.8</b>	<b>5.6</b>	<b>3,677</b>	<b>78.8</b>	<b>5.8</b>	<b>7,369</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.5

\*มีข้อมูล 11 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## บทที่ 9 การรู้หนังสือและการศึกษา

อัตราการเข้าเรียนสุทธิของระดับมัธยมศึกษา (อายุ 12-17 ปี) แสดงในตาราง ED.5<sup>2</sup> ซึ่งเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนระดับมัศึกษามีสัดส่วนสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา กล่าวคือ ร้อยละ 78.8 ของเด็กวัยมัธยมศึกษากำลังเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า สัดส่วนของเด็กหญิงที่กำลังเรียนสูงกว่าเด็กชาย (ร้อยละ 82.8 และ 74.9 ตามลำดับ) หากพิจารณาตามภาค สัดส่วนของเด็กที่กำลังเรียนในกรุงเทพมหานครสูงที่สุด (ร้อยละ 82) รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 80.8) และภาคใต้ต่ำสุด (ร้อยละ 71.3) พบความแตกต่างในการเข้าเรียนระหว่างเด็กในเขตเทศบาลและเด็กนอกเขตเทศบาลน้อยมาก แต่พบว่าเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงทั้งเด็กชายและหญิง มีโอกาสเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่ามากกว่าเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 94.3 สำหรับแม่ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา และลดลงเหลือร้อยละ 59.1 สำหรับแม่ที่ไม่มีการศึกษา)

ส่วนเด็กกลุ่มที่เหลือประกอบไปด้วยเด็กที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาและเด็กที่ไม่ได้กำลังเรียนในโรงเรียน ผลการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 5.8 ของเด็กวัยมัธยมศึกษากำลังเรียนระดับประถมศึกษาทั้ง ๆ ที่ต้องเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา (เด็กชายร้อยละ 6 เด็กหญิงร้อยละ 5.6) ส่วนเด็กอีกกลุ่ม (ร้อยละ 15.3) เป็นเด็กที่ไม่ได้กำลังเรียนในโรงเรียนเลย ผลการสำรวจพบว่า เด็กในภาคใต้ที่ไม่ได้กำลังเรียนมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 21.8) ขณะที่สัดส่วนของเด็กในภาคเหนือมีค่าต่ำสุด (ร้อยละ 12.3) นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กอายุ 17 ปีที่ไม่ได้กำลังเรียนมีสัดส่วนสูงกว่าอายุอื่น (ร้อยละ 34.5) และร้อยละ 23.7 ของเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษาไม่ได้กำลังเรียน (เปรียบเทียบกับร้อยละ 2.0 สำหรับเด็กอายุ 12 ปี และร้อยละ 2.1 สำหรับเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา)

2 อัตราส่วนในตารางนี้ได้ 'ปรับแล้ว' เนื่องจากในตัวตั้ง (ของตัวชี้วัด) ไม่ได้รวมการเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น แต่รวมการเข้าเรียนในระดับที่สูงกว่าด้วย

ตาราง ED.6 เด็กที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ร้อยละของเด็กที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็ก ที่กำลังเรียน ในชั้น ป.2 และ เมื่อปีที่แล้วเรียน ชั้น ป.1	ร้อยละของเด็ก ที่กำลังเรียน ในชั้น ป.3 และ เมื่อปีที่แล้วเรียน ชั้น ป.2	ร้อยละของเด็ก ที่กำลังเรียน ในชั้น ป.4 และ เมื่อปีที่แล้วเรียน ชั้น ป.3	ร้อยละของเด็ก ที่กำลังเรียน ในชั้น ป.5 และ เมื่อปีที่แล้วเรียน ชั้น ป.4	ร้อยละของเด็ก ที่กำลังเรียน ในชั้น ป.6 และ เมื่อปีที่แล้วเรียน ชั้น ป.5	ร้อยละของเด็ก ที่กำลังเรียน ในชั้น ป.6 และ เข้าเรียนมา ตั้งแต่ชั้น ป.1 <sup>1</sup>
<b>เพศ</b>						
ชาย	99.8	100.0	99.8	100.0	100.0	99.5
หญิง	99.6	100.0	100.0	99.9	100.0	99.5
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	100.0	100.0	99.6	99.8	100.0	99.4
กลาง	98.6	100.0	99.8	100.0	100.0	98.4
เหนือ	100.0	99.9	100.0	100.0	99.9	99.8
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ใต้	100.0	100.0	100.0	99.4	100.0	99.4
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	99.4	100.0	99.9	100.0	100.0	99.3
นอกเขตเทศบาล	99.8	100.0	99.9	99.9	100.0	99.6
<b>การศึกษาของแม่</b>						
ไม่มีการศึกษา	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ประถมศึกษา	99.4	100.0	99.9	99.8	100.0	99.1
มัธยมศึกษา	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
สูงกว่ามัธยมศึกษา	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	100.0	100.0	100.0	100.0	99.9	99.9
ยากจน	100.0	100.0	99.7	100.0	100.0	99.7
ปานกลาง	99.4	99.9	100.0	99.9	100.0	99.3
ร่ำรวย	99.0	100.0	99.9	100.0	100.0	98.9
ร่ำรวยมาก	100.0	100.0	100.0	99.6	100.0	99.6
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>						
ไทย	99.7	100.0	99.9	99.9	100.0	99.5
ไม่ใช่ไทย	100.0	98.5	100.0	100.0	100.0	98.5
<b>ยอดรวม</b>	<b>99.7</b>	<b>100.0</b>	<b>99.9</b>	<b>99.9</b>	<b>100.0</b>	<b>99.5</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.6; ตัวชี้วัด MDG ที่ 2.2

ตาราง ED.6 แสดงให้เห็นร้อยละของเด็กที่เข้าเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.5) ได้เรียนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ข้อสังเกต สำหรับจำนวนนักเรียนที่นำมาใช้ในการคำนวณนี้ ได้รวมจำนวนเด็กตกชั้นและเด็กเข้าเรียนระหว่างปีด้วย) นอกจากนี้ ไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างภาค พื้นที่อยู่อาศัย และลักษณะภูมิหลังของเด็กกับการเรียนของเด็ก



## บทที่ 9 การรู้หนังสือและการศึกษา

ตาราง ED.7 การสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา				
อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และอัตราการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ประเทศไทย พ.ศ. 2555				
	อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา <sup>1</sup>	จำนวนเด็กที่อยู่ในวัยสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา	อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา <sup>2</sup>	จำนวนเด็กที่เรียนในชั้นสุดท้ายของโรงเรียนระดับประถมศึกษาเมื่อปีที่แล้ว
<b>เพศ</b>				
ชาย	102.9	603	97.4	565
หญิง	110.9	592	99.5	555
<b>ภาค</b>				
กรุงเทพมหานคร	108.6	98	98.9	76
กลาง	122.4	273	98.3	237
เหนือ	122.6	174	98.8	174
ตะวันออกเฉียงเหนือ	94.3	487	98.5	484
ใต้	100.4	162	97.7	149
<b>พื้นที่</b>				
ในเขตเทศบาล	110.3	461	97.7	368
นอกเขตเทศบาล	104.6	734	98.8	752
<b>การศึกษาของแม่</b>				
ไม่มีการศึกษา	142.0	55	97.9	55
ประถมศึกษา	103.8	734	98.0	704
มัธยมศึกษา	104.4	284	99.2	259
สูงกว่ามัธยมศึกษา	113.5	122	100.0	94
แม่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน	-	-	(*)	5
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>				
ยากจนมาก	97.1	306	97.4	281
ยากจน	112.1	217	98.2	244
ปานกลาง	105.1	235	98.2	239
ร่ำรวย	114.1	227	99.2	204
ร่ำรวยมาก	109.6	210	100.0	153
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>				
ไทย	106.7	1,177	98.4	1,113
ไม่ใช่ไทย	(115.7)	17	(*)	8
<b>ยอดรวม</b>	<b>106.8</b>	<b>1,195</b>	<b>98.5</b>	<b>1,121</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.7 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.8 (.) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต (\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

ตาราง ED.7 แสดงอัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและอัตราการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาของเด็ก อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง อัตราส่วนของนักเรียน (ไม่คำนึงถึงอายุ) ที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 (ครั้งแรก) ต่อจำนวนเด็กในวัยที่จะสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน (อายุ 12 ปี) พบว่า อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาเท่ากับร้อยละ 106.8

หากพิจารณาอัตราส่วนของการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ร้อยละ 98.5 ของเด็กที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาได้เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่า ถึงแม้เด็กภาคใต้มีอัตราส่วนการเรียนต่อต่ำที่สุด (ร้อยละ 97.7) แต่ก็ไม่แตกต่างจากภาคอื่น ๆ มากนัก และพบว่าเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีอัตราส่วนการเรียนต่อต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 97.9 เปรียบเทียบกับเด็กที่แม่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 100)

**ตาราง ED.8 ความเท่าเทียมในการศึกษาระหว่างหญิงและชาย**

อัตราส่วนของอัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ที่ปรับแล้ว) ของหญิงต่อชาย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	อัตราส่วนสุทธิ ของหญิง ที่กำลังเรียน ระดับประถมศึกษา	อัตราส่วนสุทธิ ของชาย ที่กำลังเรียน ระดับประถมศึกษา	อัตราส่วนของ หญิงต่อชาย ที่กำลังเรียน ระดับประถมศึกษา <sup>1</sup>	อัตราส่วนสุทธิ ของหญิง ที่กำลังเรียน ระดับมัธยมศึกษา	อัตราส่วนสุทธิ ของชาย ที่กำลังเรียน ระดับมัธยมศึกษา	อัตราส่วน ของหญิงต่อชาย ที่กำลังเรียน ระดับมัธยมศึกษา <sup>2</sup>
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	96.0	96.8	1.0	72.5	69.1	1.0
กลาง	96.2	95.6	1.0	74.1	63.8	1.2
เหนือ	94.4	96.7	1.0	79.2	67.4	1.2
ตะวันออกเฉียงเหนือ	95.6	95.1	1.0	81.2	71.8	1.1
ใต้	96.8	95.4	1.0	73.4	59.0	1.2
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	95.2	95.8	1.0	74.2	68.1	1.1
นอกเขตเทศบาล	96.1	95.5	1.0	79.4	66.7	1.2
<b>การศึกษาของแม่</b>						
ไม่มีการศึกษา	94.2	90.8	1.0	69.2	46.3	1.5
ประถมศึกษา	95.7	96.2	1.0	77.8	67.8	1.1
มัธยมศึกษา	96.0	95.8	1.0	86.0	79.5	1.1
สูงกว่ามัธยมศึกษา	96.2	95.1	1.0	92.7	86.7	1.1
แม่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน	-	-	-	65.7	58.2	1.1
ไม่สามารถระบุได้	-	-	-	55.5	34.1	1.6
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	94.1	94.7	1.0	75.3	66.5	1.1
ยากจน	94.7	96.3	1.0	76.4	67.8	1.1
ปานกลาง	96.5	94.7	1.0	70.3	58.2	1.2
ร่ำรวย	97.5	95.5	1.0	78.9	65.7	1.2
ร่ำรวยมาก	96.4	97.4	1.0	86.0	79.9	1.1
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>						
ไทย	95.9	95.8	1.0	77.8	67.5	1.2
ไม่ใช่ไทย	84.6	80.5	1.1	38.6	47.2	0.8
<b>ยอดรวม</b>	<b>95.7</b>	<b>95.6</b>	<b>1.0</b>	<b>77.4</b>	<b>67.2</b>	<b>1.2</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.9; ตัวชี้วัด MDG ที่ 3.1 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 7.10; ตัวชี้วัด MDG ที่ 3.1

ตาราง ED.8 แสดงอัตราส่วนของหญิงต่อชายที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ อัตราส่วนดังกล่าวคำนวณมาจากอัตราการเข้าเรียนสุทธิ ไม่ได้คำนวณจากอัตราการเข้าเรียนอย่างหยاب เนื่องจาก เด็กที่เข้าเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กชาย หากใช้อัตราการเข้าเรียนอย่างหยابอาจให้ผลลัพธ์ที่ผิดพลาดได้ ผลการสำรวจพบว่า อัตราส่วนของหญิงต่อชายที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาเท่ากับ 1.0 ซึ่งแสดงว่าเด็กทั้งหญิง

## บทที่ 9 การรู้หนังสือและการศึกษา

และชายกำลังเรียนระดับประถมศึกษาในสัดส่วนเท่า ๆ กัน ในขณะที่ระดับมัธยมศึกษาอัตราส่วนดังกล่าวสูงกว่า คือ 1.2 แสดงให้เห็นว่าเด็กหญิงที่กำลังเรียนระดับมัศึกษามีมากกว่าเด็กชาย

ตาราง ED.9 การเข้าเรียน

ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนอายุ 5-24 ปี ที่กำลังเรียน ตามพื้นที่และเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล			รวม		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
<b>อายุเมื่อเริ่มปีการศึกษา</b>									
5	98.1	99.7	98.9	98.2	97.5	97.9	98.2	98.3	98.2
6	99.5	99.3	99.4	99.0	99.9	99.4	99.1	99.6	99.4
7	99.4	98.3	98.8	99.8	100.0	99.9	99.7	99.4	99.5
8	99.1	98.8	99.0	100.0	99.5	99.7	99.6	99.3	99.4
9	99.4	99.2	99.3	99.0	99.4	99.2	99.1	99.3	99.2
10	98.7	99.8	99.2	99.4	98.4	98.9	99.1	98.9	99.0
11	97.2	100.0	98.5	99.9	100.0	100.0	98.9	100.0	99.4
12	97.9	98.1	98.0	96.6	99.3	98.0	97.1	98.9	98.0
13	93.2	98.6	95.9	92.6	97.1	94.6	92.8	97.7	95.1
14	89.5	89.1	89.3	93.5	96.1	94.9	91.7	93.6	92.6
15	80.7	88.7	85.0	74.5	86.4	79.7	76.6	87.4	81.8
16	74.4	82.9	78.8	60.9	81.0	71.0	66.6	81.8	74.3
17	65.9	75.5	70.7	55.4	72.2	64.4	60.0	73.6	67.1
18	46.5	58.7	52.7	33.7	58.6	45.3	39.1	58.7	48.6
19	45.8	51.0	48.3	31.9	37.2	34.7	38.6	43.1	40.9
20	39.2	40.6	39.8	15.8	25.7	20.8	27.8	32.5	30.0
21	28.3	43.5	36.1	10.8	17.3	14.2	19.6	30.4	25.2
22	26.1	18.5	22.0	12.9	20.1	16.3	18.6	19.3	19.0
23	14.5	6.9	10.7	6.1	6.9	6.5	9.8	6.9	8.4
24	6.9	2.0	4.1	2.4	6.5	4.3	4.3	4.1	4.2
<b>ยอดรวม</b>	<b>72.7</b>	<b>74.0</b>	<b>73.3</b>	<b>71.8</b>	<b>78.3</b>	<b>75.1</b>	<b>72.1</b>	<b>76.6</b>	<b>74.3</b>

ตาราง ED.9 แสดงร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนอายุ 5-24 ปี ที่กำลังเรียน พบว่า ในประเทศไทย เด็กวัย 5-12 ปี เกือบทั้งหมดกำลังเรียนในโรงเรียน สำหรับเด็กอายุ 6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มเข้าเรียนในระดับประถมศึกษานั้น พบว่ามากกว่าร้อยละ 99 กำลังเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้ อัตราการเข้าเรียนในโรงเรียนสำหรับเด็กในวัย 6-11 ปี มีระดับสูงอย่างต่อเนื่อง และเริ่มลดลงในวัย 12-14 ปี อัตราดังกล่าวลดลงอย่างเห็นได้ชัดสำหรับเด็กวัย 15-20 ปี ทั้งนี้ อายุ 15-17 ปีเป็นวัยที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่อายุมากกว่า 20 ปี และกำลังเรียนในโรงเรียนมีเพียงเล็กน้อย หากพิจารณาความแตกต่างระหว่างเพศของเด็กกับการเข้าเรียน ไม่พบความแตกต่างมากนัก แต่มีข้อสังเกตว่า ช่วงอายุ 13-21 ปี สัดส่วนของเด็กชายที่เข้าเรียนในโรงเรียนมีน้อยกว่าเด็กหญิง

# บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก



## การจดทะเบียนเกิด

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของเด็กกล่าวไว้ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้ชื่อและสัญชาติ และมีสิทธิที่จะได้รับ ความคุ้มครองไม่ให้ถูกลิดรอนจากการระบุตัวตน การจดทะเบียนเกิดเป็นวิธีพื้นฐานในการรักษาสิทธิสำหรับเด็ก เหล่านี้ ในแผนปฏิบัติการของ “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” ได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาระบบที่สามารถรับประกันได้ว่าเด็กทุกคนต้องได้รับการจดทะเบียนเกิดเมื่อแรกเกิดทันทีหรือหลังจากเกิดไม่นาน และต้องบรรลุการได้มาซึ่ง ชื่อและสัญชาติของเด็ก โดยต้องสอดคล้องกับกฎหมายในประเทศและเครื่องมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สำหรับ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องใน MICS คือ ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีการจดทะเบียนเกิด

ในประเทศไทยเด็กที่มีการจดทะเบียนเกิดจะได้รับสูติบัตรทุกคน ตาราง CP.1 แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในประเทศไทยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.4) มีการจดทะเบียนเกิด และไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจนในการ จดทะเบียนเกิดเมื่อพิจารณาตามเพศ อายุ หรือฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน แต่พบว่าเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามี การจดทะเบียนเกิดต่ำกว่าเด็กกลุ่มอื่น (ร้อยละ 93.4) เช่นเดียวกับเด็กที่อาศัยในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่ คนไทยก็มีอัตราการจดทะเบียนเกิดที่ต่ำ (ร้อยละ 79.2) สำหรับเด็กที่ไม่มีการจดทะเบียนเกิดแต่แม่หรือผู้ดูแลหลัก ทราบว่าต้องไปแจ้งเกิดและรับสูติบัตรมีเพียงร้อยละ 28 เท่านั้น

## บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก

### ตาราง CP.1 การจดทะเบียนเกิด

ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีการจดทะเบียนเกิด และร้อยละของเด็กที่ไม่ได้จดทะเบียนเกิดแต่แม่หรือผู้ดูแลหลักทราบว่าจะต้องไปแจ้งเกิดและรับสูติบัตร ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีสูติบัตร			จำนวนเด็ก	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ไม่มีสูติบัตร	
	ได้เห็นสูติบัตร	ไม่ได้เห็นสูติบัตร	ร้อยละที่มีสูติบัตร <sup>1</sup>		ร้อยละของเด็กที่แม่หรือผู้ดูแลหลักทราบว่าจะต้องไปแจ้งเกิดและรับสูติบัตร	จำนวนเด็กที่ไม่มีสูติบัตร
<b>เพศ</b>						
ชาย	68.6	31.1	99.8	4,836	(*)	12
หญิง	66.6	32.6	99.1	4,880	(29.2)	43
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	51.7	48.2	99.9	833	(*)	1
กลาง	66.4	32.6	99.0	2,268	(*)	22
เหนือ	66.5	32.5	99.0	1,493	(*)	15
ตะวันออกเฉียงเหนือ	72.5	27.5	99.9	3,672	(*)	2
ใต้	67.3	31.6	99.0	1,450	(*)	15
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	64.2	34.9	99.0	3,723	(19.8)	35
นอกเขตเทศบาล	69.7	30.0	99.7	5,993	(*)	19
<b>อายุ (เดือน)</b>						
0 - 11	72.8	26.7	99.5	1,912	(*)	9
12 - 23	65.5	34.1	99.6	1,827	(*)	8
24 - 35	64.2	35.1	99.4	1,995	(*)	13
36 - 47	68.5	31.1	99.6	1,887	(*)	7
48 - 59	67.1	32.1	99.2	2,095	(*)	17
<b>การศึกษาของมารดา</b>						
ไม่มีการศึกษา	64.8	28.6	93.4	375	(*)	25
ประถมศึกษา	66.1	33.3	99.4	3,775	(49.1)	24
มัธยมศึกษา	71.5	28.4	99.9	3,812	(*)	2
สูงกว่ามัธยมศึกษา	62.9	36.9	99.8	1,754	(*)	4
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	72.7	25.9	98.6	1,858	(21.1)	27
ยากจน	69.5	29.7	99.1	2,127	(*)	19
ปานกลาง	68.8	31.1	99.9	2,183	(*)	3
ร่ำรวย	65.1	34.8	99.9	1,897	(*)	2
ร่ำรวยมาก	60.7	39.0	99.7	1,651	(*)	5
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>						
ไทย	67.8	32.1	99.8	9,522	(*)	16
ไม่ใช่ไทย	58.6	20.5	79.2	184	(23.3)	38
<b>ยอดรวม</b>	<b>67.6</b>	<b>31.8</b>	<b>99.4</b>	<b>9,716</b>	<b>28.0</b>	<b>55</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.1

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต  
\*มีข้อมูล 13 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## การสมรสตั้งแต่อายุน้อย

การสมรสก่อนอายุ 18 ปี เป็นสถานการณ์ที่พบได้จริงในเด็กหญิงหลายคน จากการคาดประมาณขององค์การยูนิเซฟ พบว่า มีสตรีอายุ 20-24 ปีกว่า 60 ล้านคนทั่วโลก สมรส/อยู่กินกับชายก่อนอายุ 18 ปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตรา การสมรสของเด็ก ได้แก่ ระบบการจดทะเบียนสมรสซึ่งได้กำหนดอายุแรกสมรสของเด็ก การมีกรอบข้อกำหนดทาง กฎหมายอย่างเพียงพอพร้อมมีกลไกการบังคับใช้ เพื่อดำเนินคดีเกี่ยวกับการสมรสกับผู้เยาว์ และการมีกฎหมายทาง ศาสนาหรือทางประเพณีที่ห้ามการสมรสกับผู้เยาว์

ในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก พบว่า พ่อแม่มีส่วนสนับสนุนให้ลูกสาวของตนเองแต่งงานตั้งแต่วัยเด็ก เนื่องจากเชื่อว่า จะได้รับประโยชน์ทั้งด้านการเงินและสังคม โดยเฉพาะช่วยบรรเทาภาระทางการเงินของครอบครัว ขณะที่ใน ความเป็นจริง การสมรสในวัยเด็กหรือในขณะอายุน้อยเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และทำลายพัฒนาการของเด็ก ซึ่งบ่อยครั้งที่พบเด็กหญิงตั้งครรถ์ตั้งแต่อายุยังน้อยและต้องถูกแยกตัวออกจากสังคม โดยที่ผู้เป็นแม่ยังมีการ ศึกษาเพียงเล็กน้อยและได้รับการศึกษาวิชาชีพในระดับต่ำ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยส่งเสริมความยากจนในเพศหญิงให้เกิด ความรุนแรงขึ้น ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้กล่าวไว้ว่า สิทธิที่จะได้รับการยินยอมในการแต่งงาน “โดยอิสระและเต็มที” ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะสามารถตัดสินใจ เกี่ยวกับชีวิตคู่ได้

การสมรสในขณะอายุน้อยมีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับอายุที่เด็กหญิงเริ่มมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากสตรีที่สมรสก่อน อายุ 18 ปี มีแนวโน้มที่จะมีบุตรจำนวนมากกว่าสตรีที่สมรสหลังจากนั้น การเสียชีวิตอันเนื่องมาจากการตั้งครรถ์ เป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตในเด็กหญิงอายุ 15-19 ปี ทั้งสมรสและไม่ได้สมรส มีหลักฐานพบว่าเด็กหญิงที่อายุ ยังน้อยมักจะสมรสกับผู้ชายที่อายุแก่กว่า ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการติดเชื้อเอชไอวี ทั้งนี้ ความต้องการภรรยาอายุน้อย ๆ เพื่อการสืบสกุล และความไม่สมดุลระหว่างอายุที่แตกต่างกันนำไปสู่อัตราการใช้ถุงยางอนามัยที่ต่ำมากใน คู่สมรส

สำหรับการสมรสในขณะอายุน้อยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ 2 ตัว ได้แก่ ร้อยละของสตรีที่สมรสหรืออยู่กินกับชายก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี ตาราง CP.2 แสดงร้อยละของสตรีที่สมรสในกลุ่มอายุต่าง ๆ โดยประมาณ 1 ใน 6 ของสตรีอายุ 15-19 ปี กำลังสมรสหรืออยู่กินกับชาย (ร้อยละ 16.3) เมื่อพิจารณาตามภาคจะพบความแตกต่าง ดังนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนของสตรีอายุ 15-19 ปีที่กำลังสมรสสูงสุด (ร้อยละ 18.4) ขณะที่สัดส่วนต่ำสุดพบในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 12.3) และยังพบว่าสัดส่วนดังกล่าวสำหรับในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความแตกต่างกัน (ร้อยละ 13.1 และ 18.7 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา กล่าวคือ เกินกึ่งหนึ่งของสตรีที่มีการ ศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 58.7) กำลังสมรสหรืออยู่กินกับชาย เปรียบเทียบกับร้อยละ 2.2 ของสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา และยังพบความแตกต่างของสัดส่วนดังกล่าวค่อนข้างสูงระหว่างสตรีในครัวเรือนที่ยากจนที่สุดและร่ำรวยที่สุด (ร้อยละ 23.1 และ 4.7 ตามลำดับ)

สำหรับสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี พบเพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้น โดยภาคกลางและภาคเหนือพบสัดส่วน สูงสุด (ร้อยละ 2.8) นอกจากนี้พบว่าสัดส่วนของสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และสตรีในครัวเรือนที่ยากจนที่สุดมีสัดส่วนของการสมรสก่อนอายุ 15 ปีสูงกว่ากลุ่มอื่น (ร้อยละ 4.1 และ 3.8 ตามลำดับ)

ร้อยละ 14.7 ของสตรีอายุ 20-49 ปีสมรสก่อนอายุ 18 ปี โดยเกือบ 1 ใน 5 (ร้อยละ 19.1) ของสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสมรสก่อนอายุ 18 ปี ซึ่งตรงกันข้ามกับสตรีในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 11.6) สำหรับสัดส่วนของสตรีใน เขตเทศบาลที่สมรสก่อนอายุ 18 ปีก็ต่ำกว่าสตรีนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 12.1 และ 17.0 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับ

## บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก

ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน สตรีในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากสมรสก่อนอายุ 18 ปี ถึงร้อยละ 21.2 และลดลงเหลือร้อยละ 7.5 สำหรับสตรีในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมาก เช่นเดียวกับสัดส่วนของสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี ก็มีแนวโน้มความสัมพันธ์ในเชิงลบกับฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน (แผนภูมิ CP.1)

### ตาราง CP.2 การสมรสตั้งแต่อายุน้อย

ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับชายก่อนอายุ 15 ปี ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับชายก่อนอายุ 15 ปี และ 18 ปี และสตรีอายุ 15-19 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับชาย ประเทศไทย พ.ศ. 2555

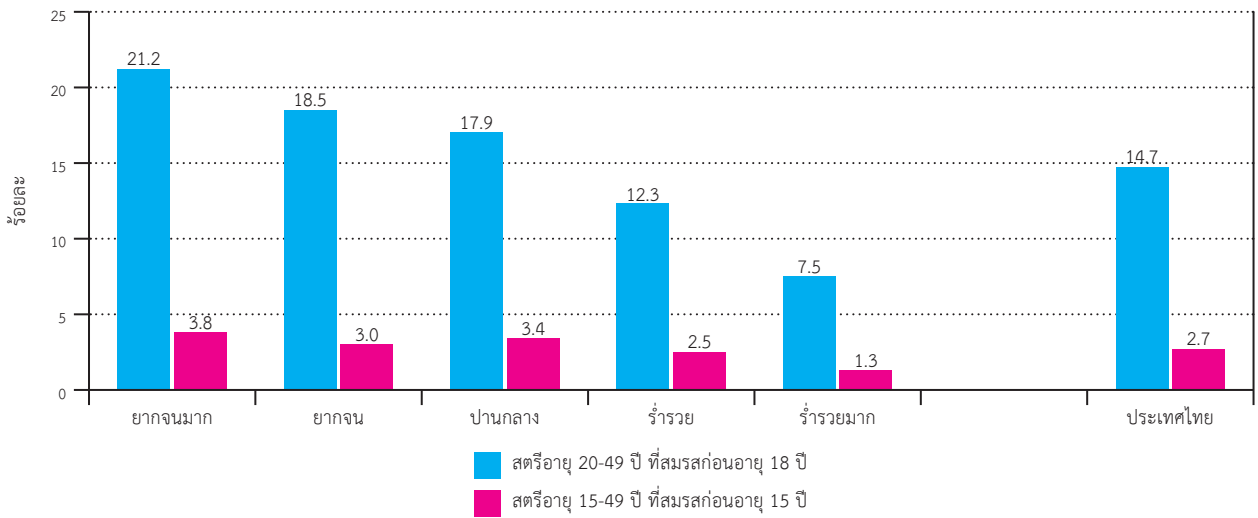
	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี <sup>1</sup>	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี <sup>2</sup>	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 15-19 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับชาย <sup>3</sup>	จำนวนสตรีอายุ 15-19 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กินกับชาย
<b>ภาค</b>								
กรุงเทพมหานคร	2.5	2,881	2.3	11.6	2,497	12.3	384	1,666
กลาง	2.8	5,851	2.6	12.1	5,104	16.4	748	3,868
เหนือ	2.8	3,258	2.8	14.6	2,805	15.1	454	2,294
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.7	7,022	2.8	19.1	5,928	18.4	1,094	5,131
ใต้	2.4	2,968	2.4	12.8	2,567	15.4	401	2,018
<b>พื้นที่</b>								
ในเขตเทศบาล	2.4	10,072	2.2	12.1	8,747	13.1	1,325	6,396
นอกเขตเทศบาล	2.9	11,909	3.0	17.0	10,153	18.7	1,755	8,581
<b>อายุ</b>								
15-19	3.1	3,080	NA*	NA*	0	16.3	3,080	502
20-24	3.8	2,234	3.8	22.1	2,234	NA*	NA*	1,156
25-29	2.9	2,490	2.9	13.0	2,490	NA*	NA*	1,688
30-34	2.6	3,113	2.6	12.0	3,113	NA*	NA*	2,486
35-39	2.1	3,437	2.1	13.8	3,437	NA*	NA*	2,865
40-44	2.7	3,814	2.7	14.6	3,814	NA*	NA*	3,191
45-49	2.1	3,813	2.1	14.8	3,813	NA*	NA*	3,091
<b>การศึกษา</b>								
ไม่มีการศึกษา	2.8	610	2.9	13.1	598	14.5	12	458
ประถมศึกษา	4.1	7,675	3.7	19.6	7,525	58.7	150	6,627
มัธยมศึกษา	2.7	8,544	3.0	18.4	5,912	15.4	2,632	5,155
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0.5	5,152	0.5	2.9	4,866	2.2	286	2,737
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>								
ยากจนมาก	3.8	3,340	3.8	21.2	2,804	23.1	536	2,536
ยากจน	3.0	4,007	2.8	18.5	3,366	17.9	641	2,845
ปานกลาง	3.4	4,476	3.3	17.9	3,907	20.5	569	3,100
ร่ำรวย	2.5	5,033	2.4	12.3	4,328	16.5	705	3,346
ร่ำรวยมาก	1.3	5,125	1.3	7.5	4,496	4.7	629	3,151
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>								
ไทย	2.7	21,609	2.6	14.8	18,573	16.3	3,035	14,723
ไม่ใช่ไทย	1.5	341	1.6	8.8	301	14.2	41	235
<b>ยอดรวม</b>	<b>2.7</b>	<b>21,981</b>	<b>2.6</b>	<b>14.7</b>	<b>18,901</b>	<b>16.3</b>	<b>3,080</b>	<b>14,977</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.6 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.7 <sup>3</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.8

\*\*มีข้อมูล 19 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

\*NA = ไม่เข้าข่าย

แผนภูมิ CP.1 ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี และร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ประเทศไทย พ.ศ. 2555



ตาราง CP.3 แสดงสัดส่วนของสตรีที่สมรส/อยู่กินกับชายครั้งแรกก่อนอายุ 15 และ 18 ปี จำแนกตามพื้นที่และกลุ่มอายุ ซึ่งทำให้ทราบถึงแนวโน้มของการสมรสในขณะอายุน้อยเมื่อเวลาผ่านไป ตัวอย่างเช่น เมื่อพิจารณาสตรีอายุ 20-49 ปี พบว่า การสมรสในขณะอายุน้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เห็นได้จากสัดส่วนของสตรีอายุ 20-24 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี มีถึงร้อยละ 22.1 ในขณะที่สัดส่วนของสตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี ในกลุ่มอายุอื่นที่แก่กว่ามีไม่ถึงร้อยละ 15

สำหรับตัวชี้วัดอื่น ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างอายุของสตรีและคู่สมรส ซึ่งตัวชี้วัดตัวหนึ่งที่สำคัญ คือ ร้อยละของสตรีที่สมรสกับคู่สมรสที่มีอายุแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป ผลการสำรวจจากตารางสถิติ CP.4 แสดงให้เห็นความแตกต่างของอายุคู่สมรส พบว่า สตรีสมรสอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 85.9 สมรสกับคู่สมรสที่มีอายุแก่กว่า สำหรับสตรีสมรสอายุ 20-24 ปี ก็มีสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันนัก (ร้อยละ 85.6) ผลการสำรวจแสดงให้เห็นความแตกต่างของอายุ ดังนี้ ประมาณ 1 ใน 9 (ร้อยละ 11.3) ของสตรีสมรสอายุ 15-19 ปี มีคู่สมรสแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป ในขณะที่ประมาณ 1 ใน 8 (ร้อยละ 13.1) ของสตรีสมรสอายุ 20-24 ปี มีคู่สมรสแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป และเป็นที่น่าสังเกตว่ามากกว่า 1 ใน 10 ของสตรีมีคู่สมรสที่อายุอ่อนกว่า (ร้อยละ 13.3 สำหรับสตรีอายุ 15-19 ปี และร้อยละ 14.4 สำหรับสตรีอายุ 20-24 ปี)



บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก

ตาราง CP.3 แนวโน้มของการสมรสตั้งแต่อายุน้อย

ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสหรืออยู่กับชายก่อนอายุ 15 และ 18 ปี จำแนกตามพื้นที่ และกลุ่มอายุ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ในเขตเทศบาล				นอกเขตเทศบาล				ทั้งหมด			
	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 15 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	ร้อยละของสตรีอายุ 20-49 ปี ที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี
อายุ												
15-19	3.7	1,325	NA*	NA*	2.7	1,755	NA*	NA*	3.1	3,080	NA*	NA*
20-24	2.6	1,092	17.4	1,092	4.9	1,142	26.5	1,142	3.8	2,234	22.1	2,234
25-29	1.9	1,276	10.9	1,276	4.0	1,214	15.2	1,214	2.9	2,490	13.0	2,490
30-34	2.5	1,544	11.3	1,544	2.7	1,568	12.7	1,568	2.6	3,113	12.0	3,113
35-39	1.9	1,551	10.0	1,551	2.3	1,886	16.8	1,886	2.1	3,437	13.8	3,437
40-44	2.4	1,619	11.8	1,619	2.8	2,194	16.7	2,194	2.7	3,814	14.6	3,814
45-49	1.8	1,665	12.8	1,665	2.4	2,148	16.3	2,148	2.1	3,813	14.8	3,813
ยอดรวม	2.4	10,072	12.1	8,747	2.9	11,909	17.0	10,153	2.7	21,981	14.7	18,901

\*NA = ไม่เข้าข่าย

ตาราง CP.4 ความแตกต่างของอายุคู่สมรส

ร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15 - 19 ปี และอายุ 20 - 24 ปี ที่สมรส/อยู่กับชาย จำแนกตามความแตกต่างของอายุคู่สมรส ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของสตรีอายุ 15-19 ปีที่สมรส/อยู่กับชาย					รวม	จำนวนสตรีอายุ 15-19 ปี ที่สมรส/อยู่กับชาย
	โดยสามี/คู่สมรสมีอายุ						
	อ่อนกว่า	แก่กว่า 0-4 ปี	แก่กว่า 5-9 ปี	แก่กว่า 10 ปีขึ้นไป <sup>1</sup>	ไม่ทราบอายุของสามี/คู่ครอง		
ภาค							
กรุงเทพมหานคร	(12.0)	(48.4)	(16.9)	(17.1)	(5.6)	100.0	47
กลาง	4.5	61.1	26.1	7.7	0.6	100.0	123
เหนือ	6.9	64.8	23.1	4.5	0.8	100.0	69
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.5	46.0	18.8	13.7	0.0	100.0	201
ใต้	12.1	54.0	19.9	14.0	0.0	100.0	62
พื้นที่							
ในเขตเทศบาล	10.4	57.3	22.5	8.3	1.7	100.0	174
นอกเขตเทศบาล	14.8	51.5	20.4	13.0	0.3	100.0	328
อายุ							
15-19	13.3	53.5	21.1	11.3	0.8	100.0	502
20-24	NA*	NA*	NA*	NA*	NA*	NA*	NA*
การศึกษา							
ไม่มีการศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	2
ประถมศึกษา	6.4	43.4	26.4	23.4	0.3	100.0	88
มัธยมศึกษา	14.9	55.2	20.1	9.0	0.9	100.0	405
สูงกว่ามัธยมศึกษา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	6
ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน							
ยากจนมาก	27.4	47.0	12.0	13.4	0.2	100.0	124
ยากจน	6.5	52.6	26.5	13.8	0.6	100.0	115
ปานกลาง	5.9	62.2	21.4	10.4	0.0	100.0	117
ร่ำรวย	12.6	56.9	21.7	6.5	2.3	100.0	117
ร่ำรวยมาก	12.1	36.2	35.3	15.7	0.8	100.0	29
เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน							
ไทย	13.0	53.8	21.1	11.2	0.8	100.0	496
ไม่ใช่ไทย	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	6
ยอดรวม (อายุ 15-19 ปี)	13.3	53.5	21.1	11.3	0.8	100.0	502

ตาราง CP.4 ความแตกต่างของอายุคู่สมรส (ต่อ)

ร้อยละการกระจายตัวของสตรีอายุ 15 - 19 ปี และอายุ 20 - 24 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย จำแนกตามความแตกต่างของอายุคู่สมรส ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของสตรีอายุ 20 - 24 ปีที่สมรส/อยู่กินกับชาย					รวม	จำนวนสตรีอายุ 20 - 24 ปีที่สมรส/อยู่กินกับชาย
	โดยสามี/คู่สมรมีอายุ						
	อ่อนกว่า	แก่กว่า 0-4 ปี	แก่กว่า 5-9 ปี	แก่กว่า 10 ปีขึ้นไป <sup>2</sup>	ไม่ทราบอายุของสามี/คู่ครอง		
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	12.5	51.2	23.8	12.5	0.0	100.0	137
กลาง	16.3	43.7	25.0	15.0	0.1	100.0	304
เหนือ	18.3	40.1	24.6	16.9	0.1	100.0	187
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.2	55.4	21.6	11.8	0.0	100.0	343
ใต้	14.3	51.2	25.4	9.2	0.0	100.0	185
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	13.3	50.4	23.9	12.4	0.0	100.0	491
นอกเขตเทศบาล	15.2	47.4	23.8	13.7	0.0	100.0	665
<b>อายุ</b>							
15-19	NA*	NA*	NA*	NA*	NA*	NA*	NA*
20-24	14.4	48.7	23.8	13.1	0.0	100.0	1,156
<b>การศึกษา</b>							
ไม่มีการศึกษา	(14.1)	(36.7)	(21.8)	(27.4)	(0.0)	100.0	29
ประถมศึกษา	9.5	42.9	26.2	21.5	0.0	100.0	141
มัธยมศึกษา	13.8	49.7	24.7	11.7	0.0	100.0	834
สูงกว่ามัธยมศึกษา	22.0	50.7	17.2	10.2	0.0	100.0	151
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	14.2	46.7	29.1	9.9	0.1	100.0	198
ยากจน	9.3	59.2	21.6	9.9	0.0	100.0	254
ปานกลาง	16.9	46.1	23.1	13.9	0.0	100.0	297
ร่ำรวย	15.9	45.7	18.9	19.6	0.0	100.0	254
ร่ำรวยมาก	15.6	43.5	30.3	10.5	0.1	100.0	152
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน**</b>							
ไทย	14.4	48.9	23.5	13.2	0.0	100.0	1,114
ไม่ใช่ไทย	14.3	43.5	29.8	12.5	0.0	100.0	40
<b>ยอดรวม (อายุ 20-24 ปี)</b>	<b>14.4</b>	<b>48.7</b>	<b>23.8</b>	<b>13.1</b>	<b>0.0</b>	<b>100.0</b>	<b>1,156</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.10a <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.10b<sub>2</sub> ( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต  
 (\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต  
 \*\*NA = ไม่เขาชาย  
 \*\*มีข้อมูล 2 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว

การสำรวจ MICS4 ในประเทศไทยมีการประเมินทัศนคติของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่มีต่อการทำร้ายร่างกายคู่สมรส โดยสอบถามความคิดเห็นว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยาในสถานการณ์จำลองต่าง ๆ หรือไม่ คำถามเหล่านี้สะท้อนถึงความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีแนวโน้มสัมพันธ์กับความรุนแรงที่สามีกระทำต่อภรรยา

ผลการสำรวจของคำถามเหล่านี้แสดงในตาราง CP.5 พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 13.1 ของสตรีในประเทศไทยมีความเห็นว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยาในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งการยอมรับในการทำร้ายร่างกายนี้เห็นได้ชัดในสตรีที่อาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 19.8) สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 18.8) รวมทั้งสตรีอายุ 45-49 ปี (ร้อยละ 17.6) สำหรับประเด็นที่สตรีส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยา คือ การที่ภรรยาไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร (ร้อยละ 10.8) ภรรยาแสดงท่าที่เป็นอิสระต่อสามี ได้แก่ ออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี หรือทะเลาะกับสามี (ร้อยละ 4.3 และ 2 ตามลำดับ) นอกจากนี้ สตรีบางส่วนเชื่อว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายหากภรรยาปฏิเสธไม่มีเพศสัมพันธ์กับสามีหรือภรรยาทำอาหารใหม่ (ร้อยละ 2 และ 1 ตามลำดับ)

## บทที่ 10 การคุ้มครองเด็ก

ตาราง CP.5 ทศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว							
ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่มีความเห็นว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่างๆ ประเทศไทย พ.ศ. 2555							
	ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่มีความเห็นว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายภรรยา ในสถานการณ์ต่อไปนี้						จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี
	ออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี	ไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร	ทะเลาะกับสามี	ปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับสามี	ทำอาหารไหม้	ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง <sup>1</sup>	
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	1.1	5.9	0.5	0.4	0.2	7.0	2,881
กลาง	1.1	5.9	0.6	0.6	0.3	6.6	5,851
เหนือ	4.7	11.6	2.4	2.6	1.4	14.8	3,258
ตะวันออกเฉียงเหนือ	8.2	16.2	3.6	3.6	1.2	19.8	7,022
ใต้	3.8	11.6	2.1	1.6	2.0	13.9	2,968
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	3.0	8.5	1.3	1.3	0.6	10.4	10,072
นอกเขตเทศบาล	5.4	12.7	2.6	2.6	1.3	15.3	11,909
<b>อายุ</b>							
15-19	3.1	8.3	1.7	0.8	0.5	10.1	3,080
20-24	2.3	8.9	1.9	1.2	0.9	10.6	2,234
25-29	2.8	8.8	1.2	0.9	0.6	10.4	2,490
30-34	3.6	9.0	1.8	1.9	0.9	11.3	3,113
35-39	3.9	10.8	2.1	1.7	0.6	13.1	3,437
40-44	6.7	13.1	1.6	3.0	1.4	15.5	3,814
45-49	6.0	14.4	3.3	3.5	1.6	17.6	3,813
<b>สถานภาพสมรส</b>							
สมรส/กำลังอยู่กินฉันท์สามีภรรยา	5.2	12.2	2.1	2.3	1.0	14.9	14,977
เคยสมรส/เคยอยู่กินฯ	4.2	12.4	3.4	3.5	2.3	14.5	1,524
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฯ	1.8	6.5	1.4	0.8	0.5	7.7	5,480
<b>การศึกษา</b>							
ไม่มีการศึกษา	6.1	15.2	3.1	3.2	2.7	16.9	610
ประถมศึกษา	7.5	15.3	2.9	3.2	1.6	18.8	7,675
มัธยมศึกษา	3.1	10.2	1.7	1.4	0.6	12.1	8,544
สูงกว่ามัธยมศึกษา	1.3	4.5	1.0	0.9	0.4	5.7	5,152
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	8.7	15.2	3.4	3.2	1.4	18.1	3,340
ยากจน	7.6	16.9	3.2	3.5	1.5	20.3	4,007
ปานกลาง	3.7	11.5	2.1	1.7	1.3	13.9	4,476
ร่ำรวย	2.9	8.4	1.2	1.3	0.7	10.3	5,033
ร่ำรวยมาก	0.8	4.9	0.9	1.0	0.2	6.2	5,125
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>							
ไทย	4.3	10.8	2.0	2.0	1.0	13.1	21,609
ไม่ใช่ไทย	2.9	10.1	1.7	1.7	1.0	10.9	341
<b>ยอดรวม</b>	<b>4.3</b>	<b>10.8</b>	<b>2.0</b>	<b>2.0</b>	<b>1.0</b>	<b>13.1</b>	<b>21,981</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 8.14

\*มีข้อมูล 31 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

# บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า



## ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์

ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ต้องมีเพื่อลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวี คือ ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีที่สามารถแพร่เชื้อได้อย่างไรและสามารถป้องกันการแพร่เชื้อได้อย่างไร สิ่งแรกที่ต้องทำ คือ การให้ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดความตระหนักและเป็นเครื่องมือสำหรับผู้เยาว์นำไปใช้ในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ ความเข้าใจผิด ๆ เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีพบได้โดยทั่วไปและสามารถทำให้ผู้เยาว์เกิดความสับสนและทำให้เกิดความตั้งใจที่จะใช้มาตรการในการป้องกันลดน้อยลง ในแต่ละภูมิภาคมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ที่แตกต่างกัน แต่ความเข้าใจผิดบางอย่างพบในทุกภูมิภาค (ตัวอย่างเช่น การกินอาหารรวมกันสามารถทำให้ติดเชื้อเอชไอวีได้ หรือถูกยุงกัดสามารถทำให้ติดเชื้อเอชไอวีได้)

การประชุมวิสามัญสหประชาชาติว่าด้วยเอชไอวี/เอดส์ (The UN General Assembly Special Session on HIV/AIDS: UNGASS) เรียกร้องให้แต่ละประเทศพัฒนาความรู้และทักษะของคนหนุ่มสาวเพื่อจะได้ป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ ตัวชี้วัดสำหรับเป้าหมายนี้รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG) ที่จะลดการติดเชื้อเอชไอวีลงครึ่งหนึ่ง ได้แก่ การส่งเสริมระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี รวมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในอนาคต ทั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับเอชไอวีใน MICS จะอยู่ในแบบสอบถามสำหรับผู้หญิง

หนึ่งในตัวชี้วัดที่เป็นทั้งตัวชี้วัดของ MDG และ UNGASS คือ ร้อยละของสตรีที่อายุยังน้อย (15-24 ปี) ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์และวิธีป้องกันเป็นอย่างดีสำหรับการสำรวจ MICS ในประเทศไทยนั้น สตรีที่เคยได้ยินเรื่องโรคเอดส์ทุกคนจะถูกถามว่าทราบวิธีหลัก 2 วิธี ในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวีหรือไม่ นั่นคือ มีเพศสัมพันธ์กับคูครองที่ไม่ติดเชื้อและซื้อส้วมเพียงคนเดียวเท่านั้น และใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ ผลการสำรวจจากตารางสถิติที่ HA.1 แสดงให้เห็นว่า สตรีอายุ 15-49 ปีในประเทศไทยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.4) เคยได้ยินเรื่องโรคเอดส์ อย่างไรก็ตาม พบว่า สตรีที่ทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวีทั้ง 2 วิธีมีร้อยละ 82.1 โดยร้อยละ 89.4 ของสตรีทราบว่า มีเพศสัมพันธ์กับคูครองที่ไม่ติดเชื้อและซื้อส้วมเพียงคนเดียวเท่านั้นเป็นวิธีหลักในการป้องกัน และร้อยละ 87.4 ทราบว่าใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์เป็นวิธีหลักในการป้องกัน นอกจากนี้พบว่า สตรีที่ทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวีทั้ง 2 วิธีในสัดส่วนต่ำสุดในแต่ละลักษณะของภูมิภาคหลังเป็นดังนี้ สตรีที่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 51.5) สตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทย (ร้อยละ 58.8) สตรีในครัวเรือนที่ยากจนที่สุด (ร้อยละ 75.4) สตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 78.9) และสตรีอายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 78.9)

บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า

ตาราง HA.1 ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี การเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี

ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่ทราบวิธีหลักในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิดและร้อยละของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของผู้ที่เคยได้อินเกี่ยวกับโรคเอดส์	ร้อยละของสตรีที่ทราบว่าการแพร่เชื้อเอชไอวีสามารถป้องกันได้โดย:		ร้อยละของสตรีที่ทราบวิธีป้องกันทั้ง 2 วิธี	ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้	ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าไม่สามารถแพร่เชื้อเอชไอวีได้โดย :			ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิดทั้ง 2 วิธีและทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้	ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี <sup>1</sup>	จำนวนสตรี	
		มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ติดเชื้อและใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์			ถูกยุงกัด	เวทย์มนต์หรืออำนาจเหนือธรรมชาติ	กินอาหารร่วมกับคนเป็นเอดส์				
<b>ภาค</b>												
กรุงเทพมหานคร	99.3	92.2	88.1	83.2	92.9	79.6	97.5	75.4	60.2	51.9	2,881	
กลาง	98.6	92.0	90.1	85.9	88.5	82.1	96.0	78.8	65.7	60.0	5,851	
เหนือ	96.7	89.8	87.5	83.1	88.0	73.4	92.6	81.6	61.5	55.6	3,258	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	96.4	86.2	85.9	78.9	85.5	70.6	92.4	80.2	56.6	48.3	7,022	
ใต้	96.3	88.6	84.4	80.0	79.1	72.7	91.1	73.9	51.0	43.9	2,968	
<b>พื้นที่</b>												
ในเขตเทศบาล	98.1	90.4	87.8	83.1	89.1	78.3	95.1	78.0	61.6	54.4	10,072	
นอกเขตเทศบาล	96.8	88.6	86.9	81.3	84.8	73.1	92.8	79.1	57.6	50.7	11,909	
<b>อายุ</b>												
15-24	98.6	90.6	89.5	84.5	89.6	79.5	94.5	76.3	62.0	55.7	5,314	
25-29	96.8	89.8	87.1	82.6	87.5	75.4	94.0	79.2	60.7	53.2	2,490	
30-39	98.0	90.7	88.8	83.6	87.7	78.2	94.9	80.6	62.2	55.2	6,549	
40-49	96.3	87.4	84.7	78.9	83.8	70.5	92.5	78.2	54.9	47.3	7,627	
<b>สถานภาพสมรส</b>												
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันท์สามีภรรยา	97.3	89.1	87.1	81.7	86.0	73.3	93.7	78.4	57.2	50.3	16,501	
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน	97.7	90.2	88.0	83.4	89.2	82.1	94.4	79.0	66.1	58.7	5,480	
<b>การศึกษาของสตรี</b>												
ไม่มีการศึกษา	74.8	60.0	58.1	51.5	55.9	41.7	66.5	46.5	26.1	22.1	610	
ประถมศึกษา	95.7	86.1	84.8	78.1	81.6	65.8	91.6	75.3	48.9	41.7	7,675	
มัธยมศึกษา	99.1	91.7	89.3	84.5	89.7	79.3	95.5	79.4	62.7	55.8	8,544	
สูงกว่ามัธยมศึกษา	99.7	93.9	91.4	87.5	93.3	87.7	97.8	85.8	73.6	66.1	5,152	
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>												
ยากจนมาก	94.7	83.3	82.8	75.4	78.4	64.8	89.9	75.5	48.3	40.6	3,340	
ยากจน	94.5	87.0	84.8	79.7	83.1	67.5	89.9	75.2	51.9	46.3	4,007	
ปานกลาง	97.6	89.2	87.7	81.8	87.5	74.8	94.1	77.1	58.4	51.5	4,476	
ร่ำรวย	99.1	91.5	89.3	84.0	90.2	80.2	95.8	80.2	64.6	56.5	5,033	
ร่ำรวยมาก	99.6	93.4	90.2	86.5	91.0	84.9	97.5	82.9	68.5	61.4	5,125	
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>												
ไทย	97.8	89.8	87.8	82.5	87.1	75.9	94.3	79.0	59.9	52.7	21,609	
ไม่ใช่ไทย	74.8	66.6	61.7	58.8	62.9	52.4	66.8	47.2	32.8	29.2	341	
<b>ยอดรวม</b>	<b>97.4</b>	<b>89.4</b>	<b>87.4</b>	<b>82.1</b>	<b>86.8</b>	<b>75.5</b>	<b>93.9</b>	<b>78.6</b>	<b>59.4</b>	<b>52.4</b>	<b>21,981</b>	

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.1

\*มีข้อมูล 31 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

ตาราง HA.2 แสดงผลการสำรวจสำหรับสตรีอายุ 15-24 ปี พบว่า ร้อยละ 98.6 เคยได้ยินเรื่องโรคเอดส์ สำหรับสตรีที่ทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวีทั้ง 2 วิธี (มีเพศสัมพันธ์กับคูครองที่ไม่ติดเชื้อและซื้อสตัยเพียงคนเดียวเท่านั้น และใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์) มีร้อยละ 84.5 โดยร้อยละ 90.6 ทราบว่ามีเพศสัมพันธ์กับคูครองที่ไม่ติดเชื้อและซื้อสตัยเพียงคนเดียวเท่านั้นเป็นวิธีหลักในการป้องกัน และร้อยละ 89.5 ทราบว่าใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์เป็นวิธีหลักในการป้องกัน นอกจากนี้ พบความแตกต่างสูงที่สุดระหว่างสตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน กล่าวคือ 1 ใน 3 ของสตรีที่ไม่มีการศึกษา (ร้อยละ 33.9) ทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวีทั้ง 2 วิธี ขณะที่ 8 ใน 9 คนของสตรีที่จบระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า (ร้อยละ 88.6) ทราบ 2 วิธีดังกล่าว

ตาราง HA.1 และ HA.2 ยังได้แสดงร้อยละของสตรีที่สามารถระบุความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีได้ถูกต้อง 2 ข้อ ตัวชี้วัดนี้คำนวณมาจากข้อที่เข้าใจผิดมากที่สุดเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี 2 ข้อ ซึ่งได้แก่ การแพร่เชื้อจากการถูกยุงกัด และจากการกินอาหารร่วมกับคนเป็นเอดส์ จากสตรีที่สัมภาษณ์ทั้งหมด พบว่าร้อยละ 59.4 สามารถระบุข้อที่มักเข้าใจผิดทั้ง 2 ข้อได้ถูกต้อง และทราบว่าผู้ที่มีความสุขพอดีอาจมีเชื้อเอดส์ได้ โดยสตรีประมาณร้อยละ 25 เชื่อว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากการถูกยุงกัดได้ และร้อยละ 21.4 เข้าใจผิดว่าสามารถแพร่เชื้อจากการกินอาหารร่วมกับคนเป็นเอดส์ได้ นอกจากนี้ สตรีร้อยละ 86.8 ทราบว่าผู้ที่มีความสุขพอดีอาจมีเชื้อเอดส์

เมื่อพิจารณาความรู้เกี่ยวกับข้อที่มักเข้าใจผิดของสตรีอายุ 15-24 ปี พบว่า ร้อยละ 62 ของสตรีที่อายุน้อยสามารถระบุข้อที่มักเข้าใจผิดทั้ง 2 ข้อได้ถูกต้อง และทราบว่าผู้ที่มีความสุขพอดีอาจมีเชื้อเอดส์ได้ เมื่อพิจารณาสัดส่วนดังกล่าวระหว่างสตรีที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน จะพบความแตกต่างอย่างมากในเรื่องระดับการศึกษา (ร้อยละ 19.5 และ 74.5 สำหรับสตรีที่ไม่มีการศึกษาและสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ตามลำดับ) สตรีในภาคใต้ร้อยละ 51.2 ระบุข้อที่มักเข้าใจผิด 2 ข้อได้ถูกต้อง ซึ่งต่ำกว่าสตรีในภาคอื่น นอกจากนี้ สัดส่วนดังกล่าวสำหรับสตรีในครัวเรือนที่ไม่ใช่เชื้อชาติไทยก็ต่ำกว่าสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทย (ร้อยละ 25.9 และ 62.7 ตามลำดับ)

สตรีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี คือ สตรีที่ทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อทั้ง 2 วิธี (มีเพศสัมพันธ์กับคูครองที่ไม่ติดเชื้อและซื้อสตัยเพียงคนเดียวเท่านั้น และใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์) และทราบว่าผู้ที่มีความสุขพอดีอาจมีเชื้อเอดส์ได้ รวมทั้งสามารถระบุข้อที่มักเข้าใจผิด 2 ข้อได้ถูกต้อง ร้อยละของสตรีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดีแสดงอยู่ในตาราง HA.1 และ HA.2 ในภาพรวมพบว่าร้อยละ 52.4 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี โดยสตรีในเขตเทศบาลมีสัดส่วนที่สูงกว่าเล็กน้อย (ร้อยละ 54.4 เปรียบเทียบกับร้อยละ 50.7 สำหรับสตรีนอกเขตเทศบาล) และพบว่าสัดส่วนของผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการศึกษา (แผนภูมิ HA.1) กล่าวคือ สตรีที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 66.1 มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี เปรียบเทียบกับร้อยละ 22.1 ของสตรีที่ไม่มีการศึกษา นอกจากนี้ สัดส่วนของผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดียังมีความสัมพันธ์กับภาค ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน และเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน ตัวอย่างเช่น สตรีอายุ 15-49 ปี ในภาคใต้ ร้อยละ 43.9 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี (เปรียบเทียบกับร้อยละ 60 ของสตรีในภาคกลาง) เช่นเดียวกับสตรีในครัวเรือนที่ยากจนมากมีสัดส่วนผู้มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีต่ำกว่าสตรีในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 40.6 และ 61.4 ตามลำดับ) และสตรีในครัวเรือนที่ไม่ใช่เชื้อชาติไทยก็มีสัดส่วนผู้มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีต่ำกว่าสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทย (ร้อยละ 29.2 และ 52.7 ตามลำดับ)

ประมาณร้อยละ 56 ของสตรีที่อายุน้อยทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อทั้ง 2 วิธี และทราบว่าผู้ที่มีความสุขพอดีอาจมีเชื้อเอดส์ได้ รวมทั้งสามารถระบุข้อที่มักเข้าใจผิด 2 ข้อได้ถูกต้อง โดยสัดส่วนของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดีจะแตกต่างกันระหว่างระดับการศึกษาของสตรี (ร้อยละ 68.3 สำหรับสตรีที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา และเพียงร้อยละ 18.9 สำหรับสตรีที่ไม่มีการศึกษา) ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า

ตาราง HA.2 ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี การเข้าใจผิดเกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี ในกลุ่มสตรีอายุ 15-24 ปี

ร้อยละของสตรีอายุ 15-24 ปี ที่ทราบวิธีหลักในการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิด และร้อยละของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี ประเทศไทย พ.ศ. 2555

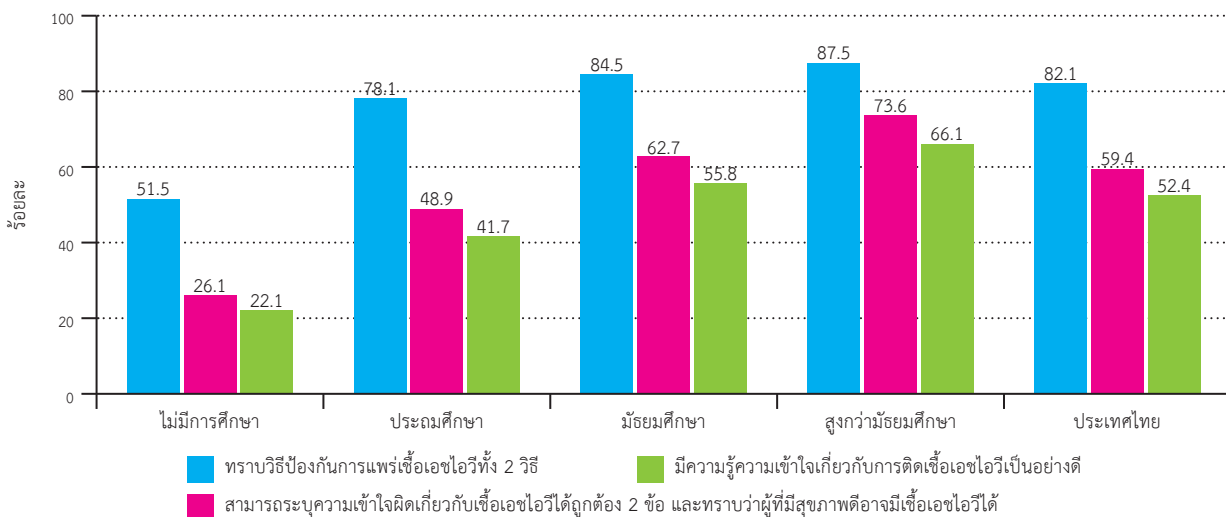
ร้อยละของผู้ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์	ร้อยละของสตรีที่ทราบว่าสามารถป้องกันได้โดย:		ร้อยละของสตรีที่ทราบวิธีป้องกันทั้ง 2 วิธี	ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดี อาจมีเชื้อเอชไอวีได้	ร้อยละของผู้ที่ทราบว่าไม่สามารถแพร่เชื้อเอชไอวีได้โดย :			ร้อยละของผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการแพร่เชื้อที่มักเข้าใจผิดทั้ง 2 วิธีและทราบว่าผู้ที่ดูว่ามีสุขภาพดี อาจมีเชื้อเอชไอวีได้	ร้อยละของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี <sup>1</sup>	จำนวนสตรีอายุ 15-24 ปี	
	มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ติดเชื้อและใช้ส้วกเพียงคนเดียว	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์			ถูกยุงกัด	เวทย์มนต์หรืออำนาจเหนือธรรมชาติ	กินอาหารร่วมกับคนเป็นเอชไอวี				
<b>ภาค</b>											
กรุงเทพมหานคร	98.5	91.1	88.8	83.7	93.7	81.4	96.5	70.5	58.7	51.1	740
กลาง	98.5	92.4	91.7	86.9	90.3	82.5	95.7	76.3	66.7	61.5	1,375
เหนือ	98.9	90.8	91.9	86.5	93.4	76.4	94.6	80.0	65.2	59.8	750
ตะวันออกเฉียงเหนือ	99.0	89.6	89.2	84.1	90.3	79.7	94.1	79.5	63.2	56.0	1,670
ใต้	97.3	89.0	84.8	79.9	79.3	74.8	91.3	71.4	51.2	45.1	780
<b>พื้นที่</b>											
ในเขตเทศบาล	98.6	90.3	89.1	83.7	90.9	80.7	94.6	74.4	61.5	54.8	2,417
นอกเขตเทศบาล	98.5	90.9	89.9	85.2	88.5	78.5	94.4	77.9	62.4	56.4	2,897
<b>อายุ</b>											
15-19	98.9	91.0	89.3	84.5	89.6	81.4	95.1	76.9	63.4	56.9	3,080
20-24	98.0	90.0	89.8	84.5	89.6	76.9	93.7	75.5	60.1	54.1	2,234
<b>สถานภาพสมรส</b>											
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันท์สามีภรรยา	98.2	89.6	89.7	84.1	88.0	72.8	93.4	71.4	53.3	47.9	1,786
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กิน	98.7	91.1	89.4	84.7	90.4	82.8	95.1	78.8	66.4	59.6	3,528
<b>การศึกษาของสตรี</b>											
ไม่มีการศึกษา	53.2	36.1	41.7	33.9	47.3	27.1	43.1	26.0	19.5	18.9	55
ประถมศึกษา	94.4	87.4	82.8	78.1	77.2	65.9	88.6	59.8	39.1	32.8	331
มัธยมศึกษา	99.2	90.7	90.0	84.5	89.9	79.1	94.9	75.9	60.8	54.4	3,783
สูงกว่ามัธยมศึกษา	99.8	93.8	92.2	88.6	94.1	87.2	97.2	85.0	74.5	68.3	1,146
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>											
ยากจนมาก	98.3	86.4	86.4	80.3	85.9	75.2	93.1	74.5	55.9	48.4	814
ยากจน	97.2	89.9	90.9	85.8	88.3	73.3	92.0	74.4	56.3	52.1	1,051
ปานกลาง	98.0	90.8	88.6	83.4	89.0	79.0	94.0	75.5	62.8	57.1	1,124
ร่ำรวย	99.4	93.0	90.9	86.4	91.8	84.4	95.3	77.8	66.1	59.5	1,229
ร่ำรวยมาก	99.7	91.6	89.9	85.3	91.7	83.4	97.6	78.7	66.5	58.8	1,096
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>											
ไทย	99.1	91.1	90.1	85.0	90.1	80.1	95.1	77.1	62.7	56.3	5,201
ไม่ใช่ไทย	72.5	65.7	61.0	58.5	63.5	50.4	63.4	35.5	25.9	24.7	103
<b>ยอดรวม</b>	<b>98.6</b>	<b>90.6</b>	<b>89.5</b>	<b>84.5</b>	<b>89.6</b>	<b>79.5</b>	<b>94.5</b>	<b>76.3</b>	<b>62.0</b>	<b>55.7</b>	<b>5,314</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9. 2; ตัวชี้วัด MDG ที่ 6.3

\*มีข้อมูล 10 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

(ร้อยละ 58.8 ของสตรีในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก และร้อยละ 48.4 ของสตรีในครัวเรือนที่ยากจนมาก) และเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน (ร้อยละ 56.3 ของสตรีที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทย และร้อยละ 24.7 ของสตรีในครัวเรือนที่ไม่ใช่เชื้อชาติไทย) นอกจากนี้ สตรีในภาคใต้มีส่วนของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดีที่สุด (ร้อยละ 45.1 ขณะที่สัดส่วนของสตรีในภาคอื่นสูงกว่าร้อยละ 50)

**แผนภูมิ HA.1 ร้อยละของสตรีอายุ 15 -49 ปี ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดี ประเทศไทย พ.ศ. 2555**



หากเปรียบเทียบผลการสำรวจของสตรีอายุ 15-49 ปี (ตาราง HA.1) กับสตรีอายุ 15-24 ปี (ตาราง HA.2) พบว่า สตรีอายุ 15-24 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีเป็นอย่างดีสูงกว่าสตรีอายุ 15-49 ปี ส่วนความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจของสตรีทั้ง 2 กลุ่มเป็นไปในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ พบความแตกต่างสูงเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา และเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน

ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก เป็นก้าวสำคัญก้าวแรกสำหรับสตรีที่จะตรวจหาเชื้อเอชไอวีขณะตั้งครรภ์เพื่อป้องกันเด็กติดเชื้อ ทั้งนี้ สตรีควรทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดจากแม่สู่ลูกได้ทั้งในระหว่างตั้งครรภ์ ขณะคลอด รวมทั้งการให้นมลูก

ตาราง HA.3 แสดงระดับความรู้ของสตรีอายุ 15-49 ปีเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก พบว่า ร้อยละ 93.2 ของสตรีทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ โดยสตรีที่ทราบวิธีในการแพร่เชื้อทั้ง 3 วิธีมีถึงร้อยละ 74.0 ในขณะที่สตรีที่ไม่ทราบวิธีใด ๆ เลยมีเพียงร้อยละ 4.2 เมื่อพิจารณาในแต่ละวิธี พบว่า ร้อยละ 89.4 ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่ได้ระหว่างการตั้งครรภ์ ร้อยละ 80.4 ทราบว่าสามารถแพร่ขณะคลอดบุตร และร้อยละ 84.9 ทราบว่าสามารถแพร่ขณะให้นมบุตรกินนมแม่ได้ นอกจากนี้ สัดส่วนของสตรีที่ทราบทั้ง 3 วิธี มีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างภาค กล่าวคือ สตรีที่ทราบทั้ง 3 วิธีในกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนต่ำสุด คือ ร้อยละ 63.8 เปรียบเทียบกับร้อยละ 80.7 สำหรับสตรีในภาคกลาง และเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสตรีที่ไม่มีการศึกษา(ร้อยละ 47.2) ทราบการแพร่เชื้อทั้ง 3 วิธี เปรียบเทียบกับร้อยละ 76.9 สำหรับสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน พบว่า ร้อยละ 65.3 ของสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทยทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถถ่ายทอดจากแม่สู่ลูกได้ เปรียบเทียบกับร้อยละ 93.6 ของสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทยที่ทราบ และยังพบว่าสัดส่วนของสตรีที่ทราบวิธีในการแพร่เชื้อทั้ง 3 วิธีในสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกันอย่างมาก (ร้อยละ 74.4 สำหรับสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทย และร้อยละ 49.7 สำหรับสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทย)



บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า

ตาราง HA.3 ความรู้เรื่องการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก							
ร้อยละของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่ระบุวิธีการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกได้ถูกต้อง ประเทศไทย พ.ศ. 2555							
	ร้อยละของ ผู้ที่ทราบว่า เชื้อเอชไอวี สามารถแพร่ จากแม่สู่ลูกได้	ร้อยละของสตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวี สามารถแพร่ได้:				ไม่ทราบ วิธีใด ๆ เลย	จำนวนสตรี
		ระหว่างการ ตั้งครรภ์	ขณะคลอด ลูก	โดยการให้ลูก กินนมแม่	ทั้ง 3 วิธี <sup>1</sup>		
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	92.0	88.2	75.8	75.7	63.8	7.3	2,881
กลาง	95.0	92.7	86.1	88.0	80.7	3.6	5,851
เหนือ	92.7	87.3	78.7	86.4	72.9	4.0	3,258
ตะวันออกเฉียงเหนือ	93.4	89.0	79.5	87.6	74.9	3.0	7,022
ใต้	90.7	87.5	77.4	79.6	69.9	5.6	2,968
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	94.0	90.1	80.9	83.9	73.3	4.2	10,072
นอกเขตเทศบาล	92.5	88.8	79.9	85.7	74.6	4.3	11,909
<b>อายุ</b>							
15-24	94.6	91.4	83.8	87.2	77.8	4.0	5,314
15-19	94.5	91.6	83.0	87.1	77.3	4.4	3,080
20-24	94.7	91.0	84.8	87.4	78.5	3.3	2,234
25-29	93.5	89.8	82.4	85.5	76.2	3.3	2,490
30-39	94.2	90.5	81.4	85.3	74.8	3.9	6,549
40-49	91.3	87.0	76.4	82.6	70.0	5.0	7,627
<b>สถานภาพสมรส</b>							
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันท์สามี ภรรยา	93.4	89.3	80.0	85.4	73.7	3.9	16,501
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฉันท์ สามีภรรยา	92.5	89.7	81.5	83.3	75.0	5.2	5,480
<b>การศึกษาของสตรี</b>							
ไม่มีการศึกษา	64.0	61.1	52.2	57.0	47.2	10.8	610
ประถมศึกษา	90.8	86.5	75.2	83.8	70.3	5.0	7,675
มัธยมศึกษา	95.7	92.1	83.8	87.8	77.6	3.4	8,544
สูงกว่ามัธยมศึกษา	96.0	92.7	85.8	84.8	76.9	3.7	5,152
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	90.5	86.8	76.6	85.5	72.2	4.2	3,340
ยากจน	90.9	87.1	77.5	84.4	72.6	3.6	4,007
ปานกลาง	92.8	88.4	79.5	85.6	74.1	4.7	4,476
ร่ำรวย	95.0	91.7	82.4	86.2	75.7	4.1	5,033
ร่ำรวยมาก	95.2	91.6	83.8	82.8	74.7	4.4	5,125
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>							
ไทย	93.6	89.8	80.8	85.3	74.4	4.2	21,609
ไม่ใช่ไทย	65.3	61.7	52.9	59.1	49.7	9.5	341
<b>ยอดรวม</b>	<b>93.2</b>	<b>89.4</b>	<b>80.4</b>	<b>84.9</b>	<b>74.0</b>	<b>4.2</b>	<b>21,981</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.3

\*มีข้อมูล 31 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## ทัศนคติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ตัวชี้วัดเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์สามารถใช้วัดระดับมลทินและการแบ่งแยกของคนในชุมชน ซึ่งจะมีระดับต่ำหากผู้ตอบสัมภาษณ์ตอบว่ามีทัศนคติในการยอมรับใน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) เต็มใจดูแลรักษาสมาชิกในครัวเรือนที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ 2) จะซื้อผักสดจากเจ้าของร้าน/คนขายที่เป็นโรคเอดส์ 3) คิดว่าครูผู้หญิงที่ติดเชื้อเอดส์แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาตให้สอนหนังสือในโรงเรียนต่อไป และ 4) หากมีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเอดส์จะไม่ต้องการเก็บไว้เป็นความลับ

ตาราง HA.4 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ ในประเทศไทย ร้อยละ 97.2 ของสตรีที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์เห็นด้วยกับทัศนคติในการยอมรับอย่างน้อย 1 ข้อ สำหรับทัศนคติในการยอมรับ 3 อันดับแรก ได้แก่ เต็มใจดูแลรักษาสมาชิกในครัวเรือนที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ที่บ้านของตนเอง (ร้อยละ 92.1) มีความเห็นว่าคุณครูผู้หญิงที่ติดเชื้อเอดส์แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาตให้สอนหนังสือในโรงเรียนต่อไป (ร้อยละ 70.0) จะซื้อผักสดจากเจ้าของร้าน/คนขายที่เป็นโรคเอดส์ (ร้อยละ 58.7) ในภาพรวม สตรีที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์เพียงร้อยละ 30.5 มีทัศนคติในการยอมรับครบทั้ง 4 ข้อ ทั้งนี้ ทัศนคติในการยอมรับครบทั้ง 4 ข้อ มีสัดส่วนต่ำในกลุ่มต่อไปนี้ คือ สตรีที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 26.6) สตรีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 16.0) ในขณะที่สัดส่วนของสตรีในภาคเหนือสูงกว่าถึง 3 เท่า (ร้อยละ 48.1) นอกจากนี้ยังพบว่า สัดส่วนของสตรีที่มีทัศนคติในการยอมรับครบทั้ง 4 ข้อ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอายุ แต่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

ตาราง HA.4 ทัศนคติในการยอมรับผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์

ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ ที่มีทัศนคติในการยอมรับผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของสตรีที่:						จำนวนสตรีที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์
	เต็มใจให้การดูแลรักษาสมาชิกในครัวเรือนที่เจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ที่บ้าน	จะซื้อผักสดจากเจ้าของร้าน/คนขาย ถ้ารู้ว่าเขาเป็นเอดส์	เห็นว่าครูผู้หญิงที่ติดเชื้อเอดส์แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาตให้สอนหนังสือต่อไป	ไม่ต้องการเก็บไว้เป็นความลับหากมีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเอดส์	เห็นด้วยกับทัศนคติในการยอมรับอย่างน้อย 1 ข้อ	เห็นด้วยกับทัศนคติในการยอมรับทั้ง 4 ข้อ <sup>1</sup>	
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	91.4	53.4	70.2	30.4	97.6	16.0	2,861
กลาง	90.0	55.3	66.6	41.0	95.7	23.8	5,771
เหนือ	95.4	73.4	78.2	71.1	99.4	48.1	3,151
ตะวันออกเฉียงเหนือ	93.8	60.4	71.8	68.4	98.6	36.9	6,769
ใต้	89.5	50.7	63.7	47.9	94.2	24.0	2,860
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	90.6	56.6	70.5	44.9	96.8	25.3	9,886
นอกเขตเทศบาล	93.4	60.5	69.6	61.1	97.6	34.9	11,525
<b>อายุ</b>							
15-24	90.4	51.6	67.6	49.3	96.4	25.6	5,237
15-19	89.9	50.8	67.1	50.6	96.1	26.2	3,048
20-24	91.2	52.7	68.2	47.4	97.0	24.7	2,190
25-29	92.9	58.6	69.6	47.5	97.3	26.9	2,410
30-39	92.2	61.7	72.6	52.9	97.1	31.5	6,421
40-49	93.0	61.1	69.7	59.4	97.9	34.3	7,343

บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า

ตาราง HA.4 ทักษะคิดในการยอมรับผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (ต่อ)							
ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 49 ปี ที่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ ที่มีทักษะคิดในการยอมรับผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ ประเทศไทย พ.ศ. 2555							
	ร้อยละของสตรีที่:						จำนวนสตรี ที่เคยได้ยิน เกี่ยวกับ โรคเอดส์
	เต็มใจให้การ ดูแลรักษา สมาชิกใน ครัวเรือน ที่เจ็บป่วยด้วย โรคเอดส์ที่บ้าน	จะซื้อผักสด จากเจ้าของร้าน/ คนขาย ถ้ารู้ว่าเขาเป็น เอดส์	เห็นว่าครูผู้หญิง ที่ติดเชื้อเอดส์ แต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาต ให้สอนหนังสือต่อไป	ไม่ต้องการ เก็บไว้ เป็นความลับ หากมีสมาชิก ในครัวเรือน เป็นเอดส์	เห็นด้วยกับ ทัศนคติใน การยอมรับ อย่างน้อย 1 ข้อ	เห็นด้วยกับ ทัศนคติใน การยอมรับ ทั้ง 4 ข้อ <sup>1</sup>	
<b>สถานภาพสมรส</b>							
เคยสมรส/เคยอยู่กิน ฉันท์สามีภรรยา	92.9	59.8	69.7	56.6	97.6	31.9	16,059
ไม่เคยสมรส/ไม่เคย อยู่กินฉันท์สามีภรรยา	89.8	55.2	71.0	44.6	96.1	26.3	5,352
<b>การศึกษาของสตรี</b>							
ไม่มีการศึกษา	87.7	47.2	54.1	61.6	94.8	28.9	456
ประถมศึกษา	92.9	59.8	67.3	64.0	97.4	35.5	7,348
มัธยมศึกษา	91.3	56.6	69.9	52.2	97.0	28.6	8,468
สูงกว่ามัธยมศึกษา	92.7	61.6	75.6	40.4	97.6	26.6	5,138
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	92.6	56.2	65.9	71.1	97.6	36.3	3,164
ยากจน	93.1	60.3	69.3	64.2	98.0	35.5	3,788
ปานกลาง	92.9	60.0	71.0	56.1	97.1	32.4	4,367
ร่ำรวย	91.5	58.3	70.2	47.8	96.9	27.3	4,986
ร่ำรวยมาก	91.0	58.3	72.2	38.5	96.8	24.6	5,106
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>							
ไทย	92.2	58.8	70.3	53.6	97.2	30.6	21,125
ไม่ใช่ไทย	88.7	45.9	51.4	54.1	94.7	22.9	255
<b>Total</b>	<b>92.1</b>	<b>58.7</b>	<b>70.0</b>	<b>53.6</b>	<b>97.2</b>	<b>30.5</b>	<b>21,411</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.4

\*มีข้อมูล 31 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

## ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี การได้รับคำปรึกษาและการตรวจระหว่างฝากครรภ์

ตัวชี้วัดสำคัญอีกตัวหนึ่ง คือ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี และการใช้บริการที่เกี่ยวข้อง การทราบสถานะเกี่ยวกับเอชไอวีของตนเองเป็นสิ่งจำเป็น ในการป้องกันตนเองรวมทั้งป้องกันไม่ให้แพร่เชื้อสู่ผู้อื่น การรู้สถานะตนเองยังเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจแสวงหาการรักษา ตาราง HA.5 แสดงความรู้ของสตรีเกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีและการเคยตรวจหาเชื้อเอชไอวี สตรีในประเทศไทย ร้อยละ 81.4 ทราบสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ขณะที่ร้อยละ 49.9 เคยตรวจ และร้อยละ 8.8 เคยตรวจในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ทั้งนี้มีสตรีร้อยละ 8.5 เคยตรวจในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาและได้รับแจ้งผลการตรวจ

สัดส่วนของสตรีที่ทราบสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี มีความแตกต่างเป็นอย่างมากระหว่าง ภาค ระดับการศึกษา และเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน กล่าวคือ สัดส่วนของสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ทราบสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีมีค่าต่ำสุด คือ ร้อยละ 75.3 เปรียบเทียบกับร้อยละ 86.4 ของสตรีในภาคกลาง ขณะที่สตรีที่ไม่มีการศึกษาร้อยละ 46 ทราบสถานที่ให้บริการ ซึ่งน้อยกว่าสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ 92.4) นอกจากนี้ สัดส่วนของสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติไทยที่ทราบสถานที่ให้บริการสูงกว่าสัดส่วนของสตรีในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่ใช่เชื้อชาติไทย (ร้อยละ 81.9 และ 49.6 ตามลำดับ)

บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า

ตาราง HA.5 ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี					
ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 49 ปี ที่รู้จักสถานที่ที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี, ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และร้อยละของผู้ที่เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และทราบผลตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2555					
	ร้อยละของสตรีที่:				จำนวนสตรี
	รู้จักสถานที่ ที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี <sup>1</sup>	เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี	เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	เคยได้รับการตรวจในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และทราบผลตรวจ <sup>2</sup>	
<b>ภาค</b>					
กรุงเทพมหานคร	85.1	48.5	8.4	8.3	2,881
กลาง	86.4	53.2	9.1	8.9	5,851
เหนือ	83.3	58.1	10.5	10.0	3,258
ตะวันออกเฉียงเหนือ	75.3	47.8	8.6	8.1	7,022
ใต้	80.4	40.6	7.6	7.3	2,968
<b>พื้นที่</b>					
ในเขตเทศบาล	84.0	50.7	8.9	8.6	10,072
นอกเขตเทศบาล	79.2	49.2	8.8	8.4	11,909
<b>อายุ</b>					
15-24	78.3	28.5	10.9	10.4	5,314
15-19	71.9	15.1	7.3	7.1	3,080
20-24	87.0	47.0	15.9	14.8	2,234
25-29	87.5	58.9	14.5	14.3	2,490
30-39	87.5	65.7	10.6	10.3	6,549
40-49	76.3	48.3	4.0	3.8	7,627
<b>สถานภาพสมรส</b>					
เคยสมรส/เคยอยู่กินฉันท์สามีภรรยา	83.2	62.2	10.4	10.0	16,501
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่กินฉันท์สามีภรรยา	75.8	12.9	4.2	4.1	5,480
<b>การศึกษาของสตรี</b>					
ไม่มีการศึกษา	46.0	34.8	5.2	4.6	610
ประถมศึกษา	74.3	50.3	5.3	5.2	7,675
มัธยมศึกษา	83.7	49.5	10.7	10.3	8,544
สูงกว่ามัธยมศึกษา	92.4	51.6	11.4	11.0	5,152
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>					
ยากจนมาก	71.5	44.4	6.4	6.3	3,340
ยากจน	73.3	45.8	7.6	7.0	4,007
ปานกลาง	81.0	50.0	9.8	9.4	4,476
ร่ำรวย	86.1	52.9	9.5	9.1	5,033
ร่ำรวยมาก	89.9	53.5	9.9	9.7	5,125
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>					
ไทย	81.9	50.0	8.8	8.5	21,609
ไม่ใช่ไทย	49.6	40.0	9.2	9.0	341
<b>ยอดรวม</b>	<b>81.4</b>	<b>49.9</b>	<b>8.8</b>	<b>8.5</b>	<b>21,981</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.5 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.6

\*มีข้อมูล 31 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

**ตาราง HA.6 การได้รับคำปรึกษาและการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในระหว่างการฝากครรภ์**

ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ ที่ได้รับการดูแลครรภ์จากบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุขขณะตั้งครรภ์ บุตรคนสุดท้อง ร้อยละของสตรีที่ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเอชไอวี ร้อยละของสตรีที่ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีและได้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีและได้รับผลการตรวจ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของสตรีที่:					จำนวนสตรี ที่ให้กำเนิด บุตรในช่วง 2 ปี ก่อน วันสัมภาษณ์
	ได้รับการดูแลครรภ์ ก่อนคลอดบุตร คนสุดท้องจาก บุคลากรวิชาชีพ ด้านสาธารณสุข	ได้รับคำปรึกษา เกี่ยวกับเอชไอวี ระหว่างการฝากครรภ์ <sup>1</sup>	ได้รับการเสนอให้ ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้ตรวจหา เชื้อเอชไอวี ระหว่างการฝากครรภ์	ได้รับการเสนอให้ตรวจ หาเชื้อเอชไอวีและได้ ตรวจหาเชื้อเอชไอวี ระหว่างการฝากครรภ์ และได้รับผลการตรวจ <sup>2</sup>	ได้รับคำปรึกษา ได้รับการเสนอให้ตรวจ ได้รับการตรวจและ ได้รับผลการตรวจ	
<b>ภาค</b>						
กรุงเทพมหานคร	97.8	79.1	83.3	82.9	76.8	194
กลาง	97.3	75.9	79.9	78.7	68.4	520
เหนือ	97.7	87.8	85.5	83.6	78.9	266
ตะวันออกเฉียงเหนือ	98.9	79.8	70.3	69.1	64.9	611
ใต้	98.5	64.2	56.8	55.1	46.4	323
<b>พื้นที่</b>						
ในเขตเทศบาล	97.8	77.2	77.5	76.8	68.3	803
นอกเขตเทศบาล	98.3	77.1	71.6	69.9	64.1	1,110
<b>อายุ</b>						
15-24	98.2	77.2	73.1	72.1	65.4	656
15-19	97.3	72.7	73.7	73.1	66.5	231
20-24	98.6	79.7	72.8	71.5	64.8	426
25-29	98.1	76.0	72.0	71.2	64.2	465
30-39	98.8	78.4	77.3	75.6	68.5	710
40-49	91.6	71.8	65.3	62.6	56.3	83
<b>สถานภาพสมรส</b>						
เคยสมรส/เคยอยู่กิน ฉันท์สามีภรรยา	98.1	77.1	74.1	72.8	65.9	1,909
ไม่เคยสมรส/ไม่เคยอยู่ กินฉันท์สามีภรรยา	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	4
<b>การศึกษาของสตรี</b>						
ไม่มีการศึกษา	91.9	47.4	56.0	50.7	45.7	51
ประถมศึกษา	97.4	73.3	67.9	66.5	61.5	412
มัธยมศึกษา	98.5	80.2	76.9	75.6	68.6	997
สูงกว่ามัธยมศึกษา	98.6	77.2	75.4	74.7	66.1	454
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>						
ยากจนมาก	97.1	81.7	71.7	69.8	65.6	277
ยากจน	98.1	72.5	66.1	65.0	58.5	397
ปานกลาง	97.9	77.2	73.8	73.0	67.8	454
ร่ำรวย	97.7	76.6	80.1	78.1	68.0	428
ร่ำรวยมาก	99.7	79.4	77.8	77.1	69.3	358
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>						
ไทย	98.2	77.5	74.1	72.8	66.0	1,869
ไม่ใช่ไทย	94.6	61.5	69.9	68.9	60.1	43
<b>ยอดรวม</b>	<b>98.1</b>	<b>77.1</b>	<b>74.1</b>	<b>72.8</b>	<b>65.9</b>	<b>1,914</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.8 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.9 (\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต  
\*มีข้อมูล 1 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้อ้างอิงไว้ในตาราง

## บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า

ตาราง HA.6 แสดงร้อยละของสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ที่ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี และการตรวจเชื้อเอชไอวีระหว่างการตรวจครรภ์ พบว่า ร้อยละ 98.1 ของสตรีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ได้รับการตรวจครรภ์จากบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข ร้อยละ 77.1 ของสตรีเหล่านี้ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการตรวจครรภ์ ร้อยละ 74.1 ได้รับการเสนอให้ตรวจและได้ตรวจ และ ร้อยละ 72.8 ได้รับแจ้งผลการตรวจ สตรีที่ตอบว่าได้รับบริการทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ 1) ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี 2) ได้รับการเสนอให้ตรวจและได้ตรวจ และ 3) ได้รับแจ้งผลการตรวจ มีทั้งสิ้นร้อยละ 65.9 เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของสตรี จะพบความแตกต่างของผู้ที่ได้รับบริการทั้ง 3 ประเภทอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ เพียงร้อยละ 45.7 ของสตรีที่ไม่มีการศึกษาได้รับบริการครบทุกประเภท เปรียบเทียบกับสตรีที่มีการศึกษาซึ่งได้รับบริการครบมากกว่า ร้อยละ 60

## เด็กกำพร้า

ตั้งแต่เกิดการระบาดของเชื้อเอชไอวี เด็กเป็นจำนวนมากกลายเป็นเด็กกำพร้าเพราะโรคเอดส์ ซึ่งเด็กกำพร้าเหล่านี้มีความเสี่ยงต่อการถูกทอดทิ้งหรือถูกตัดทวงผลประโยชน์ เนื่องจากไม่มีพ่อแม่คอยช่วยเหลือ การติดตามประเมินผลในด้านต่าง ๆ ของเด็กกำพร้าโดยเปรียบเทียบกับเด็กที่ไม่กำพร้า สามารถใช้วัดการตอบสนองของชุมชนและรัฐบาลที่มีต่อความต้องการของเด็กกำพร้าได้เท่าใดเพียงไร

ตาราง HA.7 แสดงสถานะการอยู่อาศัยกับพ่อแม่และการกำพร้าของเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ผลสำรวจแสดงให้เห็นว่า เกือบร้อยละ 58 ของเด็กอายุ 0-17 ปี ในประเทศไทยอาศัยอยู่กับพ่อแม่และแม่ ร้อยละ 15.4 อาศัยอยู่กับแม่เท่านั้น และร้อยละ 3.4 อาศัยอยู่กับพ่อเท่านั้น นอกจากนี้ มีเด็กร้อยละ 20.9 ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ทั้งที่พ่อและแม่มียังมีชีวิตอยู่ และร้อยละ 13.5 อาศัยอยู่กับแม่ทั้งที่พ่อยังมีชีวิตอยู่

เด็กที่พ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตจัดว่าเป็นเด็กกำพร้า ซึ่งพบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ร้อยละ 4.1) โดยร้อยละ 3.1 เฉพาะพ่อเสียชีวิต และร้อยละ 0.6 เฉพาะแม่เสียชีวิต ทั้งนี้ ไม่พบความแตกต่างของเด็กที่อยู่ในเขตเทศบาล และเด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาล แต่พบความแตกต่างเล็กน้อยเมื่อพิจารณาสัดส่วนของเด็กกำพร้าในแต่ละภาค คือ สัดส่วนของเด็กที่สูญเสียพ่อหรือแม่หรือทั้งสองคนพบสูงสุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 5.2) ขณะที่สัดส่วนต่ำสุดพบในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 2.8) และยังพบว่าเด็กอายุมากมีโอกาสที่จะสูญเสียพ่อหรือแม่หรือทั้งสองคนมากกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่า

ตาราง HA.7 ยังแสดงให้เห็นถึงร้อยละของเด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ พบว่ามีสัดส่วนสูงสุดในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 72.4) และต่ำสุดในครัวเรือนที่ยากจนมาก (ร้อยละ 48.7) นอกจากนี้ร้อยละ 31 ของเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมากไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ทั้งที่พ่อและแม่มียังมีชีวิตอยู่ เปรียบเทียบกับร้อยละ 8.2 ของเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก และยังพบว่าเด็กอายุมากมีโอกาสที่จะอยู่กับทั้งพ่อและแม่น้อยกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่า

หากพิจารณาสัดส่วนของเด็กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จะพบความแตกต่างระหว่างภาค พื้นที่อยู่อาศัย และฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน โดยเด็กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่มีสัดส่วนสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 31.2) และภาคเหนือ (ร้อยละ 23.2) ส่วนเด็กในภาคใต้มีสัดส่วนต่ำสุด (ร้อยละ 12.5) สัดส่วนของเด็กนอกเขตเทศบาลที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่สูงกว่าเด็กในเขตเทศบาล (ร้อยละ 25.6 และ 18.3 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับร้อยละของเด็กในครัวเรือนที่ยากจนมากที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่สูงกว่าเด็กในครัวเรือนที่ร่ำรวยมาก (ร้อยละ 33.7 และ 9.2 ตามลำดับ)

วิธีการหนึ่งที่จะทำให้ทราบสถานะของเด็กกำพร้าเมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่กำพร้า คือ เปรียบเทียบการเข้าเรียนของเด็กอายุ 10-14 ปี ที่ทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตกับเด็กที่ทั้งพ่อและแม่มีชีวิต (และอาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่อย่างน้อยหนึ่งคน) หากโอกาสในการเข้าเรียนของเด็กที่ทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตไม่เท่ากับเด็กที่ไม่กำพร้า แสดงว่าครอบครัวและโรงเรียนไม่สามารถให้การปกป้องคุ้มครองสิทธิของเด็กได้เพียงพอ

ในประเทศไทย มีเด็กอายุ 10-14 ปี ร้อยละ 0.5 ที่ทั้งพ่อและแม่เสียชีวิต (ตาราง HA.8) ในเด็กกลุ่มนี้มีเด็กที่กำลังเข้าเรียนถึงร้อยละ 91.7 ในขณะที่เด็กอายุ 10-14 ปี ที่ทั้งพ่อและแม่มีชีวิตอยู่และอาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่อายุร้อยละ 97.7 กำลังเข้าเรียน แสดงให้เห็นว่าเด็กที่กำพร้าทั้งพ่อและแม่ไม่ได้เสียเปรียบแต่อย่างใดในการเข้าเรียนเมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่กำพร้า โดยจะเห็นได้ชัดเจนขึ้นหากพิจารณาอัตราการเข้าเรียนของเด็กกำพร้าต่อเด็กที่ไม่กำพร้าซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.9 เมื่อพิจารณาอัตราการเข้าเรียนดังกล่าวระหว่างภาค และเขตพื้นที่ พบว่าไม่แตกต่างกันมากนัก

ตาราง HA.7 การอยู่อาศัยกับพ่อแม่และการกำพร้า

ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุ 0 - 17 ปี จำแนกตามการอยู่อาศัยกับพ่อแม่ ร้อยละของเด็กในครัวเรือนที่มีอายุ 0 - 17 ปีที่ไม่ได้อยู่กับพ่อและแม่ และร้อยละของเด็กที่กำพร้า ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	อยู่กับ พ่อแม่	ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่				อยู่กับแม่เท่านั้น		อยู่กับพ่อเท่านั้น		ไม่สามารถ ระบุได้	รวม	ไม่ได้ อยู่กับ พ่อแม่ <sup>1</sup>	พ่อหรือแม่ คนใด หนึ่ง หรือทั้ง สองคน เสียชีวิต <sup>2</sup>	จำนวน เด็ก อายุ 0-17 ปี
		เฉพาะ พ่อ ที่ยังมี ชีวิตอยู่	เฉพาะ แม่ ที่ยังมี ชีวิตอยู่	ทั้งพ่อ และแม่ ยังมี ชีวิตอยู่	ทั้งพ่อ และแม่ เสียชีวิต แล้ว	พ่อ มีชีวิต	พ่อ เสียชีวิต	แม่ มีชีวิต	แม่ เสียชีวิต					
<b>เพศ</b>														
ชาย	58.3	0.3	1.2	20.2	0.4	13.4	1.8	3.3	0.4	0.9	100.0	22.0	4.0	10,331
หญิง	56.8	0.4	1.2	21.7	0.3	13.6	2.0	3.0	0.3	0.7	100.0	23.6	4.2	10,420
<b>ภาค</b>														
กรุงเทพมหานคร	69.5	0.2	0.7	11.8	0.3	11.2	1.2	4.2	0.4	0.5	100.0	13.0	2.8	1,851
กลาง	60.0	0.6	1.1	16.4	0.4	13.9	2.1	4.4	0.3	0.9	100.0	18.5	4.4	4,794
เหนือ	55.6	0.5	1.4	21.2	0.2	13.5	2.5	3.4	0.6	1.2	100.0	23.2	5.2	3,192
ตะวันออกเฉียงเหนือ	49.7	0.2	1.4	29.3	0.3	14.6	1.4	2.0	0.2	0.9	100.0	31.2	3.6	7,981
ใต้	69.7	0.1	1.0	11.2	0.2	11.3	2.7	3.2	0.4	0.2	100.0	12.5	4.4	2,932
<b>พื้นที่</b>														
ในเขตเทศบาล	60.9	0.4	1.1	16.5	0.3	13.9	1.9	3.9	0.4	0.8	100.0	18.3	4.1	7,939
นอกเขตเทศบาล	55.5	0.3	1.3	23.7	0.3	13.2	1.9	2.7	0.3	0.8	100.0	25.6	4.1	12,813
<b>กลุ่มอายุ</b>														
0-4	60.0	0.1	0.2	21.0	0.0	15.7	0.4	2.0	0.2	0.4	100.0	21.3	0.9	5,272
5-9	56.0	0.3	0.8	24.1	0.2	13.2	1.2	3.6	0.1	0.6	100.0	25.4	2.6	5,770
10-14	56.3	0.4	1.9	20.1	0.5	12.8	2.7	3.8	0.5	1.1	100.0	22.9	6.1	6,024
15-17	58.7	0.5	2.1	17.2	0.6	12.1	3.7	3.0	0.7	1.4	100.0	20.5	7.7	3,686
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>														
ยากจนมาก	48.7	0.4	1.9	31.0	0.4	12.2	2.1	2.1	0.3	0.9	100.0	33.7	5.1	4,370
ยากจน	49.3	0.3	1.4	28.4	0.3	14.1	1.6	2.8	0.5	1.3	100.0	30.4	4.2	4,441
ปานกลาง	57.4	0.4	1.0	20.0	0.3	13.5	1.9	4.3	0.5	0.8	100.0	21.6	4.1	4,293
ร่ำรวย	63.3	0.4	0.9	14.3	0.4	14.7	1.9	3.4	0.1	0.6	100.0	15.9	3.7	4,044
ร่ำรวยมาก	72.4	0.2	0.7	8.2	0.1	13.0	1.8	3.0	0.2	0.3	100.0	9.2	3.1	3,603



บทที่ 11 เอชไอวี/โรคเอดส์ และ เด็กกำพร้า

ตาราง HA.7 การอยู่อาศัยกับพ่อแม่และการกำพร้า (ต่อ)

ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุ 0 - 17 ปี จำแนกตามการอยู่อาศัยกับพ่อแม่ ร้อยละของเด็กในครัวเรือนที่มีอายุ 0 - 17 ปีที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่และและร้อยละของเด็กที่กำพร้า ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	อยู่กับพ่อแม่	ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่				อยู่กับแม่เท่านั้น		อยู่กับพ่อเท่านั้น		ไม่สามารถระบุได้	รวม	ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ <sup>1</sup>	พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต <sup>2</sup>	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี
		เฉพาะพ่อที่ยังมีชีวิตอยู่	เฉพาะแม่ที่ยังมีชีวิตอยู่	ทั้งพ่อและแม่ยังมีชีวิตอยู่	ทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตแล้ว	พ่อมีชีวิต	พ่อเสียชีวิต	แม่มีชีวิต	แม่เสียชีวิต					
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน*</b>														
ไทย	57.4	0.3	1.2	21.1	0.3	13.4	1.9	3.2	0.3	0.8	100.0	23.0	4.1	20,467
ไม่ใช่ไทย	72.8	0.1	1.3	6.3	0.1	17.4	0.7	1.0	0.0	0.3	100.0	7.7	2.2	255
<b>ยอดรวม</b>	<b>57.6</b>	<b>0.3</b>	<b>1.2</b>	<b>20.9</b>	<b>0.3</b>	<b>13.5</b>	<b>1.9</b>	<b>3.1</b>	<b>0.3</b>	<b>0.8</b>	<b>100.0</b>	<b>22.8</b>	<b>4.1</b>	<b>20,751</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.17 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.18

\*มีข้อมูล 29 รายการที่ไม่ระบุเชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือนและไม่ได้แสดงไว้ในตาราง

ตาราง HA.8 การเข้าเรียนในโรงเรียนของเด็กกำพร้าและไม่กำพร้า

การเข้าเรียนในโรงเรียนของเด็กอายุ 10-14 ปี จำแนกตามการกำพร้า ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ร้อยละของเด็กที่พ่อแม่เสียชีวิต	ร้อยละของเด็กที่มีชีวิตอยู่และเด็กอยู่กับพ่อและ/หรือแม่	จำนวนเด็กอายุ 10-14 ปีทั้งสิ้น	ร้อยละของเด็กกำพร้าที่กำลังเข้าเรียน <sup>1</sup>	จำนวนเด็กอายุ 10-14 ปีที่กำพร้า	ร้อยละของเด็กที่ไม่กำพร้าและกำลังเข้าเรียน <sup>2</sup>	จำนวนเด็กอายุ 10-14 ปีที่ไม่กำพร้า	อัตราการเข้าเรียนของเด็กกำพร้าต่อเด็กที่ไม่กำพร้า
<b>เพศ</b>								
ชาย	0.7	73.4	3,050	(*)	22	96.7	2,240	0.9
หญิง	0.3	72.3	2,974	(*)	10	98.7	2,150	1.0
<b>ภาค</b>								
กรุงเทพมหานคร	1.0	84.3	504	(*)	5	99.1	424	1.0
กลาง	1.1	75.4	1,374	(*)	14	97.6	1,036	1.0
เหนือ	0.1	69.1	912	(*)	1	98.6	630	1.0
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.4	67.8	2,423	(*)	10	97.5	1,643	0.8
ใต้	0.2	80.8	811	(*)	2	96.5	656	0.6
<b>พื้นที่</b>								
ในเขตเทศบาล	0.8	76.6	2,201	(*)	17	97.7	1,686	0.9
นอกเขตเทศบาล	0.4	70.7	3,822	(*)	16	97.7	2,703	1.0
<b>ยอดรวม</b>	<b>0.5</b>	<b>72.9</b>	<b>6,024</b>	<b>(91.7)</b>	<b>32</b>	<b>97.7</b>	<b>4,389</b>	<b>0.9</b>

<sup>1</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.19; ตัวชี้วัด MDG ที่ 6.4 <sup>2</sup> ตัวชี้วัด MICS ที่ 9.20; ตัวชี้วัด MDG ที่ 6.4

( ) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนัก 25-49 ค่าสังเกต

(\*) ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 25 ค่าสังเกต

## ภาคผนวก ก แผนการสุ่มตัวอย่าง

ในภาคผนวก ก นี้ อธิบายถึงแผนการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งรวมถึงขนาดตัวอย่าง การกระจายขนาดตัวอย่าง กรอบตัวอย่างที่ใช้ รวมทั้งการนับจุดครัวเรือน ระดับการนำเสนอผล ขั้นตอนการเลือกหน่วยตัวอย่าง การจัดชั้นภูมิ และการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก

วัตถุประสงค์หลักในการกำหนดแผนการสุ่มตัวอย่าง โครงการสำรวจสถานการณเด็กและสตรีในประเทศไทยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ค่าประมาณที่มีความน่าเชื่อถือสำหรับตัวชี้วัดต่างๆ ในระดับประเทศ จำแนกตามเขตการปกครอง คือ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และในระดับกรุงเทพมหานคร และภาค จำนวน 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยในแต่ละภาค (ยกเว้น กรุงเทพมหานคร) ได้นำเสนอผลจำแนกตามเขตการปกครองเป็นเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

ในการสำรวจครั้งนี้ได้กำหนดให้ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิหลายชั้น (A multi-stage, stratified cluster sampling) โดยมีกรุงเทพมหานครและภาค 4 ภาค จำแนกตามเขตการปกครองเป็นชั้นภูมิ รวมทั้งสิ้น 9 ชั้นภูมิ และมีเขตแดนนับ (Enumeration Area: EA) เป็นหน่วยตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง ครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นหน่วยตัวอย่างชั้นที่สอง

### ขนาดตัวอย่าง และการกระจายขนาดตัวอย่าง

สำหรับโครงการสำรวจสถานการณเด็กและสตรีในประเทศไทยได้มีการคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่าง ได้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 27,000 ครัวเรือน โดยใช้ตัวชี้วัดที่สำคัญในการคำนวณคือ สตรีอายุ 15-19 ปี ที่สมรส/อยู่กินกับชาย สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างที่ต้องการตามตัวชี้วัดที่กำหนด คือ

$$n = \frac{[4(r)(1-r)(f)(1.1)]}{[(0.12r)^2(p)(\bar{n})]}$$

### โดยที่

- $n$  คือ ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ แสดงในรูปของจำนวนครัวเรือนตัวอย่าง
- 4 คือ ค่าที่ได้จากช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- $r = 0.146$  คือ ค่าคาดประมาณของตัวชี้วัด ที่แสดงในรูปของสัดส่วน
- 1.1 คือ ค่าที่จะปรับขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากการไม่ตอบ (non-response) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
- $f = 2$  คือ ค่าผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง design effect (*deff*)
- $0.12r$  คือ ขอบเขตของความผิดพลาดที่ช่วงความเชื่อมั่น ร้อยละ 95
- $p = 0.0378$  คือ สัดส่วนของประชากรซึ่งขึ้นอยู่กับตัวชี้วัดที่สนใจศึกษา
- $\bar{n} = 3.42$  คือ ขนาดของครัวเรือน (จำนวนสมาชิกเฉลี่ยต่อครัวเรือน)

จากสูตรดังกล่าวทำให้ได้ จำนวนครัวเรือนตัวอย่าง รวมทั้งประเทศ 27,000 ครัวเรือน จากนั้นได้กระจายขนาดตัวอย่างไปในแต่ละชั้นภูมิเท่ากัน ในแต่ละภาค จำแนกตามเขตการปกครอง เท่ากับ 3,000 ครัวเรือน (27,000 ครัวเรือน/9 ชั้นภูมิ) โดยกำหนดครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 20 ครัวเรือนตัวอย่าง ต่อ EA ตัวอย่าง ซึ่งพิจารณาจากงบประมาณ เวลา และกำลังคน ดังนั้น จำนวนครัวเรือนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ (3,000 ครัวเรือน) หารด้วยจำนวนครัวเรือนตัวอย่าง ในแต่ละ EA ตัวอย่าง (20 ครัวเรือน) ทำให้ได้จำนวน EA ตัวอย่าง ในแต่ละชั้นภูมิ เท่ากับ 150 EA ดังแสดงในตารางข้างล่าง

ตาราง SD.1: จำนวน EA ตัวอย่าง จำแนกตามภาค และเขตการปกครอง

ภาค	จำนวน EA ตัวอย่าง		
	รวม	เขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
กรุงเทพมหานคร	150	150	–
ภาคกลาง	300	150	150
ภาคเหนือ	300	150	150
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	300	150	150
ภาคใต้	300	150	150
<b>ทั่วประเทศ</b>	<b>1,350</b>	<b>750</b>	<b>600</b>

### กรอบตัวอย่าง และการเลือก EA ตัวอย่าง

ข้อมูลจากสำมะโนประชากร พ.ศ. 2553 ที่ได้มีการปรับปรุงทุกปี\* จะถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการเลือก EA ตัวอย่าง ซึ่งหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง (Primary sampling units: PSUs) คือเขตแขวงนับ (EA) โดยในแต่ละชั้นภูมิ คือ กรุงเทพมหานคร และภาค 4 ภาค จำแนกตามเขตการปกครอง จะทำการเลือกเขตแขวงนับตัวอย่างตามขนาดตัวอย่างที่กำหนด ด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบโดยใช้ความน่าจะเป็นเป็นสัดส่วนกับขนาด (Systematic probability proportional to size sampling procedures) โดยหน่วยวัดขนาด คือ จำนวนครัวเรือนในแต่ละ EA

### การนับจุดครัวเรือน

เนื่องจากกรอบรายชื่อครัวเรือนที่ได้จากโครงการสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 นั้น ไม่ได้ถูกปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันได้ครบถ้วน ดังนั้น จึงให้เจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารจัดการเก็บข้อมูลสถิติและสำนักงานสถิติจังหวัดทำการนับจุดรายชื่อพร้อมรายละเอียดของครัวเรือน เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบรายชื่อครัวเรือนสำหรับการเลือกครัวเรือนตัวอย่างในขั้นที่สอง โดยได้ดำเนินการนับและจดอาคารสิ่งปลูกสร้างทุกแห่งใน EA ตัวอย่าง รวมทั้งจดยละเอียดเกี่ยวกับ identification บ้านเลขที่ ชื่อหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งสิ้น และประเภทของครัวเรือน คือ ครัวเรือนที่มีสมาชิกอายุต่ำกว่า 5 ปี และครัวเรือนที่ไม่มีสมาชิกอายุต่ำกว่า 5 ปี

### การเลือกครัวเรือนตัวอย่าง

จากรายชื่อครัวเรือนตัวอย่างที่ได้ทำการนับจุดโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารจัดการเก็บข้อมูลสถิติและสำนักงานสถิติจังหวัดในแต่ละ EA ตัวอย่าง ดำเนินการเลือกครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 20 ครัวเรือน โดยแบ่งเป็น ประเภทที่ 1 (ครัวเรือนที่มีสมาชิกอายุต่ำกว่า 5 ปี) จำนวน 10 ครัวเรือน และครัวเรือนประเภทที่ 2 (ครัวเรือนที่ไม่มีสมาชิกอายุต่ำกว่า 5 ปี) จำนวน 10 ครัวเรือน ด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ

### การคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก

การเลือกตัวอย่างโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย ไม่ใช่ self-weighting เนื่องจากการกระจายขนาดตัวอย่างได้กำหนดให้ในแต่ละภาคมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างเท่าๆกันซึ่งทำให้อัตราการสุ่มตัวอย่างในแต่ละภาค และเขตการปกครองมีค่าแตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องมีการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

\* ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำโครงการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนเป็นประจำทุกปี ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของโครงการนี้ คือ เพื่อปรับปรุงกรอบรายชื่อครัวเรือนตัวอย่างให้เป็นปัจจุบัน

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของค่าถ่วงน้ำหนัก คือ ส่วนกลับของอัตราการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเลือกครัวเรือน ตัวอย่างในแต่ละ EA ตัวอย่าง และชั้นภูมิ

$$W_{hi} = \frac{1}{f_{hi}}$$

โดยที่  $f_{hi}$  คือ อัตราการสุ่มตัวอย่างของ EA ตัวอย่างที่  $i$  ในชั้นภูมิที่  $h$  ซึ่งคำนวณได้จาก

$$f_{hi} = p_{1hi} \times p_{2hi}$$

โดยที่  $p_{shi}$  คือ ความน่าจะเป็นในการเลือกตัวอย่างสำหรับการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่  $s$  ของ EA ตัวอย่างที่  $i$  ชั้นภูมิที่  $h$

เนื่องจากจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นในแต่ละ EA ตัวอย่างจากกรอบตัวอย่างที่ใช้ในการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง มีความแตกต่างจากจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นที่ได้จากการนับจุด ดังนั้น อัตราการสุ่มตัวอย่างของแต่ละครัวเรือน ในแต่ละ EA ตัวอย่างจึงถูกคำนวณขึ้นใหม่ โดยอัตราการสุ่มตัวอย่างนี้จะคำนวณโดยการหาผลคูณระหว่าง ความน่าจะเป็นในการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง และความน่าจะเป็นในการเลือกหน่วยตัวอย่างชั้นที่สอง

องค์ประกอบที่สอง ในการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก คือ การปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้อัตราการไม่ตอบทั้งในระดับครัวเรือน และระดับบุคคล โดยคำนวณจากส่วนกลับของ  $RR_h$  โดยที่  $RR_h$  หาได้จาก

$RR_h$  คือ จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ในชั้นภูมิที่  $h$  / จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่มีคนอยู่อาศัยในชั้นภูมิที่  $h$

หลังจากการปฏิบัติงานสนามเสร็จ ได้มีการคำนวณอัตราการตอบแบบสอบถาม (response rate) ในแต่ละชั้นภูมิ แล้วนำค่าดังกล่าวไปปรับค่าถ่วงน้ำหนักสำหรับชั้นภูมินั้น ซึ่งแสดงไว้ในตาราง HH.1 ในรายงานผลการสำรวจนี้

ในทำนองเดียวกัน การปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้อัตราการไม่ตอบในระดับบุคคล (ผู้หญิง และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) สำหรับแต่ละชั้นภูมิ คำนวณได้จากส่วนกลับของ

$RR_h$  คือ ผู้หญิง (หรือ เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) ที่สัมภาษณ์ได้ ในชั้นภูมิที่  $h$  / จำนวนผู้หญิง (หรือ เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) ที่เข้าข่ายเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น ในชั้นภูมิที่  $h$

ปัจจัยของการปรับอัตราการไม่ตอบสำหรับผู้หญิง และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จะถูกนำไปคูณกับค่าถ่วงน้ำหนักในระดับครัวเรือน โดยจำนวนผู้หญิง (หรือ เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี) ที่เข้าข่ายเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น หาได้จากจำนวนและรายชื่อสมาชิกในครัวเรือนในแบบสอบถามของครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้

จากนั้นนำค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือนที่คำนวณได้ตามวิธีการข้างต้น มาทำการนอร์มัลไลซ์ (normalized) เพื่อให้ผลรวมค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือนที่สัมภาษณ์ได้ทั่วประเทศ มีค่าเท่ากับจำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ทั่วประเทศ ซึ่งการนอร์มัลไลซ์นี้ เป็นการนำค่าถ่วงน้ำหนักที่ปรับอัตราการไม่ตอบแล้ว ทหารด้วยค่าเฉลี่ยของค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ทั่วประเทศ (ค่าเฉลี่ยดังกล่าวคำนวณโดยเอาผลรวมของค่าถ่วงน้ำหนักของทุกครัวเรือนตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ทั่วประเทศ ทหารด้วย จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่

สัมภาษณ์ได้ทั่วประเทศ) สำหรับค่าถ่วงน้ำหนักของผู้หญิง และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ได้ทำการนอร์มัลไลซ์ด้วยวิธีการเช่นเดียวกันนี้ ค่าถ่วงน้ำหนักที่ทำการนอร์มัลไลซ์แล้วของครัวเรือน มีค่าระหว่าง 0.020664 – 14.447729 ของผู้หญิง มีค่าระหว่าง 0.023239 – 16.178278 และของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มีค่าระหว่าง 0.038509 – 26.748679

## ภาคผนวก ข รายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงการ

### ที่ปรึกษาโครงการ

นายวิบูลย์ทัต สุทัศน์ภิตต์  
นางสาวรัชนี เนตรแสงทิพย์  
นางสุรรัตน์ สันติภากรณ์

### ผู้ประสานงานองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย

Mr. Andrew Claypole  
นางสาวกานดา สุทธานันต์

### หัวหน้าโครงการ

นางศิริวรรณ บุญศรีภรณ์

### คณะผู้บรรยาย

นางศิริวรรณ บุญศรีภรณ์  
นางสาวอารีรัตน์ โล่ห์ทองมงคล  
นางวิจิตรา ผจญวิริยาทร  
นายจิรวีส พูลทรัพย์  
นางจิรวรรณ มาท้วม  
นายอภิชาติ ธัญญาหาร  
นางสาวภัศราธิ์ ปานมี

### การสุ่มตัวอย่าง

นางหทัยชนก พรรคเจริญ  
นางสาวพรพรรณ แก้วศรีงาม  
นางเยาวภา มณีฉาย

### การประมวลผลข้อมูล

นายจิรวีส พูลทรัพย์  
นางอังคณา หัตถกิจโกศล  
นางสาวมาลินี บุญวานิช

### การเขียนรายงาน

นางศิริวรรณ บุญศรีภรณ์  
นายจิรวีส พูลทรัพย์

### สถาบันการศึกษา

รศ.ดร. ปัทมา วาพัฒนาวงศ์ มหาวิทยาลัยมหิดล  
รศ.ดร. อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม มหาวิทยาลัยมหิดล  
รศ.ดร. นภาพร ชโยวรรณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## ภาคผนวก ค การประมาณค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

ครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดที่ถูกเลือกมาสำหรับโครงการ MICS นั้นเป็นเพียงชุดครัวเรือนตัวอย่างหนึ่งจากชุดที่เป็นไปได้ทั้งหมดของประชากรภายใต้แผนการสุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่างเดียวกัน ซึ่งชุดครัวเรือนตัวอย่างแต่ละชุดที่ไม่ถูกเลือกจะให้ค่าประมาณที่แตกต่างจากชุดครัวเรือนตัวอย่างที่ถูกเลือก ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างเป็นการวัดความผันแปรของค่าประมาณระหว่างชุดครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ ขอบเขตของความผันแปรนั้นไม่ทราบค่าแน่นอน แต่สามารถประมาณค่าได้ด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจ

ภาคผนวกนี้จะแสดงการประมาณค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างตามรายการด้านล่างนี้โดยจะประมาณค่าเฉพาะตัวชี้วัดที่สำคัญเท่านั้น

- ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error: *se*): โดยปกติการวัดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างสำหรับตัวชี้วัดใดๆ (เช่น ค่าเฉลี่ย สัดส่วน เป็นต้น) จะใช้ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน หรือค่ารากที่สองของความแปรปรวนของค่าประมาณ ซึ่งประมาณค่าด้วยวิธี Taylor linearization
- สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation:  $se/r$ ) คืออัตราส่วนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐานต่อค่าของตัวชี้วัด เป็นการวัดค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างแบบสัมพัทธ์
- ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (Design effect: *deff*) เป็นอัตราส่วนของความแปรปรวนของตัวชี้วัด (ภายใต้แผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้) ต่อความแปรปรวนที่คำนวณ ภายใต้สมมติฐานของแผนการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย นอกจากนี้ ค่ารากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (*deff*) ใช้เพื่อวัดประสิทธิภาพของแผนการสุ่มตัวอย่างในเชิงของความแม่นยำ กล่าวคือ หากค่า *deff* เท่ากับ 1.0 แสดงว่าแผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างจากแผนการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แต่ถ้าค่า *deff* สูงกว่า 1.0 แสดงให้เห็นว่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีค่าเพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากการใช้แผนการสุ่มตัวอย่างที่ซับซ้อนกว่าแผนการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
- ขีดจำกัดความเชื่อมั่น (Confidence limits) ใช้เพื่อแสดงว่าค่าจริงของประชากรจะมีค่าอยู่ในช่วงที่คำนวณนี้ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนด กล่าวคือ ร้อยละ 95 ของค่าสถิติที่คำนวณได้จากชุดครัวเรือนตัวอย่างที่เป็นไปได้ทั้งหมดภายใต้ขนาดตัวอย่างและแผนการสุ่มเดียวกัน จะมีค่าอยู่ในช่วงบวกหรือลบสองเท่าของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ( $r + 2.se$  หรือ  $r - 2.se$ )

การคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างของข้อมูล MICS จะใช้โปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 18 (Complex Samples module) ผลการคำนวณทั้งหมดแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้ในแต่ละตารางยังได้แสดงตัวหารทั้งจำนวนที่ถ่วงน้ำหนักและไม่ถ่วงน้ำหนักประกอบไว้ด้วย

ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างจะคำนวณเฉพาะตัวชี้วัดที่สำคัญ ทั้งในระดับประเทศ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และระดับภาค (รายละเอียดในตาราง SE.2 ถึง SE.9) โดยตัวชี้วัดที่เลือกมามีทั้งหมด 39 ตัวชี้วัด (รายละเอียดในตาราง SE.1) แบ่งเป็นตัวชี้วัดครัวเรือน 1 ตัว สมาชิกในครัวเรือน 6 ตัว สตรี 15 ตัว และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี 17 ตัว ซึ่งตัวชี้วัดที่แสดงในตารางทุกตัวชี้วัดจะอยู่ในรูปของสัดส่วน



**ตาราง SE.1 สรุปลักษณะที่นำมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง**

รายการตัวชี้วัดที่เลือกมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง และประชากรฐาน (ตัวหาร) ของแต่ละตัวชี้วัด ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS4	ประชากรฐาน
<b>ครัวเรือน</b>	
2.16 ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	ครัวเรือนที่มีผลการทดสอบเกลือหรือไม่มีเกลือ
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>	
4.1 ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	สมาชิกในครัวเรือนทุกคน
4.3 ประชากรที่ใช้ส้วมกำจัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	สมาชิกในครัวเรือนทุกคน
7.5 อัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	เด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา
9.18 เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	เด็กอายุ 0-17 ปี
9.19 เด็กก่าพำที่กำลังเรียน	เด็กอายุ 10-14 ปีที่สูญเสียทั้งพ่อและแม่
9.20 เด็กที่ไม่ก่าพำที่กำลังเรียน	เด็กอายุ 10-14 ปีที่ทั้งพ่อและแม่ยังมีชีวิต และอาศัยอยู่กับพ่อและ/หรือแม่
<b>สตรี</b>	
- สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	สตรีอายุ 15-49 ปี
5.2 สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	สตรีอายุ 20-24 ปี
5.3 สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	สตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา
5.4 ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์	สตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา
5.5a สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุขอย่างน้อย 1 ครั้ง	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนการสำรวจ
5.5b สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างน้อย 4 ครั้ง	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนการสำรวจ
5.7 สตรีที่ทำคลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนการสำรวจ
5.8 สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนการสำรวจ
5.9 สตรีที่ผ่าตัดคลอด	สตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปี ก่อนการสำรวจ
7.1 อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	สตรีอายุ 15-24 ปี
8.7 สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	สตรีอายุ 20-49 ปี
9.2 สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี	สตรีอายุ 15-24 ปี
9.3 สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	สตรีอายุ 15-49 ปี
9.4 ทักษะการต่อรองของสตรีที่มีผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	สตรีอายุ 15-49 ปีที่เคยได้ยินเรื่องโรคเอดส์
9.6 สตรีที่เคยตรวจเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาและทราบผลตรวจ	สตรีอายุ 15-49 ปี

## ตาราง SE.1 สรุปตัวชี้วัดที่นำมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

รายการตัวชี้วัดที่เลือกมาคำนวณความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง และประชากรฐาน (ตัวหาร) ของแต่ละตัวชี้วัด ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS4	ประชากรฐาน
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>	
2.1a น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2.2a ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2.3a ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
2.6 ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	ทารกที่อายุต่ำกว่า 6 เดือน
2.14 การให้นมที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	เด็กอายุ 0-23 เดือน
- เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	เด็กอายุ 12-23 เดือน
- เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	เด็กอายุ 12-23 เดือน
- เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	เด็กอายุ 12-23 เดือน
- เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	เด็กอายุ 12-23 เดือน
- เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ชนิดบี ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	เด็กอายุ 12-23 เดือน
- เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
- เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
3.8 เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา
3.10 การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา
6.1 เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	เด็กอายุ 36-59 เดือน
6.7 เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในระดับก่อนวัยเรียน	เด็กอายุ 36-59 เดือน
8.1 การมีสูติบัตร	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

**ตาราง SE.2 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ทั่วราชอาณาจักร**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
									r - 2se	r + 2se
<b>ครัวเรือน</b>										
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.7087	0.0077	0.011	6.930	2.632	23,908	23,958	0.693	0.724
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>										
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	0.9700	0.0032	0.003	8.699	2.949	79,033	24,119	0.964	0.977
ประชากรที่ใช้ส่วนก้างคางคังอย่างถูกสุขอนามัย	4.30	0.9721	0.0026	0.003	5.969	2.443	79,033	24,119	0.967	0.977
อัตราการเข้าเรียนสูงสุดของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.7885	0.0081	0.010	2.791	1.671	7,369	7,179	0.772	0.805
เด็อายุ 0-17 ปีที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.0410	0.0024	0.058	3.916	1.979	20,751	27,449	0.036	0.046
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	*	32	26	*	*
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.9770	0.0033	0.003	2.289	1.513	4,389	4,652	0.970	0.984
<b>สตรี</b>										
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0210	0.0014	0.068	2.182	1.477	21,981	21,981	0.018	0.024
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.1305	0.0088	0.067	1.672	1.293	2,234	2,452	0.113	0.148
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.7927	0.0063	0.008	3.771	1.942	14,977	15,841	0.780	0.805
ความต้องการที่ยังไม่เต็มที่	5.40	0.0686	0.0035	0.051	2.993	1.730	14,977	15,841	0.062	0.076
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข อย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9812	0.0039	0.004	2.290	1.513	1,914	2,762	0.973	0.989
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง อย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9342	0.0069	0.007	2.123	1.457	1,914	2,762	0.920	0.948
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9960	0.0011	0.001	0.807	0.898	1,914	2,762	0.994	0.998
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9956	0.0014	0.001	1.255	1.120	1,914	2,762	0.993	0.998
สตรีที่ผ่าตัดคลอด	5.90	0.3201	0.0136	0.043	2.358	1.536	1,914	2,762	0.293	0.347
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9795	0.0027	0.003	1.855	1.362	5,314	5,114	0.974	0.985
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1473	0.0043	0.029	2.876	1.696	18,901	19,319	0.139	0.156

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.2 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ทั่วราชอาณาจักร (ต่อ)**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (*deff*) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (*deft*) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด ( <i>r</i> )	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน ( <i>se</i> )	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน ( <i>se/r</i> )	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง ( <i>deff</i> )	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง ( <i>deft</i> )	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
									<i>r - 2se</i>	<i>r + 2se</i>
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคติดต่อเป็นยาลูก	9.20	0.5568	0.0111	0.020	2.532	1.591	5,314	5,114	0.535	0.579
สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	9.30	0.7402	0.0063	0.008	4.517	2.125	21,981	21,981	0.728	0.753
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคติดต่อ	9.40	0.3048	0.0068	0.022	4.696	2.167	21,411	21,483	0.291	0.318
สตรีที่เคยตรวจเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.0851	0.0031	0.037	2.730	1.652	21,981	21,981	0.079	0.091
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>										
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.0916	0.0053	0.058	3.077	1.754	9,203	9,208	0.081	0.102
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1631	0.0084	0.052	4.701	2.168	9,010	9,018	0.146	0.180
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0671	0.0044	0.065	2.703	1.644	8,874	8,878	0.058	0.076
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.1228	0.0109	0.089	0.653	0.808	906	591	0.101	0.145
การให้นมที่เหมาะสมกับอายุเด็ก	2.14	0.2087	0.0118	0.056	2.683	1.638	3,739	3,209	0.185	0.232
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคในระยะเวลาหนึ่ง	-	0.9751	0.0071	0.007	4.059	2.015	1,817	1,960	0.961	0.989
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคในระยะเวลาหนึ่ง	-	0.9092	0.0103	0.011	2.502	1.582	1,825	1,958	0.889	0.930
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8993	0.0113	0.013	2.731	1.653	1,807	1,948	0.877	0.922
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9530	0.0080	0.008	2.782	1.668	1,808	1,949	0.937	0.969
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8360	0.0123	0.015	2.131	1.460	1,803	1,946	0.811	0.860
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0508	0.0037	0.073	2.756	1.660	9,716	9,716	0.043	0.058
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0194	0.0031	0.160	4.951	2.225	9,716	9,716	0.013	0.026
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	0.5267	0.0344	0.065	2.156	1.468	494	454	0.458	0.596
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	0.4543	0.0293	0.065	0.593	0.770	189	172	0.396	0.513
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9274	0.0059	0.006	2.264	1.505	3,982	4,359	0.916	0.939
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในระดับก่อนวัยเรียน	6.70	0.8440	0.0093	0.011	2.880	1.697	3,982	4,359	0.825	0.863
การมีสุขนิสัย	8.10	0.9944	0.0012	0.001	2.527	1.590	9,716	9,716	0.992	0.997

**ตาราง SE.3 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: เขตเทศบาล**

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft)	จำนวน (แถวหน้า)	จำนวน (ไม่รวมหน้า)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น		
								r - 2se	r + 2se	
<b>ครัวเรือน</b>										
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.7333	0.0089	0.012	5,230	2,287	10,395	12,860	0.715	0.751
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>										
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	0.9831	0.0036	0.004	10,252	3,202	33,424	12,987	0.976	0.990
ประชากรที่ใช้สวมกางเกงซับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.30	0.9718	0.0026	0.003	3,221	1,795	33,424	12,987	0.967	0.977
อัตราการเข้าเรียนสุดของเด็กระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.7997	0.0109	0.014	2,696	1,642	2,907	3,654	0.778	0.821
เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.0410	0.0031	0.076	3,450	1,857	4,368	7,157	0.035	0.047
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	*	17	11	*	*
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.9772	0.0057	0.006	3,472	1,863	17	11	0.966	0.989
<b>สตรี</b>										
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0212	0.0019	0.091	2,169	1,473	10,072	12,168	0.017	0.025
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.1273	0.0117	0.092	1,631	1,277	1,092	1,333	0.104	0.151
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.7821	0.0080	0.010	3,194	1,787	6,396	8,454	0.766	0.798
ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์	5.40	0.0713	0.0041	0.058	2,182	1,477	6,396	8,454	0.063	0.080
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข อย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9783	0.0060	0.006	2,466	1,570	803	1,474	0.966	0.990
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทหนึ่ง อย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9360	0.0099	0.011	2,418	1,555	803	1,474	0.916	0.956
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9954	0.0014	0.001	0,601	0,775	803	1,474	0.993	0.998
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9950	0.0018	0.002	1,008	1,004	803	1,474	0.991	0.999
สตรีที่ผ่าตัดคลอด	5.90	0.3892	0.0196	0.050	2,370	1,540	803	1,474	0.350	0.428
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9721	0.0047	0.005	2,284	1,511	2,417	2,770	0.963	0.982
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1214	0.0055	0.046	3,085	1,756	8,747	10,731	0.110	0.133

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.3 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: เขตเทศบาล (ต่อ)**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด (r)	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deft)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี	9.20	0.0152	0.028	2.598	1.612	2,417	2,770	0.518	0.579
สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	9.30	0.0090	0.012	5.010	2.238	10,072	12,168	0.715	0.751
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	9.40	0.0077	0.030	3.739	1.934	9,886	11,933	0.238	0.268
สตรีที่โคตรวจเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.0862	0.052	3.060	1.749	10,072	12,168	0.077	0.095
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>									
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.0709	0.083	2.415	1.554	3,423	4,652	0.059	0.083
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1330	0.063	2.742	1.656	3,358	4,548	0.116	0.150
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0636	0.090	2.455	1.567	3,294	4,468	0.052	0.075
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.1224	0.141	0.856	0.925	375	310	0.088	0.157
การให้นมที่แนะนำสมกับอายุเด็ก	2.14	0.1761	0.079	2.225	1.492	1,435	1,662	0.148	0.204
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9698	0.011	3.656	1.912	686	1,013	0.949	0.990
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8794	0.019	2.700	1.643	684	1,010	0.846	0.913
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8751	0.021	2.970	1.723	678	1,002	0.839	0.911
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9514	0.010	1.935	1.391	679	1,002	0.933	0.970
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบนิตยป์ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.7791	0.026	2.344	1.531	678	1,003	0.739	0.819
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0442	0.131	3.941	1.985	3,723	5,004	0.033	0.056
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0170	0.196	3.316	1.821	3,723	5,004	0.010	0.024
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	0.5522	0.031	0.254	0.503	165	215	0.518	0.586
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	0.5310	0.128	1.673	1.293	63	91	0.395	0.667
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9177	0.010	2.442	1.563	1,516	2,222	0.900	0.936
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในโรงเรียนก่อนวัยเรียน	6.70	0.8010	0.020	3.532	1.879	1,516	2,222	0.769	0.833
การมีสติบัตร	8.10	0.9905	0.003	3.466	1.862	3,723	5,004	0.985	0.996

**ตาราง SE.4 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: นอกเขตเทศบาล**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
<b>ครัวเรือน</b>									
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.6899	0.0118	0.017	7.169	2.678	13,513	11,098	0.666 0.713
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>									
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	0.9605	0.0049	0.005	7.129	2.670	45,609	11,132	0.951 0.970
ประชากรที่ใช้ส่วนกำลังซื้ออย่างถูกสุขอนามัย	4.30	0.9723	0.0041	0.004	6.823	2.612	45,609	11,132	0.964 0.980
อัตราการเข้าเรียนสุดของเด็กระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.7812	0.0113	0.014	2.613	1.617	4,462	3,525	0.759 0.804
เด็กราย 0-17 ปีที่หือหรือแม่ในเดนมหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.0409	0.0033	0.081	3.752	1.937	12,813	13,398	0.034 0.048
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	*	16	15	* *
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.9769	0.0040	0.004	1.667	1.291	2,703	2,305	0.969 0.985
<b>สตรี</b>									
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0208	0.0021	0.100	2.070	1.439	11,909	9,813	0.017 0.025
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.1335	0.0132	0.099	1.678	1.295	1,142	1,119	0.107 0.160
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.8007	0.0091	0.011	3.864	1.966	8,581	7,387	0.782 0.819
ความต้องการที่ยังไม่เต็มที่	5.40	0.0666	0.0052	0.078	3.245	1.802	8,581	7,387	0.056 0.077
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุขอย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9832	0.0052	0.005	2.108	1.452	1,110	1,288	0.973 0.994
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทหนึ่งอย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9329	0.0094	0.010	1.832	1.353	1,110	1,288	0.914 0.952
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9964	0.0016	0.002	0.892	0.945	1,110	1,288	0.993 1.000
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9960	0.0020	0.002	1.346	1.160	1,110	1,288	0.992 1.000
สตรีที่ผ่าตัดคลอด	5.90	0.2701	0.0180	0.067	2.119	1.456	1,110	1,288	0.234 0.306
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9857	0.0030	0.003	1.475	1.214	2,897	2,344	0.980 0.992
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1695	0.0064	0.038	2.469	1.571	10,153	8,588	0.157 0.182

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.4 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: นอกเขตเทศบาล (ต่อ)**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (*deff*) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (*deft*) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด ( <i>r</i> )	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน ( <i>se</i> )	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน ( <i>se/r</i> )	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง ( <i>deff</i> )	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง ( <i>deft</i> )	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
									<i>r - 2se</i>	<i>r + 2se</i>
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ เอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี	9.20	0.5641	0.0158	0.028	2.367	1.539	2,897	2,344	0.533	0.596
สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	9.30	0.7464	0.0088	0.012	4.007	2.002	11,909	9,813	0.729	0.764
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	9.40	0.3493	0.0104	0.030	4.581	2.140	11,525	9,550	0.328	0.370
สตรีที่โคตรจางเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.0843	0.0043	0.051	2.393	1.547	11,909	9,813	0.076	0.093
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>										
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.1039	0.0075	0.073	2.778	1.667	5,780	4,556	0.089	0.119
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1810	0.0123	0.068	4.569	2.137	5,653	4,470	0.156	0.206
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0692	0.0061	0.088	2.537	1.593	5,580	4,410	0.057	0.081
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.1231	0.0141	0.114	0.515	0.718	531	281	0.095	0.151
การให้นมที่แนะนำสมกับอายุเด็ก	2.14	0.2291	0.0166	0.072	2.413	1.553	2,304	1,547	0.196	0.262
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9783	0.0096	0.010	4.074	2.019	1,131	947	0.959	0.997
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9271	0.0129	0.014	2.333	1.528	1,140	948	0.901	0.953
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคอหิวาต์ ไก่กรน บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9139	0.0144	0.016	2.502	1.582	1,128	946	0.885	0.943
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9539	0.0115	0.012	2.840	1.685	1,129	947	0.931	0.977
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8702	0.0154	0.018	1.980	1.407	1,125	943	0.839	0.901
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0549	0.0049	0.088	2.142	1.464	5,993	4,712	0.045	0.065
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0209	0.0046	0.219	4.843	2.201	5,993	4,712	0.012	0.030
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	0.5140	0.0510	0.099	2.478	1.574	329	239	0.412	0.616
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	0.4155	0.0196	0.047	0.126	0.355	125	81	0.376	0.455
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9334	0.0077	0.008	2.034	1.426	2,466	2,137	0.918	0.949
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในระดับก่อนวัยเรียน	6.70	0.8705	0.0109	0.013	2.271	1.507	2,466	2,137	0.849	0.892
การมีสูติบัตร	8.10	0.9968	0.0011	0.001	1.869	1.367	5,993	4,712	0.995	0.999



**ตาราง SE.5 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: กรุงเทพมหานคร**

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defff) รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defff)	รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defft)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
<b>ครัวเรือน</b>									
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.8206	0.016	2.853	1.689	2,598	2,413	0.794	0.847
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>									
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	1.0000	0.000	NA	NA	8,862	2,480	1.000	1.000
ประชากรที่ใช้เข็มกลัดสิ่งขับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.30	0.9494	0.008	2.972	1.724	8,862	2,480	0.934	0.965
อัตราการเข้าเรียนสุดของเด็กระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.8201	0.028	2.662	1.632	732	763	0.775	0.866
เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.0283	0.244	4.533	2.129	1,851	2,604	0.014	0.042
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	5	3	*	*
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.9912	0.005	1.719	1.311	424	530	0.981	1.000
<b>สตรี</b>									
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0245	0.179	2.121	1.457	2,881	2,649	0.016	0.033
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.1221	0.192	1.617	1.272	356	315	0.075	0.169
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.7574	0.023	2.831	1.683	1,666	1,700	0.722	0.792
ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์	5.40	0.0818	0.110	1.817	1.348	1,666	1,700	0.064	0.100
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข อย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9780	0.013	2.079	1.442	194	274	0.952	1.000
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง อย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9322	0.023	1.942	1.393	194	274	0.890	0.975
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9968	0.002	0.452	0.672	194	274	0.992	1.000
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9985	0.002	0.419	0.647	194	274	0.995	1.000
สตรีที่ผ่าตัดคลอด	5.90	0.4259	0.109	2.415	1.554	194	274	0.333	0.519
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9699	0.010	1.900	1.378	740	638	0.951	0.989
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1163	0.107	3.497	1.870	2,497	2,326	0.091	0.141

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.5 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: กรุงเทพมหานคร (ต่อ)**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด (r)	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (def)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี	9.20	0.0293	0.057	2.189	1.480	740	638	0.452	0.569
สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	9.30	0.0382	0.036	5.893	2.428	2,881	2,649	0.593	0.684
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	9.40	0.0160	0.078	3.081	1.755	2,861	2,633	0.135	0.185
สตรีที่โคจรเจอเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.0827	0.095	2.157	1.469	2,881	2,649	0.067	0.098
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>									
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.0785	0.187	2.074	1.440	676	696	0.049	0.108
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1625	0.151	2.983	1.727	659	672	0.113	0.212
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0669	0.214	2.116	1.455	639	648	0.038	0.095
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.0823	0.477	1.347	1.161	121	67	0.004	0.161
การให้นมที่แนะนำสมกับอายุเด็ก	2.14	0.1092	0.244	2.115	1.454	321	292	0.056	0.162
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9769	0.005	0.180	0.424	145	178	0.967	0.986
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.7884	0.039	1.001	1.001	143	175	0.726	0.850
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.7917	0.040	1.030	1.015	143	173	0.729	0.855
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9130	0.018	0.564	0.751	141	171	0.881	0.945
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.6645	0.039	0.513	0.716	140	171	0.613	0.716
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0354	0.260	2.079	1.442	833	841	0.017	0.054
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0072	0.369	0.850	0.911	833	841	0.002	0.013
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	*	*	*	*	29	25	*	*
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	*	*	*	*	6	10	*	*
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9350	0.025	3.458	1.860	343	373	0.887	0.983
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในโรงเรียนระดับก่อนวัยเรียน	6.70	0.6628	0.061	2.746	1.657	343	373	0.582	0.744
การมีสูติบัตร	8.10	0.9986	0.001	0.615	0.784	833	841	0.997	1.000

\* ตัวเลขที่คำนวณจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.6 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคกลาง**

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานสัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl)	จำนวน (แถวหน้าหมึก)	จำนวน (ไม่แถวหน้าหมึก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น		
								r - 2se	r + 2se	
<b>ครัวเรือน</b>										
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.7985	0.0118	0.015	4.498	2.121	5,993	5,166	0.775	0.822
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>										
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	0.9859	0.0033	0.003	4.042	2.010	19,568	5,190	0.979	0.992
ประชากรที่ใช้สวมกางเกงซับถ่ายอย่างถูกสุขอนามัย	4.30	0.9854	0.0024	0.002	2.145	1.464	19,568	5,190	0.981	0.990
อัตราการเข้าเรียนสุดของเด็กระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.7745	0.0154	0.020	2.003	1.415	1,706	1,469	0.744	0.805
เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อแม่ไม่เคยคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.0443	0.0045	0.102	2.755	1.660	4,794	5,655	0.035	0.053
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	*	14	8	*	*
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.9765	0.0067	0.007	1.848	1.359	1,036	935	0.963	0.990
<b>สตรี</b>										
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0167	0.0022	0.132	1.506	1.227	5,851	5,066	0.012	0.021
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.1433	0.0179	0.125	1.629	1.276	627	622	0.107	0.179
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.8133	0.0109	0.013	2.755	1.660	3,868	3,517	0.791	0.835
ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์	5.40	0.0569	0.0050	0.088	1.633	1.278	3,868	3,517	0.047	0.067
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข อย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9729	0.0096	0.010	2.189	1.479	520	626	0.954	0.992
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทหนึ่ง อย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9491	0.0115	0.012	1.718	1.311	520	626	0.926	0.972
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9989	0.0011	0.001	0.680	0.824	520	626	0.997	1.000
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9989	0.0011	0.001	0.680	0.824	520	626	0.997	1.000
สตรีที่ผ่าตัดคลอด	5.90	0.3859	0.0258	0.067	1.762	1.327	520	626	0.334	0.438
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9746	0.0062	0.006	1.876	1.370	1,375	1,195	0.962	0.987
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1215	0.0070	0.058	2.055	1.433	5,104	4,493	0.108	0.135

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.6 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคกลาง (ต่อ)**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (defl) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด (r)	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deft)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ เอชไอวี/โรคติดต่อเป็นยาคี	9.20	0.6149	0.0232	2.719	1.649	1,195	1,195	0.568	0.661
สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	9.30	0.8073	0.0110	3.964	1.991	5,066	5,066	0.785	0.829
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคติดต่อ	9.40	0.2379	0.0139	5.312	2.305	4,986	4,986	0.210	0.266
สตรีที่โคตรจางเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.0891	0.0064	2.576	1.605	5,066	5,066	0.076	0.102
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>									
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.0732	0.0096	2.620	1.619	1,928	1,928	0.054	0.092
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1361	0.0120	2.345	1.531	1,911	1,911	0.112	0.160
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0652	0.0078	1.890	1.375	1,875	1,875	0.050	0.081
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.0786	0.0077	0.109	0.331	134	134	0.063	0.094
การให้นมที่แนะนำสมกับอายุเด็ก	2.14	0.1792	0.0199	1.803	1.343	668	668	0.139	0.219
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9771	0.0143	3.624	1.904	444	399	0.948	1.000
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9012	0.0253	2.857	1.690	444	399	0.851	0.952
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8785	0.0284	2.984	1.727	440	396	0.822	0.935
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9561	0.0171	2.766	1.663	443	398	0.922	0.990
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8032	0.0308	2.381	1.543	441	397	0.742	0.865
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0443	0.0087	3.597	1.897	2,036	2,036	0.027	0.062
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0215	0.0057	3.134	1.770	2,036	2,036	0.010	0.033
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	0.5666	0.0355	0.415	0.644	100	82	0.496	0.638
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	*	*	*	*	49	44	*	*
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9272	0.0107	1.513	1.230	906	887	0.906	0.949
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในโรงเรียนก่อนวัยเรียน	6.70	0.7779	0.0234	2.818	1.679	906	887	0.731	0.825
การมีสูติบัตร	8.10	0.9904	0.0035	2.684	1.638	2,268	2,036	0.983	0.997

\* ตัวเลขที่คำนวณจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.7 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคเหนือ**

ความคลาดเคลื่อนคือมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft)	จำนวน (แถวหน้า)	จำนวน (ไม่แถวหน้า)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
<b>ครัวเรือน</b>									
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.0114	0.015	4.086	2.022	4,196	5,512	0.750	0.796
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>									
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	0.09459	0.016	24.628	4.963	12,700	5,532	0.916	0.976
ประชากรที่ใช้ส่วนกำลังซื้ออย่างถูกสุขอนามัย	4.30	0.09751	0.005	4.450	2.109	12,700	5,532	0.966	0.984
อัตราการเข้าเรียนของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.8065	0.019	2.173	1.474	1,158	1,397	0.775	0.838
เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.0518	0.098	2.985	1.728	3,192	5,634	0.042	0.062
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	1	2	*	*
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.9856	0.0053	1.585	1.259	630	808	0.975	0.996
<b>สตรี</b>									
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0199	0.0034	0.171	1.615	3,258	4,399	0.013	0.027
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.1500	0.0193	1.327	1.152	296	456	0.111	0.189
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.8145	0.0142	4.386	2.094	2,294	3,265	0.786	0.843
ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์	5.40	0.0571	0.0085	4.390	2.095	2,294	3,265	0.040	0.074
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข อย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9769	0.0101	2.464	1.570	266	541	0.957	0.997
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทหนึ่ง อย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9162	0.0201	2.841	1.685	266	541	0.876	0.956
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9901	0.0049	1.345	1.160	266	541	0.980	1.000
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9968	0.0023	0.942	0.970	266	541	0.992	1.000
สตรีที่ผ่าตัดคลอด	5.90	0.3278	0.0311	2.375	1.541	266	541	0.266	0.390
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9769	0.0080	2.808	1.676	750	981	0.961	0.993
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1461	0.0099	3.044	1.745	2,805	3,874	0.126	0.166

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.7 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคเหนือ (ต่อ)**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด (r)	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deft)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี	9.20	0.5983	0.0244	0.041	2.427	750	981	0.550	0.647
สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	9.30	0.7293	0.0116	0.016	2.976	3,258	4,399	0.706	0.752
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	9.40	0.4806	0.0164	0.034	4.586	3,151	4,267	0.448	0.513
สตรีที่โคจรตรวจเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.1002	0.0079	0.079	3.071	3,258	4,399	0.084	0.116
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>									
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.0783	0.0082	0.105	1.956	1,457	2,093	0.062	0.095
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1380	0.0131	0.095	2.974	1,434	2,063	0.112	0.164
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0612	0.0077	0.127	2.130	1,418	2,039	0.046	0.077
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.1958	0.0132	0.067	0.124	138	114	0.170	0.222
การให้นมที่แนะนำสมกับอายุเด็ก	2.14	0.2130	0.0240	0.113	2.322	1,524	674	0.165	0.261
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9915	0.0045	0.005	1.018	279	427	0.983	1.000
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9676	0.0086	0.009	1.001	281	427	0.950	0.985
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9654	0.0086	0.009	0.949	280	427	0.948	0.983
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9787	0.0133	0.014	3.576	279	425	0.952	1.000
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9090	0.0197	0.022	1.995	278	425	0.870	0.948
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0642	0.0092	0.143	3.003	1,493	2,150	0.046	0.083
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0152	0.0039	0.254	2.149	1,493	2,150	0.007	0.023
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	0.4247	0.0777	0.183	3.013	96	123	0.269	0.580
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	*	*	*	*	23	41	*	*
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9073	0.0129	0.014	1.980	643	996	0.881	0.933
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในโรงเรียนก่อนวัยเรียน	6.70	0.9094	0.0153	0.017	2.822	643	996	0.879	0.940
การมีสูติบัตร	8.10	0.9902	0.0044	0.004	4.202	1,493	2,150	0.981	0.999

\* ตัวเลขที่คำนวณจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

**ตาราง SE.8 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def) รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def<sup>2</sup>) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชีวิตที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	รากที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
<b>ครัวเรือน</b>									
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.5401	0.032	6.923	2.631	8,144	5,614	0.505	0.575
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>									
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	0.9879	0.004	7.534	2.745	27,671	5,631	0.980	0.996
ประชากรที่ใช้ส่วนก้างคางอย่างถูกต้อง	4.30	0.9692	0.006	7.360	2.713	27,671	5,631	0.957	0.982
อัตราการเข้าเรียนของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.8075	0.020	2.982	1.727	2,800	1,833	0.776	0.839
เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.2286	0.057	3.500	1.871	4,642	3,683	0.203	0.254
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	10	10	*	*
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.7983	0.000	0.000	0.000	10	10	0.798	0.798
<b>สตรี</b>									
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0204	0.031	0.151	1.518	7,022	4,848	0.014	0.027
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.1456	0.0182	0.125	1.115	576	469	0.109	0.182
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.8167	0.0130	0.016	4.194	5,131	3,705	0.791	0.843
ความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์	5.40	0.0554	0.0073	0.133	3.812	5,131	3,705	0.041	0.070
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข อย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9888	0.0064	0.007	2.287	611	613	0.976	1.000
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทหนึ่ง อย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9268	0.0147	0.016	1.394	611	613	0.897	0.956
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9980	0.0014	0.001	0.614	611	613	0.995	1.000
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9964	0.0023	0.002	0.886	611	613	0.992	1.000
สตรีที่ผ่าตัดคลอด	5.90	0.2390	0.0253	0.106	2.149	611	613	0.188	0.290
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9913	0.0031	0.003	1.214	1,670	1,110	0.985	0.997
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1912	0.0093	0.049	1.535	5,928	4,207	0.173	0.210

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

ตาราง SE.8 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ต่อ)  
 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความ  
 เชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด (r)	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deft)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ เอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี	9.20	0.5602	0.0208	0.037	1.940	1,110	1,110	0.519	0.602
สตรีที่ทราบว่าเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากแม่สู่ลูกได้ 3 วิธี	9.30	0.7488	0.0124	0.017	3.982	4,848	4,848	0.724	0.774
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	9.40	0.3688	0.0133	0.036	3.591	4,740	4,740	0.342	0.395
สตรีที่โคตรจางเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.0811	0.0062	0.076	2.488	4,848	4,848	0.069	0.093
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>									
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.1071	0.0107	0.100	2.862	2,396	2,396	0.086	0.129
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1891	0.0186	0.099	5.239	2,315	2,315	0.152	0.226
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0649	0.0086	0.132	2.787	2,289	2,289	0.048	0.082
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.1376	0.0244	0.177	0.681	137	137	0.089	0.186
การให้นมที่แนะนำสมกับอายุเด็ก	2.14	0.2322	0.0237	0.102	2.552	809	809	0.185	0.280
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9658	0.0168	0.017	4.250	653	499	0.932	0.999
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9177	0.0201	0.022	2.665	661	500	0.878	0.958
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9110	0.0222	0.024	3.016	650	498	0.867	0.955
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9578	0.0169	0.018	3.519	650	498	0.924	0.992
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบนิตย ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8659	0.0227	0.026	2.212	650	498	0.820	0.911
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0488	0.0061	0.125	1.984	3,672	2,490	0.037	0.061
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0256	0.0069	0.272	4.822	3,672	2,490	0.012	0.039
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	0.5576	0.0822	0.147	2.820	179	104	0.393	0.722
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	0.4184	0.0236	0.056	0.139	94	62	0.371	0.466
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9340	0.0108	0.012	2.103	1,487	1,116	0.912	0.956
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในโรงเรียนก่อนวัยเรียน	6.70	0.9100	0.0125	0.014	2.133	1,487	1,116	0.885	0.935
การมีสูติบัตร	8.10	0.9995	0.0003	0.000	0.423	3,672	2,490	0.999	1.000



**ตาราง SE.9 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคใต้**

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัวชี้วัด (r)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (deft)	จำนวน (แถวหน้าหมึก)	จำนวน (ไม่แถวหน้าหมึก)	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
<b>ครัวเรือน</b>									
ครัวเรือนที่บริโภคเกลือไอโอดีน 15 + ppm.	2.16	0.8012	0.0103	0.013	1.864	2,976	5,253	0.781	0.822
<b>สมาชิกในครัวเรือน</b>									
ประชากรที่ดื่มน้ำจากแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด	4.10	0.8955	0.0098	0.011	2.332	10,232	5,286	0.876	0.915
ประชากรที่ใช้ส่วนกำลังซื้ออย่างถูกสุขอนามัย	4.30	0.9702	0.0045	0.005	1.943	10,232	5,286	0.961	0.979
อัตราการเข้าเรียนของเด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา (ปรับแล้ว)	7.50	0.7130	0.0156	0.022	1.425	973	1,717	0.682	0.744
เด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	9.18	0.0438	0.0055	0.126	2.170	2,932	6,503	0.033	0.055
เด็กกำพร้าที่กำลังเรียน	9.19	*	*	*	*	2	3	*	*
เด็กที่ไม่กำพร้าที่กำลังเรียน	9.20	0.9650	0.0059	0.006	1.127	656	1,222	0.953	0.977
<b>สตรี</b>									
สตรีที่กำลังตั้งครรภ์	-	0.0284	0.0027	0.096	1.159	2,968	5,019	0.023	0.034
สตรีอายุ 20-24 ปีที่เคยให้กำเนิดบุตรก่อนอายุ 18 ปี	5.20	0.0790	0.0147	0.186	1.321	379	590	0.050	0.108
สตรีสมรสที่กำลังคุมกำเนิด	5.30	0.6969	0.0120	0.017	1.572	2,018	3,654	0.673	0.721
ความต้องการที่ยังไม่เต็มที่	5.40	0.1270	0.0085	0.067	1.539	2,018	3,654	0.110	0.144
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุขอย่างน้อย 1 ครั้ง	5.50a	0.9854	0.0042	0.004	0.924	323	708	0.977	0.994
สตรีที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยบุคลากรประเภทหนึ่งอย่างน้อย 4 ครั้ง	5.50b	0.9400	0.0110	0.012	1.230	323	708	0.918	0.962
สตรีที่คลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข	5.70	0.9918	0.0035	0.004	1.029	323	708	0.985	0.999
สตรีที่คลอดในสถานพยาบาล	5.80	0.9860	0.0064	0.007	1.452	323	708	0.973	0.999
สตรีที่ผ่าคลอด	5.90	0.2975	0.0282	0.095	1.640	323	708	0.241	0.354
อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุ 15-24 ปี	7.10	0.9747	0.0057	0.006	1.255	780	1,190	0.963	0.986
สตรีที่สมรสก่อนอายุ 18 ปี	8.70	0.1284	0.0075	0.058	1.492	2,567	4,419	0.113	0.143

\* ตัวเลขที่คำนวณมาจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต

## ตาราง SE.9 ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง: ภาคใต้ (ต่อ)

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์ความแปรผัน ผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def) ราคาที่สองของผลกระทบจากการเลือกตัวอย่าง (def) และช่วงความเชื่อมั่นสำหรับตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวชี้วัด MICS	ค่าตัว ชี้วัด (r)	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (se)	สัมประสิทธิ์ ความแปรผัน (se/r)	ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (deff)	ราคาที่สองของ ผลกระทบ จากการเลือก ตัวอย่าง (def)	จำนวน (ถ่วงน้ำหนัก)	จำนวน (ไม่ถ่วงน้ำหนัก)	ขีดจำกัด ความเชื่อมั่น	
								r - 2se	r + 2se
สตรีอายุ 15-24 ปีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี	9.20	0.4508	0.0292	0.065	4.099	780	1,190	0.392	0.509
สตรีที่ทราบว่าเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ได้ 3 วิธี	9.30	0.6986	0.0137	0.020	4.457	2,968	5,019	0.671	0.726
ทัศนคติเชิงบวกของสตรีที่มีผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์	9.40	0.2396	0.0133	0.056	4.742	2,860	4,857	0.213	0.266
สตรีที่โคจรเจอเอชไอวีในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	9.60	0.0727	0.0050	0.069	1.868	2,968	5,019	0.063	0.083
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>									
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปานกลางและรุนแรง	2.10a	0.1005	0.0100	0.099	2.294	1,391	2,095	0.081	0.120
ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางและรุนแรง	2.20a	0.1665	0.0123	0.074	2.249	1,364	2,057	0.142	0.191
ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางและรุนแรง	2.30a	0.0820	0.0098	0.119	2.561	1,334	2,027	0.063	0.102
ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว	2.60	0.1221	0.0263	0.215	0.891	133	139	0.070	0.175
การให้นมที่แนะนำสมกับอายุเด็ก	2.14	0.2457	0.0205	0.083	1.728	574	766	0.205	0.287
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคในเวลาหนึ่ง	-	0.9764	0.0041	0.004	0.333	295	457	0.968	0.985
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโปลิโอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9054	0.0158	0.017	1.330	295	457	0.874	0.937
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8941	0.0161	0.018	1.246	293	454	0.862	0.926
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.9323	0.0121	0.013	1.064	295	457	0.908	0.957
เด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง	-	0.8314	0.0213	0.026	1.472	294	455	0.789	0.874
เด็กที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0611	0.0085	0.139	2.770	1,450	2,199	0.044	0.078
เด็กที่ป่วยพร้อมมีอาการไอในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	-	0.0119	0.0042	0.353	3.293	1,450	2,199	0.003	0.020
เด็กที่ท้องร่วงและได้ดื่มของเหลวเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับอาหาร	3.80	0.5041	0.0343	0.068	0.560	89	120	0.436	0.573
การรักษาเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมด้วยยาปฏิชีวนะ	3.10	*	*	*	*	17	15	*	*
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก	6.10	0.9288	0.0127	0.014	2.421	603	987	0.903	0.954
เด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในระดับก่อนวัยเรียน	6.70	0.8140	0.0198	0.024	2.554	603	987	0.774	0.854
การมีสูติบัตร	8.10	0.9897	0.0035	0.004	2.717	1,450	2,199	0.983	0.997

\* ตัวเลขที่คำนวณจากค่าสังเกตที่ยังไม่ถ่วงน้ำหนักน้อยกว่า 50 ค่าสังเกต



## ภาคผนวก ง ตารางคุณภาพข้อมูล

### ตาราง DQ.1 การกระจายตัวตามอายุของสมาชิกในครัวเรือน

การกระจายตัวตามอายุของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ชาย		หญิง			ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	562	1.5	516	1.2	36	568	1.5	605	1.5
1	480	1.3	512	1.2	37	541	1.4	634	1.5
2	543	1.4	529	1.3	38	621	1.7	610	1.5
3	484	1.3	555	1.3	39	556	1.5	599	1.4
4	551	1.5	540	1.3	40	592	1.6	683	1.6
5	614	1.6	566	1.4	41	555	1.5	664	1.6
6	524	1.4	554	1.3	42	591	1.6	679	1.6
7	610	1.6	581	1.4	43	620	1.7	650	1.6
8	568	1.5	621	1.5	44	674	1.8	753	1.8
9	531	1.4	600	1.4	45	641	1.7	698	1.7
10	590	1.6	583	1.4	46	605	1.6	730	1.8
11	576	1.5	570	1.4	47	674	1.8	670	1.6
12	611	1.6	569	1.4	48	617	1.6	740	1.8
13	632	1.7	664	1.6	49	660	1.8	627	1.5
14	642	1.7	587	1.4	50	639	1.7	736	1.8
15	688	1.8	632	1.5	51	555	1.5	706	1.7
16	529	1.4	581	1.4	52	634	1.7	712	1.7
17	597	1.6	658	1.6	53	570	1.5	617	1.5
18	553	1.5	505	1.2	54	457	1.2	549	1.3
19	414	1.1	413	1.0	55	543	1.4	579	1.4
20	441	1.2	434	1.0	56	532	1.4	597	1.4
21	421	1.1	378	0.9	57	472	1.3	568	1.4
22	374	1.0	412	1.0	58	474	1.3	481	1.2
23	403	1.1	401	1.0	59	452	1.2	445	1.1
24	351	0.9	390	0.9	60	440	1.2	504	1.2
25	431	1.1	454	1.1	61	304	0.8	456	1.1
26	424	1.1	418	1.0	62	395	1.1	484	1.2
27	410	1.1	392	0.9	63	317	0.8	443	1.1
28	418	1.1	494	1.2	64	330	0.9	390	0.9
29	466	1.2	506	1.2	65	292	0.8	403	1.0
30	554	1.5	585	1.4	66	234	0.6	325	0.8
31	448	1.2	516	1.2	67	265	0.7	282	0.7
32	499	1.3	548	1.3	68	267	0.7	296	0.7
33	530	1.4	559	1.3	69	195	0.5	304	0.7
34	484	1.3	596	1.4	70	239	0.6	310	0.7
35	569	1.5	656	1.6	71	201	0.5	238	0.6

## ตาราง DQ.1 การกระจายตัวตามอายุของสมาชิกในครัวเรือน (ต่อ)

การกระจายตัวตามอายุของสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตามเพศเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ชาย		หญิง			ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
72	202	0.5	273	0.7	81	67	0.2	109	0.3
73	172	0.5	225	0.5	82	56	0.1	105	0.3
74	172	0.5	243	0.6	83	59	0.2	79	0.2
75	139	0.4	189	0.5	84	71	0.2	102	0.2
76	155	0.4	225	0.5	85+	226	0.6	391	0.9
77	137	0.4	170	0.4					
78	124	0.3	188	0.5	ไม่ทราบ/	0	0.0	0	0.0
79	90	0.2	148	0.4	ไม่ตอบ				
80	82	0.2	150	0.4	ยอดรวม	37,597	100.0	41,438	100.0

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** การกระจุกตัวของอายุที่ลงท้ายด้วย 0 และ 5 กล่าวคือ หากข้อมูลเรื่องอายุมีคุณภาพดี การกระจายตัวของแต่ละอายุต้องสม่ำเสมอ ตารางนี้ยังแสดงถึงการตอบอายุหรือกลุ่มอายุใดๆ ที่มากหรือน้อยผิดปกติ นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดเรื่องการหลีกเลี่ยงคำถามหรือแบบสอบถามสำหรับบุคคลที่เข้าชาย พิเคราะห์ได้จากผู้ที่มีอายุ 4, 15 และ 49 ปี (ซึ่งเข้าชายในการถามบางคำถาม) มีจำนวนน้อยผิดปกติ ขณะที่ผู้ที่มีอายุ 5, 6, 14 และ 50 ปี (ซึ่งไม่เข้าชายในการถามบางคำถาม) มีจำนวนมากผิดปกติ

## ตาราง DQ.2 การกระจายตัวตามอายุของสตรีที่เข้าชายและสตรีที่สัมภาษณ์ได้

จำนวนสตรีอายุ 10-54 ปี สตรีอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้ และร้อยละของสตรีที่เข้าชายและสัมภาษณ์ได้ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

อายุ	สตรีอายุ 10-54 ปี	สตรีอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้		ร้อยละของสตรีที่เข้าชาย และสัมภาษณ์ได้ (อัตราการสัมภาษณ์ได้)
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	
10-14	2,974	NA*	NA*	NA*
15-19	2,788	2,751	14.0	98.7
20-24	2,014	1,992	10.2	98.9
25-29	2,263	2,223	11.3	98.2
30-34	2,804	2,777	14.2	99.1
35-39	3,104	3,067	15.6	98.8
40-44	3,428	3,405	17.4	99.3
45-49	3,464	3,403	17.3	98.3
50-54	3,320	NA*	NA*	NA*
<b>ยอดรวม (15-49)</b>	<b>19,865</b>	<b>19,618</b>	<b>100.0</b>	<b>98.8</b>
อัตราส่วนสตรีอายุ 50-54 ต่อ 45-49 ปี		0.96		

\* NA = ไม่เข้าชาย

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** ในประเทศที่จำนวนประชากรมีการขยายตัว สัดส่วนของสตรีควรมีแนวโน้มลดลงในกลุ่มอายุที่มากขึ้น (สดมภ์ที่ 2) สดมภ์สุดท้ายแสดงให้เห็นว่าสตรีในแต่ละกลุ่มอายุได้รับการสัมภาษณ์ในสัดส่วนที่เท่าๆ กันหรือไม่ ทั้งนี้ อาจมีการสำรวจบางโครงการไม่สามารถสัมภาษณ์สตรีที่อายุน้อยได้ อาจเนื่องมาจากผู้สัมภาษณ์ลำบากใจที่จะสัมภาษณ์ไม่ว่าเหตุผลใด อัตราการสัมภาษณ์ได้ควรมีค่าเกินร้อยละ 95 หรืออย่างน้อยร้อยละ 90 และไม่ควรแตกต่างกันมากนักในแต่ละกลุ่มอายุ นอกจากนี้ การกระจายตัวในสดมภ์ที่ 3 ไม่ควรแตกต่างจากการกระจายตัวในสดมภ์ที่ 2

หากอัตราการสัมภาษณ์ได้มีค่าแตกต่างกันมากและมีค่าน้อยกว่าร้อยละ 85 ในกลุ่มอายุที่ 2 หรือ 3 (15-24 ปี) อาจจำเป็นต้องคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักใหม่ โดยนำจำนวนผู้ที่ไม่ตอบมาประกอบการคำนวณด้วย มิฉะนั้นอาจทำให้การประมาณค่าตัวชี้วัดมีความเอนเอียงได้

**หมายเหตุ** ค่าถ่วงน้ำหนักที่ใช้กับจำนวนสตรีและจำนวนสตรีที่สัมภาษณ์ได้เป็นค่าถ่วงน้ำหนักครัวเรือน รวมทั้งอายุก็คำนวณมาจากข้อมูลในแบบสอบถามครัวเรือน

### ตาราง DQ.3 การกระจายตัวตามอายุของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สัมภาษณ์ได้

จำนวนเด็กอายุ 0-7 ปี เด็กอายุ 0-4 ปี ที่แม่หรือผู้ดูแลหลักได้รับการสัมภาษณ์ และร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่แม่หรือผู้ดูแลหลักได้รับการสัมภาษณ์ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

อายุ	สตรีอายุ 10-54 ปี	สตรีอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้		ร้อยละของสตรีที่เข้าข่าย และสัมภาษณ์ได้ (อัตราการสัมภาษณ์ได้)
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	
0	1,078	1,075	20.5	99.7
1	993	991	18.9	99.9
2	1,072	1,070	20.4	99.8
3	1,038	1,034	19.7	99.5
4	1,091	1,084	20.6	99.3
5	1,180	NA*	NA*	NA*
6	1,078	NA*	NA*	NA*
7	1,191	NA*	NA*	NA*
<b>ยอดรวม (0-4)</b>	<b>5,272</b>	<b>5,253</b>	<b>100.0</b>	<b>99.6</b>
อัตราส่วนเด็กอายุ 5 ต่อ 4 ปี		1.08		

\* NA = ไม่เข้าข่าย

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** ในประเทศที่จำนวนประชากรมีการขยายตัว จำนวนเด็กควรมีแนวโน้มลดลงในกลุ่มอายุที่มากขึ้น(สดมภ์ที่2)ตารางนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า5ปีการกระจายตัวของเด็กตามอายุในแบบสอบถามครัวเรือนควรมีลักษณะสม่ำเสมอ โดยต้องไม่มีการกระจุกตัวที่อายุ 5 ปี ทั้งนี้การกระจุกตัวที่อายุ 5 ปีแสดงให้เห็นถึงการหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์เด็กที่เข้าข่าย (อายุ 0-4 ปี) อัตราการสัมภาษณ์ได้ในสดมภ์สุดท้ายควรมีค่าเกินร้อยละ 90 หรือหากเกินร้อยละ 95 จะดีมาก

**หมายเหตุ** ค่าถ่วงน้ำหนักที่ใช้กับจำนวนเด็กและจำนวนเด็กที่สัมภาษณ์ได้เป็นค่าถ่วงน้ำหนักครัวเรือน รวมทั้งอายุก็คำนวณมาจากข้อมูลในแบบสอบถามครัวเรือน

## ตาราง DQ.4 อัตราการสัมภาษณ์ได้ของสตรี ตามลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน

จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี สตรีอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้ และร้อยละของสตรีที่เข้าข่ายและสัมภาษณ์ได้ตามลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือนที่น่าสนใจ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	สตรีอายุ 15-49 ปี		สตรีอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้		ร้อยละของสตรีที่เข้าข่าย และสัมภาษณ์ได้ (อัตราการสัมภาษณ์ได้)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<b>ภาค</b>					
กรุงเทพมหานคร	2,607	13.1	2,543	13.0	97.5
กลาง	5,286	26.6	5,251	26.8	99.3
เหนือ	2,945	14.8	2,919	14.9	99.1
ตะวันออกเฉียงเหนือ	6,346	31.9	6,256	31.9	98.6
ใต้	2,682	13.5	2,650	13.5	98.8
<b>พื้นที่</b>					
ในเขตเทศบาล	9,107	45.8	8,965	45.7	98.4
นอกเขตเทศบาล	10,758	54.2	10,654	54.3	99.0
<b>ขนาดของครัวเรือน</b>					
1-3	7,775	39.1	7,678	39.1	98.8
4-6	10,335	52.0	10,208	52.0	98.8
7+	1,755	8.8	1,732	8.8	98.7
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>					
ไม่มีการศึกษา	886	4.5	870	4.4	98.1
ประถมศึกษา	11,485	57.8	11,340	57.8	98.7
มัธยมศึกษา	4,466	22.5	4,437	22.6	99.4
สูงกว่ามัธยมศึกษา	3,003	15.1	2,946	15.0	98.1
ไม่ทราบ	25	0.1	25	0.1	99.5
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>					
ยากจนมาก	3,030	15.3	2,981	15.2	98.4
ยากจน	3,599	18.1	3,578	18.2	99.4
ปานกลาง	4,034	20.3	3,997	20.4	99.1
ร่ำรวย	4,549	22.9	4,493	22.9	98.8
ร่ำรวยมาก	4,652	23.4	4,569	23.3	98.2
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>					
ไทย	19,529	98.3	19,286	98.3	98.8
ไม่ใช่ไทย	309	1.6	305	1.6	98.6
ไม่ทราบ	28	0.1	28	0.1	100.0
<b>ยอดรวม</b>	<b>19,865</b>	<b>100.0</b>	<b>19,618</b>	<b>100.0</b>	<b>98.8</b>

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** อัตราการสัมภาษณ์ได้จำแนกตามพื้นที่หลังทางเศรษฐกิจสังคมไม่ควรแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม หากพบความแตกต่างกันมากอาจแสดงว่าตัวอย่างมีความเอนเอียง

หากแผนการสุ่มตัวอย่างแบ่งตามภาคและเขตการปกครอง อัตราการสัมภาษณ์ได้จะจำแนกตามภาคและเขตการปกครองจะถูกนำไปใช้ประกอบการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก ถึงแม้ว่าอัตราการสัมภาษณ์ได้จะจำแนกตามพื้นที่ทางเศรษฐกิจสังคมเหล่านี้จะมีค่าที่เหมาะสม แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่เกิดความเอนเอียงในการเลือกตัวอย่างตามพื้นที่ทางเศรษฐกิจสังคม

**หมายเหตุ** ค่าถ่วงน้ำหนักที่ใช้กับจำนวนสตรีและจำนวนสตรีที่สัมภาษณ์ได้เป็นค่าถ่วงน้ำหนักครัวเรือน

**ตาราง DQ.5 อัตราการสัมภาษณ์ได้ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน**

จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สัมภาษณ์ได้ และร้อยละของเด็กที่เข้าข่ายและสัมภาษณ์ได้ตามลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือนที่น่าสนใจ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี		เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สัมภาษณ์ได้		ร้อยละของเด็กที่เข้าข่าย และสัมภาษณ์ได้ (อัตราการสัมภาษณ์ได้)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<b>ภาค</b>					
กรุงเทพมหานคร	453	8.6	446	8.5	98.4
กลาง	1,233	23.4	1,229	23.4	99.7
เหนือ	808	15.3	805	15.3	99.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,991	37.8	1,990	37.9	99.9
ใต้	787	14.9	783	14.9	99.6
<b>พื้นที่</b>					
ในเขตเทศบาล	2,023	38.4	2,009	38.3	99.4
นอกเขตเทศบาล	3,249	61.6	3,244	61.7	99.8
<b>ขนาดของครัวเรือน</b>					
1-3	980	18.6	974	18.5	99.4
4-6	3,369	63.9	3,360	64.0	99.7
7+	924	17.5	919	17.5	99.5
<b>การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน</b>					
ไม่มีการศึกษา	307	5.8	307	5.8	100.0
ประถมศึกษา	3,336	63.3	3,326	63.3	99.7
มัธยมศึกษา	1,024	19.4	1,021	19.4	99.7
สูงกว่ามัธยมศึกษา	597	11.3	592	11.3	99.1
ไม่ทราบ	7	0.1	7	0.1	100.0
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>					
ยากจนมาก	1,008	19.1	1,006	19.1	99.8
ยากจน	1,153	21.9	1,151	21.9	99.8
ปานกลาง	1,180	22.4	1,180	22.5	100.0
ร่ำรวย	1,029	19.5	1,025	19.5	99.7
ร่ำรวยมาก	903	17.1	891	17.0	98.7
<b>เชื้อชาติของหัวหน้าครัวเรือน</b>					
ไทย	5,168	98.0	5,149	98.0	99.6
ไม่ใช่ไทย	99	1.9	99	1.9	100.0
ไม่ทราบ	5	0.1	5	0.1	100.0
<b>ยอดรวม</b>	<b>5,272</b>	<b>100.0</b>	<b>5,253</b>	<b>100.0</b>	<b>99.6</b>



**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** อัตราการสัมภาษณ์ได้จำแนก ตามพื้นที่หลังทางเศรษฐกิจสังคม ไม่ควรแตกต่างกัน ในแต่ละกลุ่ม หากพบความแตกต่างกันมากอาจแสดงว่าตัวอย่างมีความเอนเอียง

หากแผนการสุ่มตัวอย่างแบ่งตามภาคและเขตการปกครอง อัตราการสัมภาษณ์ ได้จำแนกตามภาค และเขตการปกครองจะถูกนำไปใช้ประกอบการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก ถึงแม้ว่าอัตราการสัมภาษณ์ได้จำแนกตามพื้นที่หลังทางเศรษฐกิจสังคมเหล่านี้ จะมีค่าที่เหมาะสม แต่ไม่ได้หมายความว่า จะไม่เกิดความเอนเอียงในการเลือกตัวอย่างตามพื้นที่หลังทางเศรษฐกิจสังคม

**หมายเหตุ** ค่าถ่วงน้ำหนักที่ใช้กับจำนวนเด็กและจำนวนเด็กที่สัมภาษณ์ได้เป็นค่าถ่วงน้ำหนักครัวเรือน

**ตาราง DQ.6 ความสมบูรณ์ของคำตอบ**

ร้อยละของการไม่ตอบ/ไม่ได้ข้อมูล ตามคำถามและตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

แบบสอบถามและลักษณะของการไม่ตอบ/ไม่ได้ข้อมูล	กลุ่มอ้างอิง	ร้อยละของการไม่ตอบ/ไม่ได้ข้อมูล*	จำนวนรายการ
<b>ครัวเรือน</b>			
อายุ	สมาชิกในครัวเรือนทุกคน	0.0	89,037
ผลการทดสอบเกลือ	ทุกครัวเรือนที่ได้รับการสัมภาษณ์และมีเกลือในบ้าน	0.0	24,119
เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์	ทุกครัวเรือนที่ได้รับการสัมภาษณ์	0.0	24,119
เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์	ทุกครัวเรือนที่ได้รับการสัมภาษณ์	0.0	24,119
<b>ผู้หญิง</b>			
วัน เดือน ปีเกิดของสตรี	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคน		
เฉพาะเดือน		1.8	21,981
ทั้งเดือนและปี		0.0	21,981
วัน เดือน ปีเกิดของบุตรคนแรก	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคนที่มีบุตรเกิดมีชีพอย่างน้อย 1 คน		
เฉพาะเดือน		1.7	14,554
ทั้งเดือนและปี		0.2	14,554
ระบุจำนวนปีนับตั้งแต่ให้กำเนิดบุตรคนแรก	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคนที่มีบุตรเกิดมีชีพอย่างน้อย 1 คน และไม่ระบุปีเกิด	13.8	28
วัน เดือน ปีเกิดของบุตรคนสุดท้าย	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคนที่มีบุตรเกิดมีชีพอย่างน้อย 1 คน ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา		
เฉพาะเดือน		0.4	14,554
ทั้งเดือนและปี		0.1	14,554
วัน เดือน ปีที่แต่งงานครั้งแรก	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคนที่เคยแต่งงาน		
เฉพาะเดือน		29.1	16,501
ทั้งเดือนและปี		5.1	16,501
อายุเมื่อสมรส/อยู่กินฉันท์สามีภรรยาครั้งแรก	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคนที่เคยแต่งงานและไม่ระบุปีที่แต่งงานครั้งแรก	0.0	16,501
เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคน	0.1	21,981
เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์	สตรีอายุ 15-49 ปีทุกคน	0.1	21,981

\* รวมคำตอบ “ไม่ทราบ”

**ตาราง DQ.6 ความสมบูรณ์ของคำตอบ (ต่อ)**

ร้อยละของการไม่ตอบ/ไม่ได้ข้อมูล ตามคำถามและตัวชี้วัดที่สำคัญ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

แบบสอบถามและลักษณะของการไม่ตอบ/ไม่ได้ข้อมูล	กลุ่มอ้างอิง	ร้อยละของการไม่ตอบ/ไม่ได้ข้อมูล*	จำนวนรายการ
<b>เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี</b>			
วัน เดือน ปีเกิด	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคน		
เฉพาะเดือน		0.0	9,716
ทั้งเดือนและปี		0.0	9,716
การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคน		
น้ำหนัก		4.9	9,716
ส่วนสูง		6.2	9,716
ทั้งน้ำหนักและส่วนสูง		4.8	9,716
เวลาเริ่มต้นการสัมภาษณ์	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคน	0.0	9,716
เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์	เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคน	0.0	9,716

\* รวมคำตอบ “ไม่ทราบ”

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** การไม่ตอบหรือไม่ได้ข้อมูลมักพบในโครงการสำรวจ ซึ่งอาจทำให้ผลสำรวจเกิดความเอนเอียงได้หากพบในสัดส่วนที่สูง ข้อมูลสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการสำรวจครั้งนี้หากพบการไม่ตอบหรือไม่ได้ข้อมูล ได้แก่การชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง อายุ และวัน เดือน ปีต่างๆ

**ตาราง DQ.7 ความสมบูรณ์ของข้อมูลตัวชี้วัดการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง**

การกระจายตัวของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามความสมบูรณ์ของข้อมูลตัวชี้วัดการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	มีข้อมูลน้ำหนักและวัน เดือน ปีเกิด	สาเหตุที่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์				รวม	ร้อยละของเด็กที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
		ไม่ได้ชั่งน้ำหนัก	วัน เดือน ปีเกิดไม่สมบูรณ์	ไม่ได้ชั่งน้ำหนักและวัน เดือน ปีเกิดไม่สมบูรณ์	ค่าผิดปกติ			
<b>น้ำหนักเทียบกับอายุ (น้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐาน)</b>								
น้อยกว่า 6 เดือน	92.2	7.4	0.0	0.0	0.3	100.0	7.8	591
6-11 เดือน	96.8	3.1	0.0	0.0	0.2	100.0	3.2	655
12-23 เดือน	95.9	3.7	0.0	0.0	0.4	100.0	4.1	1,963
24-35 เดือน	94.6	4.7	0.0	0.0	0.7	100.0	5.4	2,148
36-47 เดือน	94.4	5.2	0.0	0.0	0.4	100.0	5.6	2,134
48-59 เดือน	94.3	5.4	0.0	0.0	0.3	100.0	5.7	2,225
<b>ยอดรวม</b>	<b>94.8</b>	<b>4.8</b>	<b>0.0</b>	<b>0.0</b>	<b>0.4</b>	<b>100.0</b>	<b>5.2</b>	<b>9,716</b>

**ตาราง DQ.7 ความสมบูรณ์ของข้อมูลตัวชี้วัดการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง (ต่อ)**

การกระจายตัวของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามความสมบูรณ์ของข้อมูลตัวชี้วัดการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	มีข้อมูลส่วนสูงและวัน เดือน ปีเกิด	สาเหตุที่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์				รวม	ร้อยละของเด็กที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
		ไม่ได้วัดส่วนสูง	วัน เดือน ปีเกิดไม่สมบูรณ์	ไม่ได้วัดส่วนสูงและวัน เดือน ปีเกิดไม่สมบูรณ์	ค่าผิดปกติ			
<b>ส่วนสูงเทียบกับอายุ (ทุพโภชนาการเรื้อรัง)</b>								
น้อยกว่า 6 เดือน	85.6	11.5	0.0	0.0	2.9	100.0	14.4	591
6-11 เดือน	93.4	5.2	0.0	0.0	1.4	100.0	6.6	655
12-23 เดือน	92.5	5.9	0.0	0.0	1.6	100.0	7.5	1,963
24-35 เดือน	92.9	6.6	0.0	0.0	0.5	100.0	7.1	2,148
36-47 เดือน	93.9	5.7	0.0	0.0	0.5	100.0	6.1	2,134
48-59 เดือน	93.8	5.8	0.0	0.0	0.4	100.0	6.2	2,225
<b>ยอดรวม</b>	<b>92.8</b>	<b>6.3</b>	<b>0.0</b>	<b>0.0</b>	<b>0.9</b>	<b>100.0</b>	<b>7.2</b>	<b>9,716</b>
	มีข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูง	สาเหตุที่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์				รวม	ร้อยละของเด็กที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
		ไม่ได้ชั่งน้ำหนัก	ไม่ได้วัดส่วนสูง	ไม่ได้ชั่งน้ำหนักและไม่ได้วัดส่วนสูง	ค่าผิดปกติ			
<b>น้ำหนักเทียบกับส่วนสูง (ทุพโภชนาการเฉียบพลัน)</b>								
น้อยกว่า 6 เดือน	84.4	0.0	4.1	7.4	4.1	100.0	15.6	591
6-11 เดือน	93.1	0.3	2.4	2.7	1.4	100.0	6.9	655
12-23 เดือน	92.4	0.1	2.2	3.7	1.7	100.0	7.6	1,963
24-35 เดือน	90.7	0.0	2.0	4.7	2.6	100.0	9.3	2,148
36-47 เดือน	92.1	0.0	0.6	5.1	2.2	100.0	7.9	2,134
48-59 เดือน	91.8	0.0	0.4	5.4	2.4	100.0	8.2	2,225
<b>ยอดรวม</b>	<b>91.4</b>	<b>0.1</b>	<b>1.5</b>	<b>4.8</b>	<b>2.3</b>	<b>100.0</b>	<b>8.6</b>	<b>9,716</b>

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** มีหลายสาเหตุที่ทำให้ข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับน้ำหนัก/ส่วนสูง สดมภ์ที่ 2 แสดงร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับน้ำหนัก/ส่วนสูงสำหรับตัวชี้วัด ทั้ง 3 ตัว (น้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐาน ทุพโภชนาการเรื้อรัง และทุพโภชนาการเฉียบพลัน) โดยเด็กที่มีข้อมูลครบสำหรับการวิเคราะห์ในแต่ละประเภทและกลุ่มอายุไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 90 และจะดีมากหากไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95

### ตาราง DQ.8 การกระจายตัวของค่าน้ำหนักและส่วนสูง

การกระจายตัวของน้ำหนักและส่วนสูง/ความยาว ตามค่าตัวเลขทศนิยม ประเทศไทย พ.ศ. 2555

ตัวเลขทศนิยม	น้ำหนัก		ส่วนสูง/ความยาว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	1,653	17.9	3,521	38.1
1	797	8.6	603	6.5
2	1,065	11.5	994	10.7
3	853	9.2	843	9.1
4	836	9.0	583	6.3
5	1,103	11.9	1,145	12.4
6	802	8.7	531	5.7
7	674	7.3	410	4.4
8	798	8.6	336	3.6
9	667	7.2	287	3.1
0 หรือ 5	2,756	29.8	4,666	50.4
ยอดรวม	9,248	100.0	9,253	100.0

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** ในกรณีปกติตัวเลขหลังจุดทศนิยมตั้งแต่ 0 ถึง 9 ควรกระจายตัวในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน คือ ร้อยละ 10 หากตัวเลขใดๆ มีสัดส่วนเกินร้อยละ 10 แสดงให้เห็นว่าเกิดการกระจุกตัวขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากการตัดเศษหรือ บัดขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของข้อมูลได้

**หมายเหตุ** โดยปกติ การกระจุกตัวมักพบในส่วนสูง/ความยาวมากกว่าน้ำหนัก

### ตาราง DQ.9 การได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพของสตรี

ร้อยละการกระจายตัวของสตรีที่มีบุตรเกิดมีชีพในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ ตามการมีสมุดบันทึกสุขภาพ และร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	สตรีที่ไม่มีสมุดบันทึกสุขภาพ	สตรีที่มีสมุดบันทึกสุขภาพ		ไม่ทราบ	รวม	ร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพ $(1)/(1+2)*100$	จำนวนสตรีที่มีบุตรเกิดมีชีพในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์
		พนักงานสัมภาษณ์ได้เห็น (1)	พนักงานสัมภาษณ์ไม่ได้เห็น (2)				
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	25.9	27.7	46.4	0.0	100.0	37.4	274
กลาง	9.6	57.5	32.7	0.2	100.0	63.7	626
เหนือ	17.4	62.3	19.6	0.7	100.0	76.1	541
ตะวันออกเฉียงเหนือ	14.7	65.9	19.1	0.3	100.0	77.5	613
ใต้	5.2	72.0	22.5	0.3	100.0	76.2	708
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	13.9	56.8	29.0	0.3	100.0	66.2	1,474
นอกเขตเทศบาล	11.4	66.0	22.2	0.4	100.0	74.8	1,288

## ตาราง DQ.9 การได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพของสตรี (ต่อ)

ร้อยละการกระจายตัวของสตรีที่มีบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ ตามการมีสมุดบันทึกสุขภาพ และ ร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพ ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	สตรีที่ไม่มีสมุดบันทึกสุขภาพ	สตรีที่มีสมุดบันทึกสุขภาพ		ไม่ทราบ	รวม	ร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพ (1)/(1+2)*100	จำนวนสตรีที่มีบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์
		พนักงานสัมภาษณ์ได้เห็น (1)	พนักงานสัมภาษณ์ไม่ได้เห็น (2)				
<b>ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</b>							
ยากจนมาก	16.8	65.9	16.2	1.2	100.0	80.3	340
ยากจน	15.2	67.2	17.6	0.0	100.0	79.3	467
ปานกลาง	9.9	66.9	23.0	0.2	100.0	74.4	644
ร่ำรวย	11.2	59.8	28.7	0.3	100.0	67.6	687
ร่ำรวยมาก	13.3	49.2	37.2	0.3	100.0	57.0	624
<b>ยอดรวม</b>	<b>12.7</b>	<b>61.1</b>	<b>25.9</b>	<b>0.3</b>	<b>100.0</b>	<b>70.3</b>	<b>2,762</b>

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** พนักงานสัมภาษณ์ต้องสอบถามผู้ตอบสัมภาษณ์ว่ามีสมุดบันทึกสุขภาพหรือไม่หากมีต้องขออนุญาตดู (ข้อ MN5 ในแบบสอบถามสำหรับผู้หญิง) ซึ่งพนักงานสัมภาษณ์ต้องใช้สมุดบันทึกสุขภาพนี้เพื่อบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักระหว่างการตั้งครรภ์ รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์อื่นๆ การได้เห็นสมุดบันทึกสุขภาพเป็นการเพิ่มคุณภาพของข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่ได้มีความแม่นยำมากกว่าข้อมูลจากความทรงจำของผู้ตอบสัมภาษณ์

## ตาราง DQ.10 การได้เห็นสูติบัตรของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีตามการมีสูติบัตรและร้อยละของการได้เห็นสูติบัตร ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	เด็กที่ไม่มีสูติบัตร	เด็กที่มีสูติบัตร		ไม่ทราบ	รวม	ร้อยละของการได้เห็นสูติบัตร (1)/(1+2)*100	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
		พนักงานสัมภาษณ์ได้เห็น (1)	พนักงานสัมภาษณ์ไม่ได้เห็น (2)				
<b>ภาค</b>							
กรุงเทพมหานคร	0.2	48.8	51.0	0.0	100.0	48.9	841
กลาง	0.5	65.6	33.6	0.2	100.0	66.1	2,036
เหนือ	0.5	68.1	31.2	0.1	100.0	68.6	2,150
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.1	71.6	28.2	0.1	100.0	71.8	2,490
ใต้	1.0	66.9	32.1	0.0	100.0	67.6	2,199
<b>พื้นที่</b>							
ในเขตเทศบาล	0.6	64.2	35.1	0.1	100.0	64.7	5,004
นอกเขตเทศบาล	0.4	69.0	30.5	0.1	100.0	69.4	4,712
<b>อายุของเด็ก</b>							
0	0.6	70.4	28.9	0.1	100.0	70.9	1,334
1	0.4	67.1	32.4	0.1	100.0	67.4	1,963
2	0.6	66.2	33.1	0.1	100.0	66.6	2,134
3	0.3	65.3	34.2	0.1	100.0	65.6	2,161
4	0.6	65.3	34.0	0.0	100.0	65.7	2,124
<b>ยอดรวม</b>	<b>0.5</b>	<b>66.6</b>	<b>32.9</b>	<b>0.1</b>	<b>100.0</b>	<b>66.9</b>	<b>9,716</b>

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** พนักงานสัมภาษณ์ต้องสอบถามและขอดูสมุดบันทึกของเด็ก เนื่องจากจำเป็นสำหรับการบันทึกข้อมูลในตอนการจดทะเบียนเกิดของเด็กในแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และยังมีประโยชน์ในการได้ข้อมูลวัน เดือน ปีเกิด และอายุของเด็กที่ถูกต้องอีกด้วย

**หมายเหตุ** ร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกของเด็กควรมีค่าสูงที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ แต่ไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 90

#### ตาราง DQ.11 การได้เห็นสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน

ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามการมีสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน และร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	เด็กที่ไม่มีสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน		เด็กที่มีสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน		ไม่ทราบ	รวม	ร้อยละของการได้เห็นสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน (1)/(1+2)*100	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
	เคยมีสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน	ไม่เคยมีสมุดบันทึกการได้รับวัคซีน	พนักงานสัมภาษณ์ได้เห็น (1)	พนักงานสัมภาษณ์ไม่ได้เห็น (2)				
<b>ภาค</b>								
กรุงเทพมหานคร	1.7	0.5	59.5	39.5	0.0	100.0	60.1	841
กลาง	1.5	0.2	71.6	27.2	0.0	100.0	72.5	2,036
เหนือ	1.2	0.4	88.9	10.0	0.0	100.0	89.9	2,150
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.8	0.0	83.6	15.9	0.0	100.0	84.0	2,490
ใต้	1.0	0.3	78.1	20.9	0.0	100.0	78.9	2,199
<b>พื้นที่</b>								
ในเขตเทศบาล	1.2	0.3	76.4	22.6	0.0	100.0	77.2	5,004
นอกเขตเทศบาล	1.1	0.2	81.6	17.5	0.0	100.0	82.3	4,712
<b>อายุของเด็ก</b>								
0	0.3	0.1	87.0	13.0	0.0	100.0	87.0	1,334
1	0.7	0.3	82.9	16.4	0.0	100.0	83.5	1,963
2	1.3	0.2	79.6	19.6	0.0	100.0	80.3	2,134
3	1.5	0.3	74.5	24.1	0.0	100.0	75.6	2,161
4	1.7	0.3	73.9	24.6	0.0	100.0	75.0	2,124
<b>ยอดรวม</b>	<b>1.2</b>	<b>0.2</b>	<b>78.9</b>	<b>20.1</b>	<b>0.0</b>	<b>100.0</b>	<b>79.7</b>	<b>9,716</b>

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** พนักงานสัมภาษณ์ต้องสอบถามและขอดูสมุดบันทึกสุขภาพของเด็ก และต้องคัดลอกข้อมูลการได้รับวัคซีนไปบันทึกในแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เนื่องจากข้อมูลจากสมุดบันทึกสุขภาพของเด็กมีความแม่นยำกว่าข้อมูลที่ได้จากการสอบถามแม่หรือผู้ดูแลเด็ก (ในกรณีที่ไม่มีสมุดบันทึกสุขภาพ)

**หมายเหตุ** ข้อมูลการได้รับวัคซีนของเด็กอายุ 1 ปีมีความสำคัญที่สุด เพราะตัวชี้วัดที่ใช้เปรียบเทียบระหว่างประเทศจะอ้างอิงจากเด็กกลุ่มนี้

ตาราง DQ.12 การอาศัยอยู่ในครัวเรือนของแม่ และผู้ที่ตอบสนองสัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละการกระจายตัวของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ตามการอาศัยอยู่ในครัวเรือนของแม่และผู้ตอบสนองสัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2555

อายุของเด็ก	แม่อาศัยอยู่ในครัวเรือน				แม่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือน			รวม	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
	แม่เป็นผู้ตอบสนองสัมภาษณ์	พ่อเป็นผู้ตอบสนองสัมภาษณ์	ผู้ใหญ่คนอื่นเป็นผู้ตอบสนองสัมภาษณ์		พ่อเป็นผู้ตอบสนองสัมภาษณ์	ผู้ใหญ่คนอื่นเป็นผู้ตอบสนองสัมภาษณ์			
			ผู้หญิง	ผู้ชาย		ผู้หญิง	ผู้ชาย		
0	82.9	0.1	0.7	0.0	0.4	15.5	0.5	100.0	1,078
1	75.6	0.2	1.0	0.0	0.2	22.4	0.5	100.0	993
2	74.1	0.2	0.8	0.0	0.7	23.2	1.0	100.0	1,072
3	72.8	0.1	0.8	0.2	1.0	24.7	0.3	100.0	1,038
4	70.9	0.2	0.7	0.1	1.4	25.5	1.3	100.0	1,091
ยอดรวม	75.3	0.2	0.8	0.1	0.7	22.2	0.7	100.0	5,272

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** ผู้ที่ตอบสนองสัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ควรเป็นแม่ของเด็กหากแม่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้ ตารางนี้แสดงให้เห็นว่าได้สัมภาษณ์ข้อมูลสำหรับแบบสอบถามสำหรับเด็กๆ จากบุคคลที่เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งกรณีนี้อาจเป็นปัญหาได้ คือ กรณีที่แม่ของเด็กอาศัยอยู่ในครัวเรือนแต่บุคคลอื่นเป็นผู้ตอบสนองสัมภาษณ์

หมายเหตุ ผู้ใหญ่ (ทั้งชายและหญิง) หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

ตาราง DQ.13 การเข้าเรียนรายอายุ  
ร้อยละการกระจายตัวของสมาชิกในครัวเรือนอายุ 5-24 ปี ตามระดับการศึกษาและชั้นเรียนที่เข้าเรียนในปีการศึกษาปัจจุบัน ประเทศไทย พ.ศ. 2555

	ไม่ได้ กำลังเรียน	กำลังเรียน										ไม่ทราบ	รวม	จำนวน สมาชิก ในครัวเรือน			
		อนุบาล		ประถมศึกษา						มัธยมศึกษาตอนต้น					มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ อาชีวศึกษา	สูงกว่า มัธยมศึกษา	
		ชั้นปี						ชั้นปี									
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	ไม่ทราบ						
อายุเมื่อเริ่มปีการศึกษา																	
5	1.8	5.6	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,178
6	0.6	67.0	8.3	1.3	0.1	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,099
7	0.5	21.2	70.8	7.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,197
8	0.6	0.3	0.8	24.9	66.3	6.9	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,163
9	0.8	0.0	0.0	1.0	23.5	67.4	6.5	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,151
10	1.0	0.0	0.2	0.4	0.9	21.8	69.6	6.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,135
11	0.6	0.0	0.0	0.0	0.5	0.9	27.9	66.2	3.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,195
12	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	1.3	31.3	57.8	7.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,179
13	4.9	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	1.8	28.4	59.2	5.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	1,216
14	7.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.7	1.6	19.4	67.5	0.0	3.1	0.0	0.0	100.0	1,352
15	18.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.4	2.4	24.2	0.0	54.5	0.0	0.0	100.0	1,240
16	25.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	2.5	0.0	71.4	0.0	0.0	100.0	1,162
17	32.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	1.0	0.0	63.3	2.6	0.0	100.0	1,221
18	51.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.5	0.0	25.5	22.3	0.0	100.0	924
19	59.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	7.7	32.6	0.0	100.0	844
20	70.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	2.0	27.8	0.0	100.0	864
21	74.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.3	0.9	23.8	0.0	100.0	810
22	81.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	18.4	0.0	100.0	771
23	91.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	8.3	0.0	100.0	738
24	93.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.5	0.0	0.3	6.0	0.0	100.0	829



**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** ตารางนี้สามารถใช้ตรวจสอบค่าผิดปกติ (outliers) ได้ เนื่องจากโปรแกรมบันทึกข้อมูลไม่ได้ตรวจสอบอายุกับชั้นปีที่เรียนอย่างละเอียด หากข้อมูลมีความถูกต้องควรจะมีข้อมูลเกาะกลุ่มอยู่ในแนวเส้นทแยงมุมและจะต้องไม่พบข้อมูลที่ผิดปกติมาก เช่น อายุ 22 ปีกำลังเรียนระดับประถมศึกษา หรือเด็กอายุน้อยมากๆ แต่กำลังเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้น ข้อมูลที่อยู่นอกแนวเส้นทแยงมุมเป็นตัวชี้วัดของคุณภาพของงานสนาม การบันทึกข้อมูลรวมทั้งการตรวจสอบข้อมูลด้วย

**หมายเหตุ** อายุเมื่อเริ่มปีการศึกษาคำนวณจากวัน เดือน ปีเกิด ประกอบกับข้อมูลวัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์ และอายุปัจจุบัน ส่วนระดับและชั้นปีอ้างอิงจากปีการศึกษาปัจจุบัน

#### ตาราง DQ.14 อัตราส่วนเพศของทารกแรกเกิด และการมีชีวิตอยู่

อัตราส่วนเพศ (จำนวนเด็กชาย ต่อเด็กหญิง 100 คน) ของทารกแรกเกิด เด็กที่มีชีวิต และเด็กที่เสียชีวิต ตามอายุของสตรี ประเทศไทย พ.ศ. 2555

อายุ	เด็กที่เกิด			เด็กที่มีชีวิต			เด็กที่เสียชีวิต			จำนวนสตรี
	จำนวนเด็กชายที่เกิด	จำนวนเด็กหญิงที่เกิด	อัตราส่วนเพศเมื่อแรกเกิด	จำนวนเด็กชายที่มีชีวิต	จำนวนเด็กหญิงที่มีชีวิต	อัตราส่วนเพศ	จำนวนเด็กชายที่เสียชีวิต	จำนวนเด็กหญิงที่เสียชีวิต	อัตราส่วนเพศ	
15-19	216	185	1.2	212	184	1.2	4	1	4.0	2,662
20-24	919	905	1.0	915	897	1.0	4	8	0.5	2,452
25-29	1,834	1,657	1.1	1,818	1,647	1.1	16	10	1.6	3,031
30-34	2,730	2,556	1.1	2,705	2,542	1.1	25	14	1.8	3,594
35-39	3,287	3,119	1.1	3,215	3,076	1.0	72	43	1.7	3,568
40-44	3,360	3,250	1.0	3,275	3,207	1.0	85	43	2.0	3,391
45-49	3,422	3,413	1.0	3,272	3,337	1.0	150	76	2.0	3,283
ยอดรวม	15,768	15,085	1.1	15,412	14,890	1.1	356	195	1.9	21,981

**ประเด็นที่ควรพิจารณา:** โดยทั่วไปอัตราส่วนเพศของทารกแรกเกิดเท่ากับเด็กชาย 105 คน ต่อเด็กหญิง 100 คน และจะมีค่าระหว่าง 103 ถึง 107 สำหรับประเทศที่มีประชากรมาก (ยกเว้น ประเทศที่การทำแท้งเพื่อเลือกเพศของบุตรเป็นที่แพร่หลาย) อย่างไรก็ตาม การสำรวจอาจได้รับอิทธิพลจากความผันผวนที่คาดการณ์ไม่ได้ ทำให้อัตราส่วนในทุกกลุ่มอายุหรือส่วนใหญ่มีค่าต่ำหรือสูงอย่างเป็นระบบ (ในหลายๆ ประเทศ อาจไม่มีการรายงานเด็กหญิงที่มีอายุน้อยๆ หรือไม่มีการรายงานการตายของเด็กชาย) ในประชากรส่วนใหญ่ อัตราการตายในเด็กที่อายุน้อยๆ สำหรับเด็กชายจะสูงกว่าเด็กหญิงซึ่งส่งผลให้อัตราส่วนเพศของเด็กที่เสียชีวิตมีค่าสูงกว่า 100

## ภาคผนวก จ ตัวชี้วัด MICS4 ประเทศไทย: ตัวตั้งและตัวหาร

ตัวชี้วัด MICS4		ตอนที่ <sup>1</sup>	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>
ภาวะโภชนาการ (NUTRITION)					
2.1a	น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์	AN	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีน้ำหนักเมื่อเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO ในช่วง (ก) ต่ำกว่าลบสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง) (ข) ต่ำกว่าลบสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือ -3SD (รุนแรง)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	MDG 1.8
2.1b	มาตรฐาน (Underweight prevalence)				
2.2a	ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (Stunting prevalence)	AN	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีส่วนสูงเมื่อเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO ในช่วง (ก) ต่ำกว่าลบสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง) (ข) ต่ำกว่าลบสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือ -3SD (รุนแรง)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
2.2b					
2.3a	ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (Wasting prevalence)	AN	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีส่วนสูงเมื่อเทียบกับอายุห่างจากค่ามัธยฐานตามมาตรฐานของ WHO ในช่วง (ก) ต่ำกว่าลบสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือ -2SD (ปานกลางและรุนแรง) (ข) ต่ำกว่าลบสามเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือ -3SD (รุนแรง)	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
2.3b					
2.4	การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Children ever breastfed)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่เคยให้นมลูก	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
2.5	การให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด (Early initiation of breastfeeding)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่เคยให้ลูกกินนมแม่ภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
2.6	เด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว (Exclusive breastfeeding under 6 months)	BF	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว <sup>3</sup>	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน	
2.7	เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 1 ปี (Continued breastfeeding at 1 year)	BF	จำนวนเด็กอายุ 12-15 เดือนที่ยังคงกินนมแม่	จำนวนเด็กอายุ 12-15 เดือน	
2.8	เด็กที่กินนมแม่ติดต่อกัน 2 ปี (Continued breastfeeding at 2 years)	BF	จำนวนเด็กอายุ 20-23 เดือนที่ยังคงกินนมแม่	จำนวนเด็กอายุ 20-23 เดือน	
2.9	ทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก (Predominant breastfeeding under 6 months)	BF	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เป็นหลัก <sup>4</sup> ในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน	

<sup>1</sup> ตัวชี้วัดบางตัวสร้างขึ้นโดยใช้คำจากหลายๆ ตอน (module) ซึ่งกรณีนี้จะอ้างถึงเฉพาะตอนที่มีความสำคัญที่สุด

<sup>2</sup> <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/Host.aspx?Content=Indicators/OfficialList.htm>

<sup>3</sup> ทารกที่ได้รับนมแม่และไม่ได้รับของเหลวหรืออาหารอื่น ยกเว้น สารละลายเกลือแร่ (ORS) วิตามิน แร่ธาตุเสริม และยา

<sup>4</sup> ทารกที่กินนมแม่ และของเหลวที่กำหนด ได้แก่ น้ำเปล่า เครื่องดื่มที่มีน้ำเป็นส่วนผสม น้ำผลไม้ ของเหลวในพิธีทางศาสนา ORS ยาหยอด วิตามิน เกลือแร่ และยา แต่ไม่ได้รับอาหารอื่นๆ ได้แก่ นมที่ไม่ใช่นมแม่และของเหลวที่มีส่วนผสมของอาหาร

ตัวชี้วัด MICS4		ตอนที่ <sup>1</sup>	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>
<b>ภาวะโภชนาการ (NUTRITION) (ต่อ)</b>					
2.10	ระยะเวลาของการกินนมแม่ (Duration of breastfeeding)	BF	อายุ (เดือน) เมื่อร้อยละ 50 ของเด็กอายุ 0-35 เดือน ไม่ได้กินนมแม่ระหว่างวันที่ผ่านมา		
2.11	การดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนม (Bottle feeding)	BF	จำนวนเด็กอายุ 0-23 เดือนที่ดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนมในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 0-23 เดือน	
2.12	การเริ่มให้อาหารแข็ง กึ่งแข็ง กึ่งเหลว อาหารอ่อนแก่ทารก (Introduction of solid, semi-solid or soft foods)	BF	จำนวนทารกอายุ 6-8 เดือนที่ได้รับอาหารแข็ง กึ่งแข็งกึ่งเหลว อาหารอ่อนในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนทารกอายุ 6-8 เดือน	
2.13	จำนวนมื้ออาหารขั้นต่ำที่ได้รับ (Minimum meal frequency)	BF	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือนได้รับอาหารแข็ง กึ่งแข็งกึ่งเหลว อาหารเหลว (รวมนมสำหรับเด็กที่ไม่ได้เลี้ยงด้วยนมแม่) ตามจำนวนครั้งขั้นต่ำ <sup>5</sup> หรือมากกว่าในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน	
2.14	การให้นมที่เหมาะสมกับอายุเด็ก (Age-appropriate breastfeeding)	BF	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอ <sup>6</sup> ในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือน	
2.15	ความถี่ของการให้นมสำหรับเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่ (Milk feeding frequency for non-breastfed children)	BF	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ไม่ได้กินนมแม่ที่ได้รับนมอย่างน้อย 2 ครั้งในระหว่างวันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 6-23 เดือนที่ไม่ได้กินนมแม่	
2.16	ครีวเรื้อนที่บริโภคเกลือไอโอดีนอย่างน้อย 15 ppm. (Iodized salt consumption)	SI	จำนวนครีวเรื้อนที่ผลการทดสอบเกลือพบว่ามีไอโอดีนอย่างน้อย 15 ส่วนในล้านส่วน (ppm.)	จำนวนครีวเรื้อนที่มีผลการทดสอบเกลือหรือครีวเรื้อนที่ไม่มีเกลือ	
2.18	ทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ (Low-birthweight infants)	MN	จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจซึ่งมีน้ำหนักแรกเกิดต่ำกว่า 2,500 กรัม	จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
2.19	ทารกที่ชั่งน้ำหนักเมื่อคลอด (Infants weighed at birth)	MN	จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจซึ่งได้รับการชั่งน้ำหนักเมื่อแรกเกิด	จำนวนบุตรเกิดมีชีวิตในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
<b>สุขภาพของเด็ก (CHILD HEALTH)</b>					
3.1	การได้รับภูมิคุ้มกันวัณโรค (Tuberculosis immunization coverage)	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน <sup>7</sup> ที่ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.2	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคโปลิโอ (Polio immunization coverage)	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ เข็มที่ 3 (OPV3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.3	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคคอตีบ ไอกรน และบาดทะยัก (DPT) (Immunization coverage for diphtheria, pertussis and tetanus – DPT)	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบฯ เข็มที่ 3 (DPT3) ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	

<sup>5</sup> เด็กที่กินนมแม่: ได้รับอาหารแข็ง/กึ่งแข็งกึ่งเหลว/อาหารอ่อน 2 ครั้งสำหรับทารกอายุ 6-8 เดือน และ 3 ครั้งสำหรับเด็กอายุ 9-23 เดือน เด็กที่ไม่ได้กินนมแม่: ได้รับอาหารแข็ง/กึ่งแข็งกึ่งเหลว/อาหารอ่อน 4 ครั้งสำหรับเด็กอายุ 6-23 เดือน

<sup>6</sup> ทารกอายุ 0-5 เดือนที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียว หรือเด็กอายุ 6-23 เดือน ที่กินนมแม่รวมทั้งอาหารแข็ง กึ่งแข็งกึ่งเหลวและอาหารอ่อน

<sup>7</sup> ตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 และ 3.6 อาจคำนวณสำหรับกลุ่มอายุอื่นๆ เช่น 15-26 เดือน หรือ 18-29 เดือน ขึ้นอยู่กับตารางการให้วัคซีน

ตัวชี้วัด MICS4		ตอนที่ <sup>1</sup>	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>
<b>สุขภาพของเด็ก (CHILD HEALTH) (ต่อ)</b>					
3.4	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคหัด (Measles immunization coverage)	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	MDG 4.3
3.5	การได้รับภูมิคุ้มกันโรคตับอักเสบบี (Hepatitis B immunization coverage)	IM	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันตับอักเสบบี เข็มที่ 3 ก่อนมีอายุครบ 1 ปี	จำนวนเด็กอายุ 12-23 เดือน	
3.7	การได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก (Neonatal tetanus protection)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักอย่างน้อย 2 เข็มในช่วงเวลาที่เหมาะสม <sup>3</sup> ก่อนคลอด	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
3.8	การใช้สารละลายเกลือแร่ในการรักษาโรคท้องร่วงหรือให้ของเหลวเพิ่มขึ้น (ORT) ควบคู่ไปกับการกินอาหาร (Oral rehydration therapy with continued feeding)	CA	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาและได้รับสารละลายเกลือแร่หรือให้ของเหลวเพิ่มขึ้น (ORT) ควบคู่ไปกับการกินอาหาร	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ท้องร่วงในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	
3.9	การดูแลเด็กที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวม (Care-seeking for suspected pneumonia)	CA	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาที่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	
3.10	การได้รับยาปฏิชีวนะสำหรับเด็กที่สงสัยว่ามีอาการปอดบวม (Antibiotic treatment of suspected pneumonia)	CA	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาที่ได้รับยาปฏิชีวนะ	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่สงสัยว่าเป็นโรคปอดบวมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	
3.11	การใช้เชื้อเพลิงแข็งในการประกอบอาหาร (Solid fuels)	HC	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้เชื้อเพลิงแข็งเป็นแหล่งพลังงานหลักในการประกอบอาหารภายในบ้าน	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	
<b>น้ำและสุขาภิบาล (WATER AND SANITATION)</b>					
4.1	การดื่มน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาด (Use of improved drinking water sources)	WS	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่สะอาด	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	MDG 7.8
4.2	การบำบัดน้ำ (Water treatment)	WS	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาดแต่มีการบำบัดที่เหมาะสม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ใช้น้ำดื่มจากแหล่งน้ำที่ไม่สะอาด	
4.3	การกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูสุขลักษณะ (Use of improved sanitation)	WS	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีการกำจัดสิ่งขับถ่ายที่ถูสุขอนามัยและไม่ได้ใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่น	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	MDG 7.9
4.4	การกำจัดอุจจาระของเด็กอย่างปลอดภัย (Safe disposal of child's faeces)	CA	จำนวนเด็กอายุ 0-2 ปีซึ่งการกำจัดอุจจาระที่ถ่ายครั้งสุดท้ายเป็นไปอย่างปลอดภัย	จำนวนเด็กอายุ 0-2 ปี	

<sup>3</sup> รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้จากคู่มือปฏิบัติงานสนาม MICS4

ตัวชี้วัด MICS4		ตอนที่ <sup>1</sup>	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>
อนามัยเจริญพันธุ์ (REPRODUCTIVE HEALTH)					
5.1	อัตราการมีบุตรของวัยรุ่น (Adolescent birth rate)	CM	อัตราเจริญพันธุ์รายอายุของสตรีอายุ 15-19 ปี ในช่วง 1 ปีก่อนการสำรวจ		MDG 5.4
5.2	การเริ่มมีภาวะในการเลี้ยงดูบุตร (Early childbearing)	CM	จำนวนสตรีอายุ 20-24 ปีที่ให้กำเนิดบุตรอย่างน้อย 1 คน ก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-24 ปี	
5.3	อัตราการคุมกำเนิด (Contraceptive prevalence rate)	CP	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยาและกำลังคุมกำเนิดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง (ไม่ว่าตนเองหรือคู่สมรส)	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา	MDG 5.3
5.4	ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์ <sup>9</sup> (Unmet need)	UN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา ซึ่งสามารถมีบุตรได้ และต้องการยืดระยะเวลาการมีบุตรหรือจำกัดจำนวนบุตรแต่ไม่ได้กำลังใช้วิธีคุมกำเนิดใดๆ	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา	MDG 5.6
5.5a	ความครอบคลุมของการดูแลระหว่างตั้งครรภ์ (Antenatal care coverage)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจและได้รับการตรวจครรภ์ (ก) อย่างน้อย 1 ครั้งโดยผู้ชำนาญการ	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	MDG 5.5
5.5b			จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจและได้รับการตรวจครรภ์ (ข) อย่างน้อย 4 ครั้งโดยบุคลากรประเภทใดประเภทหนึ่ง		
5.6	รายการที่ได้รับการตรวจในระหว่างตั้งครรภ์ (Content of antenatal care)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่ได้รับการวัดความดันโลหิต ตรวจปัสสาวะ และตรวจเลือดระหว่างการตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
5.7	การทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ (Skilled attendant at delivery)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่ได้รับการทำคลอดโดยผู้ชำนาญการ	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	MDG 5.2
5.8	การคลอดบุตรในสถานพยาบาล (Institutional deliveries)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่คลอดบุตรในสถานพยาบาล	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
5.9	การผ่าตัดคลอดบุตร (Caesarean section)	MN	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่คลอดโดยการผ่าตัดคลอด	จำนวนเด็กเกิดมีชีพในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	

<sup>9</sup> รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้จากคู่มือปฏิบัติงานสนาม MICS4

ตัวชี้วัด MICS4		ตอนที่ 1	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>
<b>พัฒนาการของเด็ก (CHILD DEVELOPMENT)</b>					
6.1	การสนับสนุนของผู้ใหญ่ในการเรียนรู้ของเด็ก (Support for learning)	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่อาศัยในครัวเรือนที่ใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียนอย่างน้อย 4 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
6.2	การสนับสนุนของพ่อในการเรียนรู้ของเด็ก (Father's support for learning)	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่พ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียนอย่างน้อย 1 กิจกรรมในช่วง 3 วันที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
6.3	อุปกรณ์ในการเรียนรู้: การมีหนังสือสำหรับเด็ก (Learning materials: children's books)	EC	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีหนังสือสำหรับเด็กอย่างน้อย 3 เล่ม	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
6.4	อุปกรณ์ในการเรียนรู้: การมีของเล่น (Learning materials: playthings)	EC	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีของเล่นอย่างน้อย 2 ประเภท	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
6.5	เด็กที่ไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอ (Inadequate care)	EC	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังหรืออยู่ภายใต้การดูแลของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี มากกว่า 1 ชั่วโมง อย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
6.6	ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (Early child development index)	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนซึ่งมีพัฒนาการทางด้านการอ่านออกและการรู้จักตัวเลข ภายนอกภาพ สังคมและอารมณ์ และการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
6.7	การเข้าเรียนในระดับก่อนวัยเรียน (Attendance to early childhood education)	EC	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือนที่กำลังเรียนในหลักสูตรปฐมวัย	จำนวนเด็กอายุ 36-59 เดือน	
<b>การรู้หนังสือและการศึกษา (LITERACY AND EDUCATION)</b>					
7.1	อัตราการรู้หนังสือของสตรีอายุน้อย (Literacy rate among young women)	WB	จำนวนสตรีอายุ 15-24 ปีที่สามารถอ่านข้อความที่ง่ายและสั้นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้ หรือผู้ที่ได้เรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	จำนวนสตรีอายุ 15-24 ปี	MDG 2.3
7.2	ความพร้อมในการเข้าโรงเรียน (School readiness)	ED	จำนวนเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เข้าเรียนในหลักสูตรก่อนวัยเรียนในปีที่แล้ว	จำนวนเด็กที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
7.3	อัตราการแรกเข้าเรียนสุทธิ (Net intake rate in primary education)	ED	จำนวนเด็กในวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จำนวนเด็กในวัยเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษา (6 ปี)	
7.4	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับประถมศึกษา (Primary school net attendance ratio – adjusted)	ED	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับประถมศึกษาที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับประถมศึกษา (6-11 ปี)	MDG 2.1

ตัวชี้วัด MICS4		ตอนที่	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>
<b>การรู้หนังสือและการศึกษา (LITERACY AND EDUCATION) (ต่อ)</b>					
7.5	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับมัธยมศึกษา (Secondary school net attendance ratio – adjusted)	ED	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กำลังเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	จำนวนเด็กในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา (12-17 ปี)	
7.6	เด็กที่เรียนถึงขั้นสุดท้ายของระดับประถมศึกษา (Children reaching last grade of primary)	ED	สัดส่วนของเด็กที่เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		MDG 2.2
7.7	อัตราการสำเร็จระดับประถมศึกษา (Primary completion rate)	ED	จำนวนเด็กที่กำลังเรียนในชั้นสุดท้ายของระดับประถมศึกษา (ไม่รวมเด็กซ้ำชั้น)	จำนวนเด็กในวัยที่จะต้องสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา	
7.8	อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา (Transition rate to secondary school)	ED	จำนวนเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่แล้วและกำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน	จำนวนเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่แล้ว	
7.9	อัตราส่วนของหญิงต่อชายระดับประถมศึกษา (Gender parity index – primary school)	ED	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับประถมศึกษาของเด็กหญิง	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับประถมศึกษาของเด็กชาย	MDG 3.1
7.10	อัตราส่วนของหญิงต่อชายระดับมัธยมศึกษา (Gender parity index – secondary school)	ED	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับมัธยมศึกษาของเด็กหญิง	อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ปรับแล้ว) ระดับมัธยมศึกษาของเด็กชาย	MDG 3.1
<b>การคุ้มครองเด็ก (CHILD PROTECTION)</b>					
8.1	การจดทะเบียนเกิด (Birth registration)	BR	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีการจดทะเบียนเกิด	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	
8.6	การสมรสก่อนอายุ 15 ปี (Marriage before age 15)	MA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยาครั้งแรกก่อนอายุครบ 15 ปี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	
8.7	การสมรสก่อนอายุ 18 ปี (Marriage before age 18)	MA	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยาครั้งแรกก่อนอายุครบ 18 ปี	จำนวนสตรีอายุ 20-49 ปี	
8.8	สตรีอายุ 15-19 ปีที่สมรสหรืออยู่กินกับชาย (Young women age 15-19 years currently married or in union)	MA	จำนวนสตรีอายุ 15-19 ปีที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา	จำนวนสตรีอายุ 15-19 ปี	
8.10a 8.10b	ความแตกต่างของอายุคู่สมรส (Spousal age difference)	MA	จำนวนสตรีที่ขณะนี้สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยากับคู่สมรสที่อายุแก่กว่า 10 ปีขึ้นไป (ก) สตรีอายุ 15-19 ปี (ข) สตรีอายุ 20-24 ปี	จำนวนสตรีที่สมรสหรืออยู่กินฉันท์สามีภรรยา  (ก) อายุ 15-19 ปี (ข) อายุ 20-24 ปี	

ตัวชี้วัด MICS4		ตอนที่	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>
เอชไอวี/โรคเอดส์ และเด็กกำพร้า (HIV/AIDS AND ORPHANS)					
8.14	ทัศนคติต่อความรุนแรงในครอบครัว (Attitudes towards domestic violence)	DV	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีซึ่งระบุว่ามีความเห็นสมควรหากสามีทำร้ายร่างกายภรรยาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างน้อย 1 สถานการณ์ ดังนี้ (1) ภรรยาออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี (2) ภรรยาไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร (3) ภรรยาทะเลาะกับสามี (4) ภรรยาปฏิเสธไม่มีเพศสัมพันธ์กับสามี (5) ภรรยาทำอาหารไหม	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	
9.1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดี (Comprehensive knowledge about HIV prevention)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อทั้ง 2 วิธี <sup>10</sup> และทราบว่าผู้ที่มีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ รวมทั้งสามารถระบุข้อที่มักเข้าใจผิดเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี 2 ข้อได้ถูกต้อง	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	
9.2	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์เป็นอย่างดีในสตรีอายุน้อย (Comprehensive knowledge about HIV prevention among young people)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-24 ปีที่ทราบวิธีป้องกันการแพร่เชื้อทั้ง 2 วิธี <sup>11</sup> และทราบว่าผู้ที่มีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอชไอวีได้ รวมทั้งสามารถระบุข้อที่มักเข้าใจผิดเกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวี 2 ข้อได้ถูกต้อง	จำนวนสตรีอายุ 15-24 ปี	MDG 6.3
9.3	ความรู้เกี่ยวกับการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก (Knowledge of mother-to-child transmission of HIV)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ระบุวิธีการแพร่เชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูกได้ถูกต้องทั้ง 3 วิธี <sup>12</sup>	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	
9.4	ทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ (Accepting attitudes towards people living with HIV)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่มีทัศนคติในการยอมรับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ครบทั้ง 4 ข้อ <sup>13</sup>	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่เคยได้ยินเรื่องโรคเอดส์	
9.5	สตรีที่รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี (Women who know where to be tested for HIV)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่รู้จักสถานที่ที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวี	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	
9.6	สตรีที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวี และทราบผลการตรวจ (Women who have been tested for HIV and know the results)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวีในช่วง 12 เดือนการก่อนสำรวจ และทราบผลการตรวจ	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปี	
9.8	การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์ (HIV counselling during antenatal care)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจและได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	

<sup>10</sup> มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนที่ไม่ติดเชื้อมีและเชื้อสัต์ยเพียงคนเดียวเท่านั้น และใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

<sup>11</sup> คำอธิบายเช่นเดียวกับตัวชี้วัด 9.1

<sup>12</sup> การแพร่เชื้อในระหว่างการตั้งครรภ์ ขณะคลอด และการให้บุตรกินนมแม่

<sup>13</sup> (1) ครูผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวีแต่ไม่แสดงอาการ ควรได้รับอนุญาตให้สอนหนังสือในโรงเรียนต่อไป (2) จะซื้อผักสดจากเจ้าของร้าน/คนขายที่เป็นโรคเอดส์ (3) หากมีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเอดส์จะไม่ต้องทำให้เก็บไว้เป็นความลับ และ (4) เต็มใจดูแลรักษาสมาชิกในครัวเรือนที่ป่วยด้วยโรคเอดส์



ตัวชี้วัด MICS4	ตอนที่ <sup>1</sup>	ตัวตั้ง	ตัวหาร	MDG <sup>2</sup>	
เอชไอวี/โรคเอดส์ และเด็กกำพร้า (HIV/AIDS AND ORPHANS) (ต่อ)					
9.9	การตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างการฝากครรภ์ (HIV testing during antenatal care)	HA	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจที่ในขณะที่ฝากครรภ์ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี และได้รับการตรวจ รวมทั้งทราบผลการตรวจ	จำนวนสตรีอายุ 15-49 ปีที่ให้กำเนิดบุตรในช่วง 2 ปีก่อนการสำรวจ	
9.17	เด็กที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับพ่อและแม่ (Children's living arrangements)	HL	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปีที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับพ่อและแม่	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี	
9.18	เด็กที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต (Prevalence of children with one or both parents dead)	HL	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปีที่พ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเสียชีวิต	จำนวนเด็กอายุ 0-17 ปี	
9.19	การเข้าเรียนของเด็กกำพร้า (School attendance of orphans)	HL – ED	จำนวนเด็กอายุ 10-14 ปีที่พ่อและแม่เสียชีวิต และกำลังเรียนหนังสือ	จำนวนเด็กอายุ 10-14 ปีที่พ่อและแม่เสียชีวิต	MDG 6.4
9.20	การเข้าเรียนของเด็กที่ไม่กำพร้า (School attendance of non-orphans)	HL – ED	จำนวนเด็กอายุ 10-14 ปีที่พ่อและแม่มีชีวิต และได้อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคน และกำลังเรียนหนังสือ	จำนวนเด็กอายุ 10-14 ปีที่พ่อและแม่มีชีวิต และได้อาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคน	MDG 6.4

## ภาคผนวก ฉ คำนิยาม

### 1) ครัวเรือนส่วนบุคคล

หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคนอาศัยอยู่ในบ้านหรือที่อยู่อาศัยเดียวกัน และจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภค บริโภค อันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน บุคคลเหล่านี้อาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้

### 2) อายุ

หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์ นับถึงวันคล้ายวันเกิดครั้งสุดท้าย ก่อนวันสัมภษณ

### 3) การเรียน

หมายถึง การเรียนในระบบโรงเรียนทุกระบบ ได้แก่ อนุบาล/เด็กเล็ก ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญและสายอาชีพและอุดมศึกษา โดยรวมมหาวิทยาลัยที่จัดในรูปตลาดวิชา เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยที่จัดในรูปแบบที่ใช้สื่อการเรียนในลักษณะต่างๆ โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาเรียนมาในสถานศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยรัฐบาลและเอกชน ทั้งนี้ รวมการศึกษานอกระบบที่สามารถเทียบวุฒิการศึกษาได้

### 4) ไม่เคยเรียน

หมายถึง ไม่เคยเข้ารับการศึกษารในโรงเรียน หรือไม่เคยได้รับการศึกษา

### 5) ระดับการศึกษา

ได้จำแนกระดับการศึกษาไว้ 4 ระดับ ดังนี้

**5.1 ระดับอนุบาลหรือก่อนประถมศึกษา** เป็นการศึกษาก่อนการศึกษาภาคบังคับ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา โดยจัดการศึกษาเป็นชั้นอนุบาล 2 ปี หรือ 3 ปี หรือเด็กเล็ก 1 ปี

**5.2 ระดับประถมศึกษา** เป็นการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยใช้เวลาเรียน 6 ปี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หรือชั้น ม.3 เดิมขึ้นไป

**5.3 ระดับมัธยมศึกษา** เป็นการศึกษาต่อจากระดับประถมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนระดับละ 3 ปี

**5.3.1 มัธยมศึกษาตอนต้น** หมายถึง การศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปัจจุบัน รวมถึงชั้น มศ. 1 – มศ.3 และชั้น ม.4 – ม.6 เดิม หรือการศึกษาอื่นๆ ที่เทียบชั้นเท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น นาฏศิลป์ขั้นต้น 3 ปี การศึกษาในชั้นนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านต่างๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการความสนใจและความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพตลอดจนความสามารถ ในการประกอบกรงานและอาชีพตามควรแก่วัย

### 5.3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

ก. **ประเภทสามัญศึกษา** หมายถึง การศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.4 – ม.6 ในปัจจุบัน รวมถึงชั้น มศ.4 – มศ.5 หรือชั้น ม.7 – ม.8 เดิม หรือการศึกษาอื่นๆ ที่เทียบเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เช่น กศน. เตรียมทหาร 2 ปี เป็นต้น

ข. **ประเภทสายอาชีพศึกษา** หมายถึง การศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 ปี นาฏศิลป์ชั้นกลาง 3 ปี ในปัจจุบัน รวมถึงการศึกษาอื่นๆ ที่เทียบเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษา เช่น ช่างฝีมือทหาร 3 ปี วิศวกรรมรถไฟ 5 ปี วิชาช่างฝีมือ (พระดาบส) 2 ปี หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา (เดิม) เป็นต้น

5.4 **ระดับอุดมศึกษา** หมายถึง การศึกษาวิชาการชั้นสูง ในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี โท เอก และประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันทหาร ตำรวจ หรือสถาบันชั้นสูงอื่นๆ เช่น ผู้ที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) การเรียนในหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง และการเรียนในระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

## 6) ปีการศึกษา

หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่โรงเรียน/สถาบันการศึกษาเริ่มเปิดภาคเรียนไปจนถึงสิ้นปีการศึกษา ส่วนใหญ่มักอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 สำหรับนักเรียน หรือระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 สำหรับนิสิต/นักศึกษา

## 7) การสมรส

หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการอยู่ร่วมกันฉันท์สามี ภรรยา ไม่ว่าจะได้ทำการสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

## 8) บุตรเกิดมีชีพ

หมายถึง บุตรที่คลอดออกมามีชีวิต แม้จะมีชีวิตอยู่เพียงชั่วขณะหนึ่งก็ตาม ส่วนทารกเมื่อตอนคลอดออกมาไม่หายใจ คือ ตายตั้งแต่ก่อนคลอด แท้ง ตลอดจนถึงบุตรเลี้ยง บุตรบุญธรรม ไม่ถือว่าเป็นบุตรเกิดมีชีพ

## 9) การคุมกำเนิด

หมายถึง การทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อป้องกันมิให้มีการตั้งครรภ์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวางแผนครอบครัว วิธีการคุมกำเนิดมีหลายวิธี คือ ยาเม็ด ยาฉีด ยาฝังคุมกำเนิด ห่วงอนามัย ถุงยางอนามัย การทำหมันหญิง การทำหมันชาย การเลี้ยงลูกด้วยนม นับระยะปลอดภัย และวิธีอื่นๆ

## 10) ภาวะทุพโภชนาการเรื้อรัง (ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี)

ได้จากการนำความสูงเทียบกับอายุของเด็กมาเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน หากพบว่ามีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 2 เป็นต้นไป ถือว่า เด็กเตี้ย จัดว่าเด็กมีภาวะทุพโภชนาการเรื้อรังปานกลางจนถึงรุนแรงเป็นสิ่งสะท้อนภาวะการขาดอาหารเรื้อรัง การได้รับสารอาหารไม่เพียงพอเป็นเวลานานและการเจ็บป่วยบ่อยๆ หรือเรื้อรัง

### 11) ภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลัน (ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี)

ได้จากการนำน้ำหนักเทียบกับความสูงของเด็ก มาเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน หากพบว่า มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 2 จัดว่าเด็กมีภาวะทุพโภชนาการเฉียบพลันปานกลางหรือรุนแรง โดยทั่วไปเกิดจากการขาดสารอาหารในช่วงก่อนหน้าไม่นาน ตัวชี้วัดนี้แสดงถึงนัยสำคัญของฤดูกาลซึ่งมีผลเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของอาหารและการเกิดโรค

### 12) การกินนมแม่อย่างเดียว

หมายถึง ในช่วง 24 ชั่วโมงก่อนวันสัมภาษณ์ ทารกได้รับเฉพาะน้ำนมแม่ และวิตามิน เกลือแร่ หรือยารักษาโรคเท่านั้น

### 13) การให้วัคซีนบาดทะยักในสตรีมีครรภ์ของกระทรวงสาธารณสุข

- หากไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน ให้ฉีดเข็มแรกเมื่อมาฝากครรภ์ครั้งแรกและนัดฉีดต่อไปจนครบอย่างน้อย 3 เข็มให้ฉีดโดยมีระยะห่าง 0, 1, 6 เดือน จากนั้นให้กระตุ้นทุก 10 ปี
- หากเคยได้รับวัคซีนมาแล้ว 1 เข็ม ให้ฉีดอีก 2 เข็ม โดยมีระยะห่าง 0, 6 เดือน หากได้มาแล้ว 2 เข็มให้ฉีดเพิ่มอีก 1 เข็ม โดยมีระยะห่างระหว่างเข็ม 2 และเข็ม 3 อย่างน้อย 6 เดือน จากนั้นให้กระตุ้นทุก 10 ปี

### 14) กำหนดการให้วัคซีนแก่เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีของกระทรวงสาธารณสุข

อายุ	วัคซีนที่ให้
แรกเกิด	วัคซีนป้องกันวัณโรค (BCG) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี แรกเกิด (HEPB0)
2 เดือน	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 1 (DPT1) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 1 (OPV1) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี ครั้งที่ 1 (HEPB1)
4 เดือน	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 2 (DPT2) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 2 (OPV2) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี ครั้งที่ 2 (HEPB2)
6 เดือน	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 3 (DPT3) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 3 (OPV3) วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี ครั้งที่ 3 (HEPB3)
9 เดือน	วัคซีนป้องกันหัดหรือวัคซีนรวมหัด - คางทูม - หัดเยอรมัน MMR (MEASLES)
1.5 ปี	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ-ไอกรน-บาดทะยัก ครั้งที่ 4 (DPT4) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 4 (OPV4) วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 1 (JE1)
1 เดือน หลังจาก JE1	วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 2 (JE2)
2.5 ปี	วัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 3 (JE3)
4 ปี	วัคซีนรวมป้องกันคอตีบ - ไอกรน - บาดทะยัก ครั้งที่ 5 (DPT5) และหยอดป้องกันโปลิโอ ครั้งที่ 5 (OPV5)

### 15) ส้วมชักโครก/ส้วมซึม ลงสู่ระบบบำบัด

หมายถึง ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่มีระบบบำบัดของเสีย ซึ่งมีการรวบรวมของเสียจากการขับถ่ายกับน้ำที่ใช้แล้ว ให้สะอาดพอที่จะปล่อยสู่สาธารณะ โดยไม่จำเป็นต้องมีการสูบน้ำ

### 16) ส้วมชักโครก/ส้วมซึม ลงสู่ถังปฏิกรณ์ (ถังส้วม)

หมายถึง ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่มีถังพักของเสียอยู่ใต้พื้นบ้านซึ่งอยู่ห่างไปจากตัวบ้านหรือห้องส้วม โดยไม่มีการระบายน้ำหรือสิ่งปฏิกูลออกไป และเมื่อถังส้วมเต็มต้องมีการสูบน้ำ

### 17) ส้วมชักโครก/ส้วมซึม ลงหลุม

หมายถึง ส้วมชักโครก/ส้วมซึมที่เก็บสิ่งปฏิกูลไว้ในหลุมและมีท่อชักกลิ่นโดยมีการระบายน้ำหรือสิ่งปฏิกูลให้ซึมลงดิน บางครั้งถ้าหลุมส้วมเต็มก็อาจจะมีการสูบน้ำ

### 18) น้ำประปา

หมายถึง น้ำที่ต้องผ่านการฆ่าเชื้อใส่คลอรีน (อนุโลมสำหรับน้ำที่ผ่านการกรองอย่างมีระบบ) แต่ถ้าเป็นน้ำที่สูบน้ำจากแม่น้ำ ลำคลอง น้ำบ่อขึ้นไปจนถึงสูงเพื่อปล่อยให้ไหลไปตามท่อต้องผ่านการฆ่าเชื้อหรือผ่านการกรองอย่างมีระบบ

### 19) ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน หรือดัชนีความมั่งคั่ง

เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญสำหรับการวัดองค์ประกอบของมาตรฐานการดำเนินชีวิตของครัวเรือนแบบสะสม ซึ่งคำนวณโดยใช้ข้อมูลที่เก็บได้ง่ายๆ เกี่ยวกับ

- การเป็นเจ้าของทรัพย์สินบางประเภทของครัวเรือน ได้แก่ ตู้เย็น โทรทัศน์ โทรศัพท รถยนต์ รถบรรทุก จักรยาน เป็นต้น
- วัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้าน เช่น ไม้ อิฐ หิน ซีเมนต์ เป็นต้น
- การมีไฟฟ้าใช้
- การเข้าถึงน้ำดื่ม น้ำใช้
- ส้วมแบบถูกสุขอนามัย

คำนวณด้วยวิธีการทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก จัดครัวเรือนตามลำดับขั้นที่ต่อเนื่องของความมั่งคั่งแบบเปรียบเทียบ ดัชนีความมั่งคั่งมีคุณค่าเป็นพิเศษสำหรับประเทศที่ขาดข้อมูลที่เชื่อถือได้ทางรายได้และรายจ่าย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดดั้งเดิมที่ใช้ในการวัดความมั่งคั่ง

ดัชนีความมั่งคั่งทำให้สามารถทำการวิเคราะห์ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจในด้านโอกาสการเข้าถึงบริการทางสุขภาพและผลลัพธ์ทางสุขภาพที่สำคัญ เช่น การเกิดโรคและการเสียชีวิตในวัยเด็กได้นอกจากนี้ยังทำให้รัฐบาลประเมินได้ว่า บริการทางสาธารณสุข การรณรงค์สร้างภูมิคุ้มกันโรคตลอดจนมาตรการทางด้านการศึกษาและด้านที่สำคัญอื่นๆ ของประเทศเข้าถึงประชากรที่ยากจนหรือไม่

ดัชนีความมั่งคั่งช่วยให้การวิเคราะห์หลายตัวแปรของข้อมูลการสำรวจประชากรและสุขภาพทำได้ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้สามารถระบุได้ว่าสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนมีผลลัพธ์ทางสุขภาพมากน้อยเพียงไร

*ข้อควรคำนึง* สำหรับดัชนีความมั่งคั่งที่ทำการศึกษาในการสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทยนี้ ไม่สามารถนำไปใช้เปรียบเทียบกับดัชนีความมั่งคั่งของการสำรวจอื่นๆ เพราะเป็นการจัดทำดัชนีความมั่งคั่งเพื่อการศึกษาข้อมูล MICs เท่านั้น แต่สามารถนำไปเปรียบเทียบกับดัชนีความมั่งคั่งจากข้อมูล MICs ของประเทศอื่นๆ ได้

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม



ชุดที่ \_\_\_\_\_ ในจำนวน \_\_\_\_\_ ชุดของครัวเรือนนี้

การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555

แบบสอบถามครัวเรือน

แฟงข้อมูลที่ใช้ควบคุมแบบสอบถามครัวเรือน

HH1. ลำดับที่ EA ตัวอย่างของ MICS

HH1A. กลุ่มครัวเรือน (ตาม สพค.)

ครัวเรือนที่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....1 ครัวเรือนที่ไม่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....2

HH2. ลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่าง

HH3. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัว พนักงานสัมภาษณ์

ชื่อตัว - ชื่อสกุล \_\_\_\_\_ รหัสประจำตัว

HH4. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัว เจ้าหน้าที่วิชาการ

ชื่อตัว - ชื่อสกุล \_\_\_\_\_ รหัสประจำตัว

HH5. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์   2 5 5 5

HH6. เขตการปกครอง

ในเขตเทศบาล..... 1 นอกเขตเทศบาล.....2 (หมู่ที่ \_\_\_\_\_ ชื่อหมู่บ้าน \_\_\_\_\_)

HH7. ภาค

กรุงเทพมหานคร.....1 ภาคกลาง.....2 ภาคเหนือ.....3

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....4 ภาคใต้.....5

จังหวัด \_\_\_\_\_

CWT

อำเภอ / เขต \_\_\_\_\_ ตำบล / แขวง \_\_\_\_\_

AMP  TMB

“พวกเรามาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อเก็บข้อมูลโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555 เราจึงขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องนี้ การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 20 - 25 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และเราจะไม่นำไปบอกกล่าวใคร ขออนุญาตเริ่มนะคะ / ครับ?”

HHCONSENT

- อนุญาต => ไป HH18 เพื่อบันทึกเวลา แล้วเริ่มต้นสัมภาษณ์
- ไม่อนุญาต => บันทึก HH9 ให้สมบูรณ์ แล้วอภิปรายผลกับผู้ควบคุมงานสนาม

HH8.	ชื่อหัวหน้าครัวเรือน.....	
HH9.	ผลการสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่าง	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
	สัมภาษณ์ได้ และเป็นครัวเรือนตัวอย่าง.....11	รื้อถอนไฟไหม้.....12
	เป็นบ้านว่าง.....13	สัมภาษณ์ได้ แต่เป็นครัวเรือนมาอยู่แทน.....14
	สัมภาษณ์ได้บางส่วน.....15	ไปสามครั้งไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์.....21
	ไม่ให้ความร่วมมือ.....22	หาบ้านไม่พบ.....23
	รื้อถอนเพราะน้ำท่วม.....24	รื้อถอนเพราะพายุ.....25
	ไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์ตลอดคาบการสำรวจ...26	อื่นๆ (ระบุ).....96
HH10.	ชื่อผู้ตอบสัมภาษณ์.....	เป็นสมาชิกลำดับที่..... <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
HH11.	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (แบบ MICS_H).....	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
HH12.	จำนวนหญิงอายุ 15-49 ปี (แบบ MICS_H).....	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
HH13.	จำนวนหญิงอายุ 15-49 ปี ที่สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์ (แบบ MICS_W).....	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
HH14.	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (แบบ MICS_H).....	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
HH15.	จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์ (แบบ MICS_C).....	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
HH15A.	กลุ่มครัวเรือน (ตามผลการสัมภาษณ์ MICS)	<input type="checkbox"/>
	ครัวเรือนที่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....1	ครัวเรือนที่ไม่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....2

HH18. บันทึกเวลาที่เริ่มสัมภาษณ์		□□ : □□ น.					
<b>ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน (สำหรับสมาชิกทุกคนในครัวเรือน โดยเริ่มจากหัวหน้าครัวเรือน)</b>							<b>HL</b>
<p>“ก่อนอื่น ขอความกรุณาท่านช่วยบอกชื่อคนที่อาศัยอยู่ตามปกติในครัวเรือนนี้ โดยเริ่มจากหัวหน้าครัวเรือน”</p> <p>ทำรายการหัวหน้าครัวเรือนลงในสมุดแรก โดยเริ่มจากลำดับที่ (HL1) ชื่อ-นามสกุล (HL2) ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครัวเรือน (HL3) เพศ (HL4) เดือนเกิด (HL5M) และปีเกิด (HL5Y) และ อายุ (HL6)</p> <p>ต่อจากนั้นให้ถาม: ยังมีคนอื่นที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้อีกหรือไม่ แม้ว่าคนๆ นั้นไม่ได้อยู่ที่ครัวเรือนในตอนนั้น ถ้ามี ให้ทำรายการของบุคคลเหล่านั้นให้สมบูรณ์สำหรับข้อมูล HL1-HL6 แล้วถามต่อไปทีละคน โดยเริ่มจาก HL7</p>							
HL1. ลำดับที่	□□	□□	□□	□□	□□	□□	
HL2. ชื่อ - นามสกุล							
HL3. “...ชื่อ...มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนอย่างไร?”							
หัวหน้าครัวเรือน.....	01						
ภรรยาหรือสามี.....	02	02	02	02	02	02	
บุตรชาย บุตรสาว.....	03	03	03	03	03	03	
บุตรเขย บุตรสะใภ้.....	04	04	04	04	04	04	
บุตรของบุตร.....	05	05	05	05	05	05	
พ่อ แม่.....	06	06	06	06	06	06	
พ่อแม่ของคู่สมรส.....	07	07	07	07	07	07	
พี่หรือน้อง.....	08	08	08	08	08	08	
พี่เขย น้องเขย พี่สะใภ้ น้องสะใภ้.....	09	09	09	09	09	09	
ลุง ป้า น้า อา.....	10	10	10	10	10	10	
บุตรของพี่ บุตรของน้อง.....	11	11	11	11	11	11	
ญาติอื่น ๆ.....	12	12	12	12	12	12	
บุตรเลี้ยง บุตรบุญธรรม.....	13	13	13	13	13	13	
ไม่มีความเกี่ยวพันญาติ.....	14	14	14	14	14	14	
ไม่ทราบ.....	98	98	98	98	98	98	
HL4. “...ชื่อ...เป็นผู้ชายหรือผู้หญิง?”							
ผู้ชาย.....	1	1	1	1	1	1	
ผู้หญิง.....	2	2	2	2	2	2	
HL5M. “...ชื่อ...เกิดเดือนอะไร?”							
ถ้าไม่ทราบเดือนเกิด บันทึก “98”	□□	□□	□□	□□	□□	□□	
HL5Y. “...ชื่อ...เกิด ปี พ.ศ.อะไร?”							
ถ้าไม่ทราบ พ.ศ.เกิด บันทึก “9998”	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	
HL6. “...ชื่อ...อายุ (เต็มปี) เท่าไร?”	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	
ให้บันทึก HL1 — HL6 ของสมาชิกในครัวเรือนให้ครบทุกคนก่อน แล้วถามต่อไปทีละคน							
สำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปี							
HL7. คัดลอกลำดับที่จาก HL1	□□	□□	□□	□□	□□	□□	



สำหรับเด็กรอายุ 0-14 ปี							
HL8. “ใครเป็นแม่หรือผู้ดูแลหลักของ...ชื่อ...?” คัดลอกลำดับที่ของแม่หรือผู้ดูแลหลักจาก HL1	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
สำหรับสมาชิกทุกคน							
HL8A. “...ชื่อ...มีสัญชาติอะไร?”							
ไทย.....	1	1	1	1	1	1	
ไม่ใช่สัญชาติไทย.....	2	2	2	2	2	2	
ไม่มีสัญชาติ.....	3	3	3	3	3	3	
ไม่ทราบ.....	8	8	8	8	8	8	
HL8B. “...ชื่อ...มีสวัสดิการด้านรักษาพยาบาลจากรัฐประเภทใด?” วงกลมรอบรหัสได้มากกว่า 1 คำตอบ ถ้า “มี” ให้ช้คำตอบว่า “มีประเภทใด” มีสวัสดิการที่ได้จากรัฐ							
บัตรทอง / บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า.....	A	A	A	A	A	A	
บัตรประกันสังคม / กองทุนเงินทดแทน.....	B	B	B	B	B	B	
สวัสดิการข้าราชการหรือข้าราชการบำนาญ / รัฐวิสาหกิจ.....	C	C	C	C	C	C	
สวัสดิการอื่นจากรัฐ (ระบุ).....	D	D	D	D	D	D	
ไม่มีสวัสดิการที่ได้จากรัฐ.....	Y	Y	Y	Y	Y	Y	
ไม่ทราบ.....	Z	Z	Z	Z	Z	Z	
สำหรับเด็กรอายุ 0-17 ปี							
HL11. “แม่ผู้ให้กำเนิดของ...ชื่อ...มีชีวิตอยู่หรือไม่?”							
ยังมีชีวิต.....	1	1	1	1	1	1	
เสียชีวิต.....	2	2	2	2	2	2	2 => HL13
ไม่ทราบ.....	8	8	8	8	8	8	8 => HL13
HL12. “แม่ผู้ให้กำเนิดของ...ชื่อ...อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้หรือไม่?” ถ้าแม่ผู้ให้กำเนิดไม่อยู่ในครัวเรือนนี้ให้บันทึก “00” คัดลอกลำดับที่ของแม่ผู้ให้กำเนิดจาก HL1	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
HL12A. “แม่ผู้ให้กำเนิดของ...ชื่อ...อาศัยอยู่ที่ไหน?”							
ต่างประเทศ.....	1	1	1	1	1	1	
ประเทศไทย							
ครัวเรือนอื่น.....	2	2	2	2	2	2	
สถาบัน (เช่น โรงพยาบาล บ้านพักคนชรา เรือนจำ เป็นต้น).....	3	3	3	3	3	3	
ไม่ทราบ.....	8	8	8	8	8	8	

<b>HL13.</b> “พ่อผู้ให้กำเนิดของ...ชื่อ...มีชีวิตอยู่หรือไม่” ยังมีชีวิต..... เสียชีวิต..... ไม่ทราบ.....	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	2 => คนลำดับถัดไป 8 => คนลำดับถัดไป
<b>HL14.</b> “พ่อผู้ให้กำเนิดของ...ชื่อ...อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้หรือไม่” ถ้าพ่อผู้ให้กำเนิดไม่อยู่ในครัวเรือนนี้ให้บันทึก “00” คัดลอกลำดับที่ของพ่อผู้ให้กำเนิดจาก HL1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	00 => HL14A อื่นๆ => คนลำดับถัดไป
<b>HL14A.</b> “พ่อผู้ให้กำเนิดของ...ชื่อ...อาศัยอยู่ที่ไหน?” ต่างประเทศ..... ประเทศไทย ครัวเรือนอื่น..... สถาบัน (เช่น โรงพยาบาล บ้านพักคนชรา เรือนจำ เป็นต้น)..... ไม่ทราบ.....	1 2 3 8	1 2 3 8	1 2 3 8	1 2 3 8	1 2 3 8	1 2 3 8	1 => คนลำดับถัดไป 2 => คนลำดับถัดไป 3 => คนลำดับถัดไป 8 => คนลำดับถัดไป

ตอนที่ 2 การศึกษา (สำหรับสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 5 ปีขึ้นไป)							ED
<b>ED1.</b> ลำดับที่ (คัดลอกลำดับที่จาก HL1)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
<b>ED2.</b> อายุ (คัดลอกอายุจาก HL6)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
สำหรับสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 5 ปีขึ้นไป (ED3 - ED4B)							
<b>ED3.</b> “...ชื่อ...เคยเรียนหนังสือในโรงเรียนหรือไม่? (รวม ระดับอนุบาล)” เคย..... ไม่เคย.....	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	2 => คนลำดับถัดไป
<b>ED4A.</b> “...ชื่อ...ได้เรียนหนังสือสูงสุดระดับใด?” อนุบาล..... ประถมศึกษา..... มัธยมศึกษาตอนต้น..... มัธยมศึกษาตอนปลาย..... ปวช. / ปกศ. ต้น..... อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ. สูง)..... ปริญญาตรี..... ปริญญาโท..... ปริญญาเอก..... ไม่ทราบระดับ.....	00 01 02 03 04 05 06 07 08 98	00 01 02 03 04 05 06 07 08 98	00 01 02 03 04 05 06 07 08 98	00 01 02 03 04 05 06 07 08 98	00 01 02 03 04 05 06 07 08 98	00 01 02 03 04 05 06 07 08 98	00 => ED5 98 => ED5

<p><b>ED4B.</b> “...ชื่อ....จบการศึกษาสูงสุดชั้นปีใด?”                  ถ้าไม่ทราบ บันทึก “98”                  ถ้าชั้นปีที่จบอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่ได้เรียน                  ให้บันทึก “00”                  บันทึก ชั้นปี การศึกษาที่จบสูงสุด</p>	□□	□□	□□	□□	□□	□□	
<b>สำหรับสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 5-24 ปี (ED5 - ED8B)</b>							
<p><b>ED5.</b> “ระหว่างปีการศึกษา 2555 (พ.ศ. 55 - มี.ค. 56)                  ...ชื่อ...ได้เรียนหนังสือในโรงเรียนหรือไม่?                  (รวม ระดับอนุบาล)”</p>							
<p>ได้.....</p>	1	1	1	1	1	1	
<p>ไม่ได้.....</p>	2	2	2	2	2	2	2 => ED7
<p><b>ED6A.</b> “...ชื่อ...ได้เรียนในระดับใด?”</p>							
<p>อนุบาล.....</p>	00	00	00	00	00	00	00 => ED7
<p>ประถมศึกษา.....</p>	01	01	01	01	01	01	
<p>มัธยมศึกษาตอนต้น.....</p>	02	02	02	02	02	02	
<p>มัธยมศึกษาตอนปลาย.....</p>	03	03	03	03	03	03	
<p>ปวช. / ปกศ. ต้น.....</p>	04	04	04	04	04	04	
<p>อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ. สูง).....</p>	05	05	05	05	05	05	
<p>ปริญญาตรี.....</p>	06	06	06	06	06	06	
<p>ปริญญาโท.....</p>	07	07	07	07	07	07	
<p>ปริญญาเอก.....</p>	08	08	08	08	08	08	
<p>ไม่ทราบระดับ.....</p>	98	98	98	98	98	98	98 => ED7
<p><b>ED6B.</b> “...ชื่อ...ได้เรียนในชั้นปีใด?”                  ถ้าไม่ทราบ บันทึก “98”                  บันทึก ชั้นปี ที่กำลังเรียนในปีการศึกษา 2555</p>	□□	□□	□□	□□	□□	□□	
<p><b>ED7.</b> “ระหว่างปีการศึกษา 2554 (พ.ศ. 54 - มี.ค. 55)                  ...ชื่อ...ได้เรียนหนังสือในโรงเรียนหรือไม่?                  (รวม ระดับอนุบาล)”</p>							
<p>ได้.....</p>	1	1	1	1	1	1	
<p>ไม่ได้.....</p>	2	2	2	2	2	2	2 => คนลำดับถัดไป
<p>ไม่ทราบ.....</p>	8	8	8	8	8	8	8 => คนลำดับถัดไป

<b>ED8A. “...ชื่อ...ได้เรียนในระดับใด?”</b>							
อนุบาล.....	00	00	00	00	00	00	00 => คนลำดับ ถัดไป
ประถมศึกษา.....	01	01	01	01	01	01	
มัธยมศึกษาตอนต้น.....	02	02	02	02	02	02	
มัธยมศึกษาตอนปลาย.....	03	03	03	03	03	03	
ปวช. / ปกศ. ตัน.....	04	04	04	04	04	04	
อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ. สูง).....	05	05	05	05	05	05	
ปริญญาตรี.....	06	06	06	06	06	06	
ปริญญาโท.....	07	07	07	07	07	07	
ปริญญาเอก.....	08	08	08	08	08	08	98 => คนลำดับ ถัดไป
ไม่ทราบระดับ.....	98	98	98	98	98	98	
<b>ED8B. “...ชื่อ...ได้เรียนในชั้นปีใด?”</b>							
ถ้าไม่ทราบ บันทึก “98”							
บันทึก ชั้นปี ที่เรียนในปีการศึกษา 2554	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

ตอนที่ 3 น้ำและสุขาภิบาล	WS	
<p><b>WS1. “แหล่งน้ำดื่มหลักสำหรับสมาชิกในครัวเรือน คือแหล่งใด?”</b> (บันทึกแหล่งน้ำที่ใช้ดื่มเป็นส่วนใหญ่เพียงรหัสเดียว)</p> <p>น้ำประปา</p> <p>    ต่อท่อเข้าบ้าน..... 11      11 =&gt; WS6</p> <p>    ต่อท่อเข้าบริเวณบ้าน..... 12      12 =&gt; WS6</p> <p>    จากเพื่อนบ้าน..... 13      13 =&gt; WS6</p> <p>    จากก๊อกน้ำสาธารณะ..... 14      14 =&gt; WS3</p> <p>น้ำบาดาล..... 21      21 =&gt; WS3</p> <p>น้ำบ่อขุด</p> <p>    มีการป้องกัน (เช่น มีหลังคา, มีฝาปิด ฯลฯ)..... 31      31 =&gt; WS3</p> <p>    ไม่มีการป้องกัน..... 32      32 =&gt; WS3</p> <p>น้ำพุจากธรรมชาติ เช่น น้ำพุร้อน</p> <p>    มีการป้องกัน (เช่น มีรั้วล้อมรอบ ฯลฯ)..... 41      41 =&gt; WS3</p> <p>    ไม่มีการป้องกัน..... 42      42 =&gt; WS3</p> <p>น้ำฝน..... 51      51 =&gt; WS3</p> <p>รถบรรทุกน้ำ..... 61      61 =&gt; WS3</p> <p>รถเข็นหรือเกวียนบรรทุกถังน้ำ..... 71      71 =&gt; WS3</p> <p>น้ำผิวดิน เช่น แม่น้ำ ลำธาร เขื่อน คลอง เป็นต้น..... 81      81 =&gt; WS3</p> <p>น้ำดื่มบรรจุขวด / น้ำดื่มกดจากตู้..... 91</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 96      96 =&gt; WS3</p>		
<p><b>WS2. “แหล่งน้ำใช้หลักสำหรับสมาชิกในครัวเรือน เพื่อประกอบอาหาร ล้างมือ เป็นต้น คือแหล่งใด?”</b> (บันทึกแหล่งน้ำที่ใช้เป็นส่วนใหญ่เพียงรหัสเดียว)</p> <p>น้ำประปา</p> <p>    ต่อท่อเข้าบ้าน..... 11      11 =&gt; WS6</p> <p>    ต่อท่อเข้าบริเวณบ้าน..... 12      12 =&gt; WS6</p> <p>    จากเพื่อนบ้าน..... 13      13 =&gt; WS6</p> <p>    จากก๊อกน้ำสาธารณะ..... 14</p> <p>น้ำบาดาล..... 21</p> <p>น้ำบ่อขุด</p> <p>    มีการป้องกัน (เช่น มีหลังคา, มีฝาปิด ฯลฯ)..... 31</p> <p>    ไม่มีการป้องกัน..... 32</p> <p>น้ำพุจากธรรมชาติ เช่น น้ำพุร้อน</p> <p>    มีการป้องกัน (เช่น มีรั้วล้อมรอบ ฯลฯ)..... 41</p> <p>    ไม่มีการป้องกัน..... 42</p> <p>ที่กักเก็บน้ำฝน..... 51</p> <p>รถบรรทุกน้ำ..... 61</p> <p>รถเข็นหรือเกวียนบรรทุกถังน้ำ..... 71</p> <p>น้ำผิวดิน เช่น แม่น้ำ ลำธาร เขื่อน คลอง เป็นต้น..... 81</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 96</p>		

<p><b>WS3. “แหล่งน้ำนั้น มาจากที่ใด?”</b></p> <p>ภายในบ้าน..... 1</p> <p>บริเวณบ้าน สวน ที่ดิน..... 2</p> <p>ที่อื่น..... 3</p>	<p>1 =&gt; WS6</p> <p>2 =&gt; WS6</p>
<p><b>WS4. “ใช้เวลาเดินทาง (ไปและกลับ) เพื่อไปเอาน้ำนั้นมา ดื่ม / ใช้ รวมกี่นาที?”</b></p> <p>ถ้า ไม่ทราบ บันทึก “998”</p> <p>จำนวนนาที..... <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>WS5. “ปกติใครเป็นคนไปเอาน้ำนั้นมาสำหรับ ดื่ม / ใช้ ในครัวเรือน?”</b></p> <p>ซักว่าบุคคลนี้อายุต่ำกว่า 15 ปีหรือไม่ เพศอะไร</p> <p>ผู้หญิง (อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป)..... 1</p> <p>ผู้ชาย (อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป)..... 2</p> <p>เด็กผู้หญิง (อายุต่ำกว่า 15 ปี)..... 3</p> <p>เด็กผู้ชาย (อายุต่ำกว่า 15 ปี)..... 4</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>WS6. “ท่านทำอะไรกับน้ำ เพื่อให้ปลอดภัยก่อนนำมาดื่มหรือไม่?”</b></p> <p>ทำ..... 1</p> <p>ไม่ทำ..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; WS8</p> <p>8 =&gt; WS8</p>
<p><b>WS7. “ตามปกติ มีการทำให้สะอาดปลอดภัยก่อนนำมาดื่มอย่างไร?” (วงกลมรอบรหัสได้มากกว่า 1 คำตอบ)</b></p> <p>(หลังจากระบุคำตอบแรก ให้ถามต่อว่า “มีวิธีอื่นอีกหรือไม่”)</p> <p>ต้ม..... A</p> <p>เติมคลอรีน..... B</p> <p>ใช้ผ้ากรอง..... C</p> <p>เครื่องกรองน้ำ / ที่กรองน้ำ (เซรามิค, ทราย)..... D</p> <p>ตากแดด..... E</p> <p>ปล่อยให้ตกตะกอน (เช่น ใช้สารส้ม)..... F</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... X</p> <p>ไม่ทราบ..... Z</p>	

<p><b>WS8. “ปกติสมาชิกในครัวเรือนของท่านใช้ส้วมประเภทใด?”</b>  <i>(ถ้าเป็นส้วมชักโครก / ส้วมซึม มีการระบายไปที่ไหน)</i>  <i>หากจำเป็น พนักงานสัมพันธ์อาจขออนุญาตไปสังเกตลักษณะของส้วมด้วย</i>                  ส้วมชักโครก / ส้วมซึม</p> <p>    ลงสู่ระบบบำบัด..... 11</p> <p>    ลงสู่ถังปฏิกูล (ถังส้วม)..... 12</p> <p>    ลงหลุม..... 13</p> <p>    ลงในที่อื่น ๆ เช่น ท่อระบายน้ำ คู คลอง ฯลฯ..... 14</p> <p>    ไม่ทราบที่ลง / ไม่แน่ใจ / ไม่ทราบ..... 15</p> <p>    ส้วมหลุม</p> <p>        ส้วมหลุมที่มีระบบระบายอากาศ..... 21</p> <p>        ส้วมหลุมที่มีฐาน..... 22</p> <p>        ส้วมหลุมที่ไม่มีฐาน..... 23</p> <p>    ส้วมที่มีการทิ้งผสมผสาน..... 31</p> <p>    ใส่ถังหรือภาชนะอื่น ๆ..... 41</p> <p>    ส้วมที่ปล่อยลงที่อื่น ๆ เช่น คู คลอง เป็นต้น..... 51</p> <p>    ไม่มีห้องส้วมหรือถ่ายตามพุ่มไม้ หรือทุ่งนา..... 95</p> <p>    อื่น ๆ (ระบุ)..... 96</p>	<p>95 =&gt; ตอนที่ 4 (HC1A)</p>
<p><b>WS9. “ครัวเรือนของท่านใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่นหรือไม่?”</b></p> <p>    ใช่..... 1</p> <p>    ไม่ใช่..... 2</p>	<p>2 =&gt; ตอนที่ 4 (HC1A)</p>
<p><b>WS10. “ครัวเรือนของท่านใช้ส้วมร่วมกับครัวเรือนอื่นที่รู้จักเท่านั้นหรือใช้ส้วมสาธารณะ?”</b></p> <p>    เฉพาะครัวเรือนอื่นที่รู้จัก..... 1</p> <p>    ใช้ส้วมสาธารณะ..... 2</p>	<p>2 =&gt; ตอนที่ 4 (HC1A)</p>
<p><b>WS11. “มีทั้งหมดกี่ครัวเรือนที่ใช้ห้องส้วมร่วมกับครัวเรือนของท่าน (นับรวมครัวเรือนนี้)?”</b></p> <p>    บันทึกจำนวนครัวเรือน (ถ้าน้อยกว่า 10 ครัวเรือน)..... 0 <input type="text"/></p> <p>    ตั้งแต่ 10 ครัวเรือน..... 10</p> <p>    ไม่ทราบ..... 98</p>	<p>=&gt; ตอนที่ 4 (HC1A)</p> <p>=&gt; ตอนที่ 4 (HC1A)</p> <p>=&gt; ตอนที่ 4 (HC1A)</p>

ตอนที่ 4 ลักษณะครัวเรือน		HC
<b>HC1A. “หัวหน้าครัวเรือนนับถือศาสนาอะไร?”</b>		
ศาสนาพุทธ.....	1	
ศาสนาอิสลาม.....	2	
ศาสนาคริสต์.....	3	
ศาสนาอื่น ๆ (ระบุ).....	6	
ไม่นับถือศาสนา.....	7	
<b>HC1B. “หัวหน้าครัวเรือนพูดภาษา (ภาษาแม่) อะไร?”</b>		
ภาษาไทย (รวม ภาษาท้องถิ่น).....	01	
ภาษาจีน.....	02	
ภาษาพม่า.....	03	
ภาษาเขมร / ส่วย.....	04	
ภาษามลายู / ยาวี.....	05	
ภาษาลาว.....	06	
ภาษาอังกฤษ.....	07	
ภาษาอื่น ๆ (ระบุ).....	96	
<b>HC1C. “หัวหน้าครัวเรือนมีเชื้อชาติอะไร?”</b>		
เชื้อชาติไทย.....	01	
เชื้อชาติจีน.....	02	
เชื้อชาติพม่า.....	03	
เชื้อชาติกัมพูชา (เขมร).....	04	
เชื้อชาติมาเลเซีย.....	05	
เชื้อชาติลาว.....	06	
เชื้อชาติอื่น ๆ (ระบุ).....	96	
<b>HC2. “ครัวเรือนนี้มีห้องที่ใช้นอนทั้งหมดกี่ห้อง?”</b>		
จำนวนห้องที่ใช้นอน.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<b>HC3. “วัสดุหลักที่ใช้ทำพื้นบ้านที่อาศัย” (บันทึกสิ่งที่สังเกตเห็น)</b>		
<b>วัสดุตามธรรมชาติ</b>		
ดิน / ทราย.....	11	
มูลสัตว์.....	12	
<b>วัสดุพื้นฐาน</b>		
เศษไม้.....	21	
ไม้ไผ่.....	22	
<b>วัสดุสำเร็จรูป</b>		
ปาเก้ / ไม้ขัดเงา / ไม้กระดาน.....	31	
ไวนิล / กระเบื้องยาง / เสื่อน้ำมัน.....	32	
เซรามิค / กระเบื้อง.....	33	
ซีเมนต์.....	34	
ครึ่งปูน/ กระเบื้อง ครึ่งไม้.....	37	
อื่น ๆ (ระบุ).....	96	



<b>HC4.</b>	<b>“วัสดุหลักที่ใช้ทำหลังคา”</b> (บันทึกสิ่งสังเกตเห็น)		
	<b>วัสดุตามธรรมชาติ</b>		
	ไม่มีหลังคา.....	11	
	ใบไม้ (เช่น จาก / ตาล / ปาล์ม / ทางมะพร้าว).....	12	
	หญ้า (เช่น คา / แปก).....	13	
	<b>วัสดุพื้นฐาน</b>		
	เสื่อสาน.....	21	
	ไม้ไผ่.....	22	
	ไม้กระดาน.....	23	
	กล่องกระดาษ.....	24	
	<b>วัสดุสำเร็จรูป</b>		
	โลหะ (เช่น สังกะสี / เหล็ก / อะลูมิเนียม).....	31	
	แผ่นไม้สำเร็จรูป.....	32	
	ไฟเบอร์.....	33	
	เซรามิค / กระเบื้อง.....	34	
	ซีเมนต์.....	35	
	แผ่นไม้สำหรับมุงหลังคา.....	36	
	<b>อื่น ๆ (ระบุ)</b> .....	96	
<b>HC5.</b>	<b>“วัสดุหลักที่ใช้ทำฝ้าบ้านด้านนอก”</b> (บันทึกสิ่งสังเกตเห็น)		
	<b>วัสดุตามธรรมชาติ</b>		
	ไม่มีฝ้า.....	11	
	ท่อนไม้.....	12	
	ดิน.....	13	
	<b>วัสดุพื้นฐาน</b>		
	ไม้ไผ่.....	21	
	หินและดิน.....	22	
	ไม้อัด.....	24	
	กล่องกระดาษ.....	25	
	เศษไม้.....	26	
	<b>วัสดุสำเร็จรูป</b>		
	ซีเมนต์.....	31	
	หินกับซีเมนต์.....	32	
	อิฐ.....	33	
	ก้อนปูน / อิฐบล็อก.....	34	
	ไม้กระดาน.....	36	
	ครึ่งปูนครึ่งไม้.....	37	
	<b>อื่น ๆ (ระบุ)</b> .....	96	

<p><b>HC6. “ครัวเรือนนี้ใช้เชื้อเพลิงชนิดใดเป็นเชื้อเพลิงหลักในการประกอบอาหาร?”</b></p> <p>ไฟฟ้า..... 01      01 =&gt; HC8</p> <p>ก๊าซหุงต้ม (LPG)..... 02      02 =&gt; HC8</p> <p>ก๊าซธรรมชาติ..... 03      03 =&gt; HC8</p> <p>ก๊าซชีวภาพ..... 04      04 =&gt; HC8</p> <p>น้ำมันก๊าด..... 05      05 =&gt; HC8</p> <p>ถ่านหิน / ลิกไนต์..... 06</p> <p>ถ่านไม้..... 07</p> <p>ไม้ / ฟืน..... 08</p> <p>ฟาง / หญ้า..... 09</p> <p>มูลสัตว์..... 10</p> <p>วัสดุที่เหลือทางการเกษตร..... 11</p> <p>ไม่มีการประกอบอาหาร..... 95      95 =&gt; HC8</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 96</p>																																								
<p><b>HC7. “ปกติการประกอบอาหารทำในบ้าน ทำในอาคารที่แยกต่างหากจากตัวบ้าน หรือ ทำนอกบ้าน?”</b></p> <p>ถ้า “ทำในบ้าน” ให้ชี้ชัดต่อว่า “ทำในห้องที่แยกเฉพาะสำหรับทำอาหาร (ห้องครัว) ใช่หรือไม่”</p> <p>ทำในบ้าน โดยทำในห้องเฉพาะสำหรับทำอาหาร (ห้องครัว)..... 1</p> <p>ทำในบ้าน โดยทำที่อื่น ๆ ในบ้าน (ไม่ใช่ห้องครัว)..... 2</p> <p>ทำในอาคารที่แยกต่างหากจากตัวบ้าน..... 3</p> <p>นอกบ้าน / กลางแจ้ง..... 4</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 6</p>																																								
<p><b>HC8. “ครัวเรือนของท่านมีสิ่งเหล่านี้หรือไม่?”</b></p> <table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>มี</th> <th>ไม่มี</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>[a] ไฟฟ้า.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[b] วิทยุ.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[c1] โทรทัศน์แบบธรรมดา.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[c2] โทรทัศน์แบบแอลซีดี / แอลอีดี / พลาสมา.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[d] โทรศัพท์บ้าน.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[e] ตู้เย็น.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[f] พัดลม.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[g] เครื่องซักผ้า.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[h] เตารีด / ไมโครเวฟ.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[i] คอมพิวเตอร์.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[j] เครื่องเล่นวีดีโอ / วีซีดี / ดีวีดี / บลูเรย์.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>[k] เครื่องปรับอากาศ.....</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>		มี	ไม่มี	[a] ไฟฟ้า.....	1	2	[b] วิทยุ.....	1	2	[c1] โทรทัศน์แบบธรรมดา.....	1	2	[c2] โทรทัศน์แบบแอลซีดี / แอลอีดี / พลาสมา.....	1	2	[d] โทรศัพท์บ้าน.....	1	2	[e] ตู้เย็น.....	1	2	[f] พัดลม.....	1	2	[g] เครื่องซักผ้า.....	1	2	[h] เตารีด / ไมโครเวฟ.....	1	2	[i] คอมพิวเตอร์.....	1	2	[j] เครื่องเล่นวีดีโอ / วีซีดี / ดีวีดี / บลูเรย์.....	1	2	[k] เครื่องปรับอากาศ.....	1	2	
	มี	ไม่มี																																						
[a] ไฟฟ้า.....	1	2																																						
[b] วิทยุ.....	1	2																																						
[c1] โทรทัศน์แบบธรรมดา.....	1	2																																						
[c2] โทรทัศน์แบบแอลซีดี / แอลอีดี / พลาสมา.....	1	2																																						
[d] โทรศัพท์บ้าน.....	1	2																																						
[e] ตู้เย็น.....	1	2																																						
[f] พัดลม.....	1	2																																						
[g] เครื่องซักผ้า.....	1	2																																						
[h] เตารีด / ไมโครเวฟ.....	1	2																																						
[i] คอมพิวเตอร์.....	1	2																																						
[j] เครื่องเล่นวีดีโอ / วีซีดี / ดีวีดี / บลูเรย์.....	1	2																																						
[k] เครื่องปรับอากาศ.....	1	2																																						

<b>HC9.</b>	<b>“สมาชิกในครัวเรือนเป็นเจ้าของสิ่งเหล่านี้หรือไม่?”</b>	มี	ไม่มี	
[a]	นาฬิกาพก (เช่น นาฬิกาข้อมือ ฯลฯ).....	1	2	
[b]	โทรศัพท์มือถือ.....	1	2	
[c]	รถจักรยาน.....	1	2	
[d]	รถจักรยานยนต์ / สกู๊ตเตอร์.....	1	2	
[e]	รถม้า / เกวียน.....	1	2	
[f]	รถยนต์ / รถบรรทุก.....	1	2	
[g]	เรือยนต์.....	1	2	
[h]	รถไถ 2 ล้อ (รถไถเดินตาม).....	1	2	
[i]	รถแทรกเตอร์ 4 ล้อ.....	1	2	
<b>HC10.</b>	<b>“ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยนี้หรือไม่?”</b> ถ้า “ไม่เป็นเจ้าของ” ให้ถามต่อ: “ท่านเช่าที่อยู่อาศัยนี้จากคนอื่นที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้ใช่หรือไม่?”  ถ้า “เช่าจากคนอื่น” ให้บันทึก “2” สำหรับคำตอบอื่นๆ ให้บันทึก “6” เป็นเจ้าของ..... 1 เช่า..... 2 อื่น ๆ (ไม่เป็นเจ้าของ หรือ เช่า)..... 6			
<b>HC15.</b>	<b>“สมาชิกในครัวเรือนคนใดคนหนึ่งมีบัญชีธนาคารหรือไม่?”</b>			
	มี.....		1	
	ไม่มี.....		2	
<b>HC15A</b>	<b>“สมาชิกในครัวเรือนคนใดคนหนึ่งมีบัตรเครดิตหรือไม่?”</b>			
	มี.....		1	
	ไม่มี.....		2	

ตอนที่ 5 การทำกิจกรรมของเด็ก (สำหรับเด็กอายุ 5-14 ปี (CL3 - CL10))							CL
CL1. ลำดับที่ (คัดลอกลำดับที่จาก HL1)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
CL2. ชื่อ (คัดลอกชื่อจาก HL2)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
อายุ (คัดลอกอายุจาก HL6)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
CL3. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้ทำงานให้กับคนอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกของครัวเรือนนี้ หรือไม่?” ถ้า “ทำ”: ได้รับความจ้างเป็นเงินสดหรือสิ่งของหรือไม่ ทำ และได้รับค่าจ้าง (เงินสด หรือ สิ่งของ)..... ทำ แต่ไม่ได้รับค่าจ้าง..... ไม่ทำ.....	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	3 => CL5
CL4. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ทำงานให้กับคนอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกของครัวเรือนนี้ กี่ชั่วโมง?” ถ้าทำมากกว่า 1 งาน ให้นับชั่วโมงทำงานรวมทุกงาน ถ้าไม่ถึง 1 ชั่วโมง บันทึก “00” ชั่วโมง ถ้าไม่ทราบ บันทึก “98” บันทึกจำนวนชั่วโมง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
CL5. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้ช่วยเก็บฟืนหรือตักน้ำสำหรับใช้ในครัวเรือน หรือไม่?” ช่วย..... ไม่ช่วย.....	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	2 => CL7
CL6. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้ช่วยเก็บฟืนหรือตักน้ำสำหรับใช้ในครัวเรือน กี่ชั่วโมง?” ถ้าไม่ถึง 1 ชั่วโมง บันทึก “00” ชั่วโมง ถ้าไม่ทราบ บันทึก “98” บันทึกจำนวนชั่วโมง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
CL7. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้ทำงานในไร่ / ธุรกิจ / กิจการของครัวเรือน หรือขายของตามถนน ทั้งที่ได้ค่าจ้างและไม่ได้ค่าจ้าง หรือไม่?” รวมถึง งานที่เป็นธุรกิจหรือกิจการที่ดำเนินการโดยลำพังเด็กเอง หรือร่วมกับหุ้นส่วน ทำ..... ไม่ทำ.....	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	2 => CL9
CL8. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้ทำงานในไร่ / ธุรกิจ / กิจการของครัวเรือน หรือขายของตามถนน กี่ชั่วโมง?” ถ้าไม่ถึง 1 ชั่วโมง บันทึก “00” ชั่วโมง ถ้าไม่ทราบ บันทึก “98” บันทึกจำนวนชั่วโมง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
CL9. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้ช่วยทำงานบ้าน เช่น การซื้อของ ทำความสะอาด ซักผ้า ทำอาหาร ดูแลเด็ก / ผู้สูงอายุ / คนป่วย หรือไม่?” ช่วย..... ไม่ช่วย.....	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	2 => คนลำดับถัดไป
CL10. “ระหว่าง 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้ช่วยทำงานบ้าน เช่น การซื้อของ ทำความสะอาด ซักผ้า ทำอาหาร ดูแลเด็ก / ผู้สูงอายุ / คนป่วย กี่ชั่วโมง?” ถ้าไม่ถึง 1 ชั่วโมง บันทึก “00” ชั่วโมง ถ้าไม่ทราบ บันทึก “98” บันทึกจำนวนชั่วโมง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

HH19. บันทึกเวลาที่จบการสัมภาษณ์

□□ : □□ น.

ตอนที่ 6 เกลือไอโอดีน		SI
<p>“เราอยากตรวจสอบว่าเกลือที่ใช้ในครัวเรือนของท่านมีไอโอดีนหรือไม่ จึงขออนุญาตขอเกลือที่ครัวเรือนของท่านใช้ในการปรุงอาหารสักเล็กน้อยมาทดสอบ”</p>		
<b>SI1.</b>	<b>ผลการทดสอบเกลือด้วยน้ำยาทดสอบไอโอดेट</b>	
	ไม่มีไอโอดีน (0 PPM).....	1
	มีไอโอดีนมากกว่า 0 PPM แต่ต่ำกว่า 15 PPM.....	2
	มีไอโอดีน 15 PPM. หรือมากกว่า .....	3
	ไม่มีเกลือในบ้าน .....	6
	ไม่ได้ทดสอบ .....	7
		2 => HH20
		3 => HH20
		6 => HH20
		7 => HH20
<b>SI2.</b>	<b>ผลการทดสอบเกลือด้วยน้ำยาทดสอบไอโอดิด</b>	
	ไม่มีไอโอดีน (0 PPM).....	1
	มีไอโอดีนมากกว่า 0 PPM แต่ต่ำกว่า 15 PPM.....	2
	มีไอโอดีน 15 PPM. หรือมากกว่า .....	3

<b>HH20.</b>	ให้ขอบคุณผู้ตอบสัมภาษณ์ในการให้ข้อมูลแบบสอบถามครัวเรือน แล้วกลับไปบันทึกรายละเอียด (HH8 - HH15A) ที่หน้าปก
<input type="checkbox"/>	กรณีมีผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ในครัวเรือน ให้สัมภาษณ์แบบสอบถามผู้หญิงต่อ
<input type="checkbox"/>	กรณีมีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในครัวเรือน ให้สัมภาษณ์แบบสอบถามสำหรับเด็กต่อ



ชุดที่ \_\_\_\_\_ ในจำนวน \_\_\_\_\_ ชุดของครัวเรือนนี้

**การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555**  
**แบบสอบถามสำหรับผู้หญิงอายุ 15-49 ปี**  
**(ตอบด้วยตนเอง)**

แฟงข้อมูลที่ใช้ควบคุมแบบสอบถามสำหรับผู้หญิง

WM1. ลำดับที่ EA ตัวอย่างของ MICS

WM1A. กลุ่มครัวเรือน (ตาม สพค.)

ครัวเรือนที่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....1    ครัวเรือนที่ไม่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....2

WM2. ลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่าง

WM3. ชื่อ-นามสกุล ของสตรีที่ถูกล้มภาษณ์ (คัดลอกจาก HL2 ของแบบครัวเรือน)  
 ชื่อตัว - ชื่อสกุล \_\_\_\_\_

WM4. ลำดับที่ของสตรีที่ถูกล้มภาษณ์ (คัดลอกจาก HL1 ของแบบครัวเรือน)

WM5. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัว พนักงานสัมภาษณ์  
 ชื่อตัว - ชื่อสกุล \_\_\_\_\_ รหัสประจำตัว

WM6. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์    2 5 5 5

“ตอนนี้เราจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับ สุขภาพและความเป็นอยู่ของท่าน  
 การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 20 - 25 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และเราจะไม่นำไปบอกกล่าวใคร  
 ขออนุญาตเริ่มนะคะ / ครับ?”

WMCONSENT

อนุญาต => ไป WM10 เพื่อบันทึกเวลา แล้วเริ่มต้นสัมภาษณ์

ไม่อนุญาต => ไป WM7

WM7. ผลการสัมภาษณ์หญิงอายุ 15-49 ปี

สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์.....01

ไป 3 ครั้งไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์.....02

ไม่ให้ความร่วมมือ.....03

สัมภาษณ์ได้บางส่วน.....04

ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ (เช่น ป่วย พิกัด ฯลฯ).....05

สัมภาษณ์ไม่ได้เพราะสาเหตุอื่น (ระบุ).....96

WM10. บันทึกเวลาที่เริ่มสัมภาษณ์		□□ : □□ น.
<b>ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไป</b>		<b>WB</b>
<b>WB1.</b>	"...ชื่อ...เกิด เดือนอะไร ปี พ.ศ. อะไร?" ถ้า ไม่ทราบ เดือน บันทึก "98" เดือน..... □□ ถ้า ไม่ทราบ ปี บันทึก "9998" ปี พ.ศ..... □□□□	
<b>WB2.</b>	"...ชื่อ...อายุ (เต็มปี) เท่าไร เมื่อนับถึงวันเกิดครั้งสุดท้ายที่ผ่านมา?" อายุเต็มปี..... □□ เปรียบเทียบและแก้ไข WB1 และ / หรือ WB2 ถ้าไม่สอดคล้องกัน	
<b>WB3.</b>	"...ชื่อ...เคยเรียนหนังสือในโรงเรียนหรือไม่? (รวมระดับอนุบาล)" เคย..... 1 ไม่เคย..... 2	2 => WB7
<b>WB4.</b>	"...ชื่อ...ได้เรียนหนังสือสูงสุดระดับใด?" อนุบาล..... 00 ประถมศึกษา..... 01 มัธยมศึกษาตอนต้น..... 02 มัธยมศึกษาตอนปลาย..... 03 ปวช. / ปกศ. ตัน..... 04 อนุปริญญา (ปวส. / ปวท. / ปกศ. สูง)..... 05 ปริญญาตรี..... 06 ปริญญาโท..... 07 ปริญญาเอก..... 08	00 => WB7
<b>WB5.</b>	"...ชื่อ...จบการศึกษาสูงสุดชั้นปีใด?" ถ้า ไม่ทราบ บันทึก "98" ถ้าชั้นปีที่จบอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่ได้เรียน ให้บันทึก "00" บันทึก ชั้นปี การศึกษาที่จบสูงสุด..... □□	
<b>WB6.</b>	ตรวจสอบ WB4 ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้เรียน <input type="checkbox"/> มัธยมศึกษาตอนต้นหรือสูงกว่า (WB4 = 02-08) => ข้ามไป ตอนที่ 2 (CM1) <input type="checkbox"/> ประถมศึกษา (WB4 = 01) => ถามต่อไป	

WB7.	“ต่อไปนี้จะขอให้...ชื่อ...อ่านประโยคนี้ให้ฟัง?” แสดงประโยคที่อยู่บนบัตรให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ ถ้าผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่สามารถอ่านได้ทั้งหมดประโยค ให้ช้ก: “...ชื่อ...อ่านบางส่วนของประโยคได้หรือไม่” อ่านไม่ได้เลย..... 1 อ่านได้บ้างคำของประโยค..... 2 อ่านได้หมดทั้งประโยค..... 3 ประโยคที่ให้อ่านไม่ใช่ภาษาที่ผู้ตอบอ่านได้..... 4 ให้ระบุภาษาที่ผู้ตอบอ่านได้..... ตาบอด/บกพร่องในการมอง..... 5	
------	---	--

ตอนที่ 2 ภาวะการตายของเด็ก		CM
คำถามทุกข้อในตอนที่ 2 นี้เป็นการถามถึงบุตรเกิดมีชีวิตเท่านั้น		
บุตรเกิดมีชีวิต หมายถึง บุตรที่เมื่อตอนคลอดออกมามีชีวิตหรือมีสัญญาณอะไรก็ตามที่บ่งชี้ว่ามีชีวิต เช่น ร้องอูแว้วหรือ หัวใจเต้น เป็นต้น แม้จะมีชีวิตเพียงสั้นๆ และปัจจุบันอาจตายไปแล้วก็ตาม		
CM1.	“ตลอดช่วงชีวิตของคุณ...ชื่อ...เคยให้กำเนิดบุตรหรือคลอดบุตรหรือไม่?” เคย..... 1 ไม่เคย..... 2	2 => CM8
CM2.	“บุตรคนแรกในชีวิตของ...ชื่อ...เกิดวัน เดือน ปี พ.ศ. ใด?” บุตรคนแรก หมายถึง บุตรคนแรกสุดที่ให้กำเนิด ถึงแม้ว่าบุตรคนดังกล่าวจะตายไปแล้วหรือพ่อของบุตรคนดังกล่าวไม่ใช่สามีคนปัจจุบัน ถ้า ไม่ทราบ วันที่ บันทึก “98” วันที่..... <input type="text"/> <input type="text"/> ถ้า ไม่ทราบ เดือน บันทึก “98” เดือน..... <input type="text"/> <input type="text"/> ปี พ.ศ..... <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ไม่ทราบปี..... 9998	=> CM4
CM3.	“...ชื่อ...ให้กำเนิดบุตรคนแรกในชีวิตมานานกี่ปีแล้ว?” จำนวนเต็มปี..... <input type="text"/> <input type="text"/>	
CM4.	“...ชื่อ...มีบุตร (ชาย / หญิง) ที่ให้กำเนิดเองและปัจจุบันอาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้หรือไม่?” มี..... 1 ไม่มี..... 2	2 => CM6
CM5.	“จำนวนบุตร (ชาย / หญิง) ที่ให้กำเนิดเองและปัจจุบันอาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้เป็นเท่าไร?” ถ้า ไม่มี บันทึก “00” [a] บุตรชายที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้..... <input type="text"/> <input type="text"/> [b] บุตรหญิงที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้..... <input type="text"/> <input type="text"/>	



<p><b>CM6.</b> “...ชื่อ...มีบุตร (ชาย/หญิง) ที่ให้กำเนิดเองซึ่งยังมีชีวิตแต่อาศัยอยู่ที่อื่นหรือไม่?”</p> <p>มี..... 1</p> <p>ไม่มี..... 2</p>	<p>2 =&gt; CM8</p>
<p><b>CM7.</b> “จำนวนบุตร (ชาย / หญิง) ที่ยังมีชีวิตแต่อาศัยอยู่ที่อื่นเป็นเท่าไร?”</p> <p>ถ้า ไม่มี บันทึก “00”</p> <p>[a] บุตรชายที่อาศัยอยู่ที่อื่น..... <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>[b] บุตรหญิงที่อาศัยอยู่ที่อื่น..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>CM8.</b> “...ชื่อ...เคยให้กำเนิดบุตร (ชาย / หญิง) ที่เกิดมามีชีวิตแต่ตายในเวลาต่อมาหรือไม่?”</p> <p>ถ้า “ไม่เคย” ให้ช้ช้โดยถามว่า :</p> <p>“ผม / ดิฉันหมายถึง เด็กที่เกิดมาล้มเหลวใจ หรือร้องไห้ หรือแสดงสัญญาณอื่นที่บ่งชี้ว่ามีชีวิต แม้เพียงไม่กี่นาที หรือชั่วโมง”</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p>	<p>2 =&gt; CM10</p>
<p><b>CM9.</b> “จำนวนบุตร (ชาย / หญิง) ที่เกิดมามีชีวิตแต่ตายในเวลาต่อมาเป็นเท่าไร?”</p> <p>ถ้า ไม่มี บันทึก “00”</p> <p>[a] บุตรชายที่ตาย..... <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>[b] บุตรหญิงที่ตาย..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>CM10.</b> จำนวนบุตรชาย-หญิงทั้งสิ้น (ให้รวมจำนวนบุตรใน CM5 CM7 และ CM9)..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>CM11.</b> “เพื่อให้แน่ใจว่าผม / ดิฉันมีตัวเลขจำนวนบุตรที่ถูกต้องตลอดช่วงชีวิต. ชื่อ...มีบุตรที่เมื่อตอนคลอดออกมามีชีวิตทั้งหมด (จำนวนรวมใน CM10) คน ถูกต้องหรือไม่?”</p> <p><input type="checkbox"/> ถูกต้อง =&gt; ให้ตรวจสอบข้างล่าง:</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่มีบุตรเกิดมีชีวิต (CM10 = 0) =&gt; ตอนที่ 5 (CP1)</p> <p><input type="checkbox"/> มีบุตรเกิดมีชีวิต 1 คนหรือมากกว่า =&gt; ถามต่อ CM12</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ถูกต้อง =&gt; ตรวจสอบคำตอบใน CM1-CM10 และแก้ไขให้ถูกต้องก่อนถามข้อ CM12</p>	
<p><b>CM12.</b> “จากจำนวนบุตรทั้งสิ้น (จำนวนรวมใน CM10) คน ...ชื่อ...ให้กำเนิดบุตรคนสุดท้ายเมื่อวันที่ เดือน ปี พ.ศ. ไต (แม้ว่าบุตรนั้นตายไปแล้วก็ตาม)?”</p> <p>ถ้า ไม่ทราบ วันที่ บันทึก “98” แต่ต้องมีกรบันทึก เดือนและ ปี พ.ศ. เกิด</p> <p>วันที่..... <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>เดือน..... <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>ปี พ.ศ..... <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>CM13.</b> ตรวจสอบ CM12: บุตรคนสุดท้ายเกิดภายใน 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ หรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> (CM13 = N) ไม่มีบุตรเกิดมีชีวิตภายใน 2 ปีที่ผ่านมา =&gt; ตอนที่ 5 (CP1)</p> <p><input type="checkbox"/> (CM13 = Y) มีบุตรเกิดมีชีวิตภายใน 2 ปีก่อนวันสัมภาษณ์ 1 คนหรือมากกว่า</p> <p style="text-align: center;">=&gt; ถามชื่อของบุตรคนสุดท้าย จากนั้นให้ถามข้อต่อไป</p> <p style="text-align: center;">ชื่อบุตรคนสุดท้าย.....</p> <p>ถ้าบุตรคนสุดท้ายได้เสียชีวิตแล้ว ให้ใส่ใจเป็นพิเศษเวลาอ้างถึงเด็กคนนี้ โดยให้ระบุชื่อเด็กในตอนต่อๆ ไป</p>	

<b>CM13A. “ปัจจุบัน...ชื่อบุตรคนสุดท้าย... ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่?”</b>		
ยังมีชีวิตอยู่.....	1	1 => ตอนที่ 3 (DB1)
เสียชีวิตแล้ว.....	2	
<b>CM13B. “...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...เสียชีวิตเมื่อวันที่ เดือน ปี พ.ศ. ใด?”</b>		
ถ้า ไม่ทราบ วันที่ บันทึก “98”		
วันที่.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
พนักงานสัมภาษณ์ต้องพยายามสัมภาษณ์เดือน และปีที่บุตรคนสุดท้ายเสียชีวิตให้ได้		
เดือน.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ปี พ.ศ.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ตอนที่ 3 ความต้องการบุตรคนสุดท้าย		DB
คำถามในตอนนี้ ถามเฉพาะหญิงที่คลอดบุตรคนสุดท้ายภายใน 2 ปี ก่อนวันสัมภาษณ์เท่านั้น ตรวจสอบตอนที่ 2 ภาวะการตายของเด็ก ใน CM13 และบันทึกชื่อของบุตรคนสุดท้ายตรงนี้ _____ ให้ใช้ชื่อเด็กคนนี้ในคำถามข้างล่างตรงตำแหน่งที่ระบุไว้		
<b>DB1. “ขณะตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...นั้น...ชื่อ...ต้องการตั้งครรภ์ในตอนนั้นหรือไม่?”</b>		
ต้องการ.....	1	1 => ตอนที่ 4 (MN1)
ไม่ต้องการ.....	2	
<b>DB2. “...ชื่อ...ต้องการมีบุตรในภายหลัง หรือไม่ต้องการมีบุตร (อีก)?”</b>		
ในภายหลัง.....	1	2 => ตอนที่ 4 (MN1)
ไม่ต้องการมีบุตร (อีก).....	2	
<b>DB3. “...ชื่อ...ต้องการคอยอีกนานเท่าใด?”</b>		
(จำนวน) เดือน.....	1	<input type="text"/>
(จำนวน) ปี.....	2	<input type="text"/>
ไม่ทราบ.....	9	98

ตอนที่ 4 อนามัยแม่และเด็ก		MN
<p>คำถามในตอนนี้งามเฉพาะหญิงที่คลอดบุตรคนสุดท้ายภายใน 2 ปี ก่อนวันสัมภาษณ์เท่านั้น ตรวจสอบตอนที่ 2 ภาวะการตายของเด็กใน CM13 และบันทึกชื่อของบุตรคนสุดท้ายตรงนี้ _____ ให้ใช้ชื่อเด็กคนนี้ในคำถามข้างล่างตรงตำแหน่งที่ระบุไว้</p>		
<p><b>MN1.</b> “ขณะตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย... ชื่อ...ฝากครรภ์หรือไม่?”</p> <p>ฝากครรภ์..... 1</p> <p>ไม่ได้ฝากครรภ์..... 2</p>		2 => MN4D
<p><b>MN2.</b> “...ชื่อ...ได้ไปพบใครบ้างระหว่างฝากครรภ์?” (วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) เมื่อได้คำตอบแรกแล้ว ขอให้ถามย้ำว่านอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว “มีใครอื่นอีกหรือไม่”</p> <p><b>บุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข</b></p> <p>แพทย์..... A</p> <p>พยาบาล / ผดุงครรภ์..... B</p> <p><b>บุคลากรสาธารณสุขอื่น</b></p> <p>เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย / ผู้ช่วยพยาบาล / ผู้ช่วยผดุงครรภ์..... E</p> <p><b>บุคคลอื่น</b></p> <p>หมอต้าแย (ทั้งผ่าน / ไม่ผ่านการอบรม)..... F</p> <p>อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.)..... G</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... X</p>		
<p><b>MN3.</b> “...ชื่อ...ได้รับการตรวจครรภ์กี่ครั้ง?”</p> <p>ถ้า ไม่ทราบ บันทึก “98”</p> <p>จำนวนครั้ง..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>		
<p><b>MN4.</b> “ตามที่เป็นส่วนหนึ่งของการตรวจครรภ์...ชื่อ...ได้รับการตรวจสิ่งเหล่านี้อย่างน้อย 1 ครั้งหรือไม่?”</p> <p style="text-align: right;">✓ ได้รับ      ✗ ไม่ได้รับ</p> <p>[a] วัดความดันโลหิต..... 1      2</p> <p>[b] ตรวจปัสสาวะ..... 1      2</p> <p>[c] ตรวจเลือด..... 1      2</p>		
<p><b>MN4D.</b> “ขณะ...ชื่อ...ตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย... สามีเคยได้รับคำแนะนำและความรู้เกี่ยวกับการดูแลแม่และบุตรจากบุคลากรสาธารณสุขหรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p>		
<p><b>MN5.</b> “...ชื่อ...มีสมุดบันทึกสุขภาพฯ หรือเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับรายการฉีดวัคซีนของตนเองหรือไม่?”</p> <p>มี (เห็นสมุด)..... 1</p> <p>มี (ไม่เห็นสมุด)..... 2</p> <p>ไม่มี..... 3</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p> <p>ในกรณีที่ไม่มีและเห็นสมุด ให้ใช้สมุดช่วยในการบันทึกคำตอบในข้อถามลำดับถัดไป</p>		

MN6.	“ขณะตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย... นิน...ชื่อ...ได้รับวัคซีนชนิดที่แขนหรือไหล่เพื่อป้องกันทารกเป็นบาดทะยัก คือซักหลังจากคลอด หรือไม่?”	
	ได้รับ..... 1	2 => MN9
	ไม่ได้รับ..... 2	8 => MN9
	ไม่ทราบ..... 8	
MN7.	“...ชื่อ...ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ขณะตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย... ทั้งหมดกี่ครั้ง?” ถ้าตั้งแต่ 7 ครั้ง ขึ้นไป บันทึก “7”	
	จำนวนครั้ง..... <input type="checkbox"/>	8 => MN9
	ไม่ทราบ..... 8	
MN8.	จำนวนครั้งของการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักที่ได้รับขณะตั้งครรภ์ใน MN7 เป็นเท่าใด?	
	<input type="checkbox"/> อย่างน้อย 2 ครั้ง => ข้ามไป MN17	
	<input type="checkbox"/> น้อยกว่า 2 ครั้ง => ถ้ามต่อไป	
MN9.	“...ชื่อ...เคยได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักก่อนการตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...หรือไม่ ไม่ว่าเพื่อป้องกันตนเองหรือบุตรคนก่อนๆ?”	
	เคย..... 1	2 => MN17
	ไม่เคย..... 2	8 => MN17
	ไม่ทราบ..... 8	
MN10.	“...ชื่อ...ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ก่อนตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...มาแล้วกี่ครั้ง?” ถ้าตั้งแต่ 7 ครั้ง ขึ้นไป บันทึก “7”	
	จำนวนครั้ง..... <input type="checkbox"/>	8 => MN17
	ไม่ทราบ..... 8	
MN11.	“...ชื่อ...เคยได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักครั้งสุดท้ายก่อนตั้งครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...กี่ปี?”	
	จำนวนปี..... <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>	
MN17.	“มีใครบ้างที่ช่วยทำคลอด...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...?” (วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) เมื่อได้คำตอบแรกแล้ว ขอให้ถ้ามย้าว่านอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว “มีใครอื่นอีกหรือไม่”	
	<b>บุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุข</b>	
	แพทย์..... A	
	พยาบาล / ผดุงครรภ์..... B	
	<b>บุคลากรสาธารณสุขอื่น</b>	
	เจ้าหน้าที่สถานเอนามัย / ผู้ช่วยพยาบาล / ผู้ช่วยผดุงครรภ์..... E	
	<b>บุคคลอื่น</b>	
	หมอต้าแย (ทั้งฟัน / ไม่ฟันการอบรม)..... F	
	อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.)..... G	
	ญาติ / เพื่อน..... H	
	อื่น ๆ (ระบุ)..... X	
	ไม่มีใครช่วยทำคลอด..... Y	

<p><b>MN18.</b> “...ชื่อ...คลอด...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...ที่ใด?”</p> <p>ถ้า ไม่ทราบว่าเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <p>-----</p> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p> <p><b>บ้าน</b></p> <p>บ้านตนเอง..... 11</p> <p>บ้านคนอื่น..... 12</p> <p><b>สถานพยาบาลของรัฐ</b></p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ..... 21</p> <p>โรงพยาบาลแม่และเด็ก..... 22</p> <p>สถานอนามัย / รพ.สต. / ศูนย์บริการสาธารณสุข (กทม.)..... 23</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 26</p> <p><b>สถานพยาบาลของเอกชน</b></p> <p>โรงพยาบาลเอกชน..... 31</p> <p>คลินิกเอกชน..... 32</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 36</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 96</p>	<p>11 =&gt; MN20</p> <p>12 =&gt; MN20</p> <p>96 =&gt; MN20</p>
<p><b>MN19.</b> “...ชื่อ...คลอด...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...โดยการผ่าตัดคลอดหรือไม่?”</p> <p>ใช่..... 1</p> <p>ไม่ใช่..... 2</p>	
<p><b>MN20.</b> “ตอน...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...เกิดนั้น...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...ตัวใหญ่กว่าเด็กทั่วไปมาก หรือตัวใหญ่กว่าเด็กทั่วไป หรือตัวพอ ๆ กับเด็กทั่วไป หรือตัวเล็กกว่าเด็กทั่วไป หรือตัวเล็กกว่าเด็กทั่วไปมาก?”</p> <p>ใหญ่กว่าเด็กทั่วไปมาก..... 1</p> <p>ใหญ่กว่าเด็กทั่วไป..... 2</p> <p>พอ ๆ กับเด็กทั่วไป..... 3</p> <p>เล็กกว่าเด็กทั่วไป..... 4</p> <p>เล็กกว่าเด็กทั่วไปมาก..... 5</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>MN21.</b> “ได้มีการซึ้นน้ำหนักแรกเกิดของ...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...ไว้หรือไม่?”</p> <p>ซึ้น..... 1</p> <p>ไม่ได้ซึ้น..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; MN23</p> <p>8 =&gt; MN23</p>

<p><b>MN22.</b> “น้ำหนักร่างกายเกิดของ...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...เป็นเท่าใด?”          ให้บันทึกน้ำหนักแรกเกิดจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (ถ้ามี)          บันทึกหน่วยเป็นกิโลกรัม</p> <p>จากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก..... 1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p> <p>จากการสอบถาม..... 2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p> <p>ไม่ทราบ..... 9 <b>9. 998</b></p>	
<p><b>MN23.</b> “หลังคลอด...ชื่อบุตรคนสุดท้าย... ชื่อ...กลับมามีประจำเดือนหรือไม่?”</p> <p>มี..... 1</p> <p>ไม่มี..... 2</p>	
<p><b>MN24.</b> “...ชื่อ...เคยให้...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...กินนมแม่หรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p>	2 => MN27A
<p><b>MN25.</b> “หลังคลอด...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...นานเท่าไร...ชื่อ...จึงให้...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...กินนมแม่ครั้งแรก?”</p> <p>ทันที..... 0 <b>00</b></p> <p>ภายใน 24 ชั่วโมง</p> <p>บันทึกจำนวนชั่วโมง ถ้าน้อยกว่า 1 ชั่วโมง บันทึก “00”..... 1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p> <p>24 ชั่วโมงขึ้นไป บันทึกจำนวนวัน..... 2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p> <p>ไม่ทราบ / จำไม่ได้..... 9 <b>98</b></p>	
<p><b>MN26.</b> “ภายใน 3 วันแรกหลังคลอด ...ชื่อ...เคยให้...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...กินน้ำหรือของเหลวอื่นๆ นอกเหนือจากนมแม่หรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p>	2 => MN27A
<p><b>MN27.</b> “...ชื่อ...ให้...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...กินน้ำหรือของเหลวอื่นๆ อะไรบ้าง?”          (วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)</p> <p>เมื่อได้คำตอบแรกแล้ว ขอให้ถ้ามย้าว่านอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว “มีอย่างอื่นอีกหรือไม่”</p> <p>นม (นอกเหนือจากนมแม่)..... A</p> <p>น้ำเปล่า..... B</p> <p>น้ำผสมน้ำตาล / กลูโคส..... C</p> <p>ยาน้ำแก้ท้องอืด (ไทรบิวเตอร์)..... D</p> <p>สารละลายเกลือ-น้ำตาล..... E</p> <p>น้ำผลไม้..... F</p> <p>นมผงสำหรับทารก..... G</p> <p>ชา / เครื่องดื่มชนิดชง..... H</p> <p>น้ำผึ้ง..... I</p> <p>อื่นๆ (ระบุ)..... X</p>	

<p>“หลังจาก...ชื่อ...และ...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...กลับมาอยู่บ้านแล้ว ได้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาเยี่ยมแม่และบุตรหลังคลอดที่บ้านหรือไม่?”</p>	
<b>MN27A.</b>	“ภายในสัปดาห์ที่ 2 หลังคลอด ได้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาเยี่ยมแม่หรือไม่?”
มี.....	1
ไม่มี.....	2
ยังไม่ถึงเวลานัดในคาบนั้น.....	3
<b>MN27B.</b>	“สัปดาห์ที่ 4-6 หลังคลอด ได้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาเยี่ยมแม่หรือไม่?”
มี.....	1
ไม่มี.....	2
ยังไม่ถึงเวลานัดในคาบนั้น.....	3
<b>MN27C.</b>	“ภายในสัปดาห์ที่ 2 หลังคลอด ได้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเยี่ยมบุตรหรือไม่?”
มี.....	1
ไม่มี.....	2
ยังไม่ถึงเวลานัดในคาบนั้น.....	3
<b>MN27D.</b>	“สัปดาห์ที่ 4-6 หลังคลอด ได้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเยี่ยมบุตรหรือไม่?”
มี.....	1
ไม่มี.....	2
ยังไม่ถึงเวลานัดในคาบนั้น.....	3

ตอนที่ 5 การคุมกำเนิด		CP
“ต่อไปนี้จะขอถามเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนครอบครัว”		
CP1. “...ชื่อ...กำลังตั้งครรภ์หรือไม่?”		
กำลังตั้งครรภ์.....	1	1 => ตอนที่ 6 (UN1)
ไม่ได้ตั้งครรภ์.....	2	
ไม่แน่ใจ / ไม่ทราบ.....	8	
CP2. “...ชื่อ...กำลังใช้วิธียี้ระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์หรือไม่?”		
ใช่.....	1	
ไม่ใช่.....	2	2 => CP3A
CP3. “วิธียี้ระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์ ที่...ชื่อ... กำลังใช้คือวิธีใดบ้าง?”		
วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (โดยไม่ต้องอ่านคำตอบให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง)		
หมั้นหญิง.....	A	A => ตอนที่ 6 (UN1)
หมั้นชาย.....	B	B => ตอนที่ 6 (UN1)
ห่วงอนามัย.....	C	C => ตอนที่ 6 (UN1)
ยาฉีดคุมกำเนิด.....	D	D => ตอนที่ 6 (UN1)
ยาฝังคุมกำเนิด.....	E	E => ตอนที่ 6 (UN1)
ยาเม็ดคุมกำเนิด.....	F	F => ตอนที่ 6 (UN1)
ถุงยางอนามัยชาย.....	G	G => ตอนที่ 6 (UN1)
ถุงยางอนามัยหญิง.....	H	H => ตอนที่ 6 (UN1)
หมวกยางสอดในช่องคลอด.....	I	I => ตอนที่ 6 (UN1)
ใช้โฟม / สารหล่อลื่น.....	J	J => ตอนที่ 6 (UN1)
กำลังให้นมบุตร.....	K	K => ตอนที่ 6 (UN1)
น้บระยะปลอดกัย.....	L	L => ตอนที่ 6 (UN1)
หลั่งนอกช่องคลอด.....	M	M => ตอนที่ 6 (UN1)
อื่น ๆ (ระบุ).....	X	X => ตอนที่ 6 (UN1)
CP3A. “เหตุผลหลักที่...ชื่อ...ไม่ใช้วิธียี้ระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์คืออะไร?”		
กลัวอันตรายต่อสุขภาพ.....	01	
ยา / อุปกรณ์/บริการคุมกำเนิดราคาแพง.....	02	
เพิ่งคลอดบุตร / หลังแท้ง.....	03	
คิดว่าอายุมากแล้ว / ไม่มีประจำเดือนแล้ว.....	04	
การเข้าถึงบริการทำได้ยาก (ไกล เดินทางลำบาก ฯลฯ).....	05	
สถานบริการไม่มีวิธีคุมกำเนิดที่ต้องการ.....	06	
ถูกสามี / คู่บังคับให้มีเพศสัมพันธ์.....	07	
ไม่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์.....	08	
ไม่มีเวลาซื้อ / รับบริการคุมกำเนิด.....	09	
อื่น ๆ (ระบุ).....	96	
CP3B. “ในอดีต...ชื่อ...เคยใช้วิธียี้ระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์หรือไม่?”		
เคย.....	1	
ไม่เคย.....	2	



ตอนที่ 6 ความต้องการที่ยังไม่สัมฤทธิ์			UN
UN1.	<p>ตรวจสอบ CP1 กำลังตั้งครรภ์หรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> กำลังตั้งครรภ์ (CP1 = 1) =&gt; غامต่อไป</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ได้กำลังตั้งครรภ์ ไม่แน่ใจหรือไม่ทราบ (CP1 = 2, 8) =&gt; ข้ามไป UN5</p>		
UN2.	<p>“ต่อไปนี้จะขอลงคำถามเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในปัจจุบัน”</p> <p>“เมื่อ...ชื่อ...ทราบว่าตั้งครรภ์...ชื่อ...มีความต้องการตั้งครรภ์หรือไม่?”</p> <p>ต้องการ..... 1</p> <p>ไม่ต้องการ..... 2</p>		1 => UN4
UN2A.	<p>“ก่อนที่จะตั้งครรภ์นี้...ชื่อ...ได้ใช้วิธีใดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์หรือไม่?”</p> <p>ใช้..... 1</p> <p>ไม่ใช้..... 2</p>		2 => UN3
UN2B.	<p>“วิธีใดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์ ที่...ชื่อ...ได้ใช้คือวิธีใด?”</p> <p>วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (โดยไม่ต้องอ่านคำตอบให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง)</p> <p>เมื่อได้คำตอบแรกแล้ว ขอให้ถามย้ำว่านอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว “มีวิธีอื่นอีกหรือไม่”</p> <p>หมั้นหญิง..... A</p> <p>หมั้นชาย..... B</p> <p>ห่วงอนามัย..... C</p> <p>ยาฉีดคุมกำเนิด..... D</p> <p>ยาฝังคุมกำเนิด..... E</p> <p>ยาเม็ดคุมกำเนิด..... F</p> <p>ถุงยางอนามัยชาย..... G</p> <p>ถุงยางอนามัยหญิง..... H</p> <p>หมวกยางสอดในช่องคลอด..... I</p> <p>ใช้โฟม / สารหล่อลื่น..... J</p> <p>กำลังให้นมบุตร..... K</p> <p>นับระยะปลอดภัย..... L</p> <p>หลั่งนอกช่องคลอด..... M</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... X</p>		
UN3.	<p>“...ชื่อ...ไม่ต้องการตั้งครรภ์ครั้งนี้ เพราะ...ชื่อ...ต้องการมีบุตรในภายหลัง หรือไม่ต้องการมีบุตร (อีก)?”</p> <p>ต้องการในภายหลัง..... 1</p> <p>ไม่ต้องการมีบุตร (อีก)..... 2</p>		
UN4.	<p>“ต่อไปนี้จะขอลงคำถามเกี่ยวกับความต้องการมีบุตรในอนาคต”</p> <p>“หลังจากบุตรคนที่กำลังตั้งครรภ์อยู่นี้...ชื่อ...ต้องการมีบุตรเพิ่มอีกหรือไม่?”</p> <p>ต้องการ..... 1</p> <p>ไม่ต้องการ..... 2</p> <p>ไม่ได้ตัดสินใจ / ไม่ทราบ..... 8</p>		1 => UN7 2 => UN13 8 => UN13

UN5.	<p>ตรวจสอบ CP3 ขณะนี้ทำหมันหญิงหรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> ใช่ (CP3 มีวงกลมรหัส A) =&gt; ข้ามไป UN13</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ใช่ (CP3 ไม่มีวงกลมรหัส A) =&gt; ถามต่อไป</p>	
UN6.	<p>“ต่อไปนี้จะขอถามคำถามเกี่ยวกับความต้องการมีบุตรในอนาคต”</p> <p>“ในอนาคต...ชื่อ...ต้องการมีบุตร (อีก) หรือไม่ต้องการมีบุตร (อีก)?”</p> <p>ต้องการ..... 1</p> <p>ไม่ต้องการ..... 2</p> <p>ไม่สามารถตั้งครรถ์ได้..... 3</p> <p>ไม่ได้ตัดสินใจ / ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; UN9</p> <p>3 =&gt; UN11</p> <p>8 =&gt; UN9</p>
UN7.	<p>“...ชื่อ...ต้องการคอยนานเท่าไรถึงจะมีบุตร (หรือมีบุตรอีกคน)?”</p> <p>เดือน..... 1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p> <p>ปี..... 2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p> <p>เร็วขึ้น / ตอนนี้..... 9 93</p> <p>บอกว่าไม่สามารถตั้งครรถ์ได้..... 9 94</p> <p>หลังแต่งงาน..... 9 95</p> <p>อื่น ๆ..... 9 96</p> <p>ไม่ทราบ..... 9 98</p>	<p>994 =&gt; UN11</p>
UN8.	<p>ตรวจสอบ CP1 กำลังตั้งครรถ์หรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> กำลังตั้งครรถ์ (CP1 = 1) =&gt; ข้ามไป UN13</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ได้กำลังตั้งครรถ์ ไม่แน่ใจ หรือไม่ทราบ (CP1 = 2,8) =&gt; ถามต่อไป</p>	
UN9.	<p>ตรวจสอบ CP2 ขณะนี้กำลังใช้วิธีใดระยะเวลาหรือหลีกเลี่ยงการตั้งครรถ์หรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> ใช่ (CP2 = 1) =&gt; ข้ามไป UN13</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ใช่ (CP2 = 2) =&gt; ถามต่อไป</p>	
UN10.	<p>“...ชื่อ...คิดว่าร่างกายสามารถตั้งครรถ์ในเวลานี้ได้หรือไม่?”</p> <p>ได้..... 1</p> <p>ไม่ได้..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>1 =&gt; UN13</p> <p>8 =&gt; UN13</p>

<p><b>UN11.</b> “ทำไม...ชื่อ...คิดว่าร่างกายไม่สามารถตั้งครรภ์ได้?”</p> <p>วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ</p> <p>เมื่อได้คำตอบแรกแล้ว ขอให้ถ้ามายืนยันว่านอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว “มีเหตุผลอื่นอีกหรือไม่”</p> <p>มีเพศสัมพันธ์ไม่บ่อยครั้ง / ไม่มีเพศสัมพันธ์เลย..... A</p> <p>หมดประจำเดือน..... B</p> <p>ไม่เคยมีประจำเดือน..... C</p> <p>ตัดมดลูก..... D</p> <p>มีความพยายามตั้งครรภ์อย่างน้อย 2 ปี แต่ไม่สำเร็จ..... E</p> <p>ช่วงหลังการคลอดบุตร..... F</p> <p>อยู่ระหว่างให้นมบุตร..... G</p> <p>อายุมากเกินไป..... H</p> <p>โชคชะตากำหนด..... I</p> <p>อื่นๆ (ระบุ)..... X</p> <p>ไม่ทราบ..... Z</p>	
<p><b>UN12.</b> ตรวจสอบ UN11 ตอบว่าไม่เคยมีประจำเดือนหรือไม่? (มีวงกลมรอบรหัส C)</p> <p><input type="checkbox"/> ใช่ (มีวงกลมรหัส C) =&gt; ข้ามไป ตอนที่ 7 (MA1)</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ใช่ (ไม่มีวงกลมรหัส C) =&gt; ถ้ามต่อไป</p>	
<p><b>UN13.</b> “...ชื่อ...มีประจำเดือนวันแรกของครั้งสุดท้ายเมื่อใด?”</p> <p>(จำนวน) วันที่แล้ว..... 1 <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>(จำนวน) สัปดาห์ที่แล้ว..... 2 <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>(จำนวน) เดือนที่แล้ว..... 3 <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>(จำนวน) ปีที่แล้ว..... 4 <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>หมดประจำเดือน / ตัดมดลูก..... 9 <b>94</b></p> <p>ก่อนตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้าย..... 9 <b>95</b></p> <p>ไม่เคยมีประจำเดือน..... 9 <b>96</b></p>	

ตอนที่ 7 การสมรสหรือการอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา			MA
<b>MA1.</b>	“ปัจจุบัน...ชื่อ...สมรสแล้วหรืออยู่กันกับชายใดฉันท์สามีภรรยาหรือไม่?” สมรสจดทะเบียน..... 1 อยู่ด้วยกันโดยไม่จดทะเบียน..... 2 ไม่ได้อยู่กันกับใคร..... 3		3 => MA5
<b>MA2.</b>	“สามี / คู่ของ...ชื่อ...อายุเท่าใด เมื่อนับถึงวันเกิดครั้งที่ผ่านมา?” ถ้า ไม่ทราบ บันทึก “98” อายุเต็มปี..... <input type="text"/>		
<b>MA2A.</b>	“ก่อนแต่งงาน...ชื่อ... เคยได้รับข้อมูล และคำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว จากบุคลากรสาธารณสุขหรือไม่?” เคย..... 1 ไม่เคย..... 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ..... 8		
<b>MA2B.</b>	“ก่อนแต่งงาน สามี / คู่ของ ...ชื่อ...เคยได้รับข้อมูล และคำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว จากบุคลากรสาธารณสุขหรือไม่?” เคย..... 1 ไม่เคย..... 2 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ..... 8		
<b>MA2C.</b>	“ก่อนแต่งงาน...ชื่อ...เคยได้รับการตรวจเลือดหาทาลัสซีเมียหรือไม่?” ถ้าได้รับการ ให้ซัก: “ทราบผลการตรวจหรือไม่” (แต่ไม่ต้องถามว่าผลการตรวจคืออะไร) ได้รับการ และทราบผลการตรวจ..... 1 ได้รับการ แต่ไม่ทราบผลการตรวจ..... 2 ไม่ได้รับการ..... 3 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ..... 8		
<b>MA2D.</b>	“ก่อนแต่งงาน...ชื่อ...เคยได้รับการตรวจเลือดหาเชื้อเอดส์หรือไม่?” ถ้าได้รับการ ให้ซัก: “ทราบผลการตรวจหรือไม่” (แต่ไม่ต้องถามว่าผลการตรวจคืออะไร) ได้รับการ และทราบผลการตรวจ..... 1 ได้รับการ แต่ไม่ทราบผลการตรวจ..... 2 ไม่ได้รับการ..... 3 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ..... 8		
<b>MA2E.</b>	“ก่อนแต่งงาน สามี / คู่ของ...ชื่อ...เคยได้รับการตรวจเลือดหาทาลัสซีเมียหรือไม่?” ถ้าได้รับการ ให้ซัก: “ทราบผลการตรวจหรือไม่” (แต่ไม่ต้องถามว่าผลการตรวจคืออะไร) ได้รับการ และทราบผลการตรวจ..... 1 ได้รับการ แต่ไม่ทราบผลการตรวจ..... 2 ไม่ได้รับการ..... 3 ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ..... 8		

<p><b>MA2F.</b> “ก่อนแต่งงาน สามี/คู่ของ...ชื่อ...เคยได้รับการตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”  ถ้าได้รับการ ให้ช้: “ทราบผลการตรวจหรือไม่” (แต่ไม่ต้องถามว่าผลการตรวจคืออะไร)</p> <p>✓ ได้รับการ และทราบผลการตรวจ..... 1</p> <p>✓ ได้รับการ แต่ไม่ทราบผลการตรวจ..... 2</p> <p>✓ ไม่ได้รับการ..... 3</p> <p>✓ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ..... 8</p>	<p>1 =&gt; MA7</p> <p>2 =&gt; MA7</p> <p>3 =&gt; MA7</p> <p>8 =&gt; MA7</p>
<p><b>MA5.</b> “...ชื่อ...เคยแต่งงานหรืออยู่กับชายใดฉันท์สามารถมาก่อนหรือไม่?”</p> <p>เคยแต่งงานมาก่อน..... 1</p> <p>เคยอยู่กับชายมาก่อน..... 2</p> <p>ไม่เคย..... 3</p>	<p>3 =&gt; ตอนที่ 8 (HA1)</p>
<p><b>MA6.</b> “ขณะนี้...ชื่อ...มีสถานภาพสมรสอะไร?”</p> <p>ม่าย..... 1</p> <p>หย่า..... 2</p> <p>แยกกันอยู่..... 3</p>	
<p><b>MA7.</b> “...ชื่อ...แต่งงานหรืออยู่กับชายฉันท์สามารถมาแล้วกี่ครั้ง?”</p> <p>1 ครั้ง..... 1</p> <p>มากกว่า 1 ครั้ง..... 2</p>	
<p><b>MA8.</b> “...ชื่อ...แต่งงานครั้งแรก/อยู่กับชายคนแรกฉันท์สามารถมาเมื่อเดือน และปี พ.ศ. ใด?”</p> <p>ถ้า ไม่ทราบ เดือน บันทึก “98”</p> <p>เดือน..... <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>ปี พ.ศ..... <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>ไม่ทราบปี..... 9998</p>	<p>=&gt; ตอนที่ 8 (HA1)</p>
<p><b>MA9.</b> “...ชื่อ...อยู่กับสามี/คู่คนแรกเมื่ออายุเท่าใด?”</p> <p>อายุเต็มปี..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>	

ตอนที่ 8 การติดเชื้อเอชไอวี/ เอดส์			HA
“ต่อไปนี่ ดิจัน / ผม จะขอถามความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ นะคะ / ครับ”			
HA1. “...ชื่อ...เคยได้ยินเรื่องโรคเอดส์หรือไม่?”			
เคย.....	1		
ไม่เคย.....	2		2 => ตอนที่ 9 (DV1)
ให้พนักงานสัมภาษณ์ อ่านคำถามตั้งแต่ข้อ HA2-HA27 ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟังแล้ววงกลมรอบรหัสคำตอบ			
HA2. “...ชื่อ...คิดว่าความสามารถลดโอกาสในการติดเอดส์ด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับคู่อื่นที่ไม่ติดเชื้อเอดส์เพียงคนเดียว และคู่ต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น ได้หรือไม่?”			
ได้.....	1		
ไม่ได้.....	2		
ไม่ทราบ.....	8		
HA3. “...ชื่อ...คิดว่าความสามารถติดเอดส์เพราะการใช้เข็มฉีดยาหรืออานาจเหนือธรรมชาติอื่นๆ ได้หรือไม่?”			
ได้.....	1		
ไม่ได้.....	2		
ไม่ทราบ.....	8		
HA4. “...ชื่อ...คิดว่าความสามารถลดโอกาสในการติดเอดส์ด้วยการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ได้หรือไม่?”			
ได้.....	1		
ไม่ได้.....	2		
ไม่ทราบ.....	8		
HA5. “...ชื่อ...คิดว่าความสามารถติดเอดส์จากการถูกยุงกัดได้หรือไม่?”			
ได้.....	1		
ไม่ได้.....	2		
ไม่ทราบ.....	8		
HA6. “...ชื่อ...คิดว่าความสามารถติดเอดส์จากการกินอาหารร่วมกับคนเป็นเอดส์ได้หรือไม่?”			
ได้.....	1		
ไม่ได้.....	2		
ไม่ทราบ.....	8		
HA7. “...ชื่อ...คิดว่า คนที่ดูว่ามีสุขภาพดีอาจมีเชื้อเอดส์ได้หรือไม่?”			
ได้.....	1		
ไม่ได้.....	2		
ไม่ทราบ.....	8		
HA8. “...ชื่อ...คิดว่า เชื้อเอดส์สามารถถ่ายทอดจากแม่สู่ลูก			
	ได้	ไม่ได้	ไม่ทราบ
a) ในระหว่างตั้งครรภ์ได้หรือไม่? .....	1	2	8
b) ขณะคลอดได้หรือไม่? .....	1	2	8
c) ถ้าบุตรกินนมแม่ได้หรือไม่? .....	1	2	8

<p><b>HA9.</b> “ตามความคิดเห็นของท่าน ในกรณีที่ครูผู้หญิงติดเชื้อเอชไอวีแต่ไม่แสดงอาการ ครูคนนั้นควรจะได้รับอนุญาตให้คงสอนหนังสือในโรงเรียนต่อไปหรือไม่?”</p> <p>ควร..... 1</p> <p>ไม่ควร..... 2</p> <p>ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์..... 8</p>																					
<p><b>HA10.</b> “...ชื่อ...จะซื้อผักสดจากเจ้าของร้าน/คนขายหรือไม่ ถ้ารู้ว่าเป็นเอชไอวี?”</p> <p>ซื้อ..... 1</p> <p>ไม่ซื้อ..... 2</p> <p>ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์..... 8</p>																					
<p><b>HA11.</b> “ถ้ามีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเอชไอวี...ชื่อ...จะต้องการให้เก็บไว้เป็นความลับหรือไม่?”</p> <p>ต้องการ..... 1</p> <p>ไม่ต้องการ..... 2</p> <p>ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์..... 8</p>																					
<p><b>HA12.</b> “ถ้ามีสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยด้วยเอชไอวี...ชื่อ...เต็มใจให้การดูแลรักษาที่บ้านของท่านหรือไม่?”</p> <p>เต็มใจ..... 1</p> <p>ไม่เต็มใจ..... 2</p> <p>ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ / ขึ้นอยู่กับสถานการณ์..... 8</p>																					
<p><b>HA13.</b> ตรวจสอบ CM13: มีบุตรเกิดมีชีพภายใน 2 ปีที่ผ่านมาหรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่มีบุตรเกิดมีชีพ (CM13 = N, blank) =&gt; ข้ามไป HA24</p> <p><input type="checkbox"/> มีบุตรเกิดมีชีพ 1 คนหรือมากกว่า (CM13 = Y) =&gt; ถามต่อไป</p>																					
<p><b>HA14.</b> ตรวจสอบ MN1: มีการฝากครรภ์หรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> ฝากครรภ์ (MN1 = 1) =&gt; ถามต่อไป</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ฝากครรภ์ (MN1 = 2) =&gt; ข้ามไป HA24</p>																					
<p><b>HA15.</b> “ระหว่างการฝากครรภ์...ชื่อบุตรคนสุดท้าย...ชื่อ...ได้รับข้อมูลต่อไปนี้หรือไม่?”</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">ได้</td> <td style="text-align: center;">ไม่ได้</td> <td style="text-align: center;">ไม่ทราบ</td> </tr> <tr> <td>a) เด็กรับเชื้อเอชไอวีจากมารดาได้.....</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>b) สิ่งที่ควรทำในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี.....</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>c) การตรวจหาเชื้อเอชไอวี.....</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>d) ...ชื่อ...ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่? .....</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> </table>		ได้	ไม่ได้	ไม่ทราบ	a) เด็กรับเชื้อเอชไอวีจากมารดาได้.....	1	2	8	b) สิ่งที่ควรทำในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี.....	1	2	8	c) การตรวจหาเชื้อเอชไอวี.....	1	2	8	d) ...ชื่อ...ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่? .....	1	2	8	
	ได้	ไม่ได้	ไม่ทราบ																		
a) เด็กรับเชื้อเอชไอวีจากมารดาได้.....	1	2	8																		
b) สิ่งที่ควรทำในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี.....	1	2	8																		
c) การตรวจหาเชื้อเอชไอวี.....	1	2	8																		
d) ...ชื่อ...ได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่? .....	1	2	8																		
<p><b>HA16.</b> “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่าในระหว่างการฝากครรภ์...ชื่อ...ได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”</p> <p>ได้..... 1</p> <p>ไม่ได้..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; HA19</p> <p>8 =&gt; HA19</p>																				
<p><b>HA17.</b> “ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่า...ชื่อ...ได้รับผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”</p> <p>ได้..... 1</p> <p>ไม่ได้..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; HA22</p> <p>8 =&gt; HA22</p>																				

HA18.	“ไม่ว่าผลการตรวจจะเป็นอย่างไร ผู้หญิงทุกคนที่ได้รับการตรวจ ควรจะต้องได้รับคำปรึกษาภายหลังทราบผลการตรวจแล้ว” “หลังจากที่ได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีแล้ว...ชื่อ...ได้รับการให้คำปรึกษาหรือไม่?”	1 2 8	1 => HA22 2 => HA22 8 => HA22
HA19.	ตรวจสอบ MN17 ได้รับการทำคลอดโดยบุคลากรวิชาชีพด้านสาธารณสุขหรือไม่? <input type="checkbox"/> ใช่ (MN17 = A, B) => ตามต่อไป <input type="checkbox"/> ไม่ใช่ (MN17 ≠ A, B) => ข้ามไป HA24		
HA20.	“ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่า...ชื่อ...ได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างที่ไปคลอด แต่ก่อนที่บุตรคลอดออกมาหรือไม่?”	1 2	2 => HA24
HA21.	“ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่า...ชื่อ...ได้รับผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	1 2	
HA22.	“หลังการตรวจหาเชื้อเอชไอวีระหว่างตั้งครรภ์...ชื่อ...ได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?”	1 2	1 => HA25
HA23.	“...ชื่อ...ได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีครั้งสุดท้ายเมื่อไร?” น้อยกว่า 12 เดือนที่ผ่านมา..... 12-23 เดือนที่ผ่านมา..... 2 ปีที่ผ่านมาหรือนานกว่านั้น.....	1 2 3	1 => ตอนที่ 9 (DV1) 2 => ตอนที่ 9 (DV1) 3 => ตอนที่ 9 (DV1)
HA24.	“ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่า...ชื่อ...เคยได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?” เคย..... ไม่เคย.....	1 2	2 => HA27
HA25.	“...ชื่อ...ได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวีครั้งสุดท้ายเมื่อไร?” น้อยกว่า 12 เดือนที่ผ่านมา..... 12-23 เดือนที่ผ่านมา..... 2 ปีที่ผ่านมาหรือนานกว่านั้น.....	1 2 3	
HA26.	“ดิฉัน / ผม ไม่ต้องการทราบผลของการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แต่อยากทราบเพียงว่า...ชื่อ...ได้รับผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?” ได้..... ไม่ได้..... ไม่ทราบ.....	1 2 8	1 => ตอนที่ 9 (DV1) 2 => ตอนที่ 9 (DV1) 8 => ตอนที่ 9 (DV1)
HA27.	“...ชื่อ...รู้จักสถานที่ให้บริการตรวจหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่?” รู้จัก..... ไม่รู้จัก.....	1 2	



ตอนที่ 9 ความรุนแรงในครอบครัว				DV
DV1.	“บางครั้งสามีรำคาญหรือโกรธในบางสิ่งที่ภรรยาทำ ในความเห็นของ...ชื่อ...คิดว่าสามีสมควรทำร้ายร่างกายหรือตบตีภรรยาในสถานการณ์ต่อไปนี้หรือไม่?”			
		ควร	ไม่ควร	ไม่ทราบ
a)	ออกจากบ้านโดยไม่บอกสามี.....	1	2	8
b)	ไม่เอาใจใส่ดูแลบุตร.....	1	2	8
c)	ทะเลาะกับสามี.....	1	2	8
d)	ปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับสามี.....	1	2	8
e)	ทำอาหารใหม่.....	1	2	8

WM11.	บันทึกเวลาที่จบการสัมภาษณ์	<input type="text"/> : <input type="text"/> น.
WM12.	ตรวจสอบแบบสอบถามครัวเรือน ข้อ HL8 ...ชื่อ...เป็นแม่หรือผู้ดูแลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่เป็นสมาชิกของครัวเรือนนี้หรือไม่ <input type="checkbox"/> ใช่ => สัมภาษณ์ผู้ตอบสัมภาษณ์คนนี้ ด้วยแบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ต่อไป <input type="checkbox"/> ไม่ใช่ => จบการสัมภาษณ์ผู้ตอบสัมภาษณ์คนนี้ พร้อมกล่าวคำขอบคุณ แล้วตรวจสอบว่ามีผู้หญิงอายุ 15-49 ปี ที่ต้องสัมภาษณ์ต่อไปหรือไม่	

**ตัวอย่างประโยคเพื่อให้หญิงที่ถูกสัมภาษณ์อ่าน ใช้ประกอบการถามข้อ WB7**

ให้ผู้หญิงที่ถูกสัมภาษณ์อ่านประโยคต่อไปนี้  
ถ้าไม่สามารถอ่านได้หมดทั้งประโยค ให้ถามว่า อ่านได้บางคำ หรือไม่

ข้อความที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

1. เด็กๆ ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน
2. ฉันกินข้าววันละสามมื้อทุกวัน
3. ลูกไปวิ่งเล่นกับเพื่อน ๆ ที่หน้าบ้าน



ชุดที่ \_\_\_\_\_ ในจำนวน \_\_\_\_\_ ชุดของครัวเรือนนี้

## การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555

### แบบสอบถามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

(ถามแม่หรือผู้ดูแลหลัก ซึ่งจะต้องเป็นคนเดียวกับใน HL8)

แฟงข้อมูลที่ใช้ควบคุมแบบสอบถามเด็ก

UF1. ลำดับที่ EA ตัวอย่างของ MICS

UF1A. กลุ่มครัวเรือน (ตาม สพค.)

ครัวเรือนที่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....1 ครัวเรือนที่ไม่มีเด็กต่ำกว่า 5 ปี.....2

UF2. ลำดับที่ครัวเรือนตัวอย่าง

UF3. ชื่อ-นามสกุล ของเด็ก (คัดลอกจาก HL2 ของแบบครัวเรือน)  
ชื่อตัว - ชื่อสกุล \_\_\_\_\_

UF4. ลำดับที่ของเด็ก (คัดลอกจาก HL1 ของแบบครัวเรือน)

UF5. ชื่อ-นามสกุล ของแม่เด็ก/ผู้ดูแลเด็ก (คัดลอกจาก HL2 ของแบบครัวเรือน)  
ชื่อตัว - ชื่อสกุล \_\_\_\_\_

UF6. ลำดับที่ของแม่เด็ก/ผู้ดูแลเด็ก (คัดลอกจาก HL8 ของแบบครัวเรือน)

UF7. ชื่อ-นามสกุล และรหัสประจำตัว พนักงานสัมภาษณ์  
ชื่อตัว - ชื่อสกุล \_\_\_\_\_ รหัสประจำตัว

UF8. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

"ตอนนี้เราจะขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในเรื่องเกี่ยวกับ สุขภาพและความเป็นอยู่ของเด็ก..ชื่อ(จาก UF3) การสัมภาษณ์จะใช้เวลา 20 - 25 นาที สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และเราจะไม่นำไปบอกกล่าวใคร ขออนุญาตเริ่มนะคะ / ครับ?"

UFCONSENT

- อนุญาต => ไป UF12 เพื่อบันทึกเวลา แล้วเริ่มต้นสัมภาษณ์
- ไม่อนุญาต => ไป UF9

UF9 ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

สัมภาษณ์ได้สมบูรณ์..... 01

ไป 3 ครั้งไม่พบผู้ตอบสัมภาษณ์..... 02

ไม่ให้ความร่วมมือ..... 03

สัมภาษณ์ได้บางส่วน..... 04

ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ (เช่น ป่วย พักการ ฯลฯ)..... 05

สัมภาษณ์ไม่ได้เพราะสาเหตุอื่น (ระบุ)..... 96

UF12. บันทึกเวลาที่เริ่มสัมภาษณ์  :  น.

ตอนที่ 1 อายุของเด็ก	AG
<p><b>AG1.</b> “...ชื่อ...เกิด วัน เดือน ปี พ.ศ. อะไร?”</p> <p>ถ้า ไม่ทราบวันที่ ให้บันทึก “98” แต่ต้องมีการบันทึก เดือน และ ปี พ.ศ. เกิด</p> <p>วันที่..... <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>เดือน..... <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>ปี พ.ศ..... <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>AG2.</b> “...ชื่อ...อายุ (เต็มปี) เท่าไร เมื่อนับถึงวันเกิดครั้งสุดท้ายที่ผ่านมา?”</p> <p>ถ้า ต่ำกว่า 1 ปี ให้บันทึก “0”</p> <p>อายุเต็มปี..... <input type="text"/></p> <p>เปรียบเทียบและแก้ไข AG1 และ / หรือ AG2 ถ้าไม่สอดคล้องกัน</p>	

ตอนที่ 2 การจดทะเบียนเกิด	BR
<p>“สูติบัตร” เป็นเอกสารที่ออกให้โดยนายทะเบียนหลังจากที่มีการแจ้งเกิดที่อำเภอหรือเทศบาลแล้ว หากผู้ปกครองมีแค่ “หนังสือรับรองการเกิด” ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลที่ทำคลอดเด็ก นั้นหมายถึงยังไม่ได้มีการจดทะเบียนเกิดเด็ก</p>	
<p><b>BR1.</b> “...ชื่อ...มีสูติบัตรหรือไม่?” (ขอให้หยิบให้ดู)</p> <p>มี และได้ดู..... 1</p> <p>มี แต่ทำให้ดูไม่ได้..... 2</p> <p>ไม่มี..... 3</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>1 =&gt; ตอนที่ 3 (EC1)</p> <p>3 =&gt; BR2A</p>
<p><b>BR2.</b> “แล้ว...ชื่อ...มีการออกไปแจ้งเกิดที่อำเภอหรือเทศบาล ใช่หรือไม่?”</p> <p>ใช่..... 1</p> <p>ไม่ใช่..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>1 =&gt; ตอนที่ 3 (EC1)</p>
<p><b>BR2A.</b> “แล้วท่านทราบหรือไม่ว่าต้องไปแจ้งเกิดและรับสูติบัตรให้เด็ก?”</p> <p>ทราบ..... 1</p> <p>ไม่ทราบ..... 2</p>	<p>2 =&gt; ตอนที่ 3 (EC1)</p>
<p><b>BR2B.</b> “สาเหตุหลักที่ยังไม่ได้แจ้งเกิดและรับสูติบัตรให้...ชื่อ...?”</p> <p>ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง..... 1</p> <p>ต้องเดินทางไกล..... 2</p> <p>ไม่อยากเสียค่าปรับ..... 3</p> <p>ไปแล้ว แต่นายทะเบียนที่อำเภอหรือเทศบาลไม่รับแจ้ง..... 4</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 6</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	

ตอนที่ 3 พัฒนาการของเด็ก			EC
EC1.	<p>“ครัวเรือนนี้มีหนังสือนิทาน หนังสือหรือสมุดภาพสำหรับเด็กของ...ชื่อ...จำนวนกี่เล่ม?”</p> <p>(ไม่รวม หนังสือเรียน หนังสือสำหรับเด็กโต หรือผู้ใหญ่)</p> <p>ถ้า ตั้งแต่ 10 เล่ม บันทึก “10”</p> <p>ถ้า ไม่มี บันทึก “00”</p> <p>จำนวนหนังสือสำหรับเด็ก ๑.....</p>	<input type="text"/>	
EC2.	<p>“...ชื่อ...เล่นอุปกรณ์หรือของเล่นอะไรเมื่ออยู่ที่บ้าน?”</p> <p>ถ้า ตอบว่าเล่น ให้ถามว่า “เล่นของเล่นอะไร” เพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้ตอบสัมภาษณ์เข้าใจถูกต้อง</p> <p style="text-align: right;">เล่น    ไม่เล่น    ไม่ทราบ</p> <p>[a] ของเล่นที่ทำเองภายในบ้าน (เช่น ตุ๊กตา รถยนต์ หรือของเล่นอื่นๆ ที่ทำขึ้นภายในบ้าน).....</p> <p>[b] ของเล่นจากร้านค้า/ตลาด หรือผลิตจากโรงงาน.....</p> <p>[c] สิ่งของ/ข้าวของเครื่องใช้ในบ้าน (เช่น ถ้วย ชาม หม้อ) หรือสิ่งของที่พบนอกบ้าน (เช่น กิ่งไม้ ก้อนหิน เปลือกหอย ใบไม้).....</p>	<p>1    2    8</p> <p>1    2    8</p> <p>1    2    8</p>	
EC3.	<p>“บางครั้งแม่/ผู้ดูแลหลักต้องออกไปจากบ้านเพื่อไปซื้อของ ทำงานบ้าน หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ และเป็นต้องทิ้งเด็กไว้ ดังนั้น จึงต้องการทราบว่า”</p> <p>[a] “ใน 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ถูกปล่อยให้อยู่บ้านตามลำพังคนเดียวเกินกว่า 1 ชั่วโมง จำนวนกี่วัน?”.....</p> <p>[b] “ใน 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์ได้ปล่อยให้เด็กคนอื่นที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีดูแล...ชื่อ...เกินกว่า 1 ชั่วโมง จำนวนกี่วัน?”.....</p> <p>ให้บันทึกจำนวนวัน</p> <p>ถ้า ไม่เคย บันทึก “0”</p> <p>ถ้า ไม่ทราบ บันทึก “8”</p>	<input type="text"/>	
EC4.	<p>ตรวจสอบอายุของเด็ก (AG2)</p> <p><input type="checkbox"/> เด็กอายุ 3 หรือ 4 ปี =&gt; ถามต่อไป</p> <p><input type="checkbox"/> เด็กอายุ 0, 1 หรือ 2 ปี =&gt; ข้ามไปตอนที่ 4 (BF1)</p>		
EC5.	<p>“...ชื่อ...ได้เรียนในศูนย์เด็กเล็กหรือเข้ารับการพัฒนาก่อนวัยเรียนที่จัดโดยเอกชนหรือรัฐบาลรวมทั้งโรงเรียนอนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็กของชุมชน หรือไม่?”</p> <p>เรียน.....</p> <p>ไม่เรียน.....</p> <p>ไม่ทราบ.....</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>8</p>	<p>2 =&gt; EC7</p> <p>8 =&gt; EC7</p>
EC6.	<p>“ใน 7 วันก่อนวันสัมภาษณ์...ชื่อ...ได้เรียนทั้งหมดกี่ชั่วโมง?”</p> <p>จำนวนชั่วโมง.....</p>	<input type="text"/>	



EC13. “สามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้อง”		
✓ ได้.....	1	
✓ ไม่ได้.....	2	
✓ ไม่ทราบ.....	8	
EC14. “เมื่อให้ทำอะไรบางอย่างแล้ว...ชื่อ...สามารถทำได้ด้วยตัวเอง”		
✓ ได้.....	1	
✓ ไม่ได้.....	2	
✓ ไม่ทราบ.....	8	
EC15. “สามารถเข้ากับเด็กคนอื่นได้ดี”		
✓ ใช่.....	1	
✓ ไม่ใช่.....	2	
✓ ไม่ทราบ.....	8	
EC16. “มีการเตะ กัด หรือทุบตีเด็กคนอื่น หรือผู้ใหญ่”		
✓ ใช่.....	1	
✓ ไม่ใช่.....	2	
✓ ไม่ทราบ.....	8	
EC17. “สมาธิสั้น หรือถูกเบี่ยงเบนความสนใจได้ง่าย”		
✓ ใช่.....	1	
✓ ไม่ใช่.....	2	
✓ ไม่ทราบ.....	8	

ตอนที่ 4 การกินนมแม่		BF
BF1. “...ชื่อ...เคยกินนมแม่หรือไม่?” (รวมทั้ง จากแม่ตนเอง / คนอื่นที่เป็นผู้ให้นมด้วย)		
✓ เคย.....	1	
✓ ไม่เคย.....	2	2 => BF3
✓ ไม่ทราบ.....	8	8 => BF3
BF2. “ปัจจุบัน...ชื่อ...ยังคงกินนมแม่อยู่หรือไม่?” (รวมทั้ง จากแม่ตนเอง / คนอื่นที่เป็นผู้ให้นมด้วย อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง)		
✓ กิน.....	1	1 => BF3
✓ ไม่กิน.....	2	
✓ ไม่ทราบ.....	8	
BF2A. “...ชื่อ...เคยกินนมแม่ติดต่อกันนานกี่เดือน?”		
ถ้า น้อยกว่า 1 เดือน บันทึก “00”		
ถ้า ไม่ทราบ บันทึก “98”		
จำนวนเดือน.....		<input type="text"/>

<p><b>BF3.</b> “ภายใน 24 ชั่วโมงก่อนหน้า (ทั้งกลางวันและกลางคืน)...ข้อ...ได้ดื่ม/กินสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้หรือไม่?” (แม้ว่าจะกินร่วมกับอาหารอื่น ๆ ก็ตาม) “น้ำเปล่า” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>BF4.</b> “นมผสมสำหรับทารก / เด็กโต” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; BF6 8 =&gt; BF6</p>
<p><b>BF5.</b> “จำนวนครั้งที่กิน นมผสมสำหรับทารก / เด็กโต”..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>BF6.</b> “นมผง นมผสม นมสด หรือนมกล่อง” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; BF7A 8 =&gt; BF7A</p>
<p><b>BF7.</b> “จำนวนครั้งที่ดื่ม นมผง นมผสม นมสด หรือนมกล่อง”..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>BF7A.</b> “นมชั้หวาน” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; BF8 8 =&gt; BF8</p>
<p><b>BF7B.</b> “จำนวนครั้งที่ดื่ม นมชั้หวาน”..... <input type="text"/> <input type="text"/></p>	
<p><b>BF8.</b> “น้ำผลไม้ / เครื่องดื่มน้ำผลไม้” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>BF9.</b> “น้ำซูป (รวมน้ำแข็งจืด)” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>BF10.</b> “วิตามินเสริม / แร่ธาตุเสริม / ยา เช่น น้ำมันตับปลา ธาตุเหล็ก เป็นต้น” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>BF11.</b> “สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ (ORS)” ได้..... 1 ไม่ได้..... 2 ไม่ทราบ..... 8</p>	

BF11A. “น้ำอัดลม / น้ำหวาน”		
ได้.....	1	
ไม่ได้.....	2	
ไม่ทราบ.....	8	
BF12. “เครื่องดื่มอื่น ๆ เช่น น้ำข้าว น้ำเต้าหู้ เป็นต้น”		
ได้.....	1	
ไม่ได้.....	2	
ไม่ทราบ.....	8	
BF13. “นมเปรี้ยว / โยเกิร์ต”		
ได้.....	1	
ไม่ได้.....	2	2 => BF15
ไม่ทราบ.....	8	8 => BF15
BF14. “จำนวนครั้งที่ดื่มหรือกิน นมเปรี้ยว / โยเกิร์ต”.....	<input type="text"/>	
BF15. “โจ๊ก / ข้าวต้ม”		
ได้.....	1	
ไม่ได้.....	2	
ไม่ทราบ.....	8	
BF16. “อาหารแข็ง / อาหารอ่อน / อาหารบด เช่น ข้าวบด กล้วยบด ฯลฯ”		
ได้.....	1	
ไม่ได้.....	2	2 => BF18
ไม่ทราบ.....	8	8 => BF18
BF17. “จำนวนครั้งที่กิน อาหารแข็ง / อาหารอ่อน / อาหารบด”.....	<input type="text"/>	
BF18. “ดื่มของเหลวจากขวดที่มีจุกนม”		
ได้.....	1	
ไม่ได้.....	2	
ไม่ทราบ.....	8	

ตอนที่ 5 การดูแลเมื่อเจ็บป่วย		CA
CA1. “ใน 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ ...ชื่อ...มีอาการถ่ายเหลวอย่างน้อย 3 ครั้งต่อวัน หรือถ่ายมีมูกปนเลือดอย่างน้อย 1 ครั้ง หรือถ่ายเป็นน้ำมากกว่า 1 ครั้งต่อวัน (อาการท้องร่วง) หรือไม่?”		
มี.....	1	
ไม่มี.....	2	2 => CA7
ไม่ทราบ.....	8	8 => CA7
CA2. “ระหว่างที่มีอาการท้องร่วงนั้น มีการให้...ชื่อ...ดื่มของเหลว รวมทั้งกินนมแม่อย่างน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับปกติ?”		
ให้น้อยกว่าเดิมมาก.....	1	
ให้น้อยกว่าเดิม.....	2	
ให้เท่าเดิม.....	3	
ให้มากกว่าเดิม.....	4	
ไม่ให้ดื่มอะไรเลย.....	5	
ไม่ทราบ.....	8	



<p><b>CA3.</b> “ระหว่างที่มีอาการท้องร่วงนั้น มีการให้...ชื่อ...กินอาหารมากขึ้นเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับปกติ?”</p> <p>ให้น้อยกว่าเดิมมาก..... 1</p> <p>ให้น้อยกว่าเดิม..... 2</p> <p>ให้เท่าเดิม..... 3</p> <p>ให้มากกว่าเดิม..... 4</p> <p>หยุดกิน..... 5</p> <p>ไม่ได้ให้กินอะไรเลย..... 6</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>													
<p><b>CA4.</b> “ขณะเกิดอาการท้องร่วงครั้งสุดท้าย มีการให้...ชื่อ...ดื่มน้ำเกลือแร่ต่อไปหรือไม่?”</p> <p>อ่านแต่ละรายการ ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">ดื่มน้ำ</td> <td style="text-align: center;">ไม่ดื่มน้ำ</td> <td style="text-align: center;">ไม่ทราบ</td> </tr> <tr> <td>[a] สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ (ORS).....</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>[c] สารละลายน้ำตาล-เกลือที่บุคลากรสาธารณสุขแนะนำให้ผสมเอง.....</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> </table>		ดื่มน้ำ	ไม่ดื่มน้ำ	ไม่ทราบ	[a] สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ (ORS).....	1	2	8	[c] สารละลายน้ำตาล-เกลือที่บุคลากรสาธารณสุขแนะนำให้ผสมเอง.....	1	2	8	
	ดื่มน้ำ	ไม่ดื่มน้ำ	ไม่ทราบ										
[a] สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ (ORS).....	1	2	8										
[c] สารละลายน้ำตาล-เกลือที่บุคลากรสาธารณสุขแนะนำให้ผสมเอง.....	1	2	8										
<p><b>CA5.</b> “...ชื่อ...ได้รับยาหรือสิ่งอื่นเพื่อรักษาอาการท้องร่วงครั้งสุดท้ายหรือไม่?”</p> <p>ได้รับ..... 1</p> <p>ไม่ได้รับ..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; CA7</p> <p>8 =&gt; CA7</p>												
<p><b>CA6.</b> “...ชื่อ...ได้รับยาหรือสิ่งอื่นอะไรบ้าง?”</p> <p>วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ</p> <p>และให้บันทึกชื่อยี่ห้อยาที่ตอบทั้งหมด.....</p> <p style="text-align: center;">(ชื่อยี่ห้อยา)</p> <p>(หลังจากระบุคำตอบแรก ให้ถามต่อว่า “มียาอื่นอีกหรือไม่”)</p> <p><b>ยาเม็ดหรือยาน้ำ</b></p> <p>ยาปฏิชีวนะ / แก้อักเสบ..... A</p> <p>ยาแก้ท้องเสีย..... B</p> <p>ยาแก้ปวด..... C</p> <p>ยาชนิดอื่นนอกเหนือจาก A, B, C..... G</p> <p>ยาไม่ทราบชนิด..... H</p> <p><b>ยาฉีด</b></p> <p>ยาปฏิชีวนะ / แก้อักเสบ..... L</p> <p>ยาที่ไม่ใช่ยาปฏิชีวนะ..... M</p> <p>ยาไม่ทราบชนิด..... N</p> <p><b>น้ำเกลือที่ฉีดเข้าเส้นเลือดดำ..... O</b></p> <p><b>ยาสมุนไพร / ยาพื้นบ้าน..... Q</b></p> <p><b>อื่น ๆ (ระบุ)..... X</b></p>													

<p><b>CA6A. “ท่านได้ขอคำแนะนำหรือรักษาอาการป่วยของเด็กจากที่ใดบ้าง?”</b></p> <p>วงกลมรอบรหัสสถานที่ที่ไปขอคำแนะนำ/ รักษาได้มากกว่า 1 คำตอบ (โดย<b>ไม่ต้องอ่านคำตอบ</b>ให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง) (หลังจากระบุคำตอบแรก ให้ถามต่อว่า <b>“มีที่อื่นอีกหรือไม่”</b>)</p> <p>ถ้า <b>ไม่ทราบว่าเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน</b> ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <p>_____</p> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p> <p>ไม่ได้ขอคำแนะนำหรือรักษาอาการป่วยของเด็กจากที่ใดเลย..... Y</p> <p>ไม่ทราบ..... Z</p> <p><b>สถานพยาบาลของรัฐ</b></p> <p>    โรงพยาบาลของรัฐ..... A</p> <p>    โรงพยาบาลแม่และเด็ก..... B</p> <p>    สถานีอนามัย/ รพ.สต./ ศูนย์บริการสาธารณสุข (กทม.)..... C</p> <p>    อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.)..... D</p> <p>    หน่วยแพทย์เคลื่อนที่..... E</p> <p>    อื่น ๆ (ระบุ)..... H</p> <p><b>สถานพยาบาลของเอกชน</b></p> <p>    โรงพยาบาล / คลินิกเอกชน..... I</p> <p>    หมอเอกชน..... J</p> <p>    ร้านขายยา..... K</p> <p>    คลินิกเคลื่อนที่..... L</p> <p>    อื่น ๆ (ระบุ)..... O</p> <p><b>แหล่งที่รักษาอื่น ๆ</b></p> <p>    ญาติ / เพื่อน..... P</p> <p>    ร้านค้าทั่วไป..... Q</p> <p>    หมอพื้นบ้าน..... R</p> <p>    อื่น ๆ (ระบุ)..... X</p>	
<p><b>CA7. “ใน 2 สัปดาห์ก่อนวันสัมภาษณ์ ...ชื่อ...ได้ป่วยพร้อมมีอาการไอหรือไม่?”</b></p> <p>มี..... 1</p> <p>ไม่มี..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; CA14</p> <p>8 =&gt; CA14</p>
<p><b>CA8. “เมื่อ...ชื่อ...ป่วยพร้อมมีอาการไอแล้ว หายใจถี่ หรือมีอาการหายใจลำบากหรือไม่?”</b></p> <p>มี..... 1</p> <p>ไม่มี..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; CA14</p> <p>8 =&gt; CA14</p>
<p><b>CA9. “อาการดังกล่าวเกิดเนื่องจากมีปัญหาในทรวงอก หรือแน่นจมูก / น้ำมูกไหลหรือไม่?”</b></p> <p>ทรวงอกเท่านั้น..... 1</p> <p>แน่นจมูก / น้ำมูกไหล เท่านั้น..... 2</p> <p>ทั้งสองอย่าง (ทรวงอกและจมูก)..... 3</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... 6</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; CA14</p> <p>6 =&gt; CA14</p>

<p><b>CA10. “ท่านได้ขอคำแนะนำหรือรักษาอาการป่วยของเด็กจากแหล่งอื่นหรือไม่?”</b></p> <p>ได้..... 1</p> <p>ไม่ได้..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; CA12</p> <p>8 =&gt; CA12</p>
<p><b>CA11. “ท่านได้ขอคำแนะนำหรือรักษาอาการป่วยของเด็กจากที่ใดบ้าง?”</b></p> <p>วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (โดยไม่ต้องอ่านคำตอบให้ผู้ตอบสัมภาษณ์ฟัง)</p> <p>(หลังจากระบุคำตอบแรก ให้ถามต่อว่า “มีที่อื่นอีกหรือไม่”)</p> <p>ถ้า ไม่ทราบว่าเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน ให้บันทึกชื่อสถานที่ดังกล่าว</p> <p>(ชื่อสถานพยาบาล)</p> <p><b>สถานพยาบาลของรัฐ</b></p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ..... A</p> <p>โรงพยาบาลแม่และเด็ก..... B</p> <p>สถานเอนามัย/ รพ.สต./ ศูนย์บริการสาธารณสุข (กทม.)..... C</p> <p>อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.)..... D</p> <p>หน่วยแพทย์เคลื่อนที่..... E</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... H</p> <p><b>สถานพยาบาลของเอกชน</b></p> <p>โรงพยาบาล / คลินิกเอกชน..... I</p> <p>หมอเอกชน..... J</p> <p>ร้านขายยา..... K</p> <p>คลินิกเคลื่อนที่..... L</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... O</p> <p><b>แหล่งที่รักษาอื่น ๆ</b></p> <p>ญาติ / เพื่อน..... P</p> <p>ร้านค้าทั่วไป..... Q</p> <p>หมอพื้นบ้าน..... R</p> <p>อื่น ๆ (ระบุ)..... X</p>	
<p><b>CA12. “...ชื่อ...ได้รับยาเพื่อรักษาอาการป่วยครั้งนี้หรือไม่?”</b></p> <p>ได้รับ..... 1</p> <p>ไม่ได้รับ..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; CA14</p> <p>8 =&gt; CA14</p>

<p><b>CA13. “...ชื่อ...ได้รับยาอะไรบ้าง?”</b></p> <p>วงกลมรอบรหัสคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ และ ให้บันทึกชื่อยี่ห้อยาที่ตอบทั้งหมด..... (ชื่อยี่ห้อยา)</p> <p>(หลังจากระบุคำตอบแรก ให้ถามต่อว่า “มียาอื่นอีกหรือไม่”)</p> <p>ยาปฏิชีวนะ/แก้อักเสบชนิดเม็ดหรือน้ำ..... A ยาปฏิชีวนะ/แก้อักเสบชนิดฉีด..... B ยาต้านมาลาเรีย..... M พาราเซตามอล..... P แอสไพริน..... Q ไอบูโพรเฟน..... R อื่น ๆ (ระบุ)..... X ไม่ทราบ..... Z</p>	
<p><b>CA14. ตรวจสอบ AG2 : เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีหรือไม่?</b></p> <p><input type="checkbox"/> ใช่ =&gt; ถามต่อไป</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ใช่ =&gt; ข้ามไปตอนที่ 6 (IM1)</p>	
<p><b>CA15. “ครั้งสุดท้ายที่...ชื่อ...ถ่ายอุจจาระ ท่านได้จัดการกับอุจจาระนั้นด้วยวิธีใด?”</b></p> <p>เด็กถ่ายอุจจาระในห้องส้วม..... 01 ทิ้งในห้องส้วม..... 02 ทิ้งในท่อระบายน้ำ/ลำน้ำ..... 03 ทิ้งในถังขยะ..... 04 ฝัง..... 05 ทิ้งอุจจาระในที่โล่ง..... 06 อื่น ๆ (ระบุ)..... 96 ไม่ทราบ..... 98</p>	

ตอนที่ 6 ภูมิคุ้มกัน		IM	
<p><b>IM1.</b> “มีสมุดบันทึกสุขภาพ (การฉีดวัคซีน) ของ...ชื่อ...หรือไม่?” (ถ้ามี ขอให้หยิบให้ดู)</p> <p>มีและได้ดูสมุด..... 1</p> <p>มีแต่ไม่เห็นสมุด..... 2</p> <p>ไม่มี..... 3</p>		<p>1 =&gt; IM3</p> <p>2 =&gt; IM6</p>	
<p><b>IM2.</b> “เคยมีสมุดบันทึกสุขภาพ (การฉีดวัคซีน) ของ...ชื่อ...หรือไม่?”</p> <p>เคยมี..... 1</p> <p>ไม่เคยมี..... 2</p>		<p>1 =&gt; IM6</p> <p>2 =&gt; IM6</p>	
<p><b>IM3.</b> ให้คัดลอก วัน เดือน ปี ที่รับวัคซีนแต่ละประเภทจากสมุดสุขภาพ ลงใน IM3 [a] - [s]</p> <p>แต่ถ้าสมุดบันทึกสุขภาพมีการบันทึกข้อมูล วัน เดือน ปีที่รับวัคซีนไม่ครบถ้วน ให้ปฏิบัติดังนี้</p> <p>1) ถ้ามีบันทึกเฉพาะ เดือน ปี ที่รับวัคซีน ให้บันทึก “98” ในสดมภ์ “วันที่”</p> <p>2) ถ้ามีบันทึกว่า มีการรับวัคซีน แต่ไม่มีการบันทึก วันที่ เดือน ปี ที่รับวัคซีน ให้บันทึก “44” ในสดมภ์ “วันที่” ส่วนสดมภ์ เดือน ปี ให้ปล่อยว่างไว้</p>			
	วันที่รับวัคซีนของเด็ก		
	วันที่	เดือน	ปี
[a] วัณโรค (BCG)			
[b] โปлио ครั้งที่ 1 (OPV1)			
[c] โปлио ครั้งที่ 2 (OPV2)			
[d] โปлио ครั้งที่ 3 (OPV3)			
[e] โปлио ครั้งที่ 4 (OPV4)			
[f] โปлио ครั้งที่ 5 (OPV5)			
[g] คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 1 (DPT1)			
[h] คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 2 (DPT2)			
[i] คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 3 (DPT3)			
[j] คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 4 (DPT4)			
[k] คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ 5 (DPT5)			
[l] ตับอักเสบนิดบี เมื่อแรกเกิด HEPB (H0)			
[m] ตับอักเสบนิดบี ครั้งที่ 1 HEPB1 (H1)			
[n] ตับอักเสบนิดบี ครั้งที่ 2 HEPB2 (H2)			
[o] ตับอักเสบนิดบี ครั้งที่ 3 HEPB3 (H3)			
[p] หัด (MEASLES) หรือ หัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR)			
[q] ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 1 (JE1)			
[r] ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 2 (JE2)			
[s] ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 3 (JE3)			
<p><b>IM4.</b> ตรวจสอบการได้รับวัคซีนของเด็กใน IM3. [a]-[s] ว่ามีการบันทึกการได้รับวัคซีนครบทั้งหมดหรือไม่?</p> <p><input type="checkbox"/> ครบ =&gt; ข้ามไป IM19</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่ครบ =&gt; ถามต่อไป</p>			

<p><b>IM5.</b> “นอกจากการฉีดวัคซีนที่มีบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพนั้นแล้ว...ชื่อ...ได้รับวัคซีนที่ยังบันทึกไม่ครบเพิ่มเติมจากที่อื่นอีกหรือไม่ รวมทั้งวัคซีนที่ได้รับในการรณรงค์ หรือในวันภูมิคุ้มกัน?”</p> <p>ได้รับ..... 1</p> <p>(ถ้าได้รับวัคซีนใน IM3 [a]-[s] เพิ่มเติมนอกเหนือจากวัคซีนที่บันทึกในสมุดสุขภาพ ให้สอบถามว่าได้รับวัคซีนอะไรบ้าง แล้วให้ปฏิบัติดังนี้</p> <p>1) กลับไป IM3 [a]-[s] ในรายการฉีดวัคซีนที่ได้รับเพิ่มเติมนั้น ให้ตรงกับคำตอบ เพื่อบันทึกรหัส “66” ในสมุดเมื่อวันที่ ส่วนสมุดภาคเดือน ปี บ่อย่างไว้</p> <p>2) ข้ามไป IM19 )</p> <p>ไม่ได้รับ..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; IM19</p> <p>8 =&gt; IM19</p>
<p>ถ้าไม่มีสมุดบันทึกสุขภาพ ถามคำถาม IM6 – IM19</p> <p><b>IM6.</b> “...ชื่อ...เคยได้รับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรค รวมทั้งการฉีดวัคซีนที่ได้รับในการรณรงค์ หรือวันภูมิคุ้มกันหรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; IM19</p> <p>8 =&gt; IM19</p>
<p><b>IM7.</b> “...ชื่อ...เคยได้รับวัคซีน BCG ป้องกันวัณโรค ฉีดที่แขนหรือไหล่ ซึ่งทำให้เป็นแผลเป็นหรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>IM8.</b> “...ชื่อ...เคยได้รับวัคซีนหยดใส่ปากเพื่อป้องกันโรคโปลิโอหรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; IM11</p> <p>8 =&gt; IM11</p>
<p><b>IM9.</b> “...ชื่อ...ได้รับวัคซีนโปลิโอครั้งแรก ภายใน 2 สัปดาห์หลังคลอด หรือหลังจากนั้น?”</p> <p>ภายใน 2 สัปดาห์หลังคลอด..... 1</p> <p>หลังจากนั้น..... 2</p>	
<p><b>IM10.</b> “...ชื่อ...ได้รับวัคซีนโปลิโอจำนวนกี่ครั้ง?”</p> <p>จำนวนครั้งที่ได้รับวัคซีน..... <input type="checkbox"/></p>	
<p><b>IM11.</b> “...ชื่อ...เคยฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรณ ที่ขาอ่อน หรือสะโพกหรือไม่?”</p> <p>(ให้อธิบายว่า บางครั้งฉีดพร้อมกับการให้วัคซีนโปลิโอ)</p> <p>เคย..... 1</p> <p>ไม่เคย..... 2</p> <p>ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; IM13</p> <p>8 =&gt; IM13</p>
<p><b>IM12.</b> “...ชื่อ...ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรณ จำนวนกี่ครั้ง?”</p> <p>จำนวนครั้งที่ได้รับวัคซีน..... <input type="checkbox"/></p>	

<p><b>IM13.</b> “...ชื่อ...เคยฉีดวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบนิดบีที่ซาอูน หรือสะโพก หรือไม่?” (ให้อธิบายว่า บางครั้งฉีดพร้อมกับการให้วัคซีนโปลิโอ และคอตีบ บาดทะยัก ไอกอน)</p> <p>เคย..... 1                  ไม่เคย..... 2                  ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; IM16 8 =&gt; IM16</p>
<p><b>IM14.</b> “...ชื่อ...ได้รับวัคซีนตับอักเสบนิดบีครั้งแรก ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด หรือหลังจากนั้น?”</p> <p>ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด..... 1                  หลังจากนั้น..... 2</p>	
<p><b>IM15.</b> “...ชื่อ...ฉีดวัคซีนตับอักเสบนิดบี จำนวนกี่ครั้ง?”</p> <p>จำนวนครั้งที่ได้รับวัคซีน..... <input type="checkbox"/></p>	
<p><b>IM16.</b> “...ชื่อ...เคยฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด (MEASLES) หรือวัคซีนป้องกันโรคหัด คางทูม หัดเยอรมัน (MMR) ที่แขน เมื่ออายุตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไปหรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1                  ไม่เคย..... 2                  ไม่ทราบ..... 8</p>	
<p><b>IM16A.</b> “...ชื่อ...เคยฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเฉียบพลันหรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1                  ไม่เคย..... 2                  ไม่ทราบ..... 8</p>	<p>2 =&gt; IM19 8 =&gt; IM19</p>
<p><b>IM16B.</b> “...ชื่อ...ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้มองอักเสบเฉียบพลัน จำนวนกี่ครั้ง?”</p> <p>จำนวนครั้งที่ได้รับวัคซีน..... <input type="checkbox"/></p>	
<p><b>IM19.</b> “...ชื่อ...เคยเข้าร่วมในการรณรงค์ป้องกันโรคโปลิโอ หรือไม่?”</p> <p>เคย..... 1                  ไม่เคย..... 2                  ไม่ทราบ..... 8</p>	

**UF13.** บันทึกเวลาที่จบการสัมภาษณ์  :  น.

**UF14.** ตรวจสอบว่าผู้ตอบสัมภาษณ์เป็นแม่หรือผู้ดูแลหลักที่จะต้องตอบสัมภาษณ์ข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีคนอื่นอีกหรือไม่?

ใช่ => แจ้งกับผู้ตอบสัมภาษณ์ว่าจะชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กภายหลัง  
 ตอนนี้ขอเริ่มสอบถามข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีคนต่อไปที่ผู้ตอบสัมภาษณ์จะต้องตอบข้อมูล

ไม่ใช่ => จบการสัมภาษณ์กับผู้ตอบสัมภาษณ์คนนี้ และกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ  
 พร้อมทั้งแจ้งว่าจะชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก

ตรวจสอบว่า ในครัวเรือนนี้ยังมีผู้หญิงอายุ 15-49 ปี และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่จะต้องเก็บข้อมูลอีกหรือไม่?

**ถ้ามี** ให้สัมภาษณ์ข้อมูลของคนเหล่านั้นต่อ

**ถ้าไม่มี** ให้เริ่มชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคนในครัวเรือน

ตอนที่ 7 การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก		AN												
<p>หลังจากสอบถามข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีทุกคนเสร็จเรียบร้อยแล้ว</p> <p>ให้ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กทีละคน และบันทึกน้ำหนักและส่วนสูงของเด็ก ลงในแบบสอบถามด้านล่าง</p> <p>พนักงานสัมภาษณ์ต้องระมัดระวังการบันทึกผลให้ตรงกับแบบสอบถามสำหรับเด็กคนนั้น</p> <p>โดยให้ตรวจสอบชื่อและลำดับที่ของเด็ก จากแบบสอบถามครัวเรือนก่อนบันทึกผลการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก</p>														
<p><b>AN1.</b> ชื่อ และรหัสประจำตัวผู้ทำการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ชื่อ _____</p> <p>รหัสประจำตัว <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>ให้ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ทุกคน</p>														
<p><b>AN2.</b> ผลการวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก</p> <table border="0"> <tr> <td>วัดและ / หรือชั่งได้.....</td> <td>1</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ไม่พบเด็กตลอดคาบการสำรวจ.....</td> <td>2</td> <td>2 =&gt; AN6</td> </tr> <tr> <td>ไม่ยอมให้วัดและชั่ง.....</td> <td>3</td> <td>3 =&gt; AN6</td> </tr> <tr> <td>อื่น ๆ (ระบุ).....</td> <td>6</td> <td>6 =&gt; AN6</td> </tr> </table>	วัดและ / หรือชั่งได้.....	1		ไม่พบเด็กตลอดคาบการสำรวจ.....	2	2 => AN6	ไม่ยอมให้วัดและชั่ง.....	3	3 => AN6	อื่น ๆ (ระบุ).....	6	6 => AN6		
วัดและ / หรือชั่งได้.....	1													
ไม่พบเด็กตลอดคาบการสำรวจ.....	2	2 => AN6												
ไม่ยอมให้วัดและชั่ง.....	3	3 => AN6												
อื่น ๆ (ระบุ).....	6	6 => AN6												
<p><b>AN3.</b> น้ำหนักของเด็ก..... <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/></p> <p>ให้บันทึกน้ำหนักเป็นกิโลกรัมตามหน้าปัดของเครื่องชั่ง</p> <p>ถ้า <b>ไม่ได้ชั่ง</b> ให้บันทึก 99.9</p>														
<p><b>AN4.</b> ความยาวหรือส่วนสูงของเด็ก</p> <table border="0"> <tr> <td>เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี =&gt; นอน</td> <td>ความยาว (ซม.)...</td> <td><b>1</b></td> <td><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/></td> </tr> <tr> <td>เด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป =&gt; ยืน</td> <td>ความสูง (ซม.).....</td> <td><b>2</b></td> <td><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/></td> </tr> <tr> <td></td> <td>ไม่ได้วัดความยาว / ความสูง.....</td> <td><b>9</b></td> <td><b>999.9</b></td> </tr> </table>	เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี => นอน	ความยาว (ซม.)...	<b>1</b>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/>	เด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป => ยืน	ความสูง (ซม.).....	<b>2</b>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/>		ไม่ได้วัดความยาว / ความสูง.....	<b>9</b>	<b>999.9</b>	AN4A	AN4
เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี => นอน	ความยาว (ซม.)...	<b>1</b>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/>											
เด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป => ยืน	ความสูง (ซม.).....	<b>2</b>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/>											
	ไม่ได้วัดความยาว / ความสูง.....	<b>9</b>	<b>999.9</b>											
<p><b>AN6.</b> ตรวจสอบว่ามีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่ต้องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงอีกหรือไม่</p> <p><input type="checkbox"/> มี =&gt; บันทึกการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงสำหรับเด็กคนต่อไป</p> <p><input type="checkbox"/> ไม่มี =&gt; ให้ตรวจสอบว่ามีสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าข่ายต้องสัมภาษณ์อีกหรือไม่</p> <p>ถ้ามี ให้สัมภาษณ์ต่อไปให้ครบถ้วน</p>														





